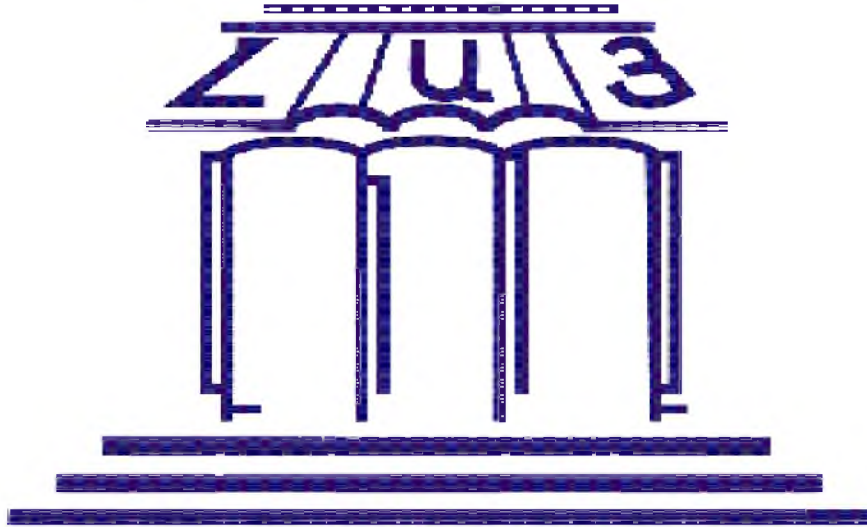

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Ի Լ Ս Վ Է Լ Ի
Մ Ի Ի Ն Թ Ի Խ Ս Պ Ա թ Ի Ի Լ
Մ Ի Ի Ն Շ Է Ա թ

Մ Է Գ Թ Է Պ Լ Լ Ի Բ Ի Չ Ի Ի Ն

Ի Ս Է Բ Ի

ՅԱԿՈԲ Ե. ՓԱՇԱՅԵԱՆ

ՄԼՏԻՍԻ ՄԱՍՐԻՖԻ ԲՈՒՅԱՄԱՐ ԻՐԸ ԵՄԱՅ ՕՂՈՇՈՒՄ
Ե ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՍՐԻՖԻ ԻՐԸ

ՔԱՅՐՈՍ ԿԱՐՏ Ի
ԵՐԱՐՈՒՄՈՒ Ե. ԳՐԱԴԱՐԱՆ

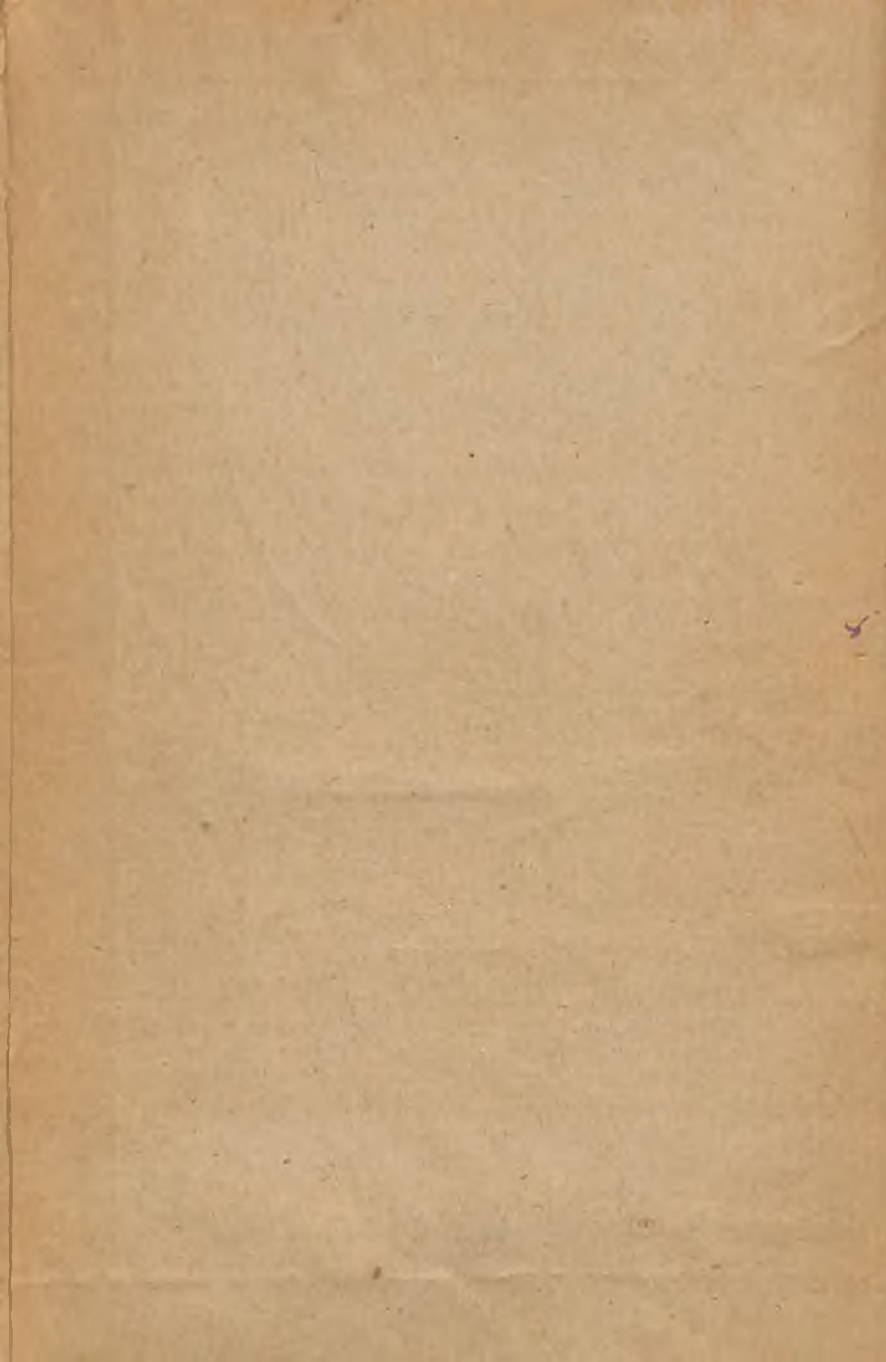
990

1725

990

990

ՄԻԻՆԹԵԽԱՊԱԹԻԻԼ
ՄԻԻՆՇԵԱԹ
ԻԼԱՎԵԼԻ

ՄԵՔԹԵՊԼԵՐ ԻԶԻՆ

Է Ս Է Ր Ի

ՅԱՆՈՐ Յ. ՓԱՇԱՅԵԱՆ

Մէնլիսի Մուարիֆ բուխսաթը իլէ թապ օլունտու
Յ. Գափաֆեանըն մէսարիֆի իլէ.

—XԲ77 ՄԱՐՏ X—

ՄԱԹՊԱՅԻ Յ. ԳԱՎԱՅԵԱՆ

2660

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE

PHYSICAL SCIENCES

AND

ASTRONOMY

CHICAGO, ILL. 1892

1892

LIBRARY

ՄԱՍՏ ԷԹԼՈՒ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՈՍ

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ

ՄԱԽՏՈՒՄԸ

ՆԵՃԱՊԵԹ ՄԷՎԾՈՒՄԼԷՐԻ

ԱՆՏՈՆ-ՎԱՀԱՆ

ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ ՆԱՄԸՆԱ

ԻՀՏԱ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ

UNIVERSITY

OF THE

STATE OF NEW YORK

IN SENATE

JANUARY 1874

REPORT

OF THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

Մէքթէպլէրիմիզտէ լիսանը Օ'սմանինին սու-
հուլէթլէ Թահսիլիչիւն ագտէմճէ Թապ' ու Թէմ-
սիլինէ միւվաֆֆազ օլտուղումուզ «Միֆթահիւլ
իւլում» նամ գավաի'տ քիթապընտան տօլայը մէ-
ա'րիֆչինսոսանը զէման վէ հէվէքեարանը իքթի-
տապը զէպանը ի'ւզպէթպէյան Թարաֆընտան մէր-
սուլ Թէչվիգաթնամէլէրտէ, լիսանը մէզքիւրտէ իմ-
լաճա տէրքեար օլան «ու'ուպէթ ու միւշքիւլաթըն
տախի մէհմա էմքեան իզալէսինէ մէտար օլմագ
իւզրէ պիր ուսուլ վէ գաի'տէի ճէտիտէնին Թան-
զիմի խոսոսուսու պիտտէֆ'աթ իխթար վէ իլթի-
մաս գըլընմըչ օլտուղունա մէպնի, իշպու ըիսալէ
Թէրթիպ, վէ «Միւնթէխապաթիւլ միւնշէաթ»
Թէսմիյէ օլունտու :

Պու ըիսալէնին միւնտէրիճաթը ֆի զէմանընա
միւսթամէլ ու Թէտավիւլ օլան քիթապէթ իւզրէ
մուհարրէր միւթէա'տտիտ Թէզաքիր վէ մա'րու-
զաթ ու մէքեաթիպը միւնթէխապէտէն ի'պարէթ
օլուպ, պունլար մուա'լլիմին Թարաֆլարընտան
շակիրտանըն տէրէճէի իսթիտա'տընա կէօրէ պիթ-
թէտրիճ հրուֆաթը Օ'սմանիյէյէ նագլ ու Թէպտիլ,
վէ պիր իքի տէֆա' Թէպեիզ ու Թասհիհ օլունմասը,
վէ չունքի ա'րապի վէ ֆարսի լուղաթըն մա'հա-
լարը քիթապըն ախէրինտէ միւնտէրիճ օլմաղլէ
ճայի իսթի'մալլէրի տախի իրայէ գըլընմասը իգ-
թիզա էտէր :

Իշպու թա'րիֆ օլունան ուսուլումուղ չէնտ
վազթլէր մէվզը'ի թէճրիւպէյէ վազ' օլունարագ
վէք ազ միւտտէթ զարֆընտա միւլպթէտիեանըն
ֆէվզ էլ մէմուլ թէրագդըլէրինի միւլահէտէ էթ-
միշ օլտուղումուղ ճիհէթլէ , ֆայիտէսինին թա'-
միմի մագսէտիլէ թապ' ու նէշրինէ իպթիտար
գըլընտը :

ՅԱԿՈԲ Յ. ՓԱՇԱՅԵԱՆ

Ի Խ Թ Ա Ր

1. Արապիտէ աշ հարֆը իլէ Թահրիր օլու-
նան լուղէթլէր իւղէրինէ պիր նօգթա վազ'
օլունմուշտուր :

2. Պիղիմ (Գ) հարֆիլէ եաղըլանլար տալի
է-Ֆ հարֆընա , վէ (Բ) իլէ եաղըլմըլ օլանլար
տալի ի-Ֆ հարֆընա Թէպտիլ օլունմասը լա-
զըմ կէլէճէյի իչիւն իսթար գըլընտը :

3. Րիսալէնին ախէրինտէքի լուղէթլէրտէ
ֆիլլէրին էօնիւնէ էր-Ֆ+ եէրինէ էր' վէ օլմ-
եէրինէ օլ դօնուլմուշ տուր :

Վէ ֆի-լան , Ֆհապիլ , է-Ֆէ լուղէթլէր նաս
պէյնինտէ ֆի-լան , հա-հապիլ վէ էօմ միւսթա-
մէլ օլմաղըն իքիսինին տալի իսթիմալի ճա-
յիզ կէօրիւնմիւշ տիւր :

1872

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the matter of the application for a license to sell and dispose of the property of the estate of the late John A. Smith, deceased, and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. H. Smith

ԹԵԶՔԵՐԵԼԵՐԻՆ ԷՆՎԱՆԻ

ՄԻԻԼԱԳԱԹ ԻԶԻԻՆ

ԷՖԷՆԱՌԻԴ.

Եւրքն Զաթընըղլա պիր աղ կէօրիւշմէք
իսթէրիմ, հէր նէ մահալտէ վէ նէ սահաթտէ
կէօրիւշմիդ միւմքին իսէ, լութֆէն իշարէթ
պուլուրմանըղը ըէճա իտիպ, էմրինիղէ միւն.
Թազըրըմ էֆէնտիմ:

Ճ Է Վ Ա Պ

Եւրքն պէնտէնիղլէ կէօրիւշմէք իսթէտի-
յինիղի պէյան պուլուրմուշ ուտունուշ
աթ իւշէ գատար պէնտէխանէտէ պուլլանիւն
թէշրիֆինիղէ միւնթազըրըմ էֆէնտիմ:

ԻՍԹԻԳՐԱԶ ԻԶԻԻՆ

ԷՖԷՆԱՌԻԴ ՀԱԶՐԵԹԼԵՐԻ.

Պիմէննիհի թէ'ալա իքմալի գուվլէի գա-
րիպէյէ կէլմիշ օլան խանէմիդ իշիւն պէշ պին
ղուրուշուն շիտտէթի լուղում կէօրիւնմիւշ օլ-
տուղունտան, էֆէնտիմիղճէ թէսվիյէսի գա-
պիլ պուլունտուղու հալտէ, համիլի վէրադաի
ա'ճիղի ֆիւլան պէնտէլէրինէ թէվտիյան իր-

սալի վապէսթէի լուծփ ու միւրուվէթլէրի տիր էֆէնտիմ:

Պիրատէրիմ էֆէնտիմ.

Մէքթէպիմիզին շու արայըք թաթիլ գըլընմըջ օլտուղունտան, տէրսլէրիմիզ միւթալէ'ա օլունամատըղը ճիհէթլէ խաթըրտէ գալմամըջ. վէ պու իսէ տէրսլէրիմիզին պէտինտէ վէ իմթիհանըմըղըն ղէմանընտէ, ագրան ու էմնալըմըզտէն կէրու գալարագ ֆէնա հալտէ մահճուպիյէթիմիզի միւճիպ օլաճաղընտան, հիշ օլմաղ իսէ հաֆթատէ իքի կիւն օլտուն շու օգունմուշ օլան տէրսլէրիմիզի պիր տախի կէօզտէն կէչիրմէք լաղըմէտէն պուլունմուշ օլմաղլէ, օլ պապտէ իրատէ էֆէնտիմին տիր:

Ճ է Վ Ա Պ

Թէզըքէրէի ա'լիյէլէրինին մէփատի մա'լիւմք խուլուսվէրի օլտու, վադա'ա պէնտէլէրի տախի պէշ օն կիւնտէն պէրու օգունմուշ օլան տէրսլէրիմիզի միւթալէ'ա էթտիյիմ' Խօգտուր, վէ պու տախի ֆիլ հագըգա Խագընտա միւճիպը շերմարի վէ մահճուպիյէթ օլաճաղը տէրքեար տըր, էմր ու իշարը ա'լիլէրի իւզըն, ֆիւլան կիւն պիզղաթ վալալէրինին պէնտէ խանէյէ թէշրիֆ, վէ Խախօտ դուլլէրի էֆէնտիմի թաստիյէ ճիւրաթ էտէճէք օլտուղում' րէհին իլմի ա'լիլէրի պուլուրուլտուգտա . . .

Պիրատէրիմ Էֆէնտիմ.

Մին էլ դատիմպէ յնիմիզտէ ճարի օլան միհր ու մէհապպէթը տատէրի պիր վէչհլէ զայիլ օլմայաճաղը ազատէի պէյան ու իշար օլտուղունա, վէ պու կիւնլէրտէ իհթիւրաճը պէնտէ կեանէմ տէրէճէյի քէմալէ ըէսիտէ օլարագ, իսթիտա'ի լուծֆ ու ինայէթը ա'լիյէլէրինէ պէնտէնիզի մէճպուր էյլէտիյինէ պինտէն, եագըն վագըթտա թէտիյէ օլունմագ իւզրէ, գարզէն իքի պին զուրուշուն համիլի ա'րիզէի պէնտէի Էֆէնտի պէնտէլէրինէ թէվտիան իրտալինէ ի'նայէթ վէ օլ վէչհլէ գայտը զարուրէթտէն ըհհա իլէ մէսրուրիյէթիմ խուսուսունա հիմմէթ ու միւրուվլէթ պույուրմալէրի միւթէմէննտի մախսուսու աճիզանէմտիր Էֆէնտիմիզ:

Ճ Է Վ Ա Պ

Շու արայրդ թարաֆը տէվլէթլէրինէ պիր մըգտար ագճէնին իւզումի կէօրիւնտիյինէ մէպնի, իքի պին զուրուշուն ֆիւլանէ թէվտի'ան իրտալի իյթիմասընը հավի. ըհհէ ըէսի ի'զազ օլան թէզքէրէի պէհիյէլէրի մէալի ա'լիսի մա'լիւմը խիւլուսպէրի օլտու. վէ օլ վէչհլէ մէպլաղը մէզպուր ֆիւլանէ թէվտիյան սավպը ա'լիլէրինէ իրտալ գըլընմըշ օլմաղըն, օլ պապտէ իրատէ Էֆէնտիմին տիր:

Իշպու թաթիլ հէնկեամքնտա գաւա'իտ միւ-
թալէ'ասիլէ մէշղուլ օլմայուպ , պիազտա էյ-
լէնճէ իլէ ըահաթ էթմէք միւրատ էյլէտիյիմ-
տէն , նէզտի ա'լիլէրինտէ ֆիւլան քիթապ նիւս-
խէսի վար իսէ լութֆէն համիլի վէրագփարէի
ա'ճիզիյէ թէսլիմէն իրսալի վապէսթէի հիմ-
մէթի ա'լիլէլէրի տիր էֆէնտիմ :

Ճ Է Վ Ա Պ

Պիրատերիմ էֆէնտիմ .

Իշպու թէզքէրէի ա'լիլէլէրի մէալի մա'լիւմք
պէնտէկի օլմուշ , վէ քիթապը մէզքիւրիւն
խաթթը պիրազ ույղունսուզ իսէ տէ , էմրլէ-
րինէ իմթիսալէն , մա'էլգուսուր թագտիմ գը-
լընմըշ տըր էֆէնտիմ :

Ն Ի Ք Ե Ա Հ Է Տ Ա ' Վ Է Թ

Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի .

Ասարը եիւմն ու հիմէմք սէնիլէլէրիլէ մախ-
տումը պէնտէլէրինին ա'գտը նիքեահը ֆիւ-
լան կիւնիւ իճրա օլունաճաղքնտան էֆէնտի-
մին թէշրիֆլէրինի նիեազ իտէրիմ էֆէնտիմ :

Տ Ի Կ Է Ր

Էֆէնտիմիզ .

Պիքէրէմիհի թէ'ալա մախտումը չաքէրի
ֆիւլան պէյ պէնտէլէրինին մահը հալըն սէքի-
զինճի փէնչէմպիհ կիւնիւ ճէմիէ'թի իսթիհզար

օլունան ա'գտը նիքեահընտէ , էֆէնտիմիզին տախի լուծֆէն պուլունմալէրինի իսթիրհամ էտէրիմ . օլ պապտէ իհսան էֆէնտիմին տիր :

Ճ Է Վ Ա Պ

Մէալի իշարի վալալէրի մա'լիւմը ա'ճիզի օլտու . ըապպիմ թա'ալա մուպարէք պուլուրսուն . իշպու ճէմիէ'թը ա'գտտէ պուլունմագ պէնտէլէքինին տախի աշըրը էմէլիմ իսէ տէ , օլ կիւն կէօրիւլմէսի լիւզում օլան պիր իշ իշիւն իւսկիւտարէ կէչմէյէ տախի մէճպուր օլուպ , անճագ հէմ' օրայէ կիտիլմէք վէ հէմտէ ճէմիէ'թը միւպարէքէտէն մահրում գալմամագ իւզրէ , էկէր վագթը միւխթար էրքէն իսէ , ճէմիէ'թտէ պուլունուպ սօնրա օրայա կիթսէմ , վէ եախստ կէճ իսէ իւսկիւտարտէն ա'վտէթտէ կէլուպ պուլունսամ , իքի մաթլէպ պիրտէն հասըլ օլաճաղընտան , ա'ֆիլը ալիլէրինէ մուլրուրէն , վագթը միւխթարըն իսթիֆսարինէ ճիւրաթ գըլընտը , օլ պապտէ իրատէ էֆէնտիմին տիր :

Թ Է Ք Ր Ա Ր Ճ Է Վ Ա Պ

Մէալի ճէվապը վալալէրի մա'լիւմը խալիսանէմ օլտու , վէ վագթը միւխթար ագչամ իւսթիւ սա'աթ տօգուղ ըատտէլէրինտէ օլմաղլէ , ա'վտէթտէ թէշրիֆ պուլուրուլմագ միւմքին օլաճաղը մա'լիւմը սամիլէրի պուլու :

ըուլտուգտա օլ պապտէ էմր ու իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

Շ Է Յ Ի Ի Ն Է

Միւճերրէա փւլյրի տէսթկիրի վէլինի՛մէթի
պի իմթինանըմը Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին
սէմէրէի ֆէյզի ըուհանլյէթի ճէլիլլէլէրի օլմագ
իւզրէ , պիմէննիհի թա՛ալա , իշպու ֆիւլան
կիւնիւ չաքէր զատէլէրի ֆիւլան էֆէնտի պէն-
տէլէրինին , իճրայի ա՛դտինէ իպթիսար օլու-
նաճաղը , վէ զաթը ըէշատէթ աեաթը ալլյէ-
լէրինին գուտումը ալիլէրինտէն տախի իսթի-
ֆատէի էնվայի եուճն ու մէսատէթ գըլընա-
ճաղը տէրքեար պուլունմաղլէ , միւզթէզաի
շէյմէի պէրկիւզիտէի պէնտէփէրվէրիլլէրի
իւզրէ , եէվմը մէզքիւրտէ սա՛աթ . . . ըաու-
տէլէրինտէ լութֆէն ու իհսանէն թէշրիֆէ
ըաղպէթը սէնիյէլլէրի տա՛վէթ նիեաղընտա
թէրգիմի վէրագփարէի չաքէրիյէ իճթիսար
գըլընտը . հէր հալտէ էմր ու իրատէ էֆէն-
տիմիզ հազրէթլէրինին տիր :

Վ Է Լ Ի Մ Է Յ Է Տ Ա՛Վ Է Թ

Ասարը հիւսնի թէվէճճիւհ պէհիյէլլէրիլլէ
մախտումը պէնտէլլէրինին պիմէննիհի թա՛ալա
պու հաֆթա վէլիմէ ճէմիյէթի միւսամմէմ
պուլունմուշ օլմաղլէ , զաթը սէնիյէլլէրի տախի

Եւ վաճառեալ մէջքիւրտէ թէ շրիֆէ ըաղպէթ պու-
յուրմալէրի նիյազ իտէրիմ :

Ի ՖԹԱՐԷ ՏԱ՛ՎԷԹ

Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի .

Եարըն ախչամ՝ իֆթարը պէնտէխանէլէ-
րինտէ պէրապէրճէ էտիլմէք, վէ պու վէսիլէ
իլէ ա՛գտը էնճիւմէնի միւխատէնէթ օլունմագ-
րէճասընէ իպթիտար գըլընտը :

ԻԱՍԹԱԼԳՊՏԱՆ ՏՕԼԱՅԸ ՄԷՄՈՒՐԻՅԷԹԻՆԷ

ԿԻՏԷՄԷՏԻՑԻ ԻՉԻԻՆ

Ճէնապը հագ Էֆէնտիլէրիմի ա՛ֆիյէթտէ
տայիմ պույուրտուն , պու կիւնլէրտէ պիրազ
ըհաթսըզ օլտուղումտան , թասհիհը միզաճ
էտինճէյէտէք , գալէմէ կէլէմէյէճէյիմտէն ,
վէլինիա՛մ Էֆէնտի հազրէթլէրինէ լութֆէն
թէպլիզ պույուրումասընը իսթիրհամ էտէ-
րիմ . օլ պապտէ իրատէ Էֆէնտիմիզին տիր :

ԱԼՏԸԴԸ ՇԷՑԼԷՐԻՆ ԻԱ՛ՏԷՍԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

Կէչէնլէրտէ իհսան պույուրումուշ օլան
շու գատար ղուրուշ , պու քէրրէ մա՛էթթէ-
շէքքիւր թագտիմ գըլընմըշ օլմաղլէ , վիւ-
սուլունուն լութֆէն իշարի պապընա էմի ու
իրատէ Էֆէնտիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Իշ պու թէգքէրէի , ա՛լիյէլէրիլէ մէպլաղը
մէրգում թէմամէն կէլմիշ , վէ գուլլէրինէ շիմ :

տիլիք լուղումի եօղ իքէն միզածը տէվլէթ-
լէրի իգթիզաւընճա թա՛ճիլ պույուրուլմուշ
օլտուղու պէյանիլէ թերգիմի ճէվապէ իպ-
թիտար գըլընտը էֆէնտիմիլ :

Տ Ի Կ Է Ր

Մուգատտէմա իհսան պույուրուլան քի-
թապ իլէ սայէի ի՛նայէթլէրինտէ , խայլը իս-
թիֆատէ . վէ պու քէրրէ տէրս վագթի եագ-
լաշմըշ օլմաղլէ , Էլնէ սուի սամլիլէրինէ իա՛-
տէ գըլընմըշ օլտուղու պէյանիլէ թէղքէրէի
ա՛ճիղի թերգիմ գըլընտը էֆէնտիմ :

Ճ Է Վ Ա Պ

Մէսլի իշարի վալալէրի մա՛լիւմ օլմուշ , վէ
քիթապը մէզքիւր տախի կէլմիշ օլմաղլէ մա՛-
էթթէշէ.քիւր ճէվապէ իպթիտար գըլընտը
էֆէնտիմ :

ՄԷՍԻՐԷՑԷ ՏԱ՛ՎԷԹ

Պի ինայէթիհի թա՛ալա , էվվէլ պէհարըն
հուլուլիլէ կէզմէ.ք մէվսիմի կէլմիշ օլմաղլէ ,
պիրլիքտէ Բեաղատ-խանէյէ ա՛ղիմէթ օլուն-
մագ իւզրէ րաղսլէթ պույուրուլուրսէ իգթի-
զա էտէն շէյլէր մին զայրը հատտին հագըր-
լանմըշ օլտուղու ճիհէթլէ , լութֆէն օ կէճէ
պէնտէխանէլէրի թէշրիֆ , վէ պու վէչհիլէ
ա՛պտը քէմինէլէրի թալթիֆ պույուրուլմագ
պապընտա էմր ու իրատէ էֆէնտիմին տիր :

Սայէի վէլի իւլ հիմեմիլերինաէ կէզմէք վէ
էյլէնմէք իւզրէ, իշպու իրատէնամէլէրի գուլ-
լէրինի թէշէքքիւրտէն աճիզ օլուր մերթէ-
պէտէ մէմնուն էյլէմիշ իտէ տէ, նէ չարէ թա-
լի'ի մա'քուսում' միւսա'ատէ էթմէյէրէք կէօ-
րիւլմէսի լաղըմ' պաղը մէսալիհ զուհուր էթ-
միշ օլմաղլէ. իհասնը ա'լէլ իհասն օլմագ
իւզրէ միւմքին իտէ կէլէճէք հաֆթայէ պը-
րաղըլմասը, գարինը միւսաա'տէի ճէլիլէ պու-
յուրուլմագ պապընտա էմր ու իրատէ Էֆէն-
տիմին տիր :

Թ Է Ք Ր Ա Ր Ճ Է Վ Ա Պ

Կէզմէքտէն մագսէտ անճագ էֆէնտիմին
մայ'էթը շէրէֆինի գազանմագ օլմաղլէ, պու
հաֆթա մանիլէրի պուլունտուղու սուրէթտէ,
իրատէի սէնիլէլէրի միւճիւպինճէ, կէլէճէք
հաֆթա կիտիլմէք տահա միւնասիպ օլաճաղը
մալիւմը վալալէրի պույուրուլտուգտա օլ
պապտէ իրատէ Էֆէնտիմին տիր :

Տ Ի Կ Է Ր Ճ Է Վ Ա Պ

Եարընքի կիւն պա'զը զէվաթը նիւզճէթ
սըմաթիլէ ֆիւլան գասրէ թէշրիֆ պույուրու-
լաճաղը ճիհէթիլէ, չաքէրլէրինին տախի ա'-
զիմէթլէրի վարիտ օլան թէզքէրէի պէհլյէ-
լէրինտէ էմր ու իրատէ պույուրուլմուշ. հէր

պիր էմր ու ֆէրմանը ա՛լիլէրինին ինֆուզ ու իճ-
րասը միւթերէթթիպը զիմէթ օլուպ , անճագ
մախտումը պէնտէնիզին պիր աղ նամիզած օլ-
տուղու հասէպիլէ , չաքէրլէրինի պու թէնէզ-
զուհ ու թէմաշատէն սուր ու մէհճուր պրա-
գաճաղընըն մաէթթէէսիւֆ ա՛րղ ու պէյանիլէ ,
պու պապտէ վուգուա՛ կէլէն գուսուրը զարուրի
իւզզուհուրու պէնտէկեանէմինա՛ֆվու խթիր-
համինէ մա՛էյ մահճուպիյէ իպթիտար գըլնտը :

ՄԷՔԹԷՊ ՆԱԶՐԻԸ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ՇԱԿԻՐՏԻՆ
ՓԷՏԵՐԻՆԷ

Մէքթպիմիզին խաճէ վէ խատէմէսինին
մա՛աշաթ , վէ շակիրտանըն մէքիւլաթ ու լէ-
վազիմաթընա սարֆ օլունմագ իւղըէ , շակիր-
տանտէն պէհէրսէնէ քեանուը սանխանտէն
ի՛թիպարէն , պիր սէնէլիք օլարագ փէշինէն
ալընմագտա պուլունմուշ օլտուղու միսիւլլիւ ,
մախտումունուղ իշիւն թարաֆը ա՛լիլէրինտէն
տախի մուգատտէմա օն պէշ լիրա թէսլիմ ու
էյֆա , վէ եիրմի լիրասը տախի իքի մահատէն
սօնրա թէտիյէ էտիլէճէյինէ տայիր , մէք-
թէպի մէզպուր սանտըղընա պիր դըթա՛ սէ-
նէտ ի՛թա պույուրուլմուշ ուտու , թէտիյէսի-
նին միւտտէթի իքի մահ միւրուր էյլէմիշ օլ-
տուղու հալտէ , հէնուղ իրսալ ու ի՛թա օլուն-
մամըշ օլտուղունա , վէ ազատէի պէյան օլ-
տուղու իւղըէ պու ագճէնին շու կիւնլէրտէ

մէքթէպճէ լիւղումը հագըգիսի պուլունտու-
ղունա պինտէն լուծֆէն մէպլաղը մէզպուրուն
իրսայինէ հիմմէթ պուլուրմալէրի . . . :

Ճ Է Վ Ա Պ

Մէքթէպ շակիրտան վէ խաճէկեան վէ սայի-
րէսինին յէվադիմաթընէ սարֆ օլունմադ իւղըէ,
սէնէվի թարաֆըմըղտան վէրիլմէսի լաղըմ կէ-
լէն օթուղ պէշ լիրատէն զայրը էղ թէտիյէ ,
եիրմի լիրանըն կէօնտէրիլմէսի վարիտ օլան
թէզքէրէլէրի մէալինտէն անլաչըլմը , վէ պի-
լուծֆիհի թա'ալա , գարիպէն թէտարիքիլէ
իրսալ վէ թագտիմ գըլընաճաղը իֆատէսինէ
իպթիտար օլունմուշ տուր . օլ պապտէ իրատէ
էֆէնտիմին տիր :

ԳԻՐԱԽԱՆԵ ԻՁԻԻՆ

Ֆիւլան մահալտէ քեային քիրախանէլէրին
միւսթէճիրի գօնթուրաթօսու միւտտէթի թէ-
մամ օլտուգտա , չըգաճաղը խապէր վէրիլմիշ
օլմաղլէ , մէզքիւր խանէ եինէ քիրայէ վէրի-
լէճէք իսէ ահըպպտտէն պիրիսի թութաճա-
ղընտան , գաշ զուրուշա վէրիլէճէք վէ նէ գա-
տար միւտտէթ միւգալլէլէ օլունաճաղընըն
իշարի վապէսթէի լուծֆ ու քէրէմլէրի տիր
էֆէնտիմ :

Ճ Է Վ Ա Պ

Մէալի իշարի վալալէրի մա'լիւմը չաքէրի օլ-
մուշ . վէ մէզքիւր խանէ եինէ քիրայէ վէրի-

լէճէք խնայէ , ետփըլաճագ եւրլէրի օլուպ ,
կիւզէլճէ թա'միր օլունմագ իւզրէ հէմ' ալթը
այլըզը փէշին վերիլմէք , վէ հէմոտէ թէճախա
օլունաճաղընտան հսկի պէտէլինէ եիւզ զու-
րուշ տահա զամմլէ , մահլիյէ տէօրթ եիւզ զու-
րուշա օլմագ իւզրէ պիր սէնէլիյի գօնթրաթօ
էտիլէճէք օլմաղլէ , մուվաֆէգէթ էյլէտիյի
հալտէ , թալիպին կէլիպ պիր քէրրէ կէօրմէսի
խուսուսունուն քէնտուսինէ թէպլիղի պա-
պընտա իրատէ էֆէնտիմին տիր :

ՍԱՏԱՐԻԹՏԵՆ ՃԱՆԻՊԸ ԶԱՊԹԻՅԵՅԵ ԹԵԶԻԵՐԵ

Մուգատտէմա թարտ ու տէֆ' օլունմուշ օլ-
տուղու հալտէ պիր թագրիպ կէլէրէք ֆիւլան
մահալտէ կէզմէքտէ պուլունան սապըգալու
վէ ույղունսուղ էշխասը միւզիւրէնին ախղ ու
տէֆլէրի հագգընտա տէվլէթլու Սէրասքէր
փաշա հաղրէթլէրինին վարիտ օլան թէզքէրէսի
մանղուրու վալալէրի պույուրուլմագ իւզրէ ,
լէֆֆէն իրալ գըլընտը , վագա'ա պու մա-
գուլէ ույղունսուղ էշխասըն տար իւլ խիլաֆէթ-
իւ ալիյէտէ իճթիմա'լէրի էնվաի' մէհազըրը
վէ սէքէնէնին մաթլուպը ա'լի օլան էմնիյէթի
քեամիլէսինին ինսիլապէթի միւճիպ օլաճա-
ղընտան . միւճէրրէպ ու միւսէլլէմ' օլան ֆէ-
թանէթ վէ համիյէթը միւշիրանէլէրի իգթի-
զասընճա , շու խուսուսուն պիլ էթրաֆ միւ-

Թալէ'ասը, վէ օլ պապտէ լազըմ' կէլէն թէտա-
պիրի սախա'նըն իճրաւը իլէ, էշխասը միւզիրէի
մէրգումէնին տէֆ' ու թէպի'տլէրինէ հիմմէթ
պուլուր:մալէրի սիեագընտա, թէզ.քէրէի սէնա-
վէրի թէրգիմինէ իպթիտար գըլընտը . . . :

Ի՛ԼՄ ՈՒ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ՊԻՐ ՄԵՏՐԷՍԷՏԵՆ ՏԻԿԵՐ ՄԵՏՐԷՍԷՅԷ ՆԱԳԼԻՆԷ
ՏԱՅԻՐ ՄԻՒՏԷՐՐԻՍ ԹԱՐԱՅԸՆՏԱՆ ՎԵՐԻԼԵՆ
ԻԼՄ ՈՒ ԽԱՊԵՐ

Մէտրէսէմիզտէ իամի միւգայեէտ օլան ֆիւ-
լան էֆէնտի պիհասէպ իլ իճապ մէտրէսէի
շէրիֆէնիլէ նագլ էտէճէ.ք օլտուղունու, վէ
էֆէնտիի մումայիլէյհ էտիպ ու էհլը ը'րզ
կիրուհինտէն պուլունտուղունու միւպէյեին
իշպու ի'լմ' ու խապէր ի'թա գըլընտը :

ՆԸՍԸՖ ՆԱՎԼ ԻԶԻԻՆ

Թալէպէի ի'լումաէն վէ մէտրէսէի շէրիֆէմիզ
սաքինլէրինտէն ֆիւլան էֆէնտի, պու տէֆա
Թրապիզոն ճանիպինէ ա'զիմէթ էտէճէ.ք օլ-
տուղունտան, իհսանը շահանէ պուլուրուլան
նըրըֆնալլ ախղիլէ, վալիօր պիլէթինին ի'թասի
իշիւն իշպու ի'լմ' ու խապէր ի'թա գըլընտը :

ԳՕՆԹՐԱԹՕ ԻԼՄ ՈՒ ԽԱՊԵՐԻ

Ֆիւլան մահալտէ քեային միւթէսարըրըֆ օլ-
տուղում պիր պապ ֆիւլան նումէրօլու քեար-

կիր տիւքեանըմը իշպու . . . սէնէսի մարթըն
ղուրդէսինտէն ի'թիպարէն, սէնէի հալիյէ զա-
յէթինէ տէյին պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ սէ-
նէվի շու դատար զուրուշա միւսթէճիրի սա-
պըդը օլան ֆիւլան քիմսէյէ իճար օլունմուշ
օլտուղունտան, լազըմ' կէլէն գօնթուրաթօ-
սունուն թանզիմի իշիւն իշպու իլմու խապէր
ի'թա օլունտու :

ԶԱՅԻ՛ՏԵՆ ՄԻԻՐՈՒՐ ԹԵՂԵՐԵՍԻ ԻԶԻԻՆ

Թէպա'ատէն ֆիւլան, պէրայի մասլահաթ
Պրուսատան Տէրի սաա'տէթէ կէլիպ, պուրատէ
խասթէ օլարագ թէղքէրէսի հէնուղ պիր մա-
հալտէ գայտ օլունամայըպ, պու տէֆա' խի-
թամը ումուր ու մասլահաթլէ օլ թարաֆա ա-
զիմէթ իտէճէք օլտուղունտան, քէֆալէթը
ա'ճիղանէմլէ աչըգտան պիր գըթա' միւրուր
թէղքէրէսինին ի'թասիլիւն, իշպու իլմու խա-
պէր ի'թա գըլընտը :

ԹԵԼԷՂԻԼ ԻԶԻԻՆ

Մահալլէմիզ սաքինլէրինտէն ֆիւլան էֆէն-
տի պու տէֆա' մահալլէնիղտէ թէէհիւլ էտէ-
ճէք օլմաղլէ, էֆէնտիի մումայիլէյհին թէէ-
հիւլի խուսուսունտա շէր'ան ու նիզամէն պիր
կէօնէ մանի' օլմատըղը միւսպէյիւն իշպու իլմ'
ու խապէր ի'թա օլունտու :

ԹԱՎՍԻՅԵՅԷ ՏԱՅԻՐ

ՄԱԴԱՄԸ ՍԱՏԱՐԱԹՏԷՆ ՎԻԻԶԵՐԱՅԷ

(Ֆիւլան էֆէնտի մէճլիսէ թահրիրաթ քեա-
լիայի օլտու . վէ ասըլզատէ տըր . սիզ դա-
տըր շինասսընըզ . հազգընտա ըրա'յէթ , վէ
մուա'վէնէթ էաին) :

Տէվլէթլու էֆէնտիմ' հազրէթլէրի .

Մէճլիսը իտարէի վիլայէթ թահրիրաթ քե-
թապէթինէ մէմուր թայ'եին պուլուրուլան
ֆիւլան էֆէնտի պուլ քէրրէ օլ թարաֆա ա-
զիմէթ էթմիշ , վէ էֆէնտի մուամայլէյհին
էրպապ ասսէթ վէ էհլիյէթտէն օլտուղու
խապէր վէրիլմիշ օլմաղլէ , շիյմէի գատըրտա-
նի վէ էհլիյէթտաղի տէսթուրիլէրի իգթի-
զասընճա , հազգընտա լէվաղիմը իհթիրամ-
քեարի ու ըրա'յէթին իճրա , վէ ումուրը մէ-
մուրէսինտէն տօլայը մուա'վէնէթը լազըմէնին
իյֆասը խուսուսունա հիմմէթ պուլուրմալէրի
սիյադընտա նէմիգաի մախսուսէ թահրիր ու
թէսթիր գըլընտը էֆէնտիմ :

ՏԻԿԵՐԼԵՐԻ ԹԱՐԱՅԸՆՏԱՆ

(Ֆիւլան էֆէնտի . օլ թարաֆա կէլիեօր ,
թալէպէտէն տիր , վէ հիւրմէթ ու մէրհամէ-
թէ շաեան տըր , սիզ գատըրշինաս վէ քէրէմ-

քեար օլտուղունուղտան, հազգընտա հիւրմէթ վէ ի'նայէթ պուլուրմանըլ րէճա իտէրիմ) :

Մալիւմը սէնիյէլէրի պուլուրուղտուղուն իւղրէ, տախմա սունուֆը թալէպէ, վէ մէտ-րէսէնիշին օլանլէր էրպապը մէրհամէթ ու միւրուվլէթին մուա'վէնէթ ու միւղահէրէթլէ-րինէ միւհթաճ, վէ պու տախի նէղտի մէա'լի վէֆաի միւնի'մանէլէրինտէ վարէսթէի գայտը իհթիյաճ օլմասիլէ, վէ համիլի նէմիգաի ա-ճիլլի ֆիւլան էֆէնտի տախլէրի տախի օ' գա-պիլաէն վէ ասհապը իհթիյաճտէն պուլուն-մասիլէ, պու տէֆա' օլ թարաֆա ա'ղիմէթ էտիպ, քէնտուսինին թարաֆը ա'ճիղանէմէ թէա'լիւք ու միւնասէպէթի քեամիլէսի օլմաղ-լէ, միւղթէղաի շիա'րը ճէլիլի տախի'նիւվաղի, վէ գատրտանիի րահիմանէլէրի իւղրէ, մու-մայիլէ,յհ տախլէրի հազգընտա պիտիլի ու շահան պուլուրուլաճադ հիւրմէթ ու րիաէ-թը ա'լիյէի քէրէմքեարիլէրի, պիլ խաստա սուի ա'ճիղանէմէ ա'յիտ օլաճաղընըն ա'րղ ու պէյանընը իսթիգպաի թէվէճճիւհաթը րա-հիմանէլէրինէ վէսիլէի ճէմիլէ իթթիլսաղ էյ-լէտիմ, օլ պապտէ էմր ու ֆէրման էֆէնտի-մին տիլ :

Տ Ի Կ Ե Ր

Նագըլի ա'րիլէի չաքէրի էֆէնտի պէնտէ-լէրի, օրաճա հալինէ միւնասիպ պիլ խըտմէթ-

տէ իսթիլստամի հազգընտա, վէսաթէթը նի-եաղը պէնտէկեանէմի իլթիմաա էյլէմիլ, վէ մումայիլէ,յհ պէնտէլէրի հազգըգէթէն տիւրա-յէթ քեար վէ միւհէրէպիւլ աթվար, վէ խու-սուսիլէ ֆազըր իւլ հալ վէ քէսիլ իւլ ի'եալ օլարագ, պիլ վիւճուհ մէրհամէթ ու ի'նայէ-թը ա'լիյէի պէնտէփէրվէրիլէրինէ շայէսթէ ու սէզալար օլտուղունա, վէ թարաֆ չաքէրիյէ տախի ճիհէթի գարապէթ վէ միւնասէպէթի պուլունտուղունա պինաէն, հուսուլը րէֆահ ու մէսրուրիլէթի նէղտի ա'ճիղիտէ մաթլուպ վէ միւլթէղէմ, վէ զաթը սամիի րահիմանէ-լէրինին հազգը պէնտէկեանէմտէ օլան թէ-վէճճիւհաթը ա'լիյէլէրի իգթիղապընճա, պու պապտէ տիլիլը միւսա'տէ պուլուրուլմայա-ճագլարը էմրի միւսէլլէմ պուլունմուշ օլմաղ-լէ, միւղթէղայի շիյմէի քէրիմէի պէնտէփէր-վէրիլէրի իւղրէ, մումայիլէ,յհ հազգընտա շահան պուլուրուլաճադ ի'նայէթը սէնիյէի րահիմանէլէրի, պիլ խաստա սուի ա'ճիղանէմէ ա'յիտ ու րաճի' օլարագ, պալաը շիւքրանիյէ-թը ա'ղիմէ օլաճաղընըն ա'րղ ու պէյանիլէ իք-թիֆա էյլէտիմ, պագը էմր ու իրատէ էֆէն-տիմին տիլ :

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Պիւրատէրիմ ֆիւլան էֆէնտի պէնտէլէրի միւղթէղաի թալիլը նասաղի օլարագ, պու

քերորէ երինէ պիր հալը թէէսիւփտէ , ոչ թա-
րափա ա՛վտէթ իյլէմիշ տիր . քէնտիսի պա՛ղը
մուհասէպաթ մատտէսինտէն աօլայը փէ.ք
մաղտուր ու փէրիշան օլարագ , սահապէթ վէ
մէրհամէթի Սէնիյէլէրինէ միւհլթամ , վէ հագ-
գը պէնտէկեանէմտէ կէօրտիւլիւմ՝ վէ թէ-
շէ.քքիւրինտէն ա՛ծիղ պուլունտուղում՝ էլ-
թափ ու ի՛նաեւթը սամիյէլէրի , անըն տախի
ֆէրգը ա՛ծիղանէսինտէ պիտիրիղ պուլու-
րուլաճաղը ա՛րղ ու թէվտի՛յիլէ ի.քթիփա օ-
լունտու , պագը էմր ու ֆէրման

ՏԻԿԷՐ ԹԱՎՍԻՅԷ

Իզնի ա՛լիլէրի օլուր իսէ իշպու ա՛րիղէմի
թագտիմ՝ էթմէ.ք իւղրէ խա.քիփայի վալալէ-
րինէ եիւղ սիւրէճէ.ք օլան ֆիւլան աղա պէն-
տէլէրի , Էֆէնտիմէ էսկիտէն ինթիսապ էթ-
միշ վէ չօդ լութֆ ու իհսանընըղը կէօրմիւշ
պէնտէլէրինիղտէն պուլունտուղու հալտէ ,
պախթը սիեահը միւգթէղաորընճա , պիր միւտ-
տէթ Էֆէնտիմին հիւսնիւ նազարլարընտան
այրըլմասը ճիհէթիլէ , արթըգ չիմտիլէրտէ
փէ.ք միւղթարըպ վէ պի գուտրէթ . վէ «քիշի
տիւշտիւլիւ եէրտէն դալգար» ի՛թիգատը քէն-
տիսինէ գուվիլէթ օլարագ , վէ մէրհամէթը
սէնիյէնիղէ կիւվէնէրէ.ք տամէնը ա՛ֆվը տէվ-
լէթլէրինէ սարըլմաղա գարար վէրմիշ տիր :

Հէր քէսին պիլտիյի պէնտէփէրվէրլի.քլէրի ի-
ճապընճա ուպուտիյէթի սէնիյէլէրինի գա-
ղանմըչ օլան պէնտէլէրինիզ տէյիլ, սայիր իլ-
թիճա էտէնլէր հաղլարընտա պիլէ միւմքին
օլան էֆէնտիլիյի իճրա պույուրաճաղլարը
պէլլի, վէ ա'ֆիլ ու ա'թա, ճիւրմ ու խաթա-
տան իլէրի օլմասիլէ, մէրգուճ պէնտէլէրինին
հէր նէ եալիմըչ իսէ, գապահաթընըն տամէնը
մէրհամէթը սէնիյէլէրիլէ մէսթուր, վէ օլ
վէչհլէ պու ի.քի պէնտէլէրի պիրտէն մէսրուր
պույուրուլմագ պապընտա էմր ու իրատէ հաղ-
րէթը մին լէհ իւլ էմրին տիր:

Տ Ի Կ Ե Ր

Միւլթէզլիմինտէն ֆիւլան էֆէնտի օլ թա-
րաֆտա օլան ալաճաղլարընըն թահսիլի իչիւն
թարաֆը վէլիիւննիա'միլէրինէ ա'զիմէթ էյլէ-
տիյինտէն, վէ էֆէնտի մուճայիլէյհ իլէ էս-
կիտէն հուգուգումուզ պէր քէմալ օլարագ,
միւղթէղաի լուծֆ ու ի'նայէթլէրի իւղրէ
հագգընտա կէօսթէրիլէճէք մուա'վէնէթ վէ
թէսհիլաթ, կէօյա գուլլունուզա իճրա պու-
յուրուլմուչ կիպի օլաճաղընտան, գանուլ ու
նիղամա միւվաֆըգ տիւչէճէք իչլէրինտէ,
լուծֆէն միւուա'ատէի ա'լիյէի քէրիմանէլէրի
էրղան ու շայան պույուրուլմագ պապընտա
վէ հէր հալտէ, լուծֆ ու ի'նայէթ հաղրէթը
մին լէհ իւլ էմրին տիր:

Ֆիւլան Պէյ Էֆէնտի հողքէթէրինին վա-
րիտէ վէ հէմէրէլէրի իմէթլու հանքմէ Էֆէն-
տիլէր թէպտիլը հէվա, վէ իճրաի միւտա-
վաթ գաստիլէ, պու քէրէ օլ թարաֆա ա՛ղի-
մէթ էթմիլ օլուպ, միյրի մումայիլէյհ գու-
լէրինին խաքիփայի ա՛լիի տալէրանէլէրինէ
ինթիմասը տէրքեար օլտուղու կիպի, մէքեա-
րիմը ախլազը սէնիյէլէրի ասարը հասէնէսի
տախի պէօյլէ պիր պէնտէլէրինին ֆամիլեասը
հագգընտա մուա՛մէլէի ճէմիլէի իհթիրամ-
քեարի վէ միւրա՛աթըն իպզալինէ տէլիլի ճէ-
լիլ օլուպ, շու իքի հալըն հագգէթինէ նա-
ղարէն պու պապտէ թալսիյէի չաքերանէմէ
հաճէթ եօղիսէտէ, մէասիրի միւսթադիլէի
սըտգը ո՛ւպուտիյէթի պէնտէկեանէմին իպ-
րազինէ, վէ տու՛աի ֆիւզուէնիի է՛օմի ու իգ-
պալը Տէվլէթլէրիլէ քէյֆիլիյէթի իշթիղալըն
պէյան ու իյմասինէ պուհտան ա՛լա պիր վէ-
սիլէ օլամայաճաղընտան, հագգը պէնտէկեա-
նէմտէ պէգաի թէվէճճիւհաթը ասըֆանէլէրի
րէճասիլէ թէհզիզի խամէի խուտուսիլէթ գը-
լընմաղըն հէր հալտէ էմր . . . :

Ֆիւլանըն շու արալըգ պօշտա գալտըղըն-
տան պահալէ, օրաճա միւնտսիպ պիր խըտ-
մէթտէ իսթիլտամընը իսթիտա՛ էլլէմիլ, վէ

քէնտիսինին զարուրէթ ու իհթիեաճի տախի
խապէր վէրելմիլ օլտուղունտան, հալինէ
միւնտսիպ պիր իշ տիւշտիլիւ հալտէ, իս-
թիլտամիլէ, խա՛ֆի մէմուլի միւթէվէգգը-
ֆը հիմէմի պէհիյէլէրի պուլունտուղու պէ-
յանիլէ թէրգիմի նէմիյգաի սէնալէրիյէ իպ-
թիտար գըլընտը Էֆէնտիմէ:

Ֆիւլան Էֆէնտի պէնտէլէրի պապը մէք-
եարիմ մէապը տէվլէթլէրինին մէնտուպի պու-
լունմասընտան տօլայը, վէսաթէթը պէնտէ-
կեանէմէ հալինէ միւնտսիպ պիր խըտմէթլէ
գայըլմասընը ամիր, ալմըլ օլտուղում էմր-
նամէի վէլի իւննի՛ամիլէրի մէալը ա՛լիսի մա-
լիւմը ա՛ճիզի օլմուշ, վէ Էֆէնտիլ մումաիլէյհ
տախի պիլ վիւսուլ կէօրիւշիւմիւշ տիւր. հէր
պիր էմր ու ի՛շարը ալիլէրինին թէնֆիլղ ու
իճրասը պէ զայէթ միւլթէզէմ օլտուղունտան,
մումաիլէյհին հագգընտա մէրասիմի միհման
նիւվազի պիլ իճրա, քէնտիսինին տիլսահի
վէհիլէ ֆիւլան խըտմէթէ մէմուր ու թա՛յեին
գըլընարագ, միւթթասըֆ օլտուղու ֆարթը
տիրայէթ, վէ գապիլիլիլէթ հասէպիլէ հիւսնիւ
խըտմէթ մէմուլ պուլունմուշ օլմաղլէ, միւ-
ճէրէտ ինֆագը իրատէի ա՛լիլիլէրինէ միւ-
վաֆըգ օլտուղումուն պէյանիլէ, իսթիպգաի

թէ վէճ ճիւհաթը մէքեարիմ աեաթը պէնտէ-
փերվերիւերինէ իպթիտար գըլընտը օլ պապ-
տէ . . . :

Տ Ի Կ Է Ր

Մէալի իշտրի վալալէրի մա'լիւմը սէնալէրի
օլմուշ, վէ շիմտիլիք աչըգ մահալ օլմա-
յուալ, ինշալլահ միւնտտիպ պիր մահալ աչըլ-
տըգտա էվվէլ պէ էվվէլ մումաիլէյհ գայ-
ըրլաճաղը պէյանիլէ թէրդիմի ճէվապէ իպ-
թիտար գըլընտը, օլ պապտէ էմր ու իրատէ
էֆէնտիմին տիր :

ՀԷՏԻՅԷ ԻՐՍԱԼԻՆՏԷ

Էֆէնտիմիզ .

Սաւպը ա'լիլէրինէ օլան խուլուսու վէֆա
մէնսուսը միւհիպպանէմ իգթիզաորնճա, հէր
նէ գատար շայէսթէի զաթը սէնիյէլէրի տէ-
յիլ իսէ տէ, պէյնինասէ մէրսուլթ օլան բիշ-
թէի հուպպ ու տատը հաղըգիյէթլէրինէ մուլ-
ըուրէն, գապուլի ճայիզ օլան գալպինտէն
օլարադ, Կիրիտ մահսուլու օլմագ իւզրէ պիր
մըգտար լատէն՝ տէսթաւիզի նաչիզանէմթագ-
տիմ օլունմուշ օլմաղըն, լութֆէն ու ի'նայէ-
թէն մէշմուլի նազար ու ի'թիպար, վէ օլ վէչհիլէ
պէնտէի տիրինէլէրին վայէտարը մէսար վէ
իֆթիխար պույուրուլմասը պապընտա իրատէ
էֆէնտիմին տիր :

Զաթը մէքեարիմսըմաթը սամիլէրինէ օլան
մէհապպէթը սահիհէի տաի'անէմի միւէքքիտ,
համիլի շուգգաի պէնտէկի ֆիւլանէ թէվ-
տիա'ն պաղչէմիղ սէմէրէսի օլմագ իւզրէ . . .
չէ, իրսալ գըլընմըշ օլմաղլէ, հիւսնի դապուլ
պուլուրուլարագ պէնտէլէրի զարիգը լիւճ-
ճաի մէսէրրէթ պուլուրմալէրի պապընտէ ի-
րատէ իֆէնսիմին տիր :

Ճ Է Վ Ա Պ

Հագգը նամիւթահագգը ա'պիտանէմտէ,
տէրքեար օլան թէվլէճճիւհաթը սէնիյէլէրի
իգթիզասընտան օլմագ իւզրէ, իրսալ պուլու-
րուլան հէտիյէի պէհիյէլէրի վասըլ տէսթի
մէֆիսէրէթիմ օլուպ, միւթէհաթթիմի էօհ-
տէի չաքէրանէմ օլան. տուա'ի ֆիւլունիի
էօմր ու ա'ֆիյէթ տէվլէթլէրի էզ սէրինէվ
թէքրար. վէ սավպը ա'լիլէրինէ օլան ու'պու-
տիյէթի ա'ճիզանէմ պահսընտա քէլիմաթը
րէսմիյէ եազմաղա հաճէթ օլմատըղընտան,
օլ վատիտէն սարֆը էնզար գըլընմաղլէ, միւ-
ճէրրէտ պէյանը մէմնունիյէթ ու շիւքրանի-
յէթէ, վէ իսթիպգաի թէվլէճճիւհաթը միւ-
հասին աեաթը միւնի'մանէլէրինէ իպթիտար
գըլընտը օլ պապտէ . . . :

Կիրիտ մահաւոյնաւորան օլարագ իհտա պու-
յուրուլմուշ օլտուղու պու քէրրէ ըսիտէի
տէսթի իպճալ օլան թահրիրաթը պէհլէյէլէրի
մէալինտէն միւսթէպան օլմուշ, վէ զիքը օ-
լունան լատէն պիլ վիւսուլ, վաղը՝ մէճմէրէի
գասուլ օլուպ, պու սէպէպլէ իսթիլմամ օլու-
նան պույի տիլճույի վէֆարաւրի, վէ մու-
հապպէթ ու քէմալը մէմնունիյէթի աճիղա-
նէմի իսթիլզամ էյլէմիշ օլտուղու կիպի, թա-
րաֆը ալիլէրինէ օլան միհր ու միւսալէսէթի
սէնալէրի քէյֆիյէթի տալի, նէզտի տէվ-
լէթլէրինտէ մալիւմ վէ պէտիհի պուլունմուշ
օլմաղլէ, միւճէրրէտ իպրաղը մէմնունիյէթ
սիւսագընտա, թէրգիմի ճէվապնամէի սիթա-
յիշվէրիէ իպթիտար գըլընտը :

ՍԷՆԷՏԼԵՐ ՎԷ ԻՆՄ ՈՒ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Ի ՃԱՐ ՍԷՆԷՏԻ

Պաի՛սի թահրիրի սէնէտի իճար օլտուր քի-
Մահմուտ փաշատա, Տիվան եօլունտա քեա-
յին միւթէսարըրֆ օլտուղում . . . նիւմէրօլու
պիր պապ մաղաղամըն իճարինէ թալիպ օլան
ֆիւլան նամ քիմնէ, ֆիւլան սէնէսի ֆիւլա-

մահընտան ի թիպարէն , սէնէի մէզքիւրէ դա-
յէթինէ գատար , պիր սէնէլիյինի մահիյէ շու
գատար զուրուշ քերա իլէ իսթիճար էտէրէք ,
փէշինէն շու գատար զուրուշունու ի թա ու
թէսլիմ էյլէմիշ օլտուղունտան , սէնէի մէզ-
պուրէ դայէթինէ գատար թէսարրուֆունտա
օլուպ , վէ տիկէր թարաֆտան իճար վսգա՝
ասընա դամիլէ , թալիպուն զուհուրինտէ ա-
խէրինէ վէրիլմէմէք , վէ եախօտ սուրէթը ա-
խէրլէ ֆէսխ օլունամամագ իւզրէ , իշպու մա-
մուլուն պիհ սէնէտ մէրգումէ ի թա գըլընտը :

ՀԱՎԱԼԻ ՍԵՆԵՏԻ

Պախի թէրգիմի սէնէտ օլ տուր քի .

Ուսուլ ու նիզամընէ թէվֆիգան , օրտու-
մուզ ճանիպինէ վիւսուլիւնտա տէֆթէր ագ-
լամինէ գայտ իլէ , իւշ մահէ գատար տիկէր
պիր սէնէտ կէօնտէրմէք շարթիլէ , Տէր ա՛լի-
յէտէ ֆիւլան խանտէ սաքին սարաֆանը միւ-
թէպէրանտէն ֆիւլան աղայէ . . . սէնէսի մար-
թընտան ի թիպարէն , մուխասսաս օլան մաա՝
շըմտան պէր վէշհի պալա , շէհրլիյէ շու գա-
տար զուրուշ հավալէ էյլէտլիմի միւշի՛ր ,
իշպու սէնէտ եէսըմէրգումէ ի թա գըլընտը :

ՏԵՅՆ ԹԱՀՎԻԼԻ

Իշպու ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան մահ իպթի-
տասընտան ի թիպարէն , իւշ այտա էօտէնմէք ,

ըէհին վէ ֆայիղի օլմայարադ գարզը շէրի՝
օլմագ իւզրէ , Ահմէտ , վէ Մուհամմէտ վէ
Սալիհ էֆէնտիլէր եանընտա , Հիւսէյին է-
ֆէնտիտէն շու գատար զուրուշ ագ ագչէ
ախզ ու իսթիտանէ էյլէտիյիմտէն , վա'տէի
մէզքիւրէ հուլուլունտա , մէպլաղը մէզպու-
րու պիմէննիհի թա'ալա թէմամէն թէտիյէ
իտէճէյիմի միւշի'ր իշպու մախթոււմ թահվիլ
ի'թա գըյընտը :

Տ Ի Կ Ե Ր

Պաի'սի թէսթիրի սէնէտ օլ տուր քի .

Սէնէի հալիյէ մուհարրէմի զայէսինտէն ի'-
թիպարէն , պէր սէնէտէ մահ պէ մահ եիւ-
զէր զուրուշ ի'թասիլէ էօտէնմէք իւզրէ , Իս-
մա'իլ , վէ Նուրի վէ Օ'սման էֆէնտիլէր վէ
զայրիլէր հաղըր օլտուգլարը հալտէ , թիւճ-
ճարտէն Սիւլէյման էֆէնտիտէն գարզէն ալ-
տըղըմ պին իքի եիւզ զուրուշու տէյնիմ օ-
լուպ , գարշըլըգ իւշ պին զուրուշ գըյմէթլի
պիր ա'տէտ եագութ եիւզիւք թէրհին էյլէ-
տիյիմտէն , պիմէննիհի թա'ալա , սէնէսի խի-
թամընտա պէր վէհի միւգապլէլէ , մահ պէ
մահ մէպլաղը մէզպուր էօտէնտիքտէ , մէզ-
քիւր եիւզիւք ի'ատէ , վէ իշպու մախթոււմ
սէնէտիմ շագգ օլունմագ իւզրէ , էֆէնտիլ
մումայիլէյհէ թէսլիմ գըյընտը :

Իշպու սէնէի ըումիյէ թշրինի էվիէլի իպ-
թիտասընտան ի'թիպարէն, եէնի խանտա միւ-
գիմ միւ'թէպէրանը սարրաֆանտէն ֆիւլան
աղատէն պէր վէչհի պալա պէշ պին ղուրուշ
րայիճ ադճէ ախզ ու գապզ էտէրէք, միւ-
գապիլինտէ օն պին ղուրուշ գըյմէթլի պիր
ա'տէտ փըրլանթը չիչէք թէրհին էյլէտիյիմ-
տէն, պիմէննիհի թա'ալա, մէպլաղը մէզպու-
րու սէքիզ ղուրուշ պիր ըիւ'պտէն կիւղէչթէ-
սիլէ պէրապէր թէտիյէ էյլէտիյիմտէ, ըէ-
հինի մէզքիւր իլէ իշպու մէօհիւրլու սէնէ-
տիմ ի'ատէ օլունմադ իւղրէ եէտը մէրգումէ
ի'թա գըլընտը :

Պաի'սի թէսթիրի սէնէտ օլտըր քի .

Իշպու ֆիւլան սէնէսի մուհարրէմինտէն ի'-
թիպարէն, ալթմըշ պիր կիւն վա'տէ իլէ, ֆիւ-
լանտէն շու գատար ղուրուշ իսթիգրազ վէ
ախզ էյլէտիմ, վա'տէի մէզպուրէ տուխու-
լունտա, մէպլաղը մէզպուրու քեամիլէն թէ-
տիյէ վէ իյֆա էտէճէյիմի միւշի'ր իշպու սէ-
նէտիմ ի'թա գըլընտը :

Սէքսէն եէտի սէնէսի մարթընտա, թիւճ-
ճարտէն Տիմիթրաքի չլէպիտէն ախզ էյլէ-

տիցիմ' շու գատար քիլէ պուղտայըն սէմէնի
օլան շու գատար օ'սմանը լիրասընըն նըսֆընը
թէտիլէ պիրլէ , նըսֆը ակտէրի իւչ այ վա'տէ
լիլէ զիմմէթիմտէ տէյնիմ օլուպ , վա'տէի մէզ-
քիւրէ հուլուլունտա , մէպլաղը մէզքիւրիւ լյ-
ֆա իտէմէտիցիմ' սուրէթտէ , ուսուլը թիճա-
րէթ միւճիւպլինճէ , կիւզէշթէսիլէ էօտէմէյէ
միւթէա'հիտ օլտուլումու միւպէյեին իշպու
մէմհուր թահվիլ ի'թա գըլընտը :

Տէրունը սէնէտտէ մուհարրէր շու գատար
ղուրուշուն թէտիլէսինէ քէֆիլը պիլ մալ վէ
ղամին օլտուլումու միւշի'ր իշպու մահալէ
շէրհ վէ թէմհիր գըլընտը :

Տ Ի Կ Ե Ր

Իշպու ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան մահըն ֆիւ-
լան կիւնիւնտէն ի'թիպարէն , օթուղ պէշ
կիւնէ տէյին մահալինտէն ֆիւլան իսկէլէյէ
նագլ էթտիրիլմէք , վէ կիւմրիւյիւ վէ սայիր
մէսարիֆը վադա'ասը թարաֆըմտան վէրիւ-
մէք , վէ ֆիյաթը թէրագգը ու թէղայիւտ է-
տէր իսէ տախի վէրիլմիշ օլան ֆիւթը մագ-
թու'էսինէ հիշ պիր շէյ զամի' օլունմամագ ,
վէ ճիւմլէսի էվիլէ կէօթէրիլէն նիւմունէ կիպի
օլմագ իւզրէ , ըսթանպօլ քիլէսիլէ պէշ պին
քիլէ պուղտայ , թէպա'ատէն ֆիւլան թիւճ-
ճարէ սաթըլմըշ , վէ հէր պիր քիլէսի եիրմի
պէշէր զուրուշտան պիր եիւք եիրմի պէշ պին

ղուրուշ էտիպ , ա՛լէլ հիսապ օլարադ եիրմի
պէշ պին ղուրուշունու փէշինէն ալմըշ օլտու-
ղումու , վէ ղիքը օլունան պուղտայ , թիւճ-
ճարը մումայիլէյհէ քեամիլէն թէսլիմ օլուն-
տուգտա , գուսուր պիր եուք ղուրուշու տախի
օլ վադըթ թէտիյէ վէ իթա էտէճէյինէ ըագի
պուլունմուշ օլտուղումու միւշիր , իշպու մա-
մուլին պիհ սէնէտիմ իթա օլունտու :

ՊԻՐ ՇԱՐԹԼԷ ՄԵՆՋԻԼԻՆ ՏԻԿԻՐԻՆԷ ՖԻՐԱՎ
ՎԷ ԳԱՍՐԸՆԵՏԷ ՏԱՅԻՐ

Ֆիւլան մահալտէ . . . նումէրօ իլէ միւրէգ-
գէմ օլուպ ֆիւլան վադֆի միւսագգէֆաթըն-
տան մա՛լիւմ էլ հուտուտ , սէնէվի շու դա-
տար ղուրուշ իճարէլի , միւթէսարըրֆ օլտու-
ղում պիր պապ մէնղիլիմի միւտաէթի էօմ-
ըիւմ միւնգաղիյէ օլունճայա դատար իշինտէ
իսքեան էյլէմէք . վէ հէր ումուր ու խուսու-
սումու մէճճանէն թարաֆընտան թէսվիյէ
էթմէք , վէ պունլարը էթմէտիյի հալտէ եի-
նէ էօհտէմէ ֆիրաղ ու ինթիգալ էյլէմէք
շարթիլէ , ֆիւլան քիմնէյէ ֆիրաղ վէ դաս-
ըրեէտ էյլէտիյիմի միւշիր , իշպու շարթնամէ
իթա գըլընտը :

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Ֆիւլան էֆէնտի ֆիւլան մահալտէ . . . նու-
մէրօ իլէ միւրագգէմ օլուպ , ֆիւլան վադֆի
միւսագգէֆաթընտան , մա՛լիւմ էլ հուտուտ ,

միւթէսարըրըֆ օլտուղու պիր պապ մէնզիլինի
միւտտէթի է'օմրիւ միւնգազիյէ օլանճայա
գատար քէնտուսի իշինտէ իսքեան էյլէմէք,
վէ հէր պիր ումուր ու խուսուսունա թարա-
ֆըմտան մէճճանէն թէսվիյէ օլունմագ, վէ
ա'քսիլէ ա'մէլ օլունտուղու սուրէթտէ, եինէ
քէնտուսինէ ըէտտ ու ի'ատէ էթմէք շարթի-
լէ, մէնզիլի մէղպուրու է'օհտէմէ ֆիրաղ վէ
գասըբէտ էյլէմիշ. պէն տալսի մինվալը մէշ-
րութէ իւզրէ հարէքէթ էտէմէտիյիմ հալտէ,
մէնզիլի մէզքիւրու եինէ էֆէնտիի մումայի-
լէյհէ ֆիրաղ վէ գասըբէտ ու ըէտտ էտէ-
ճէյիսի միւշի'ր իշպու սէնէտ վէրիլտի:

ԱՊՏԸ ՇԻՐԲԵԹ ՍԵՆԵՏԻ

Պիւլան սէնէսի ֆիւլան պըն . . . կիւնիւ
Տէրի սա'ատէթտէ միւգիմ, թիւճճարը Մըսը-
րիյէտէն ֆիւլան էֆէնտի իլէ պէյնիմիզտէ
պիր շիրքէթ ա'գտ էյլէմէք միւրատ օլունուպ,
սէրմայէ օլմագ իւզրէ էլլիշէր պին զուրուշ
վաղ'իլէ, ճէմա'ն եիւղ պին զուրուշա պալիղ
օլան մէպալիղ թարաֆէյնտէն տէմր օլունա-
րագ, սէնէսի խիթամընտա մուհասէպէմիղ
րույէթ օլունուպ, սէրմայէ վէ մէսարիֆ պիթ-
թէնզիլ, հէրնէ թիճարէթ օլուրսէ պէյնիմիզ-
տէ միւնասաֆէթ վէշհիլէ թագսիմ օլունաճա-
ղը կիպի, խիւտա ճիւմէի էսիրկէսին, պու

եիւղտէն զարար ու զիյան թէրէթթիւպ էտէ-
ճէք օլուր իսէ , քէզալիք անըն տալսի պէր
վէչհի միւնասաֆէ թագսիմ'օլունաճաղընտան ,
պէր մինվալը մէշրուհ ա'գտը շիրքէթ օլու-
նուպ , զիյրտէ մուհարրէր իւլ էսամի քէսան
միւվաճէհէսինտէ շիրքէթ սէնէտլէրիմիղթահ-
րիր վէ իմզա օլունարագ միւպատէլէ օլունտու :

ՎԷՔԵԱԼԻԻ ՍԵՆԵՏԻ

Ֆիւլան Տէվլէթի թէպա'աւընտան , ֆիւլան
պազիրիկեանտէ ի'լամը թիճարէթլէ մահքիւ-
մուն պիհ շու գատար պին զուրուշ ալաճա-
ղըմըն թահսիլ , վէ ախղ ու գապզընա թարա-
ֆըմտան ֆիւլան էֆէնտիի վէքիլ թայ'եին ու
նասպ էյլէտիմ' շէօյլէ քի մէպլաղը մէզպու-
րուն թահսիլի իչիւն նիզամէն խարճ ու սարֆ
էտէճէք մէսարիֆը վագա'աւը թարաֆըմա
ա'յիտ ու ըաճի' օլաճաղը , վէ մէպլաղը մէզ-
պուրուն թահսիլի իչիւն մումայիլէյհէ եիւզ-
տէ պէշ զուրուշտան պիլ հիսապ իւճրէթ վէ-
րիլէճէյի պէյնիմիզտէ մուգավլէլէ օլունուպ ,
պունտան զիւրտէ իւճրէթ նամիլէ պիր կէօ-
նա շէյ թալէպ էթմէյէ հագգ ու սէլահիյէ-
թի օլամայաճաղընտան , իշպու միւգավլէլէ
սէնէտի պիթթահրիր մումայիլէյհէ իթա
գըլընտը :

Նաղ գափանք թիւճճարընտան , շէրիքիմ
 ֆիւլան էֆէնտիլէ միւտտէթի շիրքէթիմիզ
 մուհասէպէսի , միւլթէպէրանը թիւճճար մա-
 ըիֆէթիլէ ըույէթ օլունուպ , ֆէսիսը շիրքէթ
 էթմէմիզլէ , պիր պիրիմիզտէ ասլա հագգը-
 մըզ գալմայըպ , պու խուսուստան տօլայը
 հիշ պիր վագըթ հապպէի վահիտէ տախի
 թալէպ վէ իտտա'այէ սէլահիյէթիմիզ օլմա-
 տըղընը միւշի'ր , իշպու իպրա սէնէտիմիզ
 թարաֆէյնտէն թէմհիր վէ թա'աթի գըլընտը :

Պ Ո Ի Տ Ա Խ Ի

Փէտէրիմիզաէն միւնթէգիլ , պէր միւճիպի
 տէֆթէրի գասսամ , շու գատար զուրուշ
 հագգը իրսիէթիմ'օլունպ , պա հէօճճէթի շէրի'է
 գարընտաշըմ' ֆիւլան էֆէնտի վասիի միւխ-
 թարըմ' օլմազլէ , ֆիլան սէնէսինտէն ֆիլան
 սէնէսինէ տէյին մէպլազը մէզպուրուն նէմա-
 սընը թէմամէն գարընտաշըմ' մումայիլէյհ է-
 ֆէնտիտէն ախղ ու գապզ էթմէմլէ , ֆիմա-
 պա'տ նէմայէ միւթէա'լլիգ վէ սայիր ճէմի'
 հուգուգու շէրիա'յէ , վէ քեաֆֆէի էյման ու
 միւխասամաթտէն գարընտաշըմըն զիմմէթինի
 իպրա վէ իսգաթ էյլէյիպ , պիր ադճէ վէ
 պիր հապպէ հագգըմ' գալմամըշ օլտուղունու
 միւպէյեին իշպու սէնէտ ի'թա էյլէտիմ :

Պու. քէրրէ ֆիւլան մահալլէ գայիմմագամ նաւալ ու թայ'եին պուլուրուլան ի զէթլիւ ֆիւլան պէյ, շայիտ էմվալը միրիյէտէն զիմմէթինէ ագչէ կէչիրտիյի թէպէյեիւն էյլէտիյի սուրէթատէ, ալաբղը ագչէյի թէմամէն ու քեամիլէն, վէ պիլա մէօհլէթ Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինէ թէտիյէ էթմէք իւզըրէ քէֆիլ ու զամին օլտուղումու միւպէյեին, իշպու քէֆալէթ սէնէտի ճանիպը խազինէի ճէլիլէյէ թագտիւմ գըլընտը :

(Զէյլի) Քէֆիլի մումայիլէյհին ասհապը սէրվէթտէն օլուպ քէֆալէթի միւթէպէր օլաճաղընը շէհատէթէն իշպու մահալէ շէրհ վէ իմզա գըլընտը :

Տ Ի Կ Է Ր

Ֆիլան նամ' քիմնէնին պա'ղը քիւթիւպ վէ ըէսայիլ թապ' ու թէմսիլ էթմէք իւզըրէ, պիր մաթալա'ա քիւշատ էտէճէյի ճիյէթլէ, մումայիլէյհին մաթալա'ա նիզամմամէսինէ թէվֆիգտն հարէքէթ էտէճէյինէ միւթէքէֆիլ. վէ էթմէտիյի սուրէթատէ հազգընտա թէրէթթիւպ էտէճէք միւճաղաթ ու թաղմինաթը զամին պուլունտուղումու միւշիր իշպու սէնէտիմի իթա էյլէտիմ :

(Զէյլի) Պալատէ մուհարրէր Ասիթանէլի

Ֆիւլլան նամ' քէմնիյէ քէֆալէթ էթմիշ օլան
 Ֆիւլլան , էհլի ք'ըզ կիւրուհիւնտէն , վէ թէ-
 պա'աի Տէվլէթը ա'լիյէտէն , միւթէպէր վէ
 մուգթէտիր օլուպ , իրատ ու ա'գար սահի-
 պինտէն օլտուղունու , վէ Ֆիւլլան սանա'թլա
 մէշղուլ պուլունտուղու միւսատարդ , իշպու
 զէյլ պիթթէրգիմ թէմհիր գըլքնար :

Փ Օ Լ Ի Չ Ա Ս Ո Ւ Ր Է Թ Ի

Վիսուլունտան եիրմի պիր կիւն սօնրա ,
 Ըթամպօլտա Ֆիւլլան թիւճճարէ , վէ եախօտ
 էմրինէ եիւզ ա'տէտ Օսմանը լիրասիլէ էլլի
 ա'տէտ Պրանսըզ լիրասը Կիրիտ թիւճարըն-
 տէն շէրիքիմ Ֆիւլլան էֆէնտի թարաֆընտան
 պիլա թէրէտտիւտ գապուլ վէ իյֆա օլունմագ
 իւզրէ , Միտիլլու թիւճճար Նիգօլաքիտէն
 մէպալիզը մէզքիւրէ ախզ ու գապզ օլունուպ ,
 պէտէլինէ իշպու փօլիչաի քէշիտէ իյլէտիմ ,
 հինը թէտիյէսինտէ փօլիչաի մէզքիւր իսթիր-
 տատ վէ իսթիլլազ օլունա :

ՊԱՏ ԷԼ ԳԱՊՈՒԼ ԹԵՏԻՅԷ ԷՏԷՃԻՅԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ՍԷՆԷՏ

Ֆիւլլան թարիխտէն եիրմի պիր կիւն սօնրա
 Միտիլլու թիւճճարընտէն Նիգօլաքի չէլէպի-
 յէ եիւզ ա'տէտ Օսմանը լիրասը իլէ էլլի ա-
 տէտ Պրանսըզ լիրասը թէտիյէ ու իյֆա էտէ-
 ճէյիմի միւսպէյեին իշպու սէնէտ ի'թա գը-
 լքնար :

ԱԶԸԳ ՊՕՆՕ

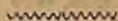
Ֆիւլան թարիխտէն գըրգ պիր կիւն սօնրա ,
իշպու աչըգ պօնօմ հէր քիմին ետինտէ զու-
հուր , վէ քիմ իպրազ էտէր իսէ , եիւզ ա'-
տէտ Օ'սմանլը լիրասիլէ պէրապէր եիւզտէ
պիրտէն պիլ հիսսապ , լազըմ կէլէն կիւզէշթէ-
սի տախի թարաֆըմտան պիլա թէրէտտիւտ
իյֆա էտիլէճէք օլտուղունու միւշիւր , իշպու
Պօնօմ ի'թա դըլընտը :

ՇԵՐԻՖԻՆԷ ՓՕԼԻՉԱ ՔԵՇԵՏԷ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆԱ
ՏԱՅԻՐ ՄԷՔԹՈՒՊ

Րէսանէնաէի շուգգաի միւսլիսի ֆիւան
քիմսէյէ շու գատար զուրուշ հիսսապըմըզա
մահսուպէն ի'թա օլունմագ իւզրէ , օն կիւն
վա'տէլու պիր փօլիշա չէքիլմիշ տիր , վիւսու-
լունտէ գապուլ պույուրուլարագ , վա'տէսի
տուխուլունսա մէպլաղը մէզպուրուն թէտի-
յէսի միւթէմէննաի միւսլիսանէմ տիր էֆէն-
տիմ :

ԱԳՐԱՊԱ ՄԷՔԹՈՒՊԼԵՐԻ

ՓԵՏԵՐԻՆՏԷՆ ՕՂԼՈՒՆԱ

(Օղլում , մէքթուպունուզու ալտըմ , փէք
սէվինտիմ , հաեաթըմ օլան վիւճուտ սաղլը-
ղընըզ իշիւն տախիմա տուա' էտէրիմ , սըգճա
մէքթուպ եաղըպ պէնի սէվինտիր օղլում) :

Նէճապէթլու մերտիւմէքի չէշմ, ա'ղիզիմ
օղլում էֆէնտի հազրէթլէրի .

Ֆիլան թարիսիլէ իքի տէսթի թէհասսիւ-
րիւմլէ ալտըղըմ թահրիւրաթը շիրին նիքեաթը
ֆէրղէնտանէլէրինտէն հասլ էյլէտիյիմ սիւ-
րուր ու շատմանի , թա'րիֆի միւմքին օլմու-
տըղլնտան , հէման ճէնապը հագ պիլ ճիւմլէ
ումուրը խայրիյէլէրինտէ թէվֆիդաթը սամէ-
տանիյէսինի ըհհպէր , վէ պաի'սը սա'ատէթ
ու սէլամէթը տիւնեա ու ախրէթ օլան խու-
սուսաթէ մաղհար պույուրսուն ամին :

Պէնիմ օղլում, հաեաթը տիւ ու ճանը փէ-
տէր , մահլա թարաֆը զիշէրիֆի ֆէրղէնտա-
նէլէրինտէն վիւրուտ էտէճէք խապէրը սըհ-
հէթ էսէր օլտուղունտան , պու պտպտէ տիյ-
տէի հասրէթտիյտէմի ըահը ինթիզարտէ պը-
րադմայըպ , սըգճա սըգճա , ա'ֆիյէթնամէ-
լէրիլէ մէսրուր իւլ ֆուատ պույուրմալարը ըէ-
ճասիլէ , շուգդաի սէնավէրանէմ թէրգիմ վէ
իրսալ գըլլընտը օղլում :

Ճ Է Վ Ա Պ

Ի'ղէթլու սէրի թաճըմ փէտէրիմ էֆէն-
տիմ հազրէթլէրի .

Հագդը միւսթէմէնտանէմոէ իքսիրի ա'-
զամտէն միւէսսիր պիլտիյիմ թէվէճճիւհաթը
մէա'լի տէրէճաթը փէտէրանէլէրինին իպղալի

հավի , բէսիաէի տէսթի իֆթիխարըմ' օլան
էմրնամէի սէնիյէլէրի մա'լիւմը չաքէրանիմ'
օլտու , պու վէչհիլէ փէյամը մէսէրրէթ իթ-
թիսամը ա'լիլէրինին իշա'րինէ իճրա պույու-
րուլան հիմմէթը ճըհանգըյմէթը փէտէրանէ-
լէրի , մէսէրրէթ պախ'շը դալպը չաքէրի օլմուշ,
վէ համուէլլիլահի թաա'լա , վիւճուտու ա'ճի-
զանէմ' տայրէյի թէնտրիւթի վէ սըհհէթ ու
ա'ֆիյէթտէ օլուպ , միւհթամ օլտուլում'տուա'ի
խայրիէի վէչի իւննիա'միլէրինին , հագդը ֆէր-
զէնտսնէմտէ պագասը բէճասընտէ պուլուն-
տուլումուն ա'րզ ու իֆատէսիլէ պէրապէր ,
թագալիլի վայի ա'լիլէրինէ միւսարէ'աթէ իճ-
թիւրա գըլընմըջ օլմաղըն , օլ պապտէ էմր ու
իրատէ փէտէրիմ' էֆէնտիմ' հաղրէթլէրինին
տիր :

Տ Ի Կ Է Ր

Մէքթէպէ տէվամ' էտէլիտէն պէրու իւ-
լումը շէթթայէ , վէ պախուսուս ֆէննը ինչայէ
հասրը էվգաթ ու էզման էյլէմէքտէ օլտուգ-
լարը թաֆսիլաթընա տայիր , իքի տէսթէ իֆ-
թիխարըմ' իլէ ալտըղըմ' թահրիրաթը ֆէրզէն-
տանէլէրինտէն հասլ էթտիյիմ' սիւրուրուն
պէյանիլէ , պու պապտէ պա'զը վէսաեա ու
թէպլիղաթը լաղըմէի իպթիտար էյլէտիմ' :
Շէյլէ քի , նէվի' պէնի ատէմին մաղհար օլ-
տուգլարը շէրէֆ ու ֆագիլէթ , վէ քիւթիւպ

ու գրաւած վէ հիւանի ախլազ ու ուրիշէթ ,
հէր նէ դատար թէպալի՝ը ինտանկէտէ մէր-
քիւզ ու մէլմուտ իսէ տէ , անլէրի գուլիլէտէն
փիիլէ չըգարըպ մէյտանէ գոյմազ , քիւթիւ-
պիւ միւթէպէրէ , վէ թէվարիիսը մագպուլէի
օգումազ , վէ նիքեաթ ու մէզաեալի լաթի-
ֆէյի պիլմէք լազըմ՝տըր : Ճէնապը Հագ փա-
տիշահըմըզ փատիշահը մա՛րիֆէթ իտէսթկեահ
էֆէնտիմիզի պու միլք ու միլլէթէ պաղըշա-
սըն , ա՛սրը մէա՛րիֆ հասրը միւլիւքեանէլէ-
րինաէ թէրագդըյաթը միլք ու միլլէթի , մէր-
քէզի միւնթէհաի շէրիֆ թէվիֆիգէ իրաւ
պույուրմագ նիյէթի սատըգայի սէնիյէ , վէ
հիմէմի ճէլիլէսիլէ , աթֆալը ի՛պատուլլահը
զուլմէթկէտէի ճէշլտէն չըգարըպ , բուշէն-
խանէի իլմ ու մարիֆէթէ կէօթիւրէճէք եօլ-
լարը աչըպ , պուշնա մէքեաթիպի իլմիյէի
միւթէնէվիլիյա վա՛զ ու թէէսիս , վէ միւթէ-
ա՛տտիտ ու միւթէֆէննիս խաճէլէր թայ՛եիսիլէ
էլսինէի էճնէպիյէտէն նէզաքէթ վէ էհէմ-
միյէթ ճիհէթիլէ պիւրինճի սաեքլան , վէ էլ-
սինէի ո՛ւմուսիյէ հիւքմիւնէ կիրմիշ օլան
Ֆրանսըզ լիսանընը տախի պէլլէնմէքտէ պու-
լունմուշ օլտուգլարընտան , իշթէ պէօյլէ պիր
փատիշահը մէա՛րիֆշինասըն զէմանը մա՛րիֆէթ
նըշանընտա , տար իւլմէա՛րիֆ վէլ քէմալաթ
օլան իշպու տէրսխանէի քեայինաթտէ ֆիւր-

սաթը զանիմէթ պիլիպ տայիմա թահսիլը հիւ-
նէր ու մէա՛րիֆի սարֆը նազտինէի էվգաթ
էյլէմէք ֆէրիզէտէն պուլունմուշ օլտուլուն-
տան , կէօրէիմ՝օղլում , սէն տախի պու եօլտա
սարֆը մէսա՛ի ու հիմմէթլէ պէյն էլ էմալ
վէլ ագրան միւշարիւն պիլ պէնան օլմաղա
պէզլը մագաէրէթ , վէ շու նէսայիհը փէտէ-
րանէ , վէ թէպշիղաթը միւշֆիգանէմ՝ տախի
սանա պիր քիթապը հիքմէթնըսապ օլտու-
ղունտան , հէր պար նաղարը միւթալէա՛յէ ա-
լարագ միւգլթէղասիլէ հարաքէթէ ճահտ ու
ղայրէթ պույուրմալէրի իւմիտ օլունուր օղլում :

Ճ Ե Վ Ա Պ

Հագդը ա՛ծիզանէմտէ պէր գարար պիւ-
տիյիմ թէվէճհիւհաթը ճիհան տէրէճաթը
փէտէրանէլէրինին , տէվամընտան պահսիլէ
թահսիլը իւլում ու ֆիւնուհէ սայ՝ ու զայրէթ
օլունմասը իրատէի նաուհաթ ա՛տէսինի շա-
միլ , բէսիտէի տէսթի թէպճիլ օլան էմրնամէի
սէնիյէլէրի մէպլի մա՛լիւմը միւթէմէնաի օլ-
տու . պու սուրէթլէ միւթէխալագ ու մէֆ-
թուր պույուրտուգլարը ֆէրզէնտնիւվաղըգ
շիյմէի մագպուլէսի իգթիզաի ա՛լիսինին հագ-
գը պէնտէկեանէմտէ տախի իճրասիլէ պէրա-
պէր , նիսայիհը հիքմէթ լէվաիհը հաքիմանէի
փէտէրանէլէրինէ մաղհարիէթիմ , միւճիպի

էնլաի' սիւրուր ու մէֆիւէրէթի: օլտարադ , միւ-
վազըսը պուլունտուղում տուա'ի է'օմր ու ա' -
ֆիյէթը ճէլիլէլէրի թէգըեար ու թէ.քրար դը-
լընմը , վէ վագըֆը մեղաեայի հիւք'օլ օլան
ղաթը փըլաթուն սըֆաթը սամիլէրի , էօթէ-
տէն պէրու թէճարիսը ա'տիտէ իլէ ահիւլը
ա'լէմի թէճրիւպէ ու իմթիհան պուլուրմուշ ,
վէ վուգուա'թը քէֆիլիինին հիքմէթ ու էս-
պապը մէվգուֆէսինին իսթիքնահինէ վասլ
օլմուշ օլտուգլարընտան , քետֆիֆէի նէսայի-
հը տիւրէրսլարի փէտէրանէլէրի ի'նտիմոէ
ճէվհէրի ճան կիպի մագպուլ ու միւթէպէր ,
վէ պէլքի իքսիրի ա'ղամոէն էա'ղղ ու պալա-
տէր պուլունմուշ օլտուղունտան , թըպգը էմր
ու իշ'ար փէտէրանէլէրի վէչհիլէ իքթիսապը
իւ'լում ու մէարիֆի կէճէ վէ կիւնտիւղ չա-
լըչմագտա պուլունմուշ օլուպ , անճագ լէֆ-
ֆէն թագտիմր փիչիեահը սամիլէրի գըլընան
փուսուլատէ մուհարրէրիւ էսամի , քիւթիւ-
պը միւթէնէվիլի'յանըն իշթիրասը թարաֆը դի-
չէրէֆ փէտէրանէլէրինաէն պիր մըգտար ագ-
չէ իսրասը խուսուսուէն մէնութ պուլունմուշ
օլտուղունու քէմայը չէրմ ու հիճապ իլէ ա'րղ
ու իֆատէյէ շիթապ էյլէտիմ' օլ պապտէ
լութֆ ու ի'նայէթ փէտէրիմ էֆէնտիմ հաղ-
րէթլէրինին տիր :

Տէրի սաա'տէթտէն հարաքէթը աճիղանէ-
մին իքինճի կիւնիւ , խայր տուա'ի փէտէրա-
նէլէրիլէ մահայը մէմուրիլէթի աճիղանէմ օ-
լան իղմիրէ վարըպ , մէմուրիլէթիմ էմրինի
տէվլէթլու Վալի փաշա հագրէթլէրինէ թագ-
տիմ իլէ , էրթէսի կիւնիւ խըտմէթի քէմթէ-
րանէմէ պաշլատըմ' պիլութֆիհի թա'ալա ,
հէվա պիր տէրէճէ կիւզէլ ու լաթիֆ իտի քի ,
տալղա օլմաուրդտան պաշգա ուֆագ գըլըլթը
տախի օլմայըպ , մահիթապէ տախի թէսա-
տիւֆ էթմէքլէ կուվէրթէտէ սա'աթ ալթըյէ
գատար եօլճուլարըն թիւրքմանի շարգըլէրի-
լէ էյլէնէրէք , սայէի ա'լի Վէյի իւննի'ամիլէ-
րինտէ գամարատա քէմայը րահաթ ու սէֆա
իլէ վարըլմը , վէ իղմիր իսէ պիր չէհրի ա'ղիմ'
օլուպ , հէր չէյլին ա'լասը պուլունտուղուն-
տան , շիմտիլիք պիր կիւզէլ օթէլտէ օթուր-
մագտա իսէմոէ , էսպապը րահաթըմ միւ-
քէմմէլ օլարագ միւնասիպ պիր խանէ պու-
լունտուգտա , նագլ օլունաճաղը տէրքեար
պուլունմուշ օլմաղլէ , քէյֆիլէթի վիւսուլու
ա'ճիղանէմին , վէ ճիւմէյէ ա'լա մէրաթիպի-
հիմխուլուս ու սէլամըմըն , մէրհամէթէն թէպ-
լիղի պապընտա , էմր ու ֆէրմանը վէլիւննի-
մէթիմ էֆէնտիմին տիր :

Պի ա'ղն ու ի'նայէթը ճէնապը Պարի, Իզմի-
րէ քէմալը հուզուր ու բահաթ իլէ վիսուլլէրի
միւճտէսինի հալի, թահրիրաթը ֆէրզէնտա-
նէլէրինի ֆէվզէլ զայէ մէսրուրիյէթլէ ալաւմ.
վէ տուա'ի պիրիեաի միւվաֆֆազը,յէթլէրինի
թէքրար թէքրար արզը պարկեահը իճապէթ
է,յլէտիմ: Ա'զիմէթլէրի կիճէսի պուրատա պի-
րաղ փոյրաղ էսմիշ օլմասիլէ խայլըճա մէրազ
էթմիշ խսէքտէ, համտ օրսուն եազ բուզկեա-
րը օլմաղլէ տէնիղէ տօղունմատրղը անլաշըլ-
մըշ տրր, արթըգ բահաթ էսպապընը թէտա-
րիք է,յլէտիքտէն սօնրա, մէքթուպտէ իհմալ
պուլուրմայըպ, տայիմա փէյաւր ա'ֆիյէթի-
նիզլէ ճիւմլէմիզի մէսրուր պուլուրմանըզ միւս-
թէրճաի փէտէրանէմ տիր օղլում էֆէնտիմ:

ՕՂԼՈՒՆՏԱՆ ՎԱԼԻՏԷՍԻՆԷ

Շէֆգաթլու հազըգաթլու սէպէպի թէր-
պիյէի վիւճուտիւմ, վալիտէմ հազրէթլէրի .

Հագը ֆէրզէնտանէմտէ օլան տուա'ի խայ-
րիէլէրի պէրէքեաթիլէ պիր կէօնէ քէտէրիմ
եօղ իսէ տէ, անճագ միւպարէք ճէմալը չէ-
րիֆինիզտէն տուր ու մէհճուր օլտուղումուն
էլէմի, դուլունուղու տաիմա եագըպ եան-
տրրտըղընա, վէ պիրտէ չօգտան պէրու սըհ-
հէթ ու ա'ֆիյէթ խապէրինիզի ալամատըղմա

տախի փէք չօգ էսէֆ էյլէտիյիմ . մալիւմէի
րահիմանէլէրի պուլուրուլտուգտա , պունտան
պէօյլէ մէքթուպու ա'ֆիյէթ իւսլուպունու-
ղու , վէ միւհթաճ օլտուղում հիւսնի թէվէճ-
ճիւհ ա'իյէլէրինի հագգը ֆէրզէնտիլէրինտէ
շաեան պուլուրմալարը , վէ մին դայրը հա-
տին շիմտիլիք խարճլք օլմագ իւղրէ շու գա-
տար զուրուշ փօսթա իյէ կէօնտէրիլմիշ տիր ,
լութֆէն հիւսնիւ գապուլէ գարին պուլու-
մալարը նիեաղի պապընտա լութֆ ու մէրհա-
մէթ էֆէնտիմին տիր :

Ճ Է Վ Ա Պ

Նուրի տիյտէի հասրէթ քէշիմ օլլում է-
ֆէնտիմ' .

Ալմըշ օլտուղում նէմիգաի ֆէրզէնտիլէրի
մէալը թէհասսիւր իշթիմալի մալիւմէի մատէ-
րիլէրի օլուպ , իրսալ օլունան շու գատար զու-
րուշուն տախի զիյատէտիլէ մագպուլէ կէշմիշ
օլուպ թա'րիֆի միւմքին օլմատըղընտան , հէ-
ման րապպիմ պիթմէզ վէ թիւքէնմէզ է'օմր-
լէր իհսան պուլուրսուն , սայէի շահանէտէ
պօլճա ագճէ գաղանարագ մէմսունէն կէլիպ
կէօրիւշմէմիզի տէրկեահը իլահիտէն տայիմա
նիեաղտէ պուլունմուշ օլտուղումալ պէյան .
վէ շիմտիլէ գատար նէմիգամըղըն ուզանմասը ,
քէսրէթի իշթիղալտէն նէշաթ էթմիշ օլտու-

ղու ինհա սիեագընտա ա'րիղէյի խալիսանէմ
Թահրիր օլունտու օղլում:

Տ Ի Կ Ե Ր

Նէվլապէի կիւլէն սէրայի ֆուատըմ օլան ,
նուրի պասըրէի իպթիհաճըմ օղլում էֆէն-
տիմ հազըթէթէրի .

Պու քէրէ ֆիլան թարիսիլէ ալմըլ օլտու-
ղում հազըգէթնամէի ֆէրղէնաիլէրի , միւ-
ֆատը թէհասսիւր իշթիմալի տուտիյտէի հաս-
րէթ տիյտէմէ ճիլա սաղը մէսէրրէթ , վէ իր-
սալինէ ի'նայէթ պուլուրուլան շու դատար
ղուրուլ ըսիտէի տէսթի մէֆիսէրէթ օլարագ ,
զիյատէսիլէ մագպուլէ կէչմիշ օլտուղունու ,
լիսանը գալէմլէ պէյանէ գատըր , վէ թահ-
րիրէն իղհարը սիւրուրու մաֆիղզամիրէ միւգ-
թէտիր օլամատըղըմոան , հէման ըապպիմ
թէա'լա վէ մուգատտէս հաղրէթէրի , նագտ
էօմրիւնիւ ա'ղիղ վէ մէրղուպ , վէ քեաֆֆէի
ալամ ու քէտուրաթտէն մա'սուն պուլուրմագ-
տուա'սընը եատ ու իյֆա , վէ քէնտի էլիմլէ
տի.քիպ հազըրլամըլ օլտուղում պիր գաթ ճա-
մէշույ (շաւաշ) կէրչի թագտիմէ սէղա տէյիլ
իսէ տէ , եատկեարը մատէր օլմագ իւղրէ իհ-
տա վէ իսրասինէ միւպաշէրէթ էյլէմիշ օլ-
տուղումոան գապուլի , վէ պա'տէմա տախի
պէրաթը հաեաթըմ օլան սըհհէթ ու ա'ֆիյէթ

խապէրլէրի միւշի'ր պուլունան քէրէմնամէ-
լէրիլէ մէսըուր էյլէմէլէրի թէմէննասինէ իպ-
թիտար էյլէտիմ:

Ճ Ե Վ Ա Պ

Շէֆգաթլու հազըգաթլու պա'իսի զինտէ-
կեանիի վիւճուտում մատէրի սիւթուտէ սը-
ֆաթըմ էֆէնտիմ հաղրէթէրի .

Պու տէֆա' սայէի հիւմա կիպի ֆէրգը չա-
քէրանէմէ շէհվէր քիւշա օլան մէսէրրէթնա-
մէի ա'լիյէ , վէ իհսան պուլուրուլմուշ օլան
պիր ճամէշույի շէֆգաթպուլի մատէրիլէրի ,
տուտէսթի թէպճիլ ու թա'ղիմ , վէ լէպի է-
տիպլէ թագպիլ ու թէսլիմ գըլընարագ , իհ-
սաննամէլէր իլէ թէնվիրի պասըրէի սիւրուր ,
վէ ճամէշույի մէզքիւր տախի նիհատէի տու-
շը հուպուր գըլընմըլ տըր , պու վէչհիլէ վու-
գուա' կէլէն շէֆագաթ ու ի'նայէթի մատէրի-
լէրինին թէշէքքիւրինտէ լիսանըմ ա'ճիղ օլ-
տուղունտան , հէման միւթէրէթթիպի ֆէրի-
զէի զիմլէթիմ օլան տիսլաի տուա'ի էյամը
էօմր ու ա'ֆիյէթլէրիլէ թէզեինի էնտամը լի-
սանը ու պուտիյէթ օլունմուշ օլտուղու իֆա-
տէսիլէ , իսթիպգաի թէվլէճճիւհաթը մատէ-
րիլէրի մա'րէզինտէ , ա'րիղէի ֆէրղէնտանէմ
թագտիմինէ ճիւրաթ գըլընտը

Զ Է Վ Ճ Է Ս Ի Ն Է

Իսմէթլու մէհապէթլու հարէմը միւհթէրէ-
միմ հանքմ հազրէթլէրի .

Կէչէնքի ալադղըմ մէքթուպունուզտէ իշար
պույսւրուլմուշ օլան միւզայիգայը հալինիզէ
պինսէն , շիմտիլիք պին ղուրուշ թարաֆը-
նըզա կէօնտէրիլտի , վիւսուլինտէ ախզէտիպ ,
իլէրուտէ տահա կէօնտէրէճէք օլաուզումու
պէյան , վէ թարաֆը խալիսանէմի խաթըրէի
ա'լլիյէլէրինտէն չըգարմամալարը մա'րէզինտէ
նէմիյգաի սէնավէրի թէրգիմ գըլընտը :

Ճ Է Վ Ա Պ

Պաիսի ասայիշ ու ըահաթը ճանքմ , զէվըք
համիտէթիւլ խըսալըմ էֆէնտի հազրէթլէրի .

Պու քէրրէ իրսալ պույուրուլան քէրէմնա-
մէի իհսանա'լամէլէրի մէալը միւրէվիլէթ իշ-
թիմալի ըհհինի միւտրիքէի ա'ճիզանէմ օլուպ ,
պու տէրէճէլէրտէ ճարիէլէրինէ հազըգի վէ
սամիմի օլան մէյլ ու մուհապպէթի տէրունի
վէֆա մէշհունէրի , խուսուսիլէ իհսանը ա'լէլ
իհսան օլարագ խարճըգ իւզրէ իհսանը վէլի-
իւննիա'միլէրի պույուրուլան շու գատար ղու-
րուշ ըէսիտէի քիսէի գապուլ , վէ պու պապտէ
հուսուլա կէլէն սիւրուրու նամահսուրու ճա-
րիանէմին հէր նէ տիւրլու թա'պիր իլէ օլսա
հազըգաթէն տէրէճէ ու քէյֆիյէթիլէ պէ-

յանի , մերթէպէի իմքեանտէ օլմատըղընտան ,
հէման զիյլէրի զէպանը իշթիզալըմ օլան
տուա'ի ֆիւզունիի է,յամը էօմր ու իգպարը
զաթը սիւթիւտէ սըֆաթը բահիմանէլէրի ,
մուգատտէմէի քէլիմաթըմ օլտուղունու իյմա ,
վէ տայիմա միւհթաճ վէ իւմիտվար օլտու-
ղում թէվէճճիւհաթը միւհասին աեաթը վէ-
լիւննի'ամիլէրին իսթիպգա մա'րէզլինտէ ա-
րիղէի միւսթէմէնտանէմ թագաթիմ գըլընտը :

Պ Ի Ր Ա Տ Ե Ր Ի Ն Ե

Պիրատէրի ճան պէրատէրիմ էֆէնտիմ
հազըէթլէրի .

Համուէլիլլահի թա'ալա , վիւճուտու ա'ճի-
զանէմ սըհհէթ իւզըէ օլուպ , սէմէրէի լաթֆ
ու թէվէճճիւհաթը սէնիյէլէրի օլարագ կէչէն-
լէրտէ թարաֆը ա'լիի վիլայէթփէնահիտէն
հազգը չաքէրանէմուէ ինհա վէ իլթիմաս պու-
յուրուլան ըիւթպէի սալինէնին բուուսու կէլ-
միշ օլմաղլէ , պունուն իշիւն մախսուսէն է-
թէքլէրինի էօփէր , վէ կէչէնլէրտէ ութանա-
բագ բէճա էթմիշ օլտուղում էսվապ վէ էշ-
եանըն շիմուիյէ գաւաթ իրսալ պույուրուլ-
մուշ օլտուղունու պիլտիլիմուէն , պունտան
տօլայը տախի այրըճա թէչէքքիւր էտէրէք ,
ազրապաէ ու ահըպպա բէսաի սէլամըն սըրաուը
իլէ թէպիղինէ ի'նայէթի սէնիյէլէրինի իս-
թիրհամ էտէրիմ էֆէնտիմ :

Համոռ էլ լիլահի թա՛ւլա ա՛ֆիլյէթտէ օլ-
տուգլարը թէպչիլիլէ էօ՛հտէի իսթիհալլէրինէ
թէվճիհ պուլլուրուլան ըիւթպէի սալիսէնին
թէչէքքիւրինիւ հապի, ֆիլսն թարիխիլէ միւ-
վէրրէխէնիմէ զէյպի իհթիրամ օլան պիր
գըթա՛ թահրիրաթը մէքեարիմ զաեաթը տա-
տէրանէլէրինտէն իսթիֆատէ էյլէտիլիմ մէմ-
նունիյէթ ու իսթիպչար իսանը գալէմէ էտա
օլունտագ կիպի տէյիլ տիր. վէ պիլխասսա
ըիւթպէի պէհիլյէլէրի ինչալլահ նիճէ պէօյիւք
մէրթէպէլէրէ մուգատտէմէ օլաճաղընը թէ-
մէննի ու թէհնիյէթիլէ, խապէրը աֆիլյէթ-
լէրինտէն տէրկեահը պարիյէ ա՛րզը թէչէք-
քիւր ու սէնա գըլընմըջ տըր. մուգատտէմ
սըփարըջ, վէ պուքէրրէ սուալ պուլլուրտուգ-
լարը էլպիսէ վէ էչեայի սայիրէ, էլտէն կէլ-
տիլի գատար պէյէնտիրմէյէ էօզէնուպ թէ-
միղճէ օլմառընա զայրէթ իտէրէք մահը հա-
լըն օն պէչինտէ կէօնտէրիլմիշ օլմաղլէ, շիմ-
տիլէ գատար վասլ օլմուշ, վէ փէյամը ա՛ֆի-
յէթլէրինին թէպչիլիլէ էչեայի մէգքիւրէնին
քէյֆիլյէթ վիւսուլունուն իշարի հիմմէթի ա՛-
լիլէի տատէրանէլէրինէ միւթէվէգգըֆ պու-
լունմուշ օլմաղըն օլ պապտէ իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

Թարաֆը ա՛ճիղէտէն պա գայիմէ մաթլուպ
օլունան էչեանըն ճիւմլէսի պիլ իշթիրա, պու-
հաֆթա հարէքէթ էտէն Նէմէ վափօրունա
թէվտիան իրսալ, վէ էչեայի մէգքիւրէնին
էամանը, վէ պունլար իչիւն կէօմրիլէ վէ սա-
յիրէ վէրիլէն մէպալիղ պա միւֆրէտաթ շու-
գատար զուրուշա պալիղ օլարագ վուսուլասը
լէֆֆէն իրսալ գըլընտը, վէ պու կիւնլէրտէ
ֆիլան վէ ֆիլան շէյլէրին պուրաճա գըլլէթի
օլտուղու ճիհէթիլէ ըէվաճը զիյատէ օլուպ,
փէք աղ վագըթտա սաթըլաճաղը մէհուզ վէ
մէմուլի գապի օլտուղունտան, պունլարըն
ճիւմլէսինի սէրիա՛ն իրսալ պուլլուրալարը ի-
չիւն ա՛րիղէի միւհիպպի թէրգիմ գըլընտը :

Պու տէֆա՛ Նէմէ վափօրիլէ իրսալ պուլլու-
րուլան էչեա գայիմէնիղ մուճիպինճէ թէմա-
մէն վասլ տէսթի միւլիսի օլարագ, շիրքէթ
տէֆթէրիմիղէ գայտ օլունտու, վէ թարաֆը
ա՛լիլէրինտէն պու քէրրէ մաթլուպ պուլլու-
րուլան էչեանըն ճիւմլէսի պիլ իշթիրա, պալ-
եալարա ըապթ օլունարագ գայիմէ իլէ պէ-
րապէր Րուս վափօրունա թէսլիմէն իրսալ գը-
լընտը, վէ պուրաճա տախի պու կիւնլէրտէ
Դանտիյանըն պիրինճի մալի օլարագ սապօ-

նու պէհէր գըյէտի օն զուրուշա գատար սա-
թըլմագտա օլտուղունտան էլլի չուվալ մը օ-
լուր , նէ քատար ուեապիլիրսէ սէրիա'ն իր-
սալ պույուրմալարը իշիւն շուգգաի սէնավէրի
թէրգիմ գըլքնտը :

ԹԻՃԱՐԷԹԷ ՏԱՅԻՐ ՕԼԱՆ ՇԵՅԼԷՐ

(Պէն սարաֆանտանըմ , ալաճաղըմը ալա-
մատըղըմ պանա զարար օլուպ , պունա մէր-
համէթինիզ րազի օլմազ , իշիմիզի սարրաֆ
գօմիսիյօնունա հավալէ էտին) :

Տէվէթլու Էֆէնտիմ հազրէթլէրի .

Չաքէրի քէմինէլէրի սարրաֆանտան օլուպ
միւլթէզիմլինտէն ֆիլան աղա զիմմէթինտէ .
ճիհէթի գարզտան ալթը այ վա'տէ իլէ մաթ-
լուպու աճիզանէմ օլան ալթմըլ պին զուրու-
շուն նըսֆընը , վա'տէի մէղքիւրէ հուլուլուն-
տա վէրմիշ իսէ տէ , անտէն պէրի իւշ այ կէ-
չիպ , նէ տիկէր նըսֆընը վէ նէ տէ նիզամը
մուճիպլինճէ լազըմ կէլէն կիւղէշթէսինի վէր-
մէյիպ , հէր իսթէտիքճէ տիւրլու պէհանէ
իլէ վագթ կէչիրիպ հագգը աճիզանէմտէ
ղատը էթմէք իսթէտիյինտէն , վէ պունա իսէ
զէմանը մա'տէլէթի սէնիյէ գայիլ ու րազի օլ-

մայաճաղընտան , քէյփիյէթին սարրաֆան դօ-
միսիյօնունա հալալէսիլէ , գալմըշ օլսն մաթ-
լէպի աճիզանէմին իւշ այլըգ կիւղէշթէսիլէ
պէրապէր թահսիլի պապընտա , վէ հէր հալ-
տէ էմր ու ֆէրման հաղրէթը մինլէհիւլ էմ-
րին տիր :

Տ Ի Կ Ե Ր

Գուլլարընըն թէպա՛յի տէվլէթի ա՛լիյէ-
տէն ֆիլան թիւճճար զիմէթինտէ ախղ ու
ի՛թա վէ շիրքէթիճիզտէն տւլայը , պա թահ-
վիլ վէ տէֆթէրի միւֆրէտաթ , շու գատար
պին զուրուշ ալաճաղըմ օլուպ , թէտիյէսինէ
պէշ մահ վա՛տէ վերիլմիշ իսէ տէ , վա՛տէսի
խիթամընտա իյֆա իտէմէտիյի ճիհէթլէ , վա-
գը՝ օլսն ընճաւընա մէպնի , իքի մահ տահա
մէհէլ վերիլմիշքէն , շիմտի մէպլաղը մէզպու-
րու քիւլլիյէն ինքեար սըրալարընա սափա-
րագ , պիր ագճէ տէյնի օլմատըղընը սէօյլէ-
մէքտէ պուլունմուշ , հալպու քի մէրգումուն
նէզտի աճիզանէմտէ մէմհուր ու միւմզա սէ-
նէտի , վէ միւթէա՛տտիտ շահիտլէրի օլտու-
ղունտա՛ն պաշգա , պէյնիմիզտէ ճէրէեսն է-
տէն շիրքէթ վէ ախղ ու ի՛թանըն ի՛թիմատէ
չաւտա՛ն պիլճիւմլէ տէֆաթըր ու սէնէտաթը
տախի մէվճուտ օլտուղու միւհաթը ի՛լմի ա՛-
լիլէրի պույուրուլտուգտա , մէրգումուն զիմ-
մէթինտէ օլսն սալիֆիւլ պէյան մէպլաղըն

Թահսիլի , վէ եախօտ մէրգումուն Թահվիլինէ
ի'թիմատ էթմէտիյի սուրէթտէ , տէֆաթըրը
մահֆուզէ մուճիպինճէ հիսապըմըզըն ըույէ-
թիլէ , մէրգումուն զիմմէթինտէ ալաճաղըմ
թէպէյեիւն էյլէտիյի հալտէ , պիլա մէհէլ
Թահսիլու Թէսվիյէսի խուսուսունա , միւսաա-
տէի ա'լիյէի նէզարէթփէնահիլէրի էրզան ու
շաեան պույուրուլմագ պապընտա վէ հէր
հալտէ . . . :

Պ Ո Ի Տ Ա Խ Ի

Եունան Թէպա'ասընտան ֆիլան վէ ֆիլան
քիմնէլէրին զիմմէթինտէ օլան պիւր գըթա'-
սէնէտլէրի մուճիպինճէ , շու գատար պին
ղուրուշ ալաճաղըմըն էտասընտա միւլսալէֆէթ
էթմէքտէ պուլունմուշ օլտուգլարընտան , մէ-
րուհիմի մալանիհայէի Ասըֆանէլէրինտէն մէր-
ճու վէ միւսթէրհամաքը քի , մէրգումանըն
մահրէմէի Թիճարէթէ ճէլպիյէ , ուսուլու
Թիճարէթէ իճապ էտէն մէսարիֆիլէ մէպ-
լաղը մէզպուրուն Թահսիլի պապընտա . . . :

Տ Ի Կ Ե Ր

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի .

Թէպա'աի Տէվլէթի Ա'լիյէտէն , խայրիյէ
թիւճճարը ֆիլան էֆէնտինին զիմմէթինտէ ,
պա սէնէտ շու գատար պին զուրուշ մաթլու-
պունու , իւշ սէնէտէն պէրի վէրմէտիքտէն

պաշգա, պու քէրրէ միւլազա'աթտէն պօրծ-
լու օլարագ իղհարը իֆլաս էֆքեարընտա պու-
լունմուշ, վէ մէրգուսուն իֆլասը միւնէրրէտ
մաթլուպաթը չաքէրանէմի պիր գաթ տահա
ո'ւգտէի թէէխիրէ տիւշիւրմէք, վէ եախօտ
քիւլլիյէն շիւրիւթմէք զարագընտան ի'պա-
րէթ օլարագ, պունա իսէ մա'տէլէթի սէնիյէ
գայիլ օլմայաճաղը էմրի աշիքեար օլմաղըն,
մէրգուսուն իֆլասընա հալալէի սէմ' ու իթի-
պար օլմայարագ մաթլուպաթը չաքէրանէմին
մա' կիւզէշլմէ վէ մէսարիֆ իսթիհսալի էսպա-
պընըն իսթիքմալի պապընտա, վէ հէր հալ-
տէ էմր . . . :

ՍԸՄՍԱՐԻՅԵՆԻՆ ԻՍԹԻՀՍԱԼԻՆԵ ՏԱՅԻՐ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի թէպա'աի տէվլէթի ա'լիյէտէն
օլուպ, սըմարըրդ իլէ իշթիղալ էթմէքտէ,
վէ պու եիւզտէն կէշինմէքտէ օլտուղում հալ-
տէ, ֆիլան էֆէնտինին ֆիլան մահալտէ միւ-
թէսարըրֆ օլտուղու պիր պապ քեարկիր մա-
ղաղասը տէլալէթի ա'ճիղանէմէ կէշէնտէ եիւզ
պին զուրուշա ախէրէ ֆիրուլսթ օլունմուշ ի-
սէ տէ, հասպ էն նիզամ տէլլալիյէսի օլան
եիւզտէ իքիտէն թարաֆը ա'ճիղանէմէ ա'յիտ
ուրաճի' օլան շու գատար զուրուշուն իթա-
սընտէ միւմանա'աթ իլէ զաուր տախիասընտա
պուլունտուղունտան, պէր մուճիպի նիզամ

զաւեալինէ իրաւիկէ գայիմէսինտէ միւնտէրիճ
օլտուղու իւզրէ , շու գատար զուրուչուգ էշ-
եայի միւթէնէվիւիա՝ թէսլիմ՝ էտիւլիշ իտէ տէ,
էշեայի մէղքիւրէի քէնտիսի կէօթիւրմէյիպ
պաշգա պիր էմանէթճիյէ թէսլիմ ու իթա ,
վէ մէրգումուն տախի էսնաի բաճաէ ա՛տէմի
տըգդաթ ու իհթիմամինտէն նաշի , էշեայի
մէղքիւրէնին շօղու թէլէֆ ու զայ՝ օլմուշ օլ-
տուղունտան , վէ պու պապտէ վուգուա՝ կէ-
լէն զարար ու զիեանըն մէրգումտէն թազմինի
ուսուղու նիլամը միւթաճսէնէ իճասլընտան
պուլունմաղըն , պէր մուճիպի նիզամ՝ իշպու
զարարըն մէրգում էմանէթճիտէն թազմին
էթտիրիւմէսի պապընտա . . . :

Տ Ի Կ Ե Ր

Տէրի սա՛ատէթտէ ֆիլանճա մաճէլտէ միւ-
գիմ օլուպ , պու քէրրէ իղճարը իֆլաա էյլէ-
միշ օլան թիւճարտէն , ֆիլան էֆէնտի զիմ-
մէթլինտէ , ճիհէթի գարզ օլարադ պա սէնէտ
մաթլուպու ա՛ճիզանէմ օլան շու գատար զու-
րուշ , մէրգումուն տէֆթէրինտէ գայտը պու-
լունմատըղընտան պաշգա , իֆլասընա տայիր
թէշքիլ օլունուան գօմիսիօնընտա տախի թէ-
զէ.ք.քիւր օլունմամըշ , վէ էշեայի մէվճուտէսի
ֆիրուխթ օլունարագ աոճապը մաթլուպէ զա-
րամէթէն թէվզի՝ գըլընմագ իւզրէ պուլուն-
մուշ օլմաղլէ , եէտիմտէ պուլունան սէնէտ

հաղագրմ' օլան մէպլաղը մէզպուրուն էֆէն-
տիի մուժախլէյհտէն թահսիլի զըմնընտա ,
քէյֆիյէթին Շէհր էմանէթի պէհլիյէսինէ
հալալէ պույուրուլմասը պապընտա . . .

Տ Ի Կ Է Ր

Գուլլարընըն ֆիլան էֆէնտիտէ տէօրթ սէ-
նէտէն պէրու պա ի'լաժ' շէրի' մահքիւմին
պիհ օլան շու դատար զուրուշ ալաճաղըմ' օ-
լուպ , մա'աշընտան պէհէր մահ էիւզ զուրուշ
վէրմէք իւզրէ մա'րիֆէթը նազարէթփէնահի-
լէրիլէ գարարլաշտըրըլպ , սէնէտէ ըսպթիլէ
պիր գաշ մահ ուլընմըշ , մուախսարէն ա'տէմի
իգթիտարընտան պահսլէ , այտա էլլիշէր զու-
րուշ վէրէճէյինի պէյան էյլէմէսիլէ , պունա
տախի միւվաֆուգաթ օլունմուշ իսէ տէ , ալթը
այտան պէրի պիր ադճէ վէրմէտլիյինտէն ,
վէ միւպաշիրի պուլունան ֆիլան տախի հէր
նասըլ իսէ միւսումէհա իւզրէ տալրանմագտա
օլտուղունտան , մէպլաղը մէզպուրուն էֆէն-
տիի մուժախլէյհ պէնտէլէրինտէն պէր մու-
ճիպի ի'լամ , թահսիլի խուսուսունա միւսա'ա-
տէի սէնիյէի նազարէթփէնահիլէրի պիտիրիզ
ու շահան պույուրուլմագ պապընտա . . .

Տ Ի Կ Է Ր

Տէրի սաա'տէթտէն ֆիլանճա մահալէ նագլ
ու իրսալ էյլէմէք իշիւն էմանէթճի ֆիլան ա-

Ս Է Ք Վ Է Ս Թ Ր Օ

Ֆիլան մահալտէ միւգիմ, Իզմիր թիւճճարը
լարընտան ֆիլան էֆէնտի իւզէրինէ, Իսկէն-
տէրիյէտէ շէրիքի Ահմէտ էֆէնտիտէն ագ-
ճէսի թէտիյէ օլունմագ իւզըէ քէշիտէ օլուն-
մուշ օլան պիր գըթա՝ փօլիշայի, պատ էլգա-
պուլ թէտիյէսինտէն իմթինա՝ էտէրէք, փրօ-
թէսթօ էտիլմիշ, վէ ֆիլանճա ֆիլանճա մա-
հալլէրտէ մուամալլէյհիւմանըն սաթըյըպ ագ-
ճէսի քէնտիլէրինէ թէսլիմ՝ օլունմագ իւզըէ
էմվալ ու էշեասը մէվճուտ պուլունմուշ օլ-
մաղլէ, էշեայի մէզքիւրէնին սէքվէսթրօ օ-
լունմասը պապընտա . . . :

Պ Ո Ի Տ Ա Խ Ի

Ֆիլան մահալտէ խայրիյէ թիւճճարը ֆի-
լան նամ՝ քիմէսնէ զիմէթինտէ պա թահվիլ
ալթմըշ պիր կիւն վա՛տէսիլէ էլլի պին զու-
րուշ մաթլուպում՝ օլուպ, վատէսի թէմամըն-
տա ի՛թա էթմէտիյինէ մէպնի փրօթէսթօ է-
տիլմիշ, վէ էլան թէտիյէսինտէ իմթինա՝ վէ
միւխալէֆէթ էթմէքտէ օլուպ, պու էսնատէ
վագթը օլմատըղընը պէյան էյլէմիշ իսէ տէ,
Իզմիրտէ շէրիքի թարաֆընտան քէնտիսինէ
քիւլլէթլու էշեա կէլիպ, հալա Ղալաթա
կէօմրիւյիւնտէ մէվճուտ օլտուղու իսթիխպար
գըլընտըղընտան, էշեայի մէզքիւրէնին ու-

մուճիպինճէ , զիքը օլունան թէվղիը՝ զարա-
մէյէ գուլլարընըն տախի իտխալիլէ իհփագը
հագ օլունմագլըղըմ՝ խուսուսունա միւսա՛ա-
տէի ճէլիլէյի ասըֆանէլէրի շաեան պույու-
րուլմագ պապընտա . . . :

Տ Ի Կ Է Ր

Տէվլէթլու Էֆէնտիմ՝ հաղըթլէրի .

Եունան տէվլէթի թէպա՛ասընտան ֆիլան
նամ զախիրէ թիւճճարիլէ միյանէմիղտէ ճէ-
րէեան էտէն ախլ ու ի՛թամըղըն իքի սէնէլիք
մուհասէպէսի, իւչիւնճիւ մէճլիսի թիճարէթ-
տէ ըույէթ օլունմուշ իսէ տէ , մէճլիսին դա-
րարընա ըաղի օլմատըղընը մուգատտէմ՝ խա-
քիփայի Տավէրանէլէրինէ պա ա՛րգուհալ պէ-
յան էյլէտլիմտէ , աղալարը թարաֆէյնտէն
միւնթէխապ պիր գօմիսիօն մէճլիսի թէշքիւ
օլունարագ մուհասէպէլէրիմիղէ ֆաուլ վէրիւ-
մէսի էմը պույուրուլմուշ օլուպ , հալ պուքի
պիր սէնէտէն պէրի պաղիրկեանը մումաի-
լէյհ իսղա էթմէյիպ լէյթէ վէ լէա՛լ իլէ իմ-
րարի վագթ էտէրէք իպթալը հագգը ա՛ճի-
զանէմ տախ՛ասընտա օլտուղունտան , միւպա-
շիւր մա՛րիֆէթիլէ մէրգումու ճէլպ վէ ումու-
րու ա՛ճիզանէմին հուսուլ փէղիր պույուրուլ-
մասը պապընտա . . . :

սուլու վեչհիլէ սէքվէսթրօ օլունմասը պա-
պընտա . . . :

ՓՕԼԻԶԱՅԱ ՏԱՅԻՐ

Պիլան մահալտէ քեային Մըսըր թիւճճար-
լարընտան Մուհամմէտ էֆէնտի իւզէրինէ Իս-
կէնտէրիյէտէ շերիքի Ահմէտ էֆէնտիտէն ազ-
շէսի թարաֆըմա թէտիյէ օլունմագ շարթիլէ,
եիրմի պիր կիւն վա'տէլի քէշիտէ օլունմուշ
օլան պիր դըթա՝ փօլիչայի պա'տէլ գապուլ
թէտիյէսինտէն իմթինա՝ էտէրէք փրօթէոթօ
էտիլմիշ իսէ տէ, վա'տէի մէգքիւրտէն էվվէլ-
ճէ մումաիլէյհ Ահմէտ էֆէնտի, փօլիչայի
մէգքիւրիւն ազճէսինի կէրի ալմը օլմասըն-
տան տօլայը թէքրար վէ տիկէր պիր վրօ-
թէսթօ տահա էտիլմիշ օլտուղունտան, մէ-
րահիմի ա'լիյէի ճէնապը տավէրի էքրէմիլէ-
րինտէն միւսթէրհամտըր քի, մէսարիֆը վա-
գա'տի ա'ճիղանէմլէ պէրապէր մէպլաղը մէգ-
պուրուն, փօլիչայի մէգքիւրիւ քէշիտէ էյ-
լէմիշ օլան մումաիլէյհ Ահմէտ էֆէնտիտէն
թահսիլի խուսուսունա, միւսա'տտէի ճէլիլէի
խըտիվի էքրէմիլէրի շանան պուլուրուլմագ
պապընտա էմր . . . :

ՓՐՕԹԷՍԹՕ ԹԱՍՏԻԳԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ԻՍԹԻՏԱ՝

Պիլան մահալտէ քեային իւշ նումէրօլու
խանէմէ միւսթասըլ օլան ֆիլան էֆէնտի պու-

քերքէ խանէսինի թա՛միր էտիպ , խանէի ա՛-
ծիղանէմին մագարըը նիւլան օլան պաղչէսի-
նէ եէնիտէն պիր դաչ փէնճէրէ իհտաս վէ
քիւշատ էտէրէք , պու փէնճէրէլէրին դա-
փաթըրըըմաը իշխան քէնտիսինէ տէֆաթլէ
իֆուատէ ու պէյան օլունմուշ իտէ տէ : իսղա վէ
դապուլունա իմթինա՛ էթմէսիլէ , իշպու փրօ-
թէսթօմու թադտիմէ իճթիտար էյլէմիշ օլ-
տուղումտան , էֆէնտիի մումսիլէյհ իլէ նի-
ղամէն պիլ մուհաքէմէ , հագլը չըդաղըրմ
հալտէ վուդու՝ պուլաճագ մէսարիֆի քէշֆի-
յէ վէ սայիրէնին իտաա՛տընտա պուլունա-
ճաղըմտան շիմտիտէն թատտիգ պույուրումա-
լարը պապընաա . . .

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հաղրէթլէրի .

Տէվլէթի ա՛լիյէ թէպա՛սընտան ֆիլան
պազիրկեան իլէ . . . թարիխիլէ՛ մէմհուր չի-
շէ տէրունինատ վէրտիյի նիւմունէ մուճիպկն-
ճէ , օթուզ պիր կիւն զարֆընտա Տէր ա՛լիյէ-
տէ թէսլիմ էթմէք իւզըէ , պէհէր իսթանպօլ
քիլի շու գատար զուրուշա էլլի պին զուրուշ
պէհասընտան ա՛լէլ հիսապ շու գատար քիլէ
հընթանըն ճէման շու գատար զուրուշու փէ-
շինէն ի՛թա , պաղըսը տախի հընթալարըն
թէպիմի կիւնիւ ի՛թա օլունմագ շարթիլէ

գօնթուրաթ էյլէտիք . հալ պու քի պու կիւն վա՛տէմիզ թէմամ՝ օլուպ զախիրէլէր հէնուղ թէսլիմ օլմատըղքնտան թիճարէթ նիզամնա- մէսի մուճիպինճէ զախիրէլէրին թէէխիրիլէ հասքլ օլան զիւանըմը մուճալիլէյհտէն տա՛վա վէ թալէպ էտէճէյիմտէն , շիմախտէն խապէր վէրիլմէք իշիւն սուրէթը ըէսմիտէ իշպու փրօ- թէսթօնամէլէրիմ՝ իւշ դըթա՛ օլարագ պիթ- թանղիմ խաքիփայի տէվլէթլէրինէ թագտիմ՝ էյլէտիմ՝ , մահքէմէի թիճարէթտէ պիթթաս- տիգ պիր նիւսխասընը Հիւքիւմէթտէ զապթ , վէ պիր դըթա՛սընը պաղիրկեանը մէրգում՝ ճանիպինէ իրսալ , վէ տիկէրի պէնտէլէրինէ իթա պույուրուլմասը պապընտա . . . :

ՄԻԻՄԵՅՅԵԻԶԻ ՎԵՐԻԼԵՆ ԹԵԶԳԵՐԵՆԻՆ ՍՈՒՐԵԹԻ

Ֆիլան վէ ֆիլան քիմնէլէրին պէյնինտէ թէքէվլիւն էտէն ախղ ու իթա մուհասէպէ- սինին ըույէթինէ թարաֆէյնտէն հաքէմ սը- ֆաթըլա զաթլէրինիզ միւմէյեիզ ինթիխապ ու թա՛յեին գըլընմըշ օլտուղունուղտան , ու- սուլու միւթթախագէյէ վէ գա՛իտէի ա՛տլ ու հագգանիլէթէ թէվֆիգան , թարաֆէյնին իպրաղ էտէճէքլէրի տէֆաթըր ու էվրագ իւ- գէրինէ իճապ էտէն մուհասէպէ կիւղէլճէ պիլ ըույէ , թէսլէյեիւն էտէճէք հալըն սու- ըէթը գաթի՛յէտէ օլարագ պա վէրագաի սա-

հիհէ իյզահէն պէյան ու իֆատէսինէ հիմ-
մէթ օլունմասը սիւագընտա , թէրգիմի թէզ-
քէրէյէ իպթիտար օլունտու . . . :

ՄԻԻՄԵՅՅԵԻԶԼԷՐ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ԹԻՃԱՐԷԹԻՍԱՆԷՅԵ

Փիլան թարիի իլէ միւվէրրէխէն ֆիլան մէճ-
լիսի թարաֆընտան մէվրուտ թէզքէրէ միւ-
ֆատընճա , միւմէյեիզ նասպ ու թայեին օ-
լունտուղումուղ մուհասէպէյի պիլ բույէ բա-
փօրթօուտ իմզա էտիլէրէք թագտիմինէ իճ-
թիրա գըլընտը օլ պապտէ . . . :

ՄԱԼԻՅԵ ՆԱԶԱՐԷԹԸ ՃԵԼԻԼԷՍԻՆԷ

ԹԻԳԱՒԻՍԼԻՑԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ԱՄԶՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի մալիյէ խաղինէի ճէլիլէսի քէ-
թէպէսինտէն օլուպ , սիննի աճիզանէմ տէ-
րէճէյի շէյխուխէթէ վասլ օլարագ , արթըգ
իյֆաի մէմուրիյէթէ ա՛տէմ իւլ իգթիտար օլ-
տուղումտան , պագըյէի է՛օմրիւ պէնտէկեա-
նէմի խանէի քէմթէրանէմտէ իգամէթլէ տու-
ա՛ի տէվամը է՛օմր ու շէվքէթի ճէնապը փա-
տիշահիյէ միւտալէմէթ էթմէք իւզլէ , մա՛-
աչը աճիզանէմ իլէ իճըայի թէգ ա՛իւտլիյիմ
խուսուսունա միւսա՛ատէի ալէյէի նազարէթ-

փէնահիլէրի պիտի ըրիղ ու շաեան պուլուրու-
մագ պապընտա :

ՄԷՄԼԵՔԵԹ ՎԱԼԻՍԻՆՏԵՆ

Ֆիլան սէնէսինէ մահսուպէն ֆիլան սան-
ճաղըլա միւլհագաթընտան պուլունան ֆիլան
գաղալարընըն ըիւսումու գանթարիյէսի խա-
ղինէի ճէլիլէտէն մէվրուտ իհալէ տէֆթէ-
րինտէ լիվաի մէզքիւր ըիւսումաթիլէ պէրա-
պէր միւրադգամ՝ օլտուղու կիպի, խիւտա-
վէնտէկեար գաղալարը ըիւսումաթը միյանըն-
տա տախի տախիլ պուլունմուշ օլմասիլէ, միւ-
քիւր ֆիլան սանճաղընտան պիլվիւրուտ լէֆ-
ֆէն իրսալի սալպը վալաի հաղարէթփէնահի-
լէրի գըլընան մաղպաթատա իճապի խաթիզան
օլմաղլէ, ըիւսումու մէզքիւր գանպը թարաֆ-
տան զապթ ու իտարէ օլունմագ իգթիզա է-
տէր իսէ, լութֆէն իճրայի իգթիզասիլէ քէյ-
ֆիյէթին սույի ա՛ճիղիյէ իշարի պապընտա . . . :

Տ Ի Կ Ե Ր

Ֆիլան մահալտէ քեային օլուպ, պու. քէր-
րէ վէֆաթ էթմիշ օլան փէտէրիմիղ ֆիլանըն
սէնէվի պին զուրուշ ֆայիղ կէթիլիւր պա պէ-
րաթը ա՛լի միւթէսաըրըֆ օլտուղու իմթիեազը
կէօմրիւք էսհամընտան օլուպ, է՛օհտէսինտէ
մահլու օլան սէհմինին նըսֆը խաղինէի ճէ-
լիլէյէ ա՛յիտ, վէ նըսֆը տախի պէր մուճիպի

ուսուլ իւշ նէֆէր զիւքիւր վէ իքի նէֆէր իւ-
նաստէն պէշ գարընտաշա բաճի՝ պուլունմուշ
օլմաղլէ, ուսուլ ու գաիտէի մէվրուասընա
թէվֆիգան իճապընըն իճրա, վէ հէր պի-
րէրլէրիմիղին եէտինէ պաշգա պաշգա պէ-
րէվաթը շէրիֆէ թանղիմու իթա պուլուրու-
մասը պապընտա :

Տ Ի Կ Ե Ր

Սէլանիք սանճաղը աղնամ՝ ըիւսումաթը վէ
իլթիզամը սաիրէյէ չիւքէթիմիզտէն տօլայը
ֆիլան էֆէնտի իլէ օլան մուհասէպէլէրիմի-
ղին բույէթիչիւն թագտիմ՝ էյլէմիշ օլտուղու՝
ա՛րզուհալը ա՛ճիղանէմ, Տիվանը մուհասէ-
պաթը մալիէյէ հալալէ պուլուրուլմուշ իսէ
տէ, իւշ սէնէյէ գարիպ տիր քի, մուհասէ-
պէլէրիմիզէ ֆասլ վէրմէյիպ թէսվիյէ օլունա-
մատըղընտան, ումուրու շաքէրանէմին թա՛-
թիլինէ սէպէպի միւսթէգիլ օլմաղլէ, մուհա-
սէպէլէրիմիղին սէրիա՛ն բույէթիլէ թէպէյ-
եիւն էտէճէք մաթբուպաթը պէնտէկեանէմին
թահսիլի պապընտա էմր ու ֆէրման հաղրէթի
մինլէհիւլ էմրին տիր :

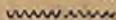
Մ Ա Զ Պ Ա Թ Ա

Ֆիլան մահալ սանտըք քեաթիպի պուլու-
նան ֆիլան էֆէնտի, կէճէ կիւնտիւղ միւպ-
թէլայի ի՛յշ ու իշրէթ օլուպ, էյֆայի մէմու-

ըլլէթ ու խըտմէթ էտէմէյէրէք մալ սանտըղը
մէսայիհի մու'աթթալ գալմագտա օլտուղունա,
վէ պու իսէ թէճվիզ օլունմայըպ մումաիլէյ-
հին թէպտիլինէ լուզում կէօրիւնտիւլինէ,
վէ եերլիաէն ֆիլան էֆէնտի միւսթէգիմիւլ
աթվար վէ պու իշէ էհլ ու էրպապ իտուլի
իխպար գըլընտըղընա պինայէն, մուվաֆըգը
ըէյի վալաի ճէնապը նազարէթփէնահիլէրի
պուլուրուլտուղու հալտէ, մա'աշը մուխաս-
սաս օլան շու գատար զուրուշ իլէ էֆէնտիի
մումաիլէյհին քիթապէթի մէզքիւրէյէ թայ-
եինի խուսուսունա միւսա'ատէի ա'լլէյի խը-
տիվլէրինին էրզանիլէ, իճապ էտէն մա'աշ
սուրէթինին թանզիմ վէ իսրասը խուսուսու-
նուն լազըմ' կէլէնլէրէ էմր ու իրատէ պուլու-
րուլմասը մա'րէզինտէ, թագտիմ վէ թէրգիմի
մազպաթայի ա'ճիղանէմիզէ իճթիսար գը-
լընտը օլ պապտէ . . . :

ԶԱՊԹԻՅԷ ՄԻԻՇԻՐԻՅԷԹԻՆԷ

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի .

Լէֆֆէն թէսերի սավպը վալայի միւշիւրի-
լէրի գըլընան իքի գըթա' իսթինթագ վէրա-
գասընտան միւսթէպան օլաճաղը վէչհլէ, սէր-
սէրի մագուլէսինտէն մալիւմ իւլ իսմ ալթը

նէֆէր քէսան իքի թագըմ օլարագ , վէ թագ-
րիրլէրինէ կէօրէ , հէր պիրի պիրէր հէվայէ
ույարագ պիլա թէգքէրէ Պրուսայէ կէլմիշ օլ-
տուգլարը միւթէհագգըգ , վէ պու մագու-
լէլէրին տօղրուճա կէլտիքլէրի եէրէ իատէ-
լէրի նիզամը ա'լի իգթիզասընտան օլտուղու-
նա մէպնի , մէրգուվէր պու քէրրէ թահթիւլ
հըֆզ սավպը սամիի Տէսթուրիլէրինէ իզամ
վէ իսպալ գըլընմըշ օլմաղլէ օլ պապտէ :

Տ Ի Կ Ե Ր

Ֆիլան ֆըրգա զապթիյէ եիւզ պաշըսը ֆի-
լան էֆէնտի գուլարընըն զիմէթինտէ ֆի-
լան շէյտէն տօլայը շու գատար զուրուշ մաթ-
լուպաթը ա'ճիզանէմ օլուպ , քիրարէն թա-
լէպ էյլէտիմ իսէ տէ , իթասընտա միւխա-
լէֆէթտէն պաշգա , տիւնքի կիւն շիւհուտու
միւսլիւմին միւվաճէհէսինտէ պիլա իճապ պու
գուլարընը տարպ ու շէթումը զալիզէ թէ-
ֆէվլուհիլէ նամուս ու իթիպարըմը շիքէսթ
էթմէքլէ , զապթիյէ մէճիսինտէ լէտէլ մու-
րաֆա' նամուսու ա'ճիզանէմին իքմալիլէ մաթ-
լուպաթըմըն թահսիլի պապընտա :

ՄԻԻԷՃՃԱՐ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ՔԻՐԱԷ ՏԱՅԻՐ

Ֆիլան մահալտէ ֆիլան նիւմէրօլու միւթէ-
սարըրֆ օլտուղում պիր պապ տիւքեանըմը ,
իշպու ֆիլան սէնէսի ֆիլան այըն իպթիտա-

որնտան իթիպարէն , ֆիլան քիմսէյէ շէհրի-
յէ իքիշէր եիւզ զուրուշ քերա իլէ իճար է-
տէրէք օլ վէչնլէ գօնթուրաթօսու թանգիմ՝
գըլընմըշ իսէ տէ , միւտտէթին թէքմիլինտէն
իւշ մահ մուգատտէմ տիւքեանը մէղքիւրիւ
թէրք էյլէմիշ , վէ մէրգումտէն իւշ այլըգ-
տիւքեանըն քերասը օլան շու գատար զու-
րուշու թալէսլ էթտիյիմտէ իթասընտա միւ-
խալէֆէթ էթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղուն-
տան , զիքր օլունան ալթը եիւզ զուրուշուն
մէրգումտէն պիթթահսիլ պէնտէլէրինէ իթա
պուլուրուլմասը խուսուսունա միւսա՛տտէիսէ-
նիյէլէրինին շահան պուլուրուլմասը պապըն-
տա :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ ՄԻԻՍԹԵՃԻՐ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ

Դուլլարը ֆիլանըն միւթէսարըքֆ օլտուղու
ֆիլան նիւմէրօլու պիր պապ տիւքեանընը
պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ իշպու ֆիլան սէ-
նէսի . . . մահտէն իթիպարէն մահիյէ շու
գատար զուրուշա իսթիճար , վէ օլ տախի ի-
ճար էտէրէք գօնթուրաթօսու թանգիմ՝ գը-
լընմըշ օլուպ , տահա տիւքքեանըն միւտտէ-
թինին թէքմիլինէ իւշ մահ վար իքէն պէն-
տէլէրինի տիւքքեանընտան պի Ղայրը հագ-
գըն իխրաճ էթմէք տայիասընտա պուլուն-
մուշ օլտուղունտան , թէքմիլի միւտտէթ է-

տինճէյէ գատար պէր մուճիպի նիզամ,
տիւքընեանը մէզպուրտէ իսքեան էթմէքլի-
յիմ իչիւն մէրգում պէնտէլէրինէ էմր ու
թէնպիհ պույուրմալարը խուսուսունա միւ-
սա՛ատէի սէնիյէլէրի շանան պույուրումագ
պապընտա :

Տ Ի Կ Ե Ր

Փիլան մահալտէ քեային ֆիլան , միւթէ-
սարըքօ օլտուղու պիր պապ մէնգիլին պուն-
տան իւշ մահ մուգատտէմ պէնտէլէրինէ ֆէ-
րաղ վէ գատըքէտ էտիպ ագչէօինի քեամի-
լէն աիւղ ու գապղ էյլէմիշ իսէ տէ , պու ա-
նէ գատար մէնգիլի մէզպուրու թախիյէ է-
տիպ թարաֆը պէնտէկեանէմէ միֆթահընը
իթա ու թէպիմ էթմէմիշ , վէ պունուն իչիւն
քէնտիտինէ աէֆ՛աթլէ իֆատէ ու իթմար օ-
լունմուշ իսէ տէ , իսղա վէ գապուլ էթմէտի-
յի մալիւ՛մը ալլի ասըֆոնէլէրի պույուրուլ-
տուգտա , մէքահիմի մալանիհայէի խըտիվի-
լէրինտէն միւսթէրհամ տըր քի , մումաիլէյ-
հին մէնգիլի մէզքիւրտէն իսրաճիլէ միֆթա-
հընըն ևէտի ա՛ճիղանէմէ թէպիմ՝ էթտիրիւ-
մէսի խուսուսունա միւսա՛ատէի ասըֆանէլէրի
պիտիլիղ պույուրումասը պապընտա . . . :

ՖԻՎԱՆԸ ԻՍԹԻՆԱՖԱ ՏԱՅԻՐ ՕԼԱՆ ԻՍՏԻՏԱ՛

Տէրի սա՛ատէթտէ ֆիլանճա մահալտէ միւ-
դիմ թիւճճարը խայրիէտէն օլուպ , կէչէնտէ

իզհարը իֆլաս էթմիշ օլան Մուհամմէտ էֆէն-
տի զիմմէթինտէ պա սէնէտ շու գատար օս-
մանլը լիւրասը մաթլուպու ա՛ճիղանէմ պու-
լունտուղու հալտէ , պունտան էվվէլէ մէր-
գումուն էշեայի մէվճուտէսի թիճարէթխանէի
ա՛միրէ մա՛րիֆէթիլէ սաթըլարագ էսմանը հա-
սըլէսի ասհասը մաթլուպէ զարամէթէն թէվ-
զի ու թագսիմ գըլընմըշ օլտուղունա , վէ պէն-
տէլէրի իսէ օլ վագըթ էվրօփատէ պուլուն-
տուղում ճիհէթլէ , տախիլի տէֆթէր էտիլ-
մէյիպ աչըգուս պրագըլմըշ օլտուղումա պի-
նայէն , շու սուրէթը թէսվիյէտէն գուլլարընըն
տախի հիսսէտար օլմագլըղըմ մահ.քէմէի թի-
ճարէթտէն իսթիտա՝ օլունմուշ իսէ տէ , ճէ-
վապը ևէս վէրիլմիշ օլտուղունտան .քէյֆիյէ-
թին մէճլիսի իսթինաֆէ հավալէսի պապընտա :

ԽԱՐԻՃԻՅԷ ՆԱԶԱՐԷԹԻ ՃԵԼԻԼԷՍԻՆԷ

(ԻՇԹԻՐԱ ԷՅԼԷՏԻՑԻ ՏԻԼԻՖԱՆԸ ԷՅԼԻՆԻՆ ԻԻԶԷՐԻՆԷ
ԶԷՎԻՐՄԷՔ ԻԶԻՆ ԱՐՁՈՒՀԱԼ)

Ֆիլան մահալտէ քեային իշթիրա էյլէտի-
յիմ պիր պապ մաղազանըն պէր մուճիպինի-
զամ , թէպա՛ատէն զէվճէմ ֆիլանէնին իւզէ-
րինէ գոյտ օլմագ իւզըէ , սէնէտինին թահ-
րիր ու ի՛թասըլին լազըմ կէլէն մահալէ ֆէր-

մանը ա'լիլէրինին իսթար պուլուրուլմասը
պապընտա :

Տ Ի Կ Է Ը

Ֆիլան մահալտէ միւթէմէքքին , Իրան տէվ-
լէթի թէպա'ասընտան ֆիլան քիմնէտէ պա
սէնէտ շու գատար պին ղուրուշ ալաճաղըմը
տէֆա'թլէ թալէպ էթմիշ իսէմ տէ , ի'թա ու
թէտիյէսինտէ միւխալէֆէթլէ իմրարը վագթ
էյլէմէքտէ պուլուրնմուշ օլտուղու միւհաթը
ի'լմի ա'լիլէի նազարէթփէնահիլէրի պուլու-
րուլտուգտա , պիր պէնտէլէրինին միւպաշիր
թայ'եինիլէ պէրապէր , քէյֆիէթին թէզքէ-
րէի սամիլէլէրիլէ տէվլէթի միւշարիւն իլէյհա
սէֆարէթխանէսի ճանիպինէ իշա'րի խուսու-
սունա , միւսա'ատէի ա'լիլէլէրի էրզան ու շա-
եան պուլուրուլմագ պապընտա . . . :

ՔԻԼԻՍԱ ԹԱՄԻՐԻՉԻՆ

Րէպպիմ ճիւմլէի մասուն պուլուրսուն . շու
կէչէնքի Պէյ օղլու հարիգը քէպիրինտէ ֆի-
լան նամ քիլիսանըն պազը ախշապ օլան եէր-
լէրի միւհթէրէք օլտրագ , միւհթաճը թա'միր
պուլունմուշ օլտուղունտան միւվաֆըզը ըէյի
ա'լիի նազարէթփէնահիլէրի պուլուրուլտու-
ղու սուրէթտէ , մէզքիւր քիլիսանըն միլլէթ
թարաֆընտան թա'միր ու թէրմիմինէ տայիր
իրատէի սէնիլէի խըտիվիլէրի պիտիրիղ ու
շաեան պուլուրուլմագ պապընտա . . . :

ՄԵՄԼԵՔԻԹ ՎԱԼԻՍԻՆՏԻՆ

Թէպա՛այի Տէվլէթի ա՛լիյէտէն , վէ պէ-
րաթըը էվրօփա թիւճճարընտան ֆիլան պա-
զիրկեանլարըն ֆիլան իլէ օլան հուգուգ տա՛-
վալարը զըմնընտա , գօնսօլաթօսուունա կէօն-
տէրիլէն վրօթէսթօ վէրադասընըն պիր սու-
րէթի լէֆիլէ թէսվիյէի իճապը կէչէնլէրտէ
պա ա՛րիլէ խաքիփայի սամիլէրինէ ա՛րզ ու
իշար գըլընմըշ իսէ տէ , մուախխարէն սասարը
թէվլէճճիւհաթը սէնիյէլէրիլէ մատտէ պու-
րաճա ֆասըլիէղիր օլարագ , պու թագտիր-
ճէ սալիֆիւզզի.ըր ինհաի ա՛ճիզանէմին պիր
հիւքմիւ գալմամըշ օլմասիլէ , պէյանը հալ
մա՛րէղինտէ թագտիմի րագ գիմէյէի ա՛ճիզի-
յէ իպլթիտար օլունմիւշտուր , օլ պապատէ . . . :

ԱԼԱՃԱԳ ԹԱՀՍԻԼԻՁԻԻՆ

Ֆիլան մահալտէ քեային զաթէն Եունան
թէպա՛ասընտան օլուպ , մուախխարէն ֆրան-
սա հիմայէսինէ տէխալէթ էթմիշ օլան սար-
րաֆի ֆիլանճա քիմնէ զիմէթինտէ թիճա-
րէթխանէ ի՛լամիլէ շու գատար պին զուրուշ
ալաճտղըմօլուպ , տէֆաթլէ թալէպ էյլէտիմ
իսէ տէ , թէտիյէսինտէ միւխալէֆէթ , վէ իմ-
րարի վագթ էթմէքտէ պուլունտուղունտան ,
մէպլաղը մէզպուրուն թահսիլի խուսուսունա
միւսաա՛տէի ճէիլէի պէնտէփէրվէրիլէրի շա-
եան պուլուրուլմասը պապընտա . . . :

ՏԱԱ՝ՎԻ ՆԱԶԱՐԵԹԻՆԷ

Տէվէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի .

Անշնիքլի խայրէյէ թիւճճարլարընտան ֆի-
լան էֆէնտի իլէ միյանէմիզտէ ճէրէեան էտէն
տիւխան ախզ ու իթաընտան տօլայը , զիմ-
մէթի աճիզիտէ թէպէյեիւն էտէն շու դա-
տար զուրուշ մաթլուպու հագգընտա , թի-
ճարէթխանէտէն իլամ օլունարագ , մէպլաղը
մէզպուր թահսիլ օլունմագ իշիւն պէնտէլէրի
Պապը ալի հապընտա իլգա օլունմաշ իսէմ
տէ , հալ պու քի ախէր հիսապտան էֆէնտիի
մումաիլէյհին զիմմէթինտէ շու դատար պին
զուրուշ չաքէրլէրինին տախի մաթլուպում
օլմաղլէ , թիճարէթխանէտէ պէ թէքրար հի-
տապլարըմբգա պագըլըպ իհգագը հագգ օ-
լունմագ իւզրէ , սալիֆիւլ պէյան իլամտէ
միւնտէրիճ օլան մէպլաղը մա՛լիւմ իւլ մըգ-
տար թարաֆը աճիզիտէն տէվօզլիթօ օլու-
նուպ նէզտի ալիլէրինտէ հըֆզ էտիլէրէք իա-
տէի մուհաքէմէ օլունճայա տէկին , սէպիլի
աճիզանէմին թախլիյէ պույուրուլմասը պա-
պընտա . . . :

Տ Ի Կ Է Ր

Իսթանպուլտա ֆիլան մահալտէ սաքին ագ-
րապամտան ֆիլան քիմսէ պիքէս օլուպ , պէ-

լահէթի ֆըթըրիյէսի ճիհէթլէ , ումուր ու խու-
սուսունու պիղզաթ ըույէթ ու թէսվիյէյէ
միւգթէտիր օլմատըղընա , վէ պու միսիւլլու-
լէրին թէսվիյէի ումուրիչիւն թարաֆը շէրի'
շէրիֆտէն պիր վասը իլէ պիր նաղըր թա'յեին
օլունմագտա պուլունտուղունա պինայէն ,
մէրգուսուն պէլահէթի մէքթէպի թըպպիյէի
շահանէսէն թաստիգ օլունտուղու սուրէթ-
տէ , ագրապասընտան օլուպ պու միսիւլլու
վէսայէթ ու նաղարէթէ էնսէպ ու էլէէք օլան
ֆիլան էֆէնտինին վասը , վէ ֆիլան էֆէնտի-
նին տախի նաղըր թա'յեին օլունմալարը խու-
սուսունուն Ռումէլի գաղըասքէրի սէմահէթ-
լու էֆէնտի հաղըթլէրինէ հաւալէ պույու-
րուլմասը պասընտա . . . :

ՓՕՍԹԱԽԱՆԵՒ Ա՛ՄԻՐԵ ՆԱԶԱՐԵԹԻՆԵ

ՊԵՃԱՅԻՇ ԷԹՄԵԹ ԻԻԶՐԵ ԻՍԹԻՖԱՅԵ ՏԱՅԻՐ

Պէնտէլէրի մէմուրու օլտուղում ֆիլան փօս-
թախանէսի միւտիրլիյինէ , նիզամը սէնիյէյէ
վէ ըիզաի ա'լիլէրինէ թէվֆիգան հիւսնիւ ի-
տարէ վէ իյֆայէ սայ' ու զայրէթ էյլէմէքտէ
իսէմ' տէ , պուրանըն ապ ու հէվասիլէ իմթի-
զաճ էտէմէտիյիմտէն , վիւճուտու ա'ճիզա-

նէմէ թարի օլան ի՛լլէթ կիւնտէն կիւնէ քէսպի շիտոտէթ էտէճէյի աթըպպա թարափընտան խապէր վէրիլտիյի , վէ ֆիլան մահալ փօսթա միւտիրի ֆիլան էֆէնտի պէնտէլէրի տախի օրանըն ապ ու հէվասիլէ իմթիզաճ էտէմէտիյի ճիհէթլէ , տիկէր պիր մահալէ թահվիլի մէմուրիյէթի իսթիրհամընտա պուլունտուղու մէսմուրի՝ ա՛ճիզանէմ օքոուղու ճիհէթլէ , էմսալինէ վէ րէյի ա՛լիլէրինէ թէվաֆըգ էյլէտիյի հալտէ , մուսաիլէյհ պէնտէլէրիլէ պէճայիչի մէմուրիյէթիմ խոսոուսունա միւսա՛ատէի ա՛լիյէի նազարէթփէնահիլէրի պի տիրիղ ու շաեան պույուրուլմագ պապընտա . . . :

ՓՕՍԹԱ ՄԻԻՏԻՐԻ ՀԱԳԳԸՆՏԱ
ՄԱՀԱԼԸ ՄԷՃԼԻՍԻՆՏԷՆ ՄԱԶԱԱԹԱ

Պուրանըն ապ ու հէվասիլէ իմթիզաճ էտէմէտիյինտէն պիլ իսթիֆա՝ Տէրի սաա՛տէթէ ա՛ղիմէթ էթմիշ օլան ֆիլան մահալ փօսթա միւտիրի ֆիլան էֆէնտի պէնտէլէրի , միւտտէթի մէմուրիյէթինտէ փօսթա հագգընտա օլան նիզամաթը մէվզուայէ թէմամիլէ իթթիպա՛ իլէ , իյֆայի հիւսնիւ մէմուրիյէթ էթմիշ , վէ հէր վէչհիլէ լութֆ ու մէրհամէթէ սէզավար պուլունմուշ օլտուղու իֆատէսինտէ թէրգիմի մազպաթաի ա՛ճիզանէմիզէ իպթիտար գըլընտը օլ պապտէ . . . :

ՊՈՒՆԱԽԻ ՇԻՔԵԱՅԷԹԻ ՄԻԻԹԵԶԱՄԻՆ

Ֆիլան մահալ փօսթախանէսի միւտիրի ֆիլան էֆէնտի պէնտէլէրի, տայրէի յըտգ ու իսթիգամէթտէն չըգմագտա, վէ նիւմունէլէրտէն պա՛ղէն նիգամընտան զիյատէ իւճըթթալէ պէթմէքտէ օլտուղունտան, իճրայի իճապի թիւճճարան թարաֆընտան իսթիտա՛ օլունմուշ, վէ թահգըգաթը վագա՛աի ա՛ճիղանէմիզ տախի պու մէրքէզտէ օլուպ, պու միսիլու մէմուրինին մէմուրիյէթլէրինտէ պագասը ճայիզ օլմայաճաղը տէրքեար պուլունմուշ օլմաղլէ, մումաիլէյհին եէրինէ ախէրինին թա՛յեին վէ սիւրա՛թ իսրասը պապընտա:

ՍԵՐԱՍՔԷՐ ՓԱՇԱՅԱ

(Պէն մէքթէպը թըպպիյէ թալէպէսինտէնիմ, սօնրատան Ֆրանսայա կիտիպ խայրճա շէյ էօյրէնէրէք տիփլօմամը ալտըմ, ալայլաւըն պիրինէ հէքիմ օլմագ իսթէրիմ):

Պէնտէլէրի պունտան մուգատտէմ մէքթէպի ֆիւնոււնու թըպպիյէի շահանէյէ տէվամ էտէրէք, մուախսարէն Ֆրանսայա ա՛ղիմէթ, վէ օրանըն մէքթէպի ֆիւնոււնու թըպպիյէսինտէ ա՛լա գատրիւլ իսթիթա՛յէ խայրճա շէյ թահսիլ էտէրէք, վէ ուսուլու վէչիլէ պիլ

Իմթիհան տիփլումամը տախի ախզ ու իսթիհ-
սալ էյէյէրէք, օ եօլտա քէսպի մէլէքէ վէ
մա'լիւմաթ էտիլմիշ, վէ պու եիւզտէն տախի
ա'թըֆէթ ու ի'նայէթը ա'լիյէի պէնտէփէր-
վէրիլէրինէ լիյագաթ քէսպ էյէմիշ օլտու-
ղումա պինայէն, մէրահիւմի մալանիհաեէյի
ճէնապը սիփէհսալարիլէրինտէն միւսթէտա'
տըր քի, պէնտէլէրինին ալայլարըն պիրինէ
թապիպ թա'յեին պույուրուլմագլըղըմ' խու-
սուսունա միւսա'ատէի սէնիյէի խըտիվի էք-
րէմիլէրի շահան պույուրուլմագ պապընտա
էմր ու ֆէրման հազըթէթը մինլէհիւլ էմրին տիր:

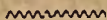
ԱՄՔԵՐԷ ԿԻՐՄԷՔ ԻՉԻՆ

Գուլլարը զաթէն շէհի իւլ ասլ օլուպ, սիւ-
քի ճէլիլի ա'սքէրիտէ պուլունմագ, վէ ու-
ղուրու մէյամին մէվֆուրու ճէնապը փատի-
շահիսէ ճանսըփարանէ խտմէթ էյէմէք է-
մէլինտէ պուլունմուշ օլտուղումտան, ճիւմէն
վէ սիննէն շահանը դապուլ օլտուղում' հալտէ
սիւվարի ֆիլանճա ալայընա գայտ ու թահ-
րիւր օլունմագլըղըմ' խուսուսունա միւսա'ատէի
ա'լիյէի ճէնապը Սէրասքէրիլէրի պիտիրիղ ու
շահան պույուրուլմագ պապընտա . . . :

Մուգատտէմա խրոմէթը չաքերանէմտէ պուլունան ֆիլան քիմէնին զիմէթինտէ շուգատար զուրուշ մաթլուպում օլտուղու հալտէ, ֆիլան էֆէնտի մէրգումն թէշվիգ էտէրէ.ք, քէնտի եանընա ալմըշ օլտուղունա, վէ մէրգում տախի իշպու տէյնինի մուախաարէն ինքեար էյլէտիյինէ մէպնի, վուգուպուլան իսթիտա'ի ա'ճիզանէմ իւզէրինէ քէյֆիյէթ իսթինթագա հալալէ պույուրուլմուշուտու. մէսմու'ի քէմթէրանէմէ նաղարէն, միւսթէնթիգ-իմիզ էֆէնտի պէնտէլէրի պուխուսուսա տայիր օլան ֆէպլէքէի պիթթանզիմ մէճլիտի Տիվանա թագալիմ էթմիշ իտէտէ, իսթինթագըմըզ հէնուղ իքմաթ օլունամատըղը, վէ հագգը չաքերանէմ զահիրէ չըգարըմատըղը ճիհէթլէ ֆէպլէքէի մէզքիւրէ թահգըզաթճա նօգսան օլաճաղընտան, միւսթէնթիգը մումաիլէյհին մէրգում ֆիլանը թէսահիւպ սուրէթինտէ պուլունատուղու էօթէտէն պէրու մէճղումն ա'ճիզանէմ պուլունատուղունտան, քէյֆիյէթին տիկէր պիր միւսթէնթիգ էֆէնտի պէնտէլէրինէ հալալէսիլէ հագգը չաքերանէմ զահիրէ իխրաճը խուսուսունա միւսա'ատէի սէնիյէի Տալլէրի էքրէմիլէրի էրզան պույուրուլմասը պապընտա . . . :

ՏԻՎԱՆԸ ԱՀՔԵԱՄԸ Ա՛ՏԼԻՅԵՅԵ

ԳԸՍԱՍ ԻՍԹԻՐՉԱՄԸՆԱ ՏԱՅԻՐ

Գուլլարը ճանիկ է հալիսինտէն օլուպ, սա-
քին օլտուղում իւանէմէ իւշ Նէֆէր սարիգին
լէյլէն տուխուլիլէ, օղլում պէնտէլէրինի տարպ
ու գաթլ էյլէտիքլէրինտէն . . . վալիսի տէվ-
լէթլու Փաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան մէր-
գում գաթիլլէր ախղ ու կիրիֆիթ օլունարագ
իճրա օլունան իսթինթագլարընտա մէրգու-
մու գաթլ ու ի՛տամ էյլէմիշ օլտուգլարը իգ-
րար իլէ սապիթ օլմասընա մէպնի, իճապ էտէն
մազպաթասըյըլա մէրգում գաթիլլէրի տէր
պարը մէա՛տէլէթ գարարա կէօնտէրիլմիշ, վէ
պէնտէլէրի տախի մագթուլու մէրգումուն
տիյէթինի գապուլ իթմէյէրէք, էմրի գըսա-
սըն իճրասընը միւսթէտի պուլունմուշ օլտու-
ղումտան, մէրգում սարիգլէրին էմնալինէ
ի՛պրէթի միւհսսիրէի ալէնիյէ օլմագ իւզրէ,
իճրայի գըսասլարըլա իհգագք հագ օլուն-
մագլըղըմ խուսուսունա միւսա՛ատէի սէնիյէ-
լէրի շաեան պույուրուլմագ պապընտա վէ
հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . . :

ՄԵՃԼԻՍԻ ՄԵԱՐԻՖԷ ՏԱՅԻՐ

ՄԵՔԹԵՊԻ ՍՈՒԼԹԱՆՅԷ ՄԵՃՃԱՆԷՆ
ԶՈՃՈՒՂՈՒՆՈՒՆ ԳԱՊՈՒԼՈՒՆԱ ՏԱՅԻՐ

Մախտումում ֆիլան պէնտէլէրի թահսիլի
իւլում ու ֆիւնունու միւթէնէվլիայէ շէվզ
ու խահիշ իւզըն պուլունմուշ, վէ պէնտէլէրի
ֆագը իւլ հալ վէ նաֆագայի եէվմիյէնին թէ-
տարիքինտէն ա՛ճիզ ու պիմէճալ օլուպ, վէ
պու քէրըն թէէսիս ու թէշքիլ գըլընան մէք-
թէպի Սուլթանիյէ ա՛յիտ օլան իւճրէթի թահ-
սիլիյէի ի՛թա էթմէյէ միւզթէտիր օլամատը-
ղըմա տայիր, մահալլէմիզ ճանիպինտէն վէ-
րիլէն իւլ ու խապէր մէրպուլթէն թագտիմի
փիշկեահը ա՛լիի նաղարէթփէնահիլէրի գըլըն-
մը օլմաղըն, մէրահիմի ասըֆանէլէրինտէն
մէրճու ու միւսթէրհամ տըր քի, մէրգում
պէնտէլէրինին մէքթէպի ճէլիլի մէզքիւրէ
մէճճանէն գապուլու խուսուսունա, միւսա՛-
ատէի ա՛լիյէի խըտիվի էքրէմիլէրի էրզան ու
շաեան պուլուրուլմագ պապընտա . . . :

ՄԵՔԹԵՊԻ ՐԻԻՇՏԵՅԷ ՄՈՒԱԼԼԻՄԼԻՅԵՆԷ ՏԱՅԻՐ
ՆԱԶԱՐԷԹԸ ՄԻԻՇԱՐԻՅԵԻԼԷՅՅԱՅԷ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Տաի՛ի տիրինէլէրի միւտընթի վաֆիրէտէն
պէրու թահսիլը իւլումը ա՛րապիյէ վէ ֆար-
սիյէյէ պէզլի մագտէրէթ վէ սարֆը միքնէթ

էթմէքտէ պուլունմուշ իսէմ' տէ , պիր թա-
րաֆտան իտարէի տաի'անէմէ քեաֆի մէտա-
րը թէա'յեիւշը ա'ճիզանէմ' օլմատըղը ճիհէթ-
լէ , շիտտէթ իշինտէ գալարագ , հէր սուրէթ-
լէ լութֆ ու մէրհամէթ ու շէֆգաթը ա'լիյէի
ճէնապը նազարէթփէնահիլէրինէ լայըգ վէ
միւհթաճ պուլունտուղումտան , մէքեարիմի
մալանիհայէի հաղրէթը վէլիւննի'ամիլէրին-
տէն միւսթէտա' տըր քի , պու քէրրէ
մահալտէ թէշքիլ պույուրուլմուշ օլան մէ-
քեաթիպի ըիւշտիյէտէն պիրինին ուսուլու
վէշհիլէ լէտէլ իմթիհան , լիյագաթը պէնտէ-
կեանէմ' թէպէյեիւն էյլէտիյի հալտէ , մու-
ալլիմ' թա'յեին պույուրուլմագլըղըմ' խուսու-
սունա միւստ'ատէի մէրհամէթա'տէի ճէնապը
նազարէթփէնահիլէրի պիտիրիղ ու շաեան
պույուրուլմագ պապընտա . . . :

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Մուա'լլիմի պուլունտուղում ֆիլանճա ըիւշ-
տիյէ մէքթէպինին օգունմագտա պուլունան
քիթապլէրին էքսէրիսի շիրազէսինտէն չըգա-
րագ թէտէրրիւտէ գապիլ օլմայաճագ տէրէ-
ճէտէ քէօհնէ ու ֆէրսուտէ օլտուղունտան ,
թէճտիտ ու թէպաիլինէ լիւղում' վէ իհթի-
եաճը հագըղի կէօրիւնմիւշ , վէ պունլարըն
նէվ' վէ մըգտարընը միւպէյեին փուսուլասը
լէֆֆէն թագտիմ գըլընմըշ օլմաղլէ , օլ մըգ-

տար քիւթիւպիւ միւթէնէվվիյանըն իթա ու
իհսան պուլուրուլմասը խոլսոլսոլնա միւսա՝
ատէի ալիյէի նազարէթփէնահիլէրի էրզան
պուլուրուլմագ պապընտա . . . :

ԻՄԹԻՀԱՆ ՃԵՏՎԵԼԻՆԻՆ ԹԱԳՏԻՄԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

Մին զայրը իսթիհգագ , մուա'լլիմի պու-
լունտուղում . . . Ռիւշտիյէ մէքթէպի շակիր-
տանը մէվճուտէսինն , սայէի մէա'րիֆվայէի
հազրէթը փատիշահիտէ , պու սէնէ տախի
իմթիհանլարը հէյէթը մէճրիսի ի'լէմա հազըր
օլտուգլարը հալտէ իճրա , վէ ի'լուլում ու ֆիւ-
նունտէ թահսիլի տէրէճէյի լիյագալթ ու իո-
թի'տատլարը ճիւմլէ հուզզար թարաֆընտան
թահսին ու թագտիր իլէ , թէքմիլի տէրս է-
տէն օն պէշ նէֆէրին շէհատէթնամէլէրի ի-
ճապ էտէնլէր թարաֆընտան պիթթէմհիր
եէտլէրինէ իթա գըյընմըշ , վէ թանղիմ էտի-
լէն պիր գըթա՝ իմթիհան ճէտվէլի տախի
լէֆֆէն փիշկեահը սամիի նազարէթփէնահի-
լէրինէ թագտիմ օլունմուշ օլմաղըն օլ պապ-
տէ էմր ու ֆէրման . . . :

Տ Ի Կ Է Ր

Ֆիլան մահալ մէքթէպի Ռիւշտիյէսի շա-
կիրտանըն պու սէնէ տախի մէվսիմի իմթի-
հանլարը հուլուլ էտէրէք , օլ պապտէ ճանի-
պը հիւքիւմէթէ օլունան ա'րղը մա'լիւմաթ

իւզէրինէ , մահը հայրն . . . կիւնիւ վալիի
վիշայէթ տէվլէթլու փաշա հազրէթլէրիլէ ֆա-
ղիլէթլու նայիպ , վէ ֆէգահէթլու Միւֆթի
էֆէնտիլէր տաիլէրի , վէ սայիր մէմուրինի
տէվլէթ , վէ վիւճուհիւ մէմլէքէթ հազրըր օլ-
տուգլարը հալտէ , իճրա օլունան իմթիհան-
տա շակիրտանը մուամիլէյհիմ պէնտէլէրինին
կէօթէրտիյի պիտա'էի միւքթէսէպէի մա-
լիւմաթ , ճիւմլէսի հազգընտա պի հազգըն
ճալիպի թահսին ու իլթիֆաթ կէօրիւնմէք-
տէն նաչի , հասըլ օլան էնվա'ի սիւրուր ու նէ-
շա'թլէ , տուա'ի ֆիւղունիի էյամը էօմը ու
շէվքէթ ու իճլալը հազրէթը փատիշահի թէզ-
քեարիլէ , թէզլէրինի սահիֆէի շիւքրանիյէթ
գըլընմըշ , վէ օլ պապատէ թանգիմ էտիլէն
ժուրնալ , ճանիպի հիւքիւմէթտէն վէրիլէն
մազպաթա իլէ պէրապէր լէֆֆէն թագաիմի
փիշկեահը ա'լիի նազարէթփէնահիլէրի գըլըն-
մըշ օլմաղլէ օլ պապատէ . . . :

ՄԵՃԼԻՍԻ ԼԻՎԱՏԱՆ ՄԱԶՊԱԹԱ

Ֆիւրն գասապասընտա քեային մէքթէպի
ըրւշտիյէնին խաճէսի օլուպ , գասապաի մէզ-
քիւրէնին ապ ու հէվասիլէ իմթիզաճ էտէմէ-
տիյի հասէպիլէ իսթիֆա' էյլէմիշ , վէ եէրի-
նէ ախէրի թա'յեին պույուրուլմասընտան նա-
չի պու քէրրէ Տէրի սա'ատէթէ ա'զիմէթ էյ-

լէմիշ օլան ֆիլան էֆէնտի տա'իլէրի , միւտ-
տէթի մէմուրիյէթինտէ թէշմիրի սագը զայ-
րէթլէ , շակիրտանըն տէրէճէսինէ կէօրէ
տէրսլէրինէ օլան իգտամաթընը թէզետիտ է-
տէճէք թէշվիգաթը իճրատէ թէրքի թէքեա-
սիւլ ու գուսուր իլէ , իւսթատանէ վէ փէտէ-
րանէ սայ' ու ճահտը նամահսուր էյլէմիշ , վէ
քէնտիսինէզտի սամիի ճէնապը նազարէթփէ-
նահիլէրինտէ տախի մա'լիւմ օլտուղու իւզըրէ
ը'ւֆֆէթ ու ոալահը հալիլէ արասթէ , վէ իլմ'
ֆաղլ իլէ փիյրասթէ օլուպ , հէր վէշնլէ սէ-
զավարը լութֆ ու իլթիֆաթը ա'լիյէլէրի պու-
լունմուշ օլտուղու ա'րզ ու իֆատէսի մա'րէ-
զինտէ , թէրգիւմ վէ թագաիմի մազպաթաի
ա'ճիզանէմիղէ իճթիսար գըլընտը օլ պապ-
տէ . . . :

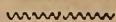
ՆԱԶԱՐԷԹՂ ՄԻԻՇԱՐԻԻՆԻԼԷՅՅԱՑԷ ԺՈՒՐՆԱԼ
ԹԱԳՏԻՄԻ

Մահը հալըն մարթը իպթիտասընտան մա-
յիս զայէթինէ տէյին իւշ մահ զարֆընտա ,
խաճէսի պուլունտուղում ֆիլան մահալ ըիւշ-
տիյէ մէքթէպինէ միւտալիւմ պուլունան շա-
կիրտանըն ժուրնայր լէֆֆէն թագաիմի փիշ-
կեահը սամիի նազարէթփէնահիլէրի գըլըն-
մըշ օլմաղլէ օլ պապտէ էմր ու ֆէրման . . . :

ՄԱԳԱՄԸ ՍԱՏԱՐԵԹԷ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

ԹԱՀՐԻՐԸ ԷՄԼԱԳ ՄԵՄՈՒՐԻՑԵԹԻԼԷ ՊԻՐ ՄԱՀԱԼԷ
ԹԱ՝ՑԵԻՆ ԳԸԼԸՆՄԱՍԸՆԱ ՏԱՑԻՐ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի քէսիր իւլ ի՛եալ վէ էմրի իտա-
րէտէ միւղայիգաի թագէթֆէրոայէ կիրիֆ-
թար օլարագ, հէր սուրէթլէ մէրահիմ ու էշ-
ֆագը ա՛լիյէի ճէնապը Վէքեալէթփէնահի-
լէրինէ միւհթամ ու սէղաւար պուլունմուշ օլ-
տուղումա մէրհամէթէն, ուսուլու իմթիհա-
նիյէմին իճրասիլէ, էհլիյէթի պէնտէկեանէմ
թէպէյեիւն էյլէտիյի սուրէթտէ, միւնասիպ
պիր մահալըն թահրիրի էմլագ րէֆագէթի
մէմուրիյէթիլէ մէսրուրիյէթիմ խուսուսունա
միւսաա՛տէի ա՛լիյէի Սատարէթփէնահիլէրի
պիտիրիլ ու էրզան պույուրուլմագ պսպըն-
տա էմր . . . :

ՄԻԻՏԻՐԼԻՔ ԻՍԹԻՀՍԱԼԻՆԷ ՏԱՑԻՐ

Պէնտէլէրի պունտան պիր սէնէ մուգաու-
տէմ սայէի մէարիֆվայէի ճէնապը Միւլիւ-
քեանէտէ տէրսլէրիմի թէքմիլ էտէրէք եէ-
տիմէ շէհատէթնամէ իթասիլէ մէքթէպը միւ-
քիյէտէն չըդմըշ իսէմ տէ, պիր թարաֆտան
մէտարը թէա՛յեիւշը չաքէրանէմ օլմատըղը
ճիհէթլէ ըզթըրապը հալէ կիրիֆթար օլա-

րագ , հէր սուրէթլէ լութֆ ու մէրհամէթ ու
ի'նայէթը ա'լիյէի պէնտէվէրվէրինէ լա-
յըգ վէ միւհթաճ պուլունմուշ օլտուղումտան ,
մէրահիմի մալանհիհայէի ճէնապը խըտիվի ա'-
զամիլէրինտէն միւսթէտա' տըր քի , քէօլէլէ-
րինի գաղալարըն պիրինէ միւտիր թա'յեին
ու մէմուր պույուրուլմագլըղըմ էմրինտէ վէ
հէր հալտէ , մէտէտկեահ ու փէնահըմ օլան
պապը ի'նայէթմէապը ա'պտփէրվէրլէրինէ իւ-
թիճա ու տէխալէթ գըլընտըղը րէհինի ի'լմի
ա'լիի իհսանգարինի ճէնապը խըտիվի էֆիէ-
միլէրի պույուրուլտուգտա օլ պապտէ . . . :

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Ճէնապը հագ է'օմր ու իգպալ , վէ ֆէխա-
մէթ ու իճլալը ա'լիի ճէնապը Սատարէթփէ-
նահիլէրինի րուղ էֆղուն , վէ սայէի ա'թը-
ֆէթվայէի Ասըֆանէլէրին քեաֆֆէի պէնտէ-
կեան , վէ խուսուսիլէ ա'պտը շաքիր իւլ իհ-
սանլէրի մէֆարըգընտա էպէտնիւմուն պու-
յուրսուն :

Ջաքէրի խաքպէրապէրլէրի մին ղայրը խ-
թիհգագ , շիմոխյէ գատար պուլունտուղում
մէմուրիլէթլէրտէ շիա'րը րըգգիլէթ իճապըն-
տան օլտուղու վէչհիլէ լէվաղիմի խըտմէթ-
քեարիի իճրա ու իյֆաւէ սէրմու գուսուրում
օլմատըղը միսիւլլու , զաթէն մէրհամէթը ճը-

հան շումուլը ճէնապը խըտիվիլէրինէ էշէտտը
իհթիւեաճը մէմլուքեանէմ' պէտիհի օլուպ ,
կէշէնտէ . . . գազասը միւտիրլիյինէ մէմու-
րիյէթը ա'ճիզանէմ' . . . վալիսի տէվլէթլու
փաշա հազրէթլէրի պէնտիլէրինտէն վա'տ պու-
յուրուլմուշ իսէ տէ , հէնուզ սէմէրէսի կէօ-
րիւլմէտիյինէ , վէ գազաի մէզպուր էհալիսի ,
գուլլարընտան իպրազը խօշնուտի էթմէքտէ
պուլունտուզունա մէպնի , պիւթիւն ա'լէմէ
շամիլ օլան էլթաֆ ու ի'թաֆը ճէլիլէի ճէնապը
խըտիվի ա'զամիլէրի միւգթէզաի մէրահիմ'
իհթըվասընտան օլարագ , զիքր օլունան միւ-
տիրլիք մէմուրիյէթի ա'պիտանէմ' խուսուսու-
նա , միւսա'ատէի մէքեարիմ ա'տէի ճէնապը
վէքեալէթփէնահիլէրի պիտիրիզ ու շաեան
պույուրուլմագ պապընտա էմր . . . :

ՊԱԶԸ ԻԼԹԻՋԱՄՏԱՆ ՏՕԼԱՅԸ ԱԼԱՃԱՂԸՆԸՆ
ԹԱՀՍԻԼԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինտէն մագթու'էն
է'օհտէի ա'ճիզանէմտէ պուլունան ֆիլան գա-
զասը ա'շարը շերիա'սընտան մահալինտէ սա-
թըլմասը գապիլ օլմաեան շու գատար պին
քիլէ զէխայիրի , բայիճը վադթէ կէօրէ սաթ-
մագ վէ էսմանը հասըլէսինի պիլա թէէխիր
կէնտէրմէք իւզրէ , զէխայիրը մէզքիւրէ ֆի-
լան իսկէլէտէ միւգիմ Տէվլէթը ա'լիյէ թիւճ-

ճարքնտան ֆիլան թաճիրէ կէօնտէրիւմիչ, վէ
զէխայիրի մէզքիւրէի սաթտըղը ֆիյաթլէ հի-
սապ օլունտուգտա, շու գատար պին զուրուշա
պալիզ օլարագ, շիմտիյէ գատար քէնտիսի-
նին թարաֆը ա՛ծիզանէմէ իրսալ վէ թէսիմ
էթմիչ օլտուղու շու գատար պին զուրուշ
պիթթէնզիլ, պին շու գատար զուրուշ տահա
ալաճաղըմ գալուպ տէֆա՛թլէ թալէպ գըլքն-
մը իսէ տէ, հէնուզ իյֆաի տէյն էտէմէմիչ
օլտուղունա, վէ մէպլաղը մէզպուրու պու
կիւնլէրտէ խաղինէի ճէլիլէի մէզքիւրէյէ թէ-
տիյէ էտէճէյիմ տէրքեար պուլունտուղունա
պինաէն, մումաիլէյհին զիմմէթինտէ օլան
պագըյէի մաթլուպումուն թահսիլ ու թէս-
վիյէսի զըմնընտա, ֆիլան գայմագամըղընա
պիր գըթա՛ էմընամէի սամիի ճէնապը սա-
տարէթփէնահիլէրինին շէրէֆ թէսթիրի խու-
սուսունա միւսաա՛տէի ճէլիլէլէրի էրզան ու
շաեան պուլուրուլմասը պապընտա . . . :

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Ֆիլան մահալտէ քեային ֆիլան պէնտէլէ-
րինտէ պա սէնէտ շու գատար պին զուրուշ
մաթլուպը ա՛ծիզանէմ օլուպ, թէտիյէ ու ի՛-
թասընտա միւխալէֆէթ վէ իմրարը վագթ էթ-
մէքտէ պուլունմուշ օլտուղունտան, մերա-
հիմը ա՛լիյէի ճէնապը վէքեալէթփէնահիլէ-
րինտէն միւսթէտա՛ տըր քի, պիր պէնտէլէ-

րինին միւսաշիր թայ' երնիլէ , մէսլաղը մէզ-
պուրուն թահսիլի խուսուսունա միւսս'ատէի
ճէլիլէի պէնտէփէրվէրիլէրի պիտիրիզ ու շա-
եան պույուրուլմասը պապընտա էմր . . . :

ԻՀՍԱՆ ԻՍԹԻՐՀԱՄԸՆԱ ՏԱՅԻՐ

Ճէնապը շաֆիի մութլագ հագրէթլէրի
ճիւմլէի մասուն պույուրսուն , ճիւլարը ալիի
Սատարէթփէնահիլէրինտէ սաքին պէրպէր
էսնաֆընսուն օլլում ֆիլան գուլարը , զաթէն
էֆգէրի ֆուգարատան օլտուղու հալտէ պիր
սէնէտէն պէրու էսիրի ֆիրաշ օլաշագ հաեա-
թընտան մէյիւս օլտուղումուզա , վէ պիր թա-
րաֆտան պիր ադճէ մէտարը ինթիյաշքմըզ
օլմայըպ , պիր դաշ չօճուգ իլէ էմր թէայ-
եիւշտէ փէրիշանի հալիմիզ տէրէճէի քէմալտէ
պուլունմուշ օլտուղունա պինաէն , տու տէսթի
իֆթիգարըմ' իլէ հալգաի պապը մէրահիմ'
քեարիլէրինէ սարքլմըշ օլտուղումուզ միւ-
հաթը իլմի ալիի իհսան գարինի պէնտէփէր-
վէրիլէրի պույուրուլտուգտա , օլ պապտէ վէ
հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . . :

ԶԷՎՃԻՆԻՆ ՄԱՀԼՈՒԼՈՒՆՏԱՆ ԽԱՆԵՍԻՆԻՆ
ԱԶ ԱԳՃԷ ԻԼԷ ԻՇԹԻՐԱՍԸՆԱ ՏԱՅԻՐ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Խայրիլէ թիւճճարընտան զէվճիմ' ֆիլանըն
պու քէրրէ պիւա վէլէտ վէֆաթի իլէ , էօ'հ-
տէսինտէ պուլունան օն գըթա' մաղազա վէ
տէքեաքին իլէ ֆիլան մահալտէ քեային թախ-

եինէ շէհրի մէզպուր էհալիսինտէն ֆիլան ա-
ղա զիմէթինտէ տիւքեանըմտան ռաթըն ալ-
մըջ օլտուղու էրզագ պէհասընտան ալաճա-
ղըմ օլան պին պէշ եիւզ զուրուշու ալթը այ-
տէն պերի վէրմէյիպ, հէր իսթէտիքճէ տիւր-
լիւ տիւրլիւ է'օղրլէր իլէ վագըթ կէշիրմէքտէ
օլտուղունտան, վէ գուլլարը իսէ ֆուգարա-
տան օլուպ զիյատէ պէքլէմէյէ թէհամմիւ-
լիւմ օլմատըղընտան, աղայի մէրգումուն մէճ-
լիսի հուգուգա ճէլպիլէ, միւհաքէմէ օլու-
նարագ մէպլաղը մէզքիւրուն թահսիլի խու-
սուսունու ամիր, իիւտավէնտէկեար վիլայէթը
ճէլիլէսինէ պիր դըթա' էմրնամէի սատարէթ-
փէնահիլէրինին թաստիր վէ իհսանի պապըն-
տա էմր ու ֆէրման . . . :

Թ Ա Գ Ր Ի Ր

Փիլան գաղասը տախիլինտէ . . . էֆէնտի
շիֆթիլիյի աշարը, կէշէն սէնէ իտարէի էմա-
նէթտէ հէր նասըլտա թահրիր վէ իսթիհսալ
օլունամամբջ իտուլի, պու քէրրէ գազաի մէզ-
պուրու տէր էօ'հտէ էթմիշ օլան միւլթէզիմ
թարաֆընտան եաղըլմաղա թէշէպպիւս օլուն-
տուգտա, էյլէտիլի միւմանա'աթտէն թէ-
պէյեիւն էթմիշ, վէ պէօյլէ պէսպէլլի մէթա-
լիպը սէնիյէտէն օլան էմվալըն թէտիլէ ու
ի'թասընտա քիմսէ թարաֆընտան իմթինա'
ճայիզ օլամայաճաղընտան, էրպապի մա'րի-

մինէն երբմի պին զուրուշ տէյէր պիր պապ
մէնզիլի մահլուլ օլմուշ , վէ միւթէվէֆաի մէր-
գումուն նագտէն ագճէսի օլմատըղընտան ,
վէ ճարիյէլէրի տաթի մէրգումուն զաթէն ճա-
րիյէսի օլուպ , երբմի պէշ սէնէտէն պէրի
թահթը նիքեահընտա պուլունարագ , պիքէս
վէ պիշարէ օլտուղում ճիհէթլէ , սօգագ օր-
թասընտա գալմըշ օլտուղում միւսէլլէմի ա-
լէմեան օլսն մէրահիւմ ու էշֆագը ալիյէի
պիքէսնիւվազի վէ ա'թըֆէթսագիի խըտիւլի
էֆիսէմիլէրի գայիլ ու րաղի օլմայաճաղը գա-
վիէն մէճղումը ա'պիտանէմ օլտուղունտան ,
խուսուսիյէթը հալիմէ մէրհամէթէն սէրի մէր-
համէթ էսէրի ճէնապը Միւլիւքտարիլէրի ի-
շիւն օլսուն , կիւճլէ թէտարիք էթմիշ օլտու-
ղում շու պէշ պին զուրուշ մուա'ճճէլէ իլէ
մէնզիլը մէզպուրուն էօհտէի ա'ճիզանէմէ իճ-
րայի էնթիգալի խուսուսունտա պապը մէրա-
հիմմէապը խըտիւլի էրհամիլէրինէ իլթիճա
վէ տէխալէթ էյլէտիւմ օլ պապտէ . . . :

Տ Ի Կ Է Ր

(Պէն Պրուսա էհալիսինտէն , վէ պագալքմ;
ալաճաղըմըն թահսիլինէ տայիր էմիրնամէի
սամի իսթէրիւմ) :

Չաքէրի խաքպէրապէրլէրի Պրուսա էհա-
լիսինտէն վէ պագալ էսնաֆընտան օլուպ ,

Ֆէթիլէ քէշֆ ու թախմին պիրլէ , կէշէն սէնէ
ա'շարընըն թահսիլի տախի լազըմէտէն օլմա-
սիլէ , իճրայի իգթիլասը էմր ու իրատէի
միւթէսարըրըֆլէրինէ միւթէվէգգըֆ պուլուն-
մուշ օլմաղլէ օլպապտէ . . . :

ՄԵՔԹՈՒՊԸ ՍԱՄԻԻ ՍԱՏԱՐԵԹՓԵՆԱՀԻ
ԻՍԹԻՐՀԱՄԸՆԱ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Պունտան տէօրթ պուշուգ սէնէ միւգատ-
տէմ' Տէրի սա'ատէթտէ ֆիլան քիմսէնին թահ-
թընի.քեահընտա պուլունտուղումհալտէ, ճա-
րիյէլէրինի օլ վագըթ միւսթէճիրէն իգամէթ
էյլէտիյիմիզ . . մահալլէսինտէ քեային խանէ-
տէ պիլա նաֆագա թէրք իլէ , խապէրսիզ օ-
լարագ շիմտիյէ գատար ղայպ օլմուշ , վէ
թահգըգաթը վագա'այա նազարէն , մումաի-
լէյհ էլէէվմ Մըսըր Դահիրէտէ խանը Խալիլ-
տէ տէլլալըգ վէ սըմսարլըգ իլէ մէ'լուֆ օլ-
տուղու անլաշըլմըշ օլտուղունտան , ճարիյէ-
լէրինին թա'րիֆ գապուլ էթմէզ տէրէճէտէ
չէքմէքտէ օլտուղում զարուրէթ ու սէֆալէթ-
տէն գուրթարըլմագ իւզրէ , եա քէնտիսինին
պու թարաֆա ի'զամի . վէ եախօտ մըգտարը
քիֆայէ նաֆագա թախսիսիլէ պու թարաֆ-
տա պիր մահալտէն հավալէսի , վէ օլմատըղը
սուրէթտէ պիթուն պիթուն թէրք էյլէտիյի-
նի միւշի'ր իճապը շէրի'սինին իճրասը գըմնըն-
տա Մըսըր խըտիվիյէթի ճէլիլէսինէ պիր գը-

Թա՛ էմրնամէի սամիի ճէնապը խըտիվի ա՛ղա-
միլէրինին թէսթիր ու իհսան պույուրուլմասը
պապընտա էմր :

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Յիւլան սանճաղընա թապի՛ ֆիւլան գաղասը
վէ սայիր պէշ գարիէնին թարլալարընտա ,
քէնտի քէնտիյէ հուսուլա կէլէն քիեահի , ա-
խէրէ ֆիրուխթ իլէ ա՛շարը շէրիա՛սընը էտա
ու իյֆա էթմէքաէ պուլունմուշ իսէտէ . . .
մահալ թարաֆընտան մէմուրլէր կէլիպ եալը-
նըզ ա՛շարը շէրիա՛նըն ախղինէ րազի օլմայըպ ,
« սիզլէր մէրա՛ի սաթմըշսընըզ » տէյէրէք ֆի-
րուխթ օլունան օթլարըն ագշէսինի թէմամէն
ֆիզուլի գուլլարընտան ալմըշ օլտուգլարըն-
տան , վէ պունա իսէ րիզաի մէյամին իրթի-
զաի ա՛տալէթքեարիի ճէնապը խըսըվի էֆ-
խէմիլէրի հիշ պիր վէշհիլէ գայիլ ու րազի օլ-
մայաճաղը միւսէլլէմաթտէն պուլունտուղուն-
տան , մէրահիմը մալսանիհայէի խըտիվի ա՛ղա-
միլէրինտէն միւսթէրհամտըր քի , զիքը օլու-
նան օթլարըն ա՛շարը շէրիա՛սընը պիլ իֆրազ
թէվգըֆ գըլընըպ , պաղը գալան ագճէմիզին
թարաֆըմըզա ի՛ատէ օլունմասընը ամիր , ֆի-
լան մահալ միւթէսարըրֆլըղընա խիթապէն
պիր գըթա՛ էմրնամէի սամիի ճէնապը վէքեա-
լէթփէնահիլէրինին շէր՛ի թէսթիր պույու-
րուլմասը պապընտա :

ՎԻԼԱՅԷԹ ՎԱԼԻՍԻՆՏԵՆ ՄԱԳԱՍՐ ԿԱՏԱՐԷԹԷ
ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Պունտան ագտէմ պէրայի սիեահէթ իզմիրէ կէլէն Ավստրիեա փրէնսլէրի հագլարընտա պէր մանթուգը ա'լիյէ , վուգու պուլան մու'ամէլաթը միհմաննիւվազիտէն տօլայը , միւշարիւնիլէյհիւմա թարաֆընտան վիւրուտ էտէն մէքթուպ իլէ , հաշմէթլու Ավսթրիա իմիւրաթօրու պա'զը հէտաեայի ըէսմիյէսինի պիզզաթ թագտիմտէ մէմուր օլտուղունու , իզմիրտէ միւգիմ գօնսօլօսլարը պիլիսպար , իշպու մահը հայըն ֆիլան կիւնիւ թէրճիւմանը վէ պա'զը սէֆինէ գօմանտան վէ օֆիլեալլարը ըէսմէն ունիֆօրմալարըլա կէլիպ , պիրգըթա' նըչան իթեան ու թէսլիմ էթմիշ , վէ պու մագուլէ շէյլէրին գապուլ ու ա'տէմը գապուլի ըիւսսաթը սէնիյէյէ մէնութ օլտուղունտան պաշգա , քեաֆֆէի հարէքէթ ու սիւքիւնիւ պէնտէկեանըմ' մէրզիի ա'լիյէի վէքեալէթփէնահիլէրինտէ պուլունմագ ագտէմի ամալը պէնտէկեանէմ' պուլունմուշ օլտուղունա , զիքր օլունան նըչան թագըմիլէ մէմհուրէն թագտիմի խաքիփայի Միւնի'մանէլէրի գըլընմըշ օլմաղըն օլ պապտէ . . . :

Տ Ի Կ Է Ր

Կէլէնտէ ֆիլան մահալտէն չըգըպ ֆիլան մահալէ կիտէրքէն ղարէթզէտէ օլան քեար-

պանըն ղասիպլէրինտէն օլմագ իւզրէ , սայէի վիւվաֆֆագըյէթվայէի հազրէթը Շահանէտէ . ախզ օլունան ֆիլան նամ շախսըն գաթըի թարիգ վէ ղասպը էմվալ թէօհմէթիլէ միւթ-թէհէմ օլտուգլարը , վէ պու սըրատա ղահիրէ իխրաճ օլունան մէպալիղին ասհապը թարաֆընա սուրէթը ըէտտ ու իյֆասիլէ , պունլարըն ըիւֆէգասընտան օլարագ հէնուզ էլտէ օլմաեան շախսըն պապալարը ֆիլանըն թախլիյէի սէպիլիլէ , զիքը օլունան տէօրթ նէֆէր էշխասը միւթթէհէմին ճէղալարը իսթիղանընը շամիլ , թէրթիպ օլունան մաղսաթա իլէ իսթինթագ վերագալարը , վէ ի'լամը շէրի' լէֆֆէն թագտիմի խաքիվայը վէքեալէթիէնահիլէրի գըլընմըշ , վէ պունլարտան օլարագ մուախխարէն ֆիլան տախի տէրտէսթ օլունուպ , լէտէլ իսթինթագ իշպու ֆէղահաթտա պիրլիքտէ իտուլինի թայիա'ն իգրար ու իթիրաֆ էյլէմէսիլէ , թաֆսիլը քէյֆիյէթ էվրագը մէզքիւրէ միւթալէա'լարընտան պիլ էթրաֆ միւսթէպան պույուրուլտուգտա , պէր մինվալը մէշրուհ , պունլարըն թահտիտը ճէղալէրիլէ տիկէրլէրին թախլիյէի սէպիլի զըմնընտա , քէյֆիյէթին էմր ու իշա'րը ըէյի ըէզինի իսապէթ գարինի խըտիվիլէրինէ մէնուլթ վէ միւթէվէգգըֆ պուլունմուշ օլմաղըն օլ պապտէ . . . :

Տ Ի Կ Է Ր

Մէմալիքի մահրուսէնին պա՛ղը մահալլէ-
րինտէ նագլը ա՛շար պապընտա , տէր է՛օհ-
տէճիլէր թարափընտան վուգու՛ պուլան խի-
լափը ուսուլ հարաքեաթըն մէնիլէ , պէր մու-
ճիպը իրատէի ալլիյէ պա՛տէմա խիլափը նի-
զամ հալ ու հարէքէթ վուգուա՛ կէթիրիլմէ-
մէք իրատէսինի շամիլ , ֆիլան թարիխիլէ հա-
մէ փիյրայի թա՛ղիմ ու իպճալ օլան պիր գը-
թա՛ էմրնամէի սամիի վէքեալէթփէնահիլէրի
միւֆատը ճէլիլի • ըէհինի տէրքի չաքէրի օլ-
մուշ , վէ պէր մանթուգը իրատէի ալլիյէ ,
քէյֆիլիլթ լաղըմ կէլէնլէրէ էքիտէն իղպար
գըլընարադ , պիլութֆիհի թա՛ալա իճապը-
նըն թէմամիի իճրասընա ալլէտտէվամ իգ-
տամը թամ օլունաճաղը տէրքեար պուլուն-
մուշ իտույի , ինչալլահու թա՛ալա միւհաթը
իլմի ալլէմշումուլի ճավէրիլէրի պուլուրուլ-
տուգտա օլ պապտէ . . . :

ԳԱԶԱ ՄԻԻՏԻՐ ՎԷ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԼԱՐԱ ԵԱԶԸԼԱՆ
ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Օրտույի հիւմայունլար թէրթիպաթը իչուն ,
շու արալըդ քիւլլիլթլու ագճէ իրսալի խու-
սուսունա տայիր շէրէֆսուտուր էտէն էմր ու
իրատէի ալլիյէ մուճիպինճէ , թարափըմըզա
խիթապէն թէսթիյր պուլուրուլան պիր գըթա՛
էմրնամէի վէքեալէթփէնահի սուրէթի լէֆ-

Ֆէն իրսալի սուի շէրիֆլէրի գըլընմըշ օլմա-
ղըն, մէալի ա'լիսինտէն էհէմմիյէթի մատտէ
մա'լիւմիւնիւզ օլտուգտա, պա'տէզին գաթա'
թէնվիզի թէրախի ու թէէխիր օլունմայարագ,
փէյտէրփէյ քիւլլիյէթլի ագչէ թահսիւ վէ
իրսալինէ սայ' ու ղայրէթ, վէ իրսալաթըն
միւմքինի մէրթէպէ թէմիզ ագճէ օլմասընա
Ֆէվզ էլա'տէ հիւմէթ էյլէմէնիզ սիեագըն-
տա իշպու շուգգաի մախսուսէ թահրիրինէ
իպթիտար օլունտու :

Տ Ի Կ Ե Ր

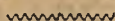
Ֆիլան նահիյէսինէ թապի' ֆիլան գարի-
յէսի սաքինլէրինտէն ֆիլան չավուշուն միւ-
թէսարըթ օլտուղու արագիսինտէն եիրմի
տէօնիւմ թարլայի, ֆիլան նամ քիմէսնէ ֆիւ-
ղուլի զապթ էյլէտիյի պէյանիլէ, իսթիր-
տատը խուսուսու իսթիտա' օլունմուշ օլտու-
ղունտան, թարաֆէյն պիլ միւվաճէհէ իգ-
թիզասընա պագըլմագ իւզրէ, մէրգում ֆի-
լանըն պունա տայիր եէտինտէ պուլունան սէ-
նէտիլէ պէրապէր պու թարաֆա սիւր'աթ ի'-
զամ ու իրսալի խուսուսունա միւպատէրէթ
էյլէմէնիզ սիեագընտա շուգգա թահրիր ու
թէսեիր օլունտու օլ պապտէ . . . :

ՊԵՏԵԼ ԻԼԹԻԶԱՄՏԱՆ ՏՕԼԱՅԸ ԱԼԱՃԱՂԸՆԸՆ
ԹԱՀՍԻԼԻ ՎԷ ՇԵՐԻՔԻՆԷ ԻԹԱՍԸ ԻԶԻԻՆ ԾԱՀԱԼԻՆՏԷՆ
ԳԱՅԻԾԱԳԱՄԱ ԻՍԹԻ՛ՏԱ

Ֆիլան գաղափը էհալիսինտէն ֆիլանքն զիմ-
մէթինտէ պէտէլի իլթիզամտան տօլայը , պա-
սէնէտ վէ գօնթրաթօ շու գատար պին ղու-
րուշ ալաճաղըմ՝ օլտուղունտան , թահսիլի մու-
գատտէմա պա ա՛րզուհալ նիեազ ու իսթիտա՛
օլունմուշ , վէ իճապը թէսվիյէսի մահքէմէի
թիճարէթէ հալալէ պույուրուլարագ , մէպ-
լաղը մէզպուրուն մումաիլէ,յհին զիմմէթինտէ
հագգը սարիհիմ իտույի թէպէ,յեիւն վէ թէ-
հագգուգ էյլէտիյի իլամ գըլընմըշ իսէ տէ ,
եինէ մումաիլէ,յհ տէ,յնի մէզքիւրիւն թէտի-
յէսինտէ մուխալէֆէթ կէօսթէրմէքտէ օլտու-
ղունտան , եէտիմտէ պուլունան գօնթրաթօ
վէ սէնէտ ու իլամ մուճուպինճէ , մէպլաղը
մէզպուրուն մումաիլէ,յհտէն պիթթահսիլ , չա-
քէրի Տէրի սա՛ատէթէ կիտէճէք օլտուղում-
տան շէրիքիմ ֆիլան պէնտէլէրինէ իթասի-
շիւն լաղըմ՝ կէլէնլէրէ էմր ու իրատէ պույու-
րուլմասը պապընտա . . . :

ԹԱՐԱՖԸ Ա՛ԼԻԻ ՄԵՇԻՅԻՔԻ ՓԷՆԱՅԻՅԷ

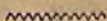
(Պէն իմթիհանը սապրգտա միւտէրրիս օւտում. թէտրիսի իւ՛լում իլէ մէշղուլում. էհլ ու ի՛եալըմլա զարուրէթ չէքէեօրում. պէնի ֆէթվախանէյէ մէմուր էտին) :

Ճէնապը Հադ մէսնէտթըրազը մէշիյիէթ ի՛ւլեա , վէ էմէլ պախշաի էրպապը իլթիճա օլան զաթը ա՛լիի ֆէթվափէնահիլէրին մազհարը էօմր ու իգպալը ճալլիտանի , վէ սայէ էնտաղը ճահը քեամրանի պույուրսուն : Ա՛պտը տաի՛լէրի կէչէն իմթիհանտա լութֆ ու ի՛նա . յէթլէրի էսէրի օլարագ , թարիգը թէտրիսէ տախիլ . վէ մին զայրը հատտին միւզաքէրէի իւ՛լում իլէ միւշթէղիլ օլուպ , էհլ ու ի՛եալըմ գուլլարընըն իտարէսինէ եէթիչէճէք մաաշա նայիլ օլամստըղըմտան զարուրէթ չէքմէքտէ , վէ ճիւմլէ հադգընտա վէ պա խուսուս գուլլարը կիպի ախասսը տու՛յիան իչիւն տայիմա մէպղուլ օլան մէրհամէթ ու ա՛թըֆէթ վէլի . իւննի՛ամիլէրի պէքլէմէքտէ օլտուղում մա՛լիւմը վալաի ըահիմանէլէրի պույուրուլտուգտա , ֆէթվախանէի ճէլիլէյէ մէ՛մուր վէ չըրաղ պույուրուլմագլըղըմ պապընտա վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . . :

(Պէն ֆիլան մահ.քէմէսի քեաթիպի իտիմ. օթուղ սէնէտէն զիյատէ խըտմէթ էթտիմ. խասթա օլտուդտա քիթապէթի պաշգասընա վէրտիլէր, էվլատըմէն ա՛ճիզ վէն ա՛լիլ դալըպ, մէրհամէթէ շաեանըմ. պիր մըգտար մա՛աչլա թէգա՛իւտլիւք իսթէրիմ) .

Գուլլարը օթուղ սէնէտէն զիյատէ ֆիլան մահ.քէմէսի քեաթիպի օլուպ, պու անէ գա. տար իյֆայի հիւսնիւ խտմէթ էթմիշ իսէմտէ, ճէնապը Հագ էֆէնտիմիզի քէմալը ա՛ֆիյէթլէ մէսնէտի միւ՛ալլաի մէշիյիսէթտէ պէր տէվլամ պույուրսուն. միւպթէլա օլտուղում ի՛լլէթ իլէ տէվամոնէ վագը՝ օլան գուսուրում պէհանէ. սիլէ, խտմէթի քիթապէթէ պաշգասը թա՛յ. եին օլունտուղու, վէ գուլլարը իսէ պիր թա. գըմա՛ճիզէ վէ պի վայէ էվլատ ու իյալըմէն պի քէս վէ սի տէրման վէ ա՛լիլ ու զէլիլ դալա. րագ, հէր եիւզտէն մէրհամէթ ու ա՛թըֆէ. թէ շաեան ու սէզա օլտուղում մալիւմը ա՛. լիի վէլի իւննի՛ամիլէրի պույուրուլտուգտա, սատագաի հալըթի Շէհրիեարի օլմագ իւղըէ պիր մըգտար մա՛աչլա միւթէգա՛իտ պույու. րումագլըղըմ՝ խուսուսունա միւսա՛ատէի շիյ. մէյի ճէլիլէի ա՛թուֆէթ ու շէֆագաթլարը իգթիզասընտան պուլունմուշ օլմաղլէ, օլ պապտէ վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . ,

ՐԻՔԵԱՊԸ ՇԱՀԱՆԵՅԷ ԱՐԶՈՒՀԱԼ

(Պէն խատէմէի շահանէտէն միւթէվէֆա ֆիլանըն օղլույուն, փէտէր էմէքտար վէ պէն էմէքտար զատէիմ, քիմնէսիզ վէ աճիզ գալտըմ, միւզիգայի Հիւմայուն տայրէսինէ չըրաղ օլմագ իսթէրիմ) .

Ճէնապը Հագգըլա եէզալ, շէհինշահը մէլէքիսսալ, վէ շէհրիեարը տէրեանէվալ շէվքէթլու, մէհապէթլու, ա՛ղամէթլու էֆէնտիմիզի տիւնեա տուրտուգճա թախթը հիւմայունունտա տայիմ, վէ տէվլէթ ու իճլալը գափուսունտա միւլազըմ էյլէյէ :

Ա՛պտը քէմինէլէրի խատէմէի հաղրէթը շահանէլէրինտէն ֆիլանըն օղլու օլուպ, օթուզ սէնէ խտմէթի ճէլիլէի վատիշահիտէ պուլոււնարագ էմէքտար իքէն, պու քէրրէ գուլլարընը պիքէս, վէ պիշարէ պրագըպ, վէ մէտարը մուա՛յէշէթ օլաճագ հիշ պիր շէյ պրագմայըպ վէֆաթ էթմիշ, գուլլարը իսէ վալիտէմ ճարիլէլէրիլէ կէշինմէյէ միւգթէտիր օլամայարագ հալիմիզ փէք փէրիշան վէ զիյատէ մէրհամէթէ շաեան պուլունմուշ օլմաղլէ, գատիմտէն փէրվէրտէ օլտուղումուզ նի՛մէթ ու իհսանը Հիւմայունտան մահրում գալմամագ

իւզրէ , միւզիգայր Հիւմայուն տայրէի ճէլի-
լէսինէ չըրաղ պույուրուլմագլըղըմ խուսուսու-
նա միւսա'ատէի սէնիյէի Միւլիւքեանէլէրի
մէսլըուլ պույուրուլմագ պապընտա վէհէր
հալտէ , էմր ու ֆէրման , վէ լութֆ ու իհսան
գուտրէթլու ի'նայէթլու , մէրհամէթլու վէլի-
նի'մէթիմիզ փատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազ-
րէթլէրինին տիր :

Տ Ի Կ Ե Ր

(Պէն միւհէնտիսխանէի պէրրի Հիւմայու-
նունա չըրաղ օլուպ , ի'լմ'թահսիլիշիւն էվրօ-
փայէ կէօնտէրիլտիմ' , ա'վտէթիմտէ ֆիլան
ֆապրիգայա կէօնտէրիլմիշ իսէմտէ , հէվասը
պանա է.յի կէլմէտիյինտէն , թօվիսանէի ա'մի-
րէ տէմիր ֆապրիգասընա նագլ օլմամը իս-
թէրիմ') :

Ճէնապը Հաքիմի մութլագ , ըուհի էճ-
սամը ա'լէմ' , վէ սէպէպի գըյամ ու տէվամը
հէյէթը մէմալիք վէ իւմէմ օլան վիւճուտը
Հիւմայունը Միւլիւքեանէլէրին քէմալը թէնտ-
րիւսթի ու ա'ֆիլիթ , վէ վէֆուրու շէվքէթ
ու ա'գամէթ վէ իճլալ իլէ սէրիր արայի շատի ,
վէ սալթանաթ պույուրսուն , ամին :

Ա'պտը մէմուլըլէրի հինի սապավէթի քէմ-
թէրանէմտէ միւհէնտիսխանէի պէրրի Հիւմա-
յունունա չըրաղ , վէ թահսիլի ի'լլումգըմնըն-
տա ֆրանսայա թիսեար , վէ սօնրա ա'վտէթի

ա՛ճիզանէմոտէ ֆիլան մահալ ֆապրիգայի Հիւ-
մայունունա կէօնտէրիլիշ իսէմոտէ , օրանքն
հէվասիլէ իմթիզաճ էտէմէտիյիմոէն , վիւճու-
տը չաքէրանէմէ թարի օլան ի՛լլէթ , պուրա-
տա տուրտուգճա տահա զիյատէ քէսպի շիտ-
տէթ էտէճէյի աթըպպա թարաֆընտան պէ-
յան ու իֆատէ գըլընտըղընտան , չաքէրի
քէմինէլէրինին պէճայիշ սուրէթիլէ թօփիսա-
նէի ա՛միրէ տէմիրխանէ ֆապրիգաի Հիւմա-
յունունա նագլիմ խոսոսոսունա , իրատէի մէ-
րահիմա՛տէի ճէնապը Շէհինշահիլէրի միւթէ՛-
ալլիք վէ շէրէֆսոսուր պույուրուլմագ պա-
պընտա էմր ու ֆէրման :

ՎԱԼԻՏԷ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱԼԻՅԷ- ԹԻԻՇՇԱՆ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԷ

~~~~~

(Պէն ճէննէթմէքեան Սուլթան Մահմուտ
էֆէնտիմիզին սէրայլըլարընտան ֆիլան ուս-
թանքն գըղըյըմ . ֆիլան հարիգտէ խանէմվէ
էշեամ էանտը , սօգագտա գուտըմ , պէօյլէ
օլանլարա իհսան ա՛տէթինիզ տիր , ֆիլան մա-
հալտէ մահլուլ օլան էվի պանա վէրին) :

Րէպպիմիզ թա՛ալա վէ թէգատտիւս հազ-
րէթլէրի , ապը ասիլի ըիւքնի սալթանաթ , վէ
կիւլպիւնիւ հաաիգայի մ՛ատէլէթ օլան զաթը
ի՛սմէթսըմաթը Սուլթանիլէրինի պիւճիւմէ ա-

լամ ու էքտարը . քէֆնիյէտէն մասունն պուլուրսունն , ամին :

Ճարիյէլէրի ճէննէթմէքեանը ֆիրտէվս աշեան , Սուլթան Մահմուտ խան ալէյհ էրրահմէթ վէլ զուֆրան էֆէնտիմիդին չըրաղը խասլարընսան . . . ուսթանըն քէրիմէի օլուպ , շիմոլիյէ գատար մազհար օլտուղումուզ նիմէթլէրիլէ րէֆահի հալ իլէ կէչինիպ , տուա'ի մէֆրուզէի փատիշահիլէ միւտալէմէթտէ իքէն , կէչնէլէրտէ ֆիլան մահալտէ զուհուր էտէն հարիգտէ խանէի քէմթէրանէմպիթուն էշեսսըլա պէրապէր եանըպ , ճարիյէլէրի իքի նէֆէր եէթիմ ու եէթիմէ էվլատըմ գուլլարըլա սօգագ օրթասընտա գալմըշ օլտուղումա , վէ ճարիյէլէրի կիպի խանէտանը խիլաֆէթփէնահիյէ գուլլուղու օլան տէյիլ , հէր ա'ծիզ ու պիշարէ գուլլարընա պէզլի մէքեարիմ ու իհսան ա'տէթը սէնիյէի ի'սմէթփէնահիլէրի իգթիղասընտան պուլունտուղունա պինայէն , սատագայի սէրի մէալի էֆսէրի հազրէթի Միւլիւքեանէ օլմագ իւզրէ , ֆիլան մահալտէ մահլուլ օլան իւշ օտալը պիր պապ խանէնին պու ճարիյէլէրինէ իհսանիլէ , հալը փիւր մէլալը սէֆալէթտէն խէլաս պուլուրուլմագլըղըմ պապընտա վէ հէր հալտէ , էմր ու ֆէրման վէ ի'նայէթի պիփայան Տէվլէթլու մէրհամէթլու ի'սմէթլու էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինինտիր :

ԹԱՂԻՅԵԹՆԱՄԵԼԵՐ

~~~~~

(Հէր շէյ ֆանի , վէ ճէնապը Հագ պագը տըր . գայըն փէտէրինիզ վէֆաթ էթմիշ . թէէսիւֆիմի եաղմաղա կէօզլէրիմին եաշը գօյմատը , պիյհուտէ աճընմագ զարարըր , վէ սապը էթմէք ֆայիտէլի տիր , Հագ սիւպհանէհու մէրհումէ ճէննէթ , վէ սիզէ էճր ու ա'ֆիյէթ իհսան պուլուրսուն) :

էֆէնտիմիզ .

Պու ճիհանտէ հէր ճէմի'էթ փէրիշան , վէ հէր նի'մէթ պինամ ու նըշան օլարագ , անճագ պագը վէ պիզէվալ ճէնապը խալիգը մէննան օլմաղլէ , պու քէրրէ գայըն փէտէրինիզ . . . էֆէնտի հազրէթլէրի իրթիհալը տարը պագա էյլէտիլէրի խապէրի քէտուրէթ էսէրի , մէսմու'ի ա'ծիզանէմ օլտուգտա , կէրէք մէրհումի մումաիլէյհին շու ա'լէմտէքի այրըյրընտան , վէ կէրէք էֆէնտիմիզէ իսապէթ էտէն շու հիւզն ու էլէմտէն , հասպ էլ ու'պուտիյէ նաուլ միւթէէսսիր , վէ նէ գատար միւթէէսիֆ օլտուղումու եաղմագտան կէօզլէրիմին եաշը մանի' , վէ լաքին պու միսիւլու էմրի իլահիյէ գարշը զիյատէ թէէսիւֆին զարարտան պաշգա պիր էսէրի օլմայըպ , սապըը ճէմիլտէ իսէ էճր ու սէվապ տէրքեար

օլտուղուհնտան , մահզուհն կէօնլիւմ էֆէնտի-
միզին , վէ պիթուհն խանէտանը ա'լիլէրինին ,
համտ օլտուհն սըհհէթ ու ա'ֆիյէթիլէ , գանի'
օլմաղլէ , հատտըմ' օլմայարագ էֆէնտիմիզին
տախի հիւքմիւ գաղայէ ըիզա պիրլէ , սապըը
ի'թիեատ պույուրմալարը իսթարիլէ , մէր-
հումմու մումաիլէյհին տօղրու ֆիրտէվս ա'-
լայէ ա'զիմ , վէ էֆէնտիմին նայիլը էճը ու
միւքեաֆաթ օլարագ ա'ֆիյէթտէ տայիմ' օլ-
մալարը տա'վաթը եատ ու թէքըար , վէ թագ-
տիմը ա'րիզէի իսլասէ իպթիտար գըլընտը ,
հէր հալտէ էմը ու ֆէրման էֆէնտիմին տիր ,

Ճ Է Վ Ա Պ

(Թա'զիյէյէ տայիր մէքթուպուհնուզ կէլտի ,
եըգըլմըյ կէօնլիւմ թա'միր օլտու , պու ի'նա-
յէթէ թէչէքքիւր էտէրիմ' . քէտէր կէօրմէ-
յին , ա'ֆիյէթտէ օլուն , պուհնտան սօնրա
տախի լութֆուհնուղու ըէճա էտէրիմ') ,

Էֆէնտիմիզ .

Գուլլարընը կէրչէքտէն սէվէր , վէ մին զայրը
հատտին գարտաչ մագամընտա թութար օլ-
տուգլարընտան , թա'զիյէ ու թէսլիյէի հալի ,
իհսան պույուրտուգլարը պիր գըթա' քէրէմ-
նամէի վալալէրի , միհհնէթի էյամէ եըգըլմըյ
գալպը չաքէրանէմի եէնիտէն թա'միր էտէ-
րէք , պէնտէլէրինի հէր հալ ու մահալտէ ու-
նութմայըպ , լութֆ ու նէվազիչը տատէրանէ

իւն թէսլիյէ պույուրմուշ օլտուգլարը , տօղ-
րուսու պէօյիւք պիր ի'նայէթ օլմաղլէ , քէ-
մալը թէշէքքիւրլէ պէրապէր , գալսը միւն-
քէսէր օլանլարըն տուա'սը մադպուլ օլաճա-
ղընտան , զաթը վալաի քէրիմանէլէրի , էք-
տարը քէվսիյէտէն տայիմա մասուն , վէ քէ-
մալը ի'զզ ու ա'ֆիյէթլէ մէմնուն օլմադ տուա-
սընը պի խուլուս իւլ պալ իյսալը տէրկեաճը
միւթէա'լ էյլէտիյիմ մա'լիւմը ա'լիլէրի պույու-
րուլտուգտա , պունտան պէօյլէ տախի թա-
րաֆը միւխիսանէմի մուա'մէլէի լուծֆ ու քէ-
րէմէրիւնտէն ֆէրամուշ պույուրուլմամադ պա-
պընտա էմր ու ֆէրման :

Տ Ի Կ Ե Ր

Պէր միւգթէզաի շիյվէի գատէր , զաթը ա'-
լիլէրի հադգընտա սէրզէտէի զուհուր օլան
վուգուա'թը միւքէտտէրէտէն տօլայը , պի-
հասէպիլ մէվէտտէթ չաքէրի քէմիւնէլէրի նէ
տէրէճէտէ զէմնաք վէ միւթէէսիր օլտուղում ,
ազատէի գայուր իշա'ր տըր , մա'լիւմը ա'լիլէրի
պույուրուլտուղու վէշհիլէ , պու միսիւլլու հա-
լաթըն վուգուի , լիէճիլ աֆադ , էքսէրիեա
խաս իւլ խաս օլան զէվաթը զէվի իւլ իհթի-
րամ հադլարընտա օլակէլտիյի վէ պունուն
իլէրուսիւնտէ պիր չօդ միւքեաֆաթը ճէլիլէի
պիսիհայէի սամէտանիյէ նայիլ վէ վասը օ-
լաճագլարը , նուսուսը գաթիյէ իւն սապիթ

Ճ Ե Վ Ա Պ Ը

Պու էսնատէ փերտէի թագտիրի միւմթէնի
 իւթթաղեիյրի իլահիտէն , հագգը ա՛ծիզա-
 նէմաէ սուրէթնիւմաի զուհուր օլան հալաթը
 միւքէտտէրէի մալիւմէ , պաի՛սի քէմալը հիւզն
 ու թէէսիւֆը Տէվլէթլէրի օլտուղունուն պէ-
 յանիլէ , մերասիմի թա՛ղիյէթի միւ՛շիր , ըահէ
 զիյսլի վիւրուտ օլան թա՛ղիյէթնամէի սէնի-
 յէլէրի , թէսլիյէթ պախչաի գալպը չաքէրի
 օլմուշ տուր , էկէրչի պու ա՛լէմի ֆէնա , պիր
 խանէի տուտէր , վէ մէվճուտաթ պիրինտէն
 տուխուլ տիկէրինտէն կիւզէր էյլէմէք էմրի
 մուգարրէր օլուպ , անճագ պու միհմանխա-
 նէի փէնճ ըուղէտէ արամըզտա պու գատար
 իթթիտալ վէ իւֆէթ ու իւնսիյէթ փէյտա օլ-
 մուշքէն , տիկէրին պէօյլէ տիյտէտէն նիհան
 օլմասընըն իֆթիրագը ճիյէր սուղի , գալպը
 հաղինի ղէմնաք ու սուղան էյլէտիյինտէն ,
 հասպ էլ պէշէրիյէ միւ թէէսիւր օլմամագ տախի
 միւմքին օլամայաճաղը միւսէլլէմաթտէն օլ-
 տուղու միսիւլլու , իշա՛րը ա՛լիլէրի վէհիլէ ,
 թագտիրի իլահիյէյէ ըիղատէն պաշգա չարէ
 օլամայաճաղը վարէսթէի գայտը կիւվահ օլ-
 մասիլէ , լութֆէն վէ մէրհամէթէն մայիլը ին-
 հիտամ օլան պլինաի զաիֆիւլ էնհաի գալպը
 միւքէտտէրանէմի պու վէհէ մա՛մուր պու-
 յուրմալարը , տօղրուսու պէնտէլէրինէ հա-

վէ միւսպէրհէն իտույի շիւպհէտէն ա'րի օլ-
տուղունտան, միւճէրրէտ թէսլիյէթպաշխը
գալպը ա'լիլէրի օլմագ իւղրէ, մին զայրը
հատտին թատտի'յէ իճթիրա գըլընտը օլ
պապտէ :

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Միւգթէզաի թագտիրի ճէնապը խիւտա-
վէնտը գատորրտան նաշի օլարագ, պիրատէր
էֆէնտիւնին միւրղը րուհի, հատայիգը ճի-
նանէ փերվաղ, վէ օլ րավղէի ա'լիյէտէ հուր
ու զըլման իլէ թէրէննիւմնաղ օլտուղու խա-
պէրի հիւզն էսէրի վաորլ սամէ'ի ա'ճիզանէմ
օլտուգտա, Խիւտա պիլիր քի ֆաօլիլեամ իլէ
պէրապէր, նէ տէրէճէլէրտէ միւքէտտէր ու
միւթէէսիր օլտուղումու թա'րիֆ ու թէֆսիր
էտէմէմ, նէ չարէ քի թագտիրը խիւտաի լէմ
եէզէլէ րիզա ու թէսլիմոէն պաշգա չարէ օլ-
մատըղընտան, հէման Հայը լա եէմութ, ան-
լէր զիւնուտէի փիսթէրի խաքի րահմէթ օլ-
տուգճա, պագըլարա է'օմրի թավիլ, վէ սապըը
ճէմիլ ի'նայէթ ու իհսան պույուրմագ տու'ասը,
իյսալը դապուլխանէի րէպպը միւսթէ'ան գը-
լընտըղընըն իֆատէսիլէ, իճրաի րէսմի թ'ա-
զիյէթ զըմնընտա թէհզիզի քիլքի մահզունի-
յէթէ իպթիտար գըլընտը էֆէնտիմ:

եաթը թաղէ վէրմիշ օլտուղունուն ա'րդ ու պէյանիլէ , մէնլուֆի վէ իւմիտվար օլտուղում թէվէճճիւհաթը տէրունիյէլէրինին պադասը մա'րէզինտէ ըադիմէի սէնավէրի թադտիմինէ ճիւրաթ գըլընտը էֆէնտիմ :

ԱԶԼ ԻԶԻԻՆ

(Պու ա'լէմին հալի պիր գարարտէ տուրմադ . մէմուրիյէթինիղտէն ա'ղ օլմուշսունուզ , թէէսսիւֆ էթմէտիւմ տէսէմ եալան սէօյլէրիմ , գարիպէն մանսուպ օլուրսունուզ , գատրընըդ արթորդճա թէվէճճիւհաթընըզն . քէմալընը իսթէրիմ) :

Էֆէնտիմիզ .

Պու ալէմը . քէմն ու ֆէսատ պիր գարարտէ տուրմայըպ , տայիմա ինդըլապ իւղրէ օլմագ միւգթէղաի հիքմէթը ըէպպանիյէ օլարագ , հէր ֆըրդէթին սօնու վիւսլէթ , վէ հէր կիւճ . լիւյիւն նիհայէթինտէ սուհուլէթ օլաճաղը ճիւմէնին մա'լիւմի օլմաղլէ , հասպ էլ գատէր մէմուրիյէթի սէնիյէլէրինտէն իսթիրահաթ պուլուրմուշ օլտուղլարը , էկէրչի զաթը ա'լիի միւնի'մանէլէրինին չօգ լութֆ ու նէվաղիչինի կէօրմիւշ գատիմի պէնտէլէրի պուլունտուղումտան , թէէսիւֆ էթմէտիւմ տէսէմ ա'տէթը չաքէրանէմ օլմաեան եալանը իրթիքեապ էթմիշ օլուրում . անճադ պու ինֆիսալ պի լութֆիհի թա'ալա , գարիպէն հագգը ահագգը

ա'լիլէրինտէ վասըլ մէրթէպէի իթթիսալ օլաճաղընը պիլէրէք , եալընը ֆէրիզէի զիմմէթը ո'ւպուտիյէթիմ օլտուղու վէչհիլէ , ֆէյղ ու իգպալը սամիլէրի կիւնտէն կիւնէ արթորդճա , հագգը չաքէրանէմտէ տախի թէվէճճիւհաթը միւնի'մանէլէրի պէր . քէմալ օլմագ իսթիտա'սիլէ , թադտիմի ա'րիզէի խուլուսվէրիյէ ճիւրաթ գըլընտը , օլ պապտէ . . . :

Ճ Է Վ Ա Պ

(Թէպիյէյէ տայիր մէքթուպունուզ կէլտի . պու հիմմէթլէրինտէն մէմնուն օլտում , մուվաֆֆադըյէթինիղ տուա'սը թէքրար գըլընտը , տայիմա թէվէճճիւհաթընըզն իսթէրիմ) :

Լութֆէն ու ի'նայէթէն կէօնալէրիլիշ օլան քէրէմնամէի թէպիյէթ ա'լամէլէրի ըէսիտէի տէսթի իհիթիրամ , վէ պու վէչհիլէ իսթըրնիւվաղի վէ թէպիյէթ մէրասիմինին ըիա'էթինէ , վադը' օլան հիմմէթլէրի միւսթէյղիմը մէմնունիյէթի մալա քէլամ օլարագ , տուա'ի պիրիեաի մուվաֆֆադըյէթ վէ ա'ֆիյէթլէրի թէքրար գըլընմըշ տըր , ա'ղ ու նասպ պիր պիրիլէ պէրապէր վէ միւգատտէր օլտուղու զէմանտէ զուհուր էտէճէյի էմրի աղհէր օլմասիլէ , պուրասընա թէէսիւֆ լազըմ' կէլմէյէճէյինտէն , հէման թէվէճճիւհաթը Սէնիյէլէրիլէ տայիմա միւնէթտար պուլուրմալարընը թէմէննի էտէրիմ , օլ պապտէ իրատէ էֆէնտիմին տիր :

ՓԷՏԵՐԻՆՏԵՆ ՄԱԽՏՈՒՄՈՒՆԱ

Պէնիմ օղլում.

Ինսանըն հէր վազթը պիր օլմայըպ , ութան-
մագ վէ քէտէր ու թէլաչ էթմէք կիպի շէյ-
լէրտէ , էլինտէն կէլէն իշի իսթէտիյի կիպի
եաւիամայաճաղը մա'լիւմ օլուպ , զաթընէճի-
պանէլէրինին տախի պու սէնէքի իմթիհանտէ
պէօյլէ պիր ա'րըզէ սէպէպիլէ սընքթընըզը կէ-
չէմէտիքլէրի մէսմուլի' միւհիպպանէմ օլաուդ-
տա . վագա'ա մուճիպի թէէսիւֆիմիզ օլմուչ
իսէտէ , հէր շէյտէ ճէնապը Հագգըն կիզլի
պիր հիքմէթի օլուպ , պու խուսուստա տախի
հագգընըղտա խայրըր օլուր պիր հիքմէթի
պուլլունմասը ի'թիգատիլէ , աօլա սայ' ու հիմ-
մէթտէ գուսուր էթմէյէրէք , պիմէննիհը թա'-
ալա կէլէճէք սէնէ շէրիքլէրինիզէ հէր եիւզ-
տէն ֆայիգ օլմանըզ մէմուլիլէ , տու'աի ի'զզ
ու ա'ֆիլէթինիզ թէքըտըն իյֆա , վէ թարա-
ֆը միւհիպպանէմիզի փէյամը սըհհէթինիզլէ
մէմնուն պույուրմանըզ ըէճա գըլքնուր օղլում:

ՄԱԽՏՈՒՄՏԵՆ ՃԵՎԱՊ

Ա'զիզ փէտէրիմ.

Միւգլթէղաի մէրհամէթը վալիտանէլէրի
իւզրէ , պու սէնէքի իմթիհանտէ սընքթըր ա'-
ճիղանէմի կէչէմէտիյիմ իշիտիլիպ մուճիպի
թէէսիւֆիլէրի օլմաղըն , գալպը չաքէրանէմին

Թէսլիյէսիլէ , տա՛վաթը խայրիէլէրինի միւթէ-
զամին համէ փիյրաի Թէքրիմ ու իպճալ օ-
լան , պիր գըթա՛ իհսաննամէի փէտէրանէլէրի
գուլլարընը ֆէվգ էլ զայէ մէմնուն վէ միւֆիթէ-
խիր էյլէմիշ իսէ տէ , չօգ շիւքիւրլէր օլսուն ,
սայէի ա՛լիլէրինտէ վագթըմը պիյհուտէ կէշիր-
մէյիպ , չալըշտըղըմըն սէմէրէսի օլարագ փէք
կիւզէլ իմթիհան վէրմիշ , վէ սընրֆը նաչիզա-
նէմտէ պիրինճի օլտուղում հալտէ կէշմիշ ի-
քէն , նամտաշըմ՝ ֆիլան էֆէնտի զատէ նասըլ-
սա հասպ էլ գատէր կէրուտէ գալմըշ օլմաղ-
լէ , եանըշըգլա պու խապէր զաթը ա՛լիի վէ-
լիւննի՛ամէլէրինի րէնճիտէ էյլէմիշ օլտուղու-
նու , պօյնուճուն պօրճու օլան շիւքր ու մահ-
մէտէթ , վէ տա՛վաթը էօ՛մր ու իգպալ միւնի՛-
մանէլէրինէ միւտալէմէթլէ , ա՛րղ ու պէեանէ
ճէսարէթ էտէրիմ , քէյֆիյէթ մա՛լիւմի ի՛նա-
յէթմէլզումի վալալէրի պույուրուլտուգտա ,
հէր պար էսէրի խայր տուաի փէտէրանէլէ-
րինտէն գուլլարը ֆէրամուշ պույուրուլմամագ
պապընտա , վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման
էֆէնտիմ հաղրէթլէրինին տիր :

ՄԻԻՏԵՐԻՍԻՆԵ Ի՛ԹԻԶԱՐ

Պախի ֆէյղ ու րիֆա՛թըմ՝ խաճէի միւու-
թէվճիպիւլ պէհճէթիմ էֆէնտիմ հաղրէթ-
լէրի .

Միւճէրբէտ ասարը եիւֆիւ թէվէճճիւ-
հաթը իքսիր աեաթը իւսթատանէլէրի պէրէ-
քեաթիւն , թահսիլինէ կիճէ վէ կիւնտիւզ
չայըչմագտա պուլունտուղում տէրսլէրէ միւ-
տալէմէթ , վէ թաթիլինտէն վիգայէսինէ էգ-
հէր ճիհէթ իհթիմամ ու զայրէթ օլունմագ ,
պիրինճի վաղիֆէտէն , վէ պու իսէ պէնտէ-
լէրինճէ միւլթէղէմաթտէն իսէտէ , նէ չարէ
քի շու արալըգ միւպթէլա օլտուղում պաղը
ա՛վարըղը վիւճուտիյէտէն տօլայը , պու հաֆ-
թա մէքթէպէ կէլմէյէ զարուրի գուտրէթ-
եապ օլամայաճաղըմտան , պու պապտէ օլան
մաղիրէթը ա՛ճիղանէմին ա՛րղ ու պէյանիլէ
պէրապէր թագպիլը տաճէնը մէքեարիմ փիյ-
րամէնի ա՛լիլէրինէ միւսարէաթ էյլէտիմ , հէր
հալտէ էմր ու իրատէ էֆէնտիմ իւսթատը էք-
րէմիմ հաղրէթլէրինին տիր :

Պ Ո Ւ Տ Ա Ի Ի

Մա՛լիւմը ա՛լիի ճէնապը իւսթատանէլէրի
պույուրուլտուղու իւղրէ , մահզա հագգընա-
չիղանէմտէ օլան լուծֆ ու ի՛նայէթի ա՛լիյէ-
լէրիլէ , պու անէ գատար կէրէք մէքթէպէ
տէվամտէ , վէ կէրէք տէրսլէրին թահսիլինտէ
պիր կէօնէ գուսուր ու ֆիւթուրը ա՛ճիղանէմ
վուգու պուլմատըղը հալտէ , ճէնապը չաֆիի
հագըգի , չիֆաի ա՛ճիլլէրի իհսան պույուր-
տուն , տիւչար օլտուղում խասթալըգտան տօ-

լայը պիր գաչ կիւն տահա պէնտէխանէլէ-
րինտէ իգամէթլէ , թէտալիի լաղըմէնին իճ-
րասի էմրինտէ միւհթամ օլտուղում միւսա՛-
տտէի ա՛լիյէլէրինին շաեան պույուրուլմասը
րէճասինէ միւճասէրէթ էյլէտիմ օլ պապտէ :

ԹԱ՛ԶԻՅԵԹՆԱՄԵՑԵ ԺԵՎԱՊ

Պէնիմ օղլում .

Լի էճլ իւթթէտալի պիր գաչ կիւն տէվ-
լէթխանէլէրինտէ իսթիրահաթ պույուրուլա-
ճաղը իֆատէսինի հալի , ալմըչ օլտուղում
թէղքէրէի պէհիյէլէրի մէալը թէէսիւր վէ
թէէսիւֆ իշթիմալի մա՛լիւմը խուլուսվէրանէմ
օլտու : Ահվալը նէվլի պէչէր , տայիմա պիր
հալ իւղրէ միւսթէմէրը օլմայըպ , կեահ սըհ-
հէթ ու ա՛ֆիյէթ , վէ կեահ պիմարի ու ի՛լլէթ
իւղրէ պուլունուլարագ , եէքաիկէրինի միւթէ-
լաղըմ զայրը միւֆարըգ հիւքմինտէ իսէ տէ,
պունուն թահթընտա սուրի վէ մա՛նէվլի նիճէ
ֆիւյուղաթը ճէլիլէի իւահիյէ միւնտէրիճ վէ
մէսթուր օլուպ , վագա՛ա « օլմայա տէվլէթ
ճըհանտա պիր նէֆսի սըհհէթ » կիպի մըսրա-
նըն մասաուրըգընճա , ճըհանըն էն պէօյիւք
նի՛մէթլէրինին պիրինճիսի , սըհէթը պէտէն
ու րահաթը տիլտիր , պի լուծֆիհի թա՛ալա ,
գարիպէն պէրիւ թամ հասլ էտէրէթ , սէր-
նիհատէի պալիչը թէնտրիւսթի ու ա՛ֆիյէթ

քէմթէրանէմ պու սուրէթի իճրայէ մանի՝ օլ-
մաղլէ , պու տէֆա՝ ասլա գուսուր էթմէյէ-
րէք , կիճէ կիւնտիւզ տուաի Տէվլէթլէրինին
խուլուսը գալսլ իլէ էտա , վէ պուկտան պէօյլէ
ճանիպի չաքէրանէմ խաթըրտան չըգարըլմա-
մասը րէճասընտա օլտուղումու պէյան իլէ ,
թագտիմի ա՛րիղէյէ իպթիտար գըլընտը , օլ
պապտէ էմր ու իրատէ էֆէնտիմին տիր :

Ճ Է Վ Ա Պ

(Կիւճէնմիշ օլտուղունուղուն պէյանիլէ
լութֆ ու իլթիֆաթի հալլի մէքթուպունուզ
կէլտի , գաչ մէքթուպ կէօնտէրաիմ վարմա-
մըշ , սիզին չօգ ի՛նայէթինիզի կէօրտիւմ ,
կիւզէլ խույունուզա մէճպուր օլտում , սըհէթ
ու սա՛ատէթինիզ տուա՛սընա տէվլամ էտէրիմ ,
թէվէճճիւհաթընըզըն պագասընը իսթէրիմ) :

Չաքէրլէրինէ կէօեա կիւճէնմիշ օլտուղա-
րընը պէյանիլէ , հագգըմտա հէր ղէման կէօր-
մէքտէ օլտուղում լութֆ ու իլթիֆաթը չամիլ ,
րահէ զիյպի թէքրիմ օլան թահրիրաթը ա՛լի-
էյի քէրիմանէլէրինտէ , էփէյիճէ սէրզէնիշ
պույուրուլմուշ , վէ սուրէթը հալ պույուր-
տուգլարը կիպի օլտա , կէրչէքտէն սուչու օ-
լաճաղըմ տէրքեար պուլունմուշ իսէտէ , կիթ-
տիյիմ կիւնտէն պէրի լութֆ ու ա՛ֆիյէթինիզի
րէճա , վէ խուլուս ու թէհասսիւրիմի ա՛րզ ու
ինպա ղըմնընտա , գաչ տէֆա՝ տըր ա՛րիղէ

օլմալարը , էլթաֆը նա միւթէն ահիյէի իլահի-
յէտէն միւսթէտա՝ պուլունմաղլէ , միւճէրէտ
թա՛ղիյէթալախը դալպը սաֆիլէրի ըէֆթա-
րինտէ , թէրգիմի ըադիմէի միւսլիմանէմէ
իպթիտար գըլընտը :

Տ Ի Կ Ե Ր

(Պիղի ունութմագ կիւղէլ ախազընըղա եա-
գըչմաղ . պունա շաշտըմ՝ վէ սիղտէն մէք-
թուպ կէլմէյինճէ պէն տէ եողմայաճաղըտըմ,
սիղէ օլան զիյատէ խուլլուսու՛մ պրագմատը .
տուա՛նըղտա գուսուր էթմէմ՝ արթըգ պուն-
տան սօնրա պիղի ունութմամանըզը ըէճա է-
տէրիմ) :

Էֆէնտիմիղլէ քիւչիւք եաշըմտան պէրի
պէյնիմիղտէ պու գատար խուլլուս ու մէհապ-
պէթտէն պաշգա գարընտաշլըգ տախի վար
իքէն , իսթանպօլտան կիտէլի պէրի կէօեա
գուլլարընա սարըլմըշ կիպի պիթու՛ն պիթու՛ն
ֆէրամուշ պուլլըմուշ օլմալարընտան , պու
քէյֆիյէթ նէ ումուլուր վէ նէ տէ միւթթա-
սըֆ օլտուգլարը քիշիղատէլիք վէ միւրիւվ-
վէթ ու ի՛նայէթէ եադըշըր օլտուղունտան ,
պու հալէ շաշմըշ . վէ թարաֆը սամիլէրին-
տէն քէրէմնամէ կէլմէտիքճէ , պէնտէլէրիտէ
ա՛րիղէ թագտիմ էթմէմէյի գուրմուշ իտէմ
տէ , նէղտի ա՛լիլէրինտէ թա՛րիֆէ հաճէթ օլ-
մաեան իֆրաթը խուլլուս ու մէհապպէթի

մագսուտը ասյի օլան իլթիֆաթնամէի ա'լիլէ-
րինէ տախի ա'տէմի նայիլիյէթիմ, տօղրուսու
չաքէրի իհսան շէրմէնտէլէրի վատիի էլէմ ու
մահգունիյէթտէ սէրմէսթ ու պիհուշ պրագ-
մըշ տըր, պինայէն ալէյհ շու վէսէլէի միւնա-
սէպէ իլէ գատիմի ալըշմըշ օլտուղում'նէյիւրի
թէվէճճիւհաթը մէքեարիմղաեաթը լահիմա-
նէլէրինին քէմաքեան պագասը իսթիտա'սընա,
եիւզում գըղտըրարագ ճէսարէթ էյլէտիյիմ
միսիւլու, հասպ էլ ու'պիտիյէ վա'տը ա'լիլէ-
րինտէն տախի պիր վէչհէ կէչմէյէճէյիմ
վաղիհաթտան պուլունմուշ տուր. օլ պապտէ
էմր ու ֆէրման . . . :

Ճ Է Վ Ա Պ

Հագգը չաքէրանէմտէ սէզալար պույուրու-
լան թէվէճճիւհաթը Սէնիյէլէրինին էսէրի
մախսուսի, վէ սուի սամիի քէրիմանէլէրինէ
տէքեար օլան ու'պուտիյէթի պէնտէկեանէ-
մին սէմէրէսի օլմագ իւզրէ, պու քէրրէ նա-
յիլ օլտուղում քէրէմնամէի քէրիմիլէրի մէա-
լինտէն միւսթէֆատ օլան ասարը տիլ նիւաղի,
պագաի թէվէճճիւհաթը Տէվլէթլէրինի միւհ-
յիտ օլմասիլէ, աչքըր մէմնունիյէթի ա'պիտա-
նէմի մուճիպ օլտու, տու'աի Տէվլէթլէրինի
թէքրար էյլէտիմ. սավպը վալաի Տալէրսնէ-
լէրինէ օլան ու'պուտիյէթի ա'ճիղանէմ պահ-
սընտա, քէլիմաթը ըէսմիյէ եազմաղա հաճէթ

կէօնտէրմիշ օլտուղում հալտէ , նասըլ օլմուշ
 իսէ շէրէֆի վիւսուլէ նայիլ օլամատըղը , վէ
 պու խոստուստա գուլունուղուն հիշ գապա-
 հաթըմ օլմայըպ , պիլ ֆարղ պէօյլէ պիր գու-
 սուրում օլտա պիլէ , մէա'ղալլահ ունութմադ
 վէ եա կիւճէնմէք կիպի իսնատ օլունան շէյ-
 լէրին վուդուի' , էֆէնտիմին պունճա ի'նայէ-
 թինի կէօրմիւշ , վէ հիւսնիւ ախլադ ու մուա'-
 մէլէսինէ տիլտատէ վէ մէճպուր օլմուշ պէն-
 տէլէրի հադգընտա , խաթըրա կէլմէյէճէյի
 ճիհէթլէ , շիմտիյէ գատար սէպէպինի պիլ-
 մէյէրէք իւղիւլմիւշ օլմալարընտան տօլայը ,
 ա'ֆիլը Ալիլէրինի թէմէննի էտէր , վէ պա'տէ-
 գին պէօյլէ գուսուր օլունմայաճաղընը թէ-
 էմին իլէ , տուա'ի սըհհէթ ու ոաա'տէթլէրինէ
 տէվտա , վէ թէվէճճիւհաթը սէնիյէլէրինին
 քէմսքեան պագասընը խթիրհամ էտէրիմ
 օլ պապուէ ,

Տ Ի Կ Է Ր

Խաքիփայի մէքեարիմիէյմայի քէրէմքեա-
 րիլէրինէ տէրքեար օլան ո'ւպուտիյէթի գա-
 տիմէի քէմթէրանէմիգթիղասընճա , մուգատ-
 տէմա Տէրի սա'ատէթտէն օլ ճանիպէ ա'վտէ-
 թը մէալիմէնգէպէթի սէնիյէլէրինտէ , նէշէ-
 եապը վա'տը իլթիֆաթլարը օլտուղում զիւլա-
 լը լա'լը ի'նայէթլէրի , հէնուղ լէղլէթպալսը
 տըմաղը հալավէթ օլմատըղընտան պաշգա ,

կէօրինմէտիյինտէն , միւճէրրէտ մաղհար օլ-
տուղում լուծփ ու իլթիֆաթը մէքեարիմքեա-
րիլէրինտէն տօլայը , իպրազը մէմնունիյէթլէ
խթիպգաի թէվէճճիւհաթը ա'լիյէլէրինէ իպ-
թիսար գըլընտը օլ պապտէ :

ՎԻՒՋԵՐԱՅԵ ԽՈՒԼՈՒՍ

Ու'պուտիյէթ ու ինթիսապի հէր քէսէ սէ-
պէպի իֆթիխար օլմն ասիթանը միւալլաի տէս-
թուրանէլէրինէ հէր քէստէն էօնճէ ինթիսապ
էթմիչ պէնտէկեանը սըտգ նըլանլէրինտէն
պուլունտուղում ճիհէթլէ , տուա'ի տէվամը
էօմր ու իգպալ , վէ ըէճաի ֆիւղունիի ճահ
ու իճլալլէրիլէ վադթ կէչիրմէքտէ օլուպ , ան-
ճագ ճէնապը Հագ վէլինի'ամ էֆէնտիմիզի
ա'վարըզը քէֆիլիյէտէն մասուն պույուրտուն ,
նիչէ միւտտէթ համիզաճ վէ մէչղուլը թէտպիր
ու ի'լաճ օլարագ , թագտիմի մա'րուզաթ իլէ
գուլլուգ վէղայիֆինի իճրայէ միւվաֆիբըգ օ-
լամամըչ իսէմ տէ , պի լուծֆիհի թա'ալա ,
եալէրիի թէվէճճիւհ ասըֆանէլէրիլէ թահսի-
լը ա'ֆիլիյէթ , վէ թէրգիմի ա'րղուհալէ քէսպի
գուտրէթ էտէրէք , միւճէրրէտ իղհարը ո'ւ-
պուտիյէթ , վէ թարաֆը սամիի տալէրանէլէ-
րինտէն պիր պիրի արտընճա կէօրտիլիւմ ,
վէ թալիսիֆ ու թա'տատընտա ա'ճիղ օլտու-
ղում պունճա լուծփ ու իհսանէ միւգապիլ ,
չիւքր ու մահմէտէթտէ պէյանը ա'ճղ ու մէս-

քէնէթ զըմնընտա թագտիմի ա՛րզուհալը ըրգ-
գիյէթ մէալէ իճթիսար գըլքնտըղը , միւհաթը
ի՛լմի ա՛լէմ արայի ասըֆանէլէրի պույուրու-
տուգտա , պունտան պէօյլէ տախի հագգը
չաքէրանէմտէ թէվէճճիւհաթը ա՛լիյէի վէզի-
րանէլէրի վայտար պույուրումաղլէ , չաքէրի
քէմինէլէրի վայտարի իֆթիխար պույուր-
մագ պապընտա վէ հէր հալտէ . . . :

Ճ Ե Վ Ա Պ

Հագգը սէնալէրիտէ օլան հուպպ ու մէվա-
լաթը սահիհէլէրինին պադասընա տայիր , իր-
սալ պույուրուլան շուգգաի պէհիյէլէրի մէա-
լինտէն իսթիֆատէ օլունան մուա՛մէլէի խա-
թըրնիւվաղիլէրի , միւսթէլղիմի մահղուղիյէթի
միւհիպպի օլտուղու կիպի , վիւճուտը շէրիֆ-
լէրինէ ա՛րըղ օլան ֆիւթուր տախի հասպէլ
խուլուս , պատիի թէէսիւֆ օլմուշ իտէ տէ ,
համո օլսուն քէսպի սըհհէթ էյլէտիքլէրի
խասպէրի , մէտարը մէմնունիյէթի խուլուսլէրի
օլարագ , տուա՛ի ի՛զղ ու աֆիյէթլէրինի թէք-
րար , վէ իսթիպգաի թէվէճճիւհաթը ֆուա-
տիյէլէրինէ իպթիտար էյլէտիմ էֆէնտիմ :

ՀԵՏԻՅԵ ԹԱԳՏԻՄԻԼԵ ԽՈՒԼՈՒՍ

Զիւմէթի ու՛պուտիյէթիմէ վաճիպ օլան է-
տիյէի խայրիէի ասըֆանէլէրինէ , կէճէ վէ
կիւնտիւղ միւտալէմէթ էթմէքտէ օլտուղում

հալտէ , արա սրբա ա՛րիղէ թագաւորիլէ լէվա-
զիմի պէնտէկի վէ իսթիսասը , իյֆաի լուղը-
մէտէն օլտուղունա , վէ մէվգը՝ մահսուլուն-
տան օլարագ պիր մըգտար . . . թագաւորինէ
ճիւրաթ դըլընտըղընա պինաէն , նիկեահը իւ-
թիֆաթը ասըֆանէլէրինէ շահան , վէ դուլ-
լարը թէվէճճիւհաթը ա՛լիյէի վէլի իւննի՛ամի-
լէրի պագասընա շատըման պուլուրուլմագ
պապընտա վէ հէր հալտէ . . . :

Ճ Ե Վ Ա Պ

Թապիա՛թը քէրիմէլէրի իգթիզասընճա ,
թարաֆը միւխլիսանէմէ իպզալ պուլուրուլան
նէվազիշ ու իլթիֆաթը շամիւ , պիր դըթա՛
թահրիրաթը Սէնիյէ , վէ ի՛լավէ պուլուրուլան
հէտիյէ , ըէսիտէի ճայի գապուլ ու իհթիրամ
օլարագ , պու սուրէթլէ ա՛տէթը հիմէմքեա-
րի , վէ ըէսմի մէրզուպի վէ ֆաշիա՛րի իճրա-
սընա վագը՝ օլան հիւմէթի ա՛լիյէլէրի , միւս-
թէլզիմի վուֆուրի մահզուզիյէթի խախի օլ-
մուշ , վէ սավպը Միւնի՛մանէլէրինէ տէրքեար
օլան մէհապպէթը սամիմիյէմ իգթիզասընճա ,
էվսաֆը ճէմիլէ վէ տա՛վաթը ճէլիլէլէրի հէր
զէման եատ ու թէգքեար գըլընտըղը կիպի ,
պու քէրրէ տախի մա՛էթթէշէքքիւր թէքըար
գըլընմըշ օլմաղլէ , միւճէրրէտ պէյանը մահ-
զուզիյէթլէ իսթիպգաի թէվէճճիւհաթը քէ-

ըրմանէլէրի սիեագընտա շիւգդաի սէնավէրի
թէրգիմ գըլընտը , օլ պապտէ իրատէ Էֆէն-
տիմին տիր :

ՇԱԿԻՐՏԻՆՏԵՆ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻՆԵ ԽՈՒԼՈՒՍ

Էֆէնտիմիզին թա'լիմ ու թէրպիյէլէրի սա-
յէսինտէ թէմէեիւզ էթմիշ գատիմի ազատ
գապուլ էթմէզ .քէօլէլէրինտէն օլտուղում ճի-
հէթլէ , ճիւմէ նաս հագգընտա մահզ խայր
օլան վիւճուտի փիւր սուտի ֆազիլանէլէրին
տաիմա մահֆիլի սըհէթ ու ա'ֆիյէթտէ մէ-
քին . վէ հուզուրը իֆատէլէրինտէ նուրը
իրֆան վէ ֆազիլէթլէրինին փերվանէլէրի
օլան շակիրտլէրինիզ ճըհան տօլուսու հիսսէի
մա'րիֆէթլէ քեամպին օլմագ տուա'սընտա
պիր ան խալի օլմատըղըմ այինէի միւճէլլա կի-
պի օլան գալպը էնվէրլէրինտէ զահիր օլմաղլէ ,
պունտան զիյատէ ուզաթմագ գաի'տէի քիւլ-
լիյէի առապ ու ու'պուտիյէթէ միւնաֆի օլմա-
ղըն , եալընըզ խայր տուա'ի վէլիւննի'ամի-
լէրին իսթիրհամ իշիւն թագտիմի ա'րիզէի
ու'պուտիյէթէ իճթիսար էյլէտիմ , օլ պապտէ
վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման , վէ ա'պտը
նաթիւվան վէլինի'ամ Էֆէնտիմիզին տիր :

Ճ Է Վ Ա Պ

Զաթը նէզաքէթսըմաթը ֆէրզէնտանէլէրի
քիշիւք եաշընտա օլտուգլարը հալտէ , ըիւշտ
ու սա'ատէթ նըշանէլէրի սիմալէրինտէ կիւ-

նէշ կիպի թապան , վէ քէսպ ու թահսիլէ սայ
 ու հիմմէթլէրի մէմուլտէն եիւզ գաթ ֆէրա-
 վան օլմասիլէ , պիմէննիհի թա'ալա շիմտի ա-
 սարը նաֆիա'սը իլէ ագրան ու էմնալտէն
 միւմթագ , վէ մէնաուրպը ա'լիլէի Տէվլէթտէ
 մէսնէս թըրազ օլտուգլարընը կէօրտիւքճէ ,
 պիլսասսա զաթը սամիլէրինի ըիեասըզ սէվ-
 տիլիմտէն , նէ տէրէճէ մէմնուն , վէ մին զայրը
 իսթիհգագ տայի'լէրի պիր վէսիլէի ճիւղիլէ
 օլտուղուլմտան , նասըլ միւթէշէքքիւր օլտու-
 ղումու քէմա հուվէ հագգըհի պէյանը պիր
 վէշհլէ գապիլը իմքեան տէյիլէ տէ , պու
 տէֆա' տախի իրսալի սուի սէնավէրի պույու-
 ղուլան իլթիֆաթնամէի քէրիմանէլէրի , հէր
 զէման կէօրտիւյիւմ էլթաֆը ճէմիլէ ճիւմլէ-
 սինսէն օլմաղլէ , պէյլէ պիր պիրինի միւթէ-
 ա'գգըպ ին'այէթլէրինին թէշէքքիւրի տախի
 տախիլի տայրէի պէյան օլմատըղը մալիւ'մի
 վալալէրի պույուրուլտուգտա , սավպը միւլս-
 լիսանէմի պա'տէմա տախի ասարը թէվէճճիւ-
 հաթը ֆէրղէնտանէլէրիլէ միւպահի վէ մէս-
 ղուլ պույուրուլմագ մէնութի հիմմէթի ա'լի-
 յէլէրի տիր էֆէնտիմ . . . :

ԹԵՊՐԻՔ ՈՒ ԹԵՀՆԻՅԵԹԻՆ ԷՆՎԱ՝Ի

ԹԵՊՐԻՔԸ ՍԱՏԱՐԵԹ ԻՒՂՄԱ

(Ու՛ պուտիյէթիմ իգթիզասընճա շէրէֆ ու իգպալընըզ զիյատէսի արզուսինտէ ի.քէն, ճէնապը վահիպ իւլ ամալէ շիւքիւրլէր օլսուն, խայրը նիյէթ վէ իսթիհգագ ու էհլիյէթինիզէ պինաէն, մագամը Սատարէթէ վուգու՛ պուլան մէմուրիյէթինիզտէն չօգ սէվինսիմ. թէպըրիգը Սատարէթ, էօ՛մը վէ մուվաֆֆագըյէթինիզ տուա՛սընը թէքրար էյլէտիմ. լւթֆ ու մէրհամէթինիզի իսթէրիմ) :

Պապը տէվլէթմէապը ասըֆանէլէրինէ գատիմի ինպիսաթլէ իֆթիխար էտէր գուլարընտան պուլունտուղում ճիհէթլէ, տայիմա շէրէֆ ու իգպալ վէ սաա՛տէթը հալ վէլիւննի՛ամիլէրինին զիյատէսինի արզու ու նիեազ էթմէ.քտէ ի.քէն, ճէնապը վահիպ իւլ ամալ թա՛ալա վէ թէգատտիւս հաղրէթլէրինէ եիւզ պին քէրրէ շիւքիւրլէր օլսուն, կիւնէշ կիպի զահիր օլան իսթիհգագ ու էհլիյէթ, վէ միլք ու միլլէթի էպէտ միւտտէթ հագգընտաքի նիյէթի խայր այէթի ասըֆանէլէրի, շէհինշահը գատր ալեահ վէ շէհրիեարը քէրամէթ

տեսթկեա՜հ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին նէզ-
տի ա'լիի թաճտարիլէրինտէ տախի միւսէլլէմ
խոռայինէ մէպնի , պու քէրրէ մէսնէտի միւ-
ալլաի սատարէթ իւ'զմա զաթը մա'ալի սըմաթը
ասըֆանէլէրիլէ քէսպի շէրէֆ ու ի'թիլա էթ-
միշ օլտուղու խապէրի մէսէրրէթ էսէրի ճիւմլէ
պէնտէկեան , վէ պէլքի պիթուռն տիւնեայէ ,
վէ ա'լէլ խոռոռս պու ա'պտը քէմինէի պի-
րիեայէ նիհայէթսիզ ֆախը ու միւպահաթ ,
վէ թա'րիֆ օլունմազ շատմանի ու մէսէրրաթը
միւսթէլզիմ օլտուղու ճիհէթլէ , հէման ֆէ-
րիզէի զիմմէթի մէմլուքիյէթիմ օլտուղու
իւզրէ , հատտըմ օլմայարադ թէպրիքի ճահը
միւալլաի սատարէթ մա'րէզլինտէ , իզտիեատը
է'օմը ու իգպալ , վէ մուվաֆֆադըյէթի ճէ-
լիլէի տեսթուրանէլէրի տուա'սընը թէքրար ,
վէ հէր հալտէ միւհթաճ օլտուղում լութֆ ու
մէրհամէթ , վէ թէվէճճիւհաթը մէքեարիմ
ղաեաթը վէքեալէթփէնահիլէրի իսթիտա'սընա
իճթիսար էյլէտիյիմ միւհաթը ի'լմի ա'լէմ ա-
րայի ասըֆանէլէրի պույուրուլտուդտա , օլ
պապտէ վէ հէր հալտէ էմը ու ֆէրման հազ-
րէթը մինլէհիւշ էմրին տիր :

ՍԱՏԱՐԷԹՏԷՆ ՃԵՎԱՊ

Ա'վաթըֆը ա'լիյէի խիւսրէվանէտէն պու
քէրրէ մէսնէտի սատարէթէ վուդու'պուլան
մէմուրիյէթի ա'ճիզանէմտէն տօլայը , իյֆաի

մէրասիմի թէպրիքէ տայիր պիր գըթա՝ թահ-
րիւրաթը պէհիյէլէրի պիւ վիւսուլ, պու սու-
րէթլէ զուհուրա կէլէն մուամէլէի հուգուգ-
չինասի, վէ մէքիւրմէթլէրի մուճիպի մահզու-
զիյէթի սէնավէրի օլմաղըն, էսնիյէի ճէմիլէ-
լէրի եատ ու թէգքեար, վէ պագաի թէվէճ-
ճիւհաթը ֆուլատիյէլէրի արզուսիլէ նէմիյգաի
միւհիպպի թէրգիմինէ իպթիտար գըլընտը:

Թէղորիքի Ռիթո֊Պէ Վէ ՄէՄոհրիթէթ

Տէրքեար օլան տիրայէթ ու լիւեագաթը զա-
թիյէ, վէ ֆէթանէթի ֆըթրիյէի քէրէմքեա-
րիլէրի իգթիղասընտան օլարագ, կէչէնտէ ա-
վաթըֆը ալէմշուսուլը հաղըթը փատիշահի-
տէն, է՛օհտէի մաալիա՛տէի րահիմանէլէրինէ
թէվճիհ ու իհսան պույուրուլմուշ օլան ըիւթ-
պէի ըէֆի՛ա, վէ մէմուրիյէթի ճէլիլէի ալի-
լէրինաէն տօլայը, լաղըմէի թէպրիք ու թէհ-
նիյէթին իճրասը զըմնընտա, պիղղաթ տէվ-
լէթխանէի Տէվլէթլէրինէ կիտիլմիշ իսէ տէ,
թալի՛ի պէտ մէթալիի ա՛ճիղանէմիգթիզասըն-
ճա, զաթը ալիլէրիլէ թէչէրըլիֆ էտէմէյիպ
մէյուսէն ու մահզունէն ա՛վտէթ գըլընտըղը
միսիւլու, թէքըարինէ տախի մահճուպիյէթի
ա՛ճիղանէմ մանիը՝ դավի օլմուշ օլտուղու հալ-
տէ, համաէն սիւմէ համաէն, պու քէրրէ
մէրքէզի մէմուրիյէթի ճէլիլէլէրինէ պիլա՛ֆիյէ
մուվասէլէթ պույուրուլտուղու խապէրի մէ-

սիրէթ էսէրի ալընարագ , պու պիշարէթի ա՝
զիմէտէն , վէ խուսուսա մազհար օլտուգլարը
թէշրիֆաթը սէնիյէտէն հասըլ օլան ֆախր ու
սիւրուրի պէնտէկեանէմին տէրէճէ ու քէյֆի-
յէթի . թարաֆը ա՛լիլէրինէ օլան սըտգը իխ-
լաս ու իխթիսասը խասը պէնտէկեանէմ կիպի
ա՛րղ ու պէյանտէն միւսթաղնի օլմասլիլէ , վէ
մէնպա՛ը զիւլալը տանիշ ու ի՛րֆան օլան է-
ֆէնտիմիզէ սիւխէն պէյէնտիրմէք տախի
հատտ ու իգթիտարը պէնտէկեանէմտէն պի-
րուն պուլունմասիլէ , միւտալիմի օլտուղում
թէմատիի էյամը է՛օմր ու իգպալ ու տէվէթ
վէ ա՛ֆիյէթը սէնիյէլէրինին եատ ու թէքրա-
րիլէ իշթիղալ օլունմագտա , վէ պէնտէլէրի
ա՛տէթա էֆէնտիմին քէրէմտիյտէսի , վէ պի-
հագգըն լութֆ ու իհասնը ա՛լիլէրինին մահ-
նուպ ու շէրմէնտէսի օլտուղում հայսիյէթիլէ ,
տահա նիլէ նիլէ մէրաթըպ ու մէսանիտը ճէ-
լիլէյէ նայիլիյէթը սէնիյէլէրի տուա՛ի պիրի-
եասը , պաշգաճա թէտիյէ ու թէղքեար գը-
լընմագտա օլտուղունուն ա՛րղ ու պէյանիլէ
պէրապէր , խասսէթէն լազըմէի թէպրիք ու
թէհնիյէթին իյֆասընա իպթիտար , վէ իհ-
թիեաճը սահիհ իլէ միւհթաճ օլտուղում թէ-
վէճհիւհաթը միւֆեիզ իւլ ֆիւեուղաթը վէլի-
իւննի՛ամէլէրինին հագգը պէնտէկեանէմտէ
պագա ու իսթիգրարի իսթիրհամընա իճթի-

սար գըլընտը , հէր հալտէ էմր ու ֆէրման
հագրէթը մինլէհիւլ էմրին տիր :

ԾԱ՛ ԵԹԹԵՇԵՖԻԻԻ ԹԵՊԻԲԻ ՐԻԻԹՊԵ

Ձէրէ գատար լիեագաթը պէնտէկեանէմ
օլմատըղը հալտէ , իշպու ի՛նայէթի ճէլիլէյէ
նայիլիյէթիմի , միւճէրրէտ նէյիլի թէվէճ-
հիւհաթը վէլիիւննի՛ամիլէրի սէմէրէսի պիւ-
տիյիմտէն , վէ պու սուրէթլէ մազհար պու-
յուրուլտուղում իլթիֆաթը սէնիյէլէրի , հագ-
գը պէնտէկեանէմտէ տէրքեար օլան թէվէճ-
հիւհաթը ա՛լիլէի քէրէմքեարիլէրի պիր գաթ
տահա թէէքիտ էյլէտիլինտէն , արթըգ մա՛-
րէզի թէշէքքիւրտէ պիր աէյէճէք սէօղ պու-
լամայարագ , եալընըղ տէրէճէի իսթիհագ
վէ լիեագաթը ա՛լիլէրինտէն տուն օլտուղու-
նու պիլէրէք , վէլինի՛մէթ էֆէնտիմին տախի
րիւթպէի ճէտիտէլէրինի թէպրիք զըմնտա ,
վէսիլէի ճէմիլէ իթթիխազ էտէրէք , խաքի-
փայի ա՛լիլէրինէ ա՛րղը ու պուտիյէթ լազըմէ-
տէն իքէն , ա՛տէմի մուվաֆֆագըյէթի պէն-
տէկեանէմ իւղէրինէ , պու վէշիլէ վուգուա՛-
կէլէն միւսապէգէթի ա՛լիլէլէրի , պի հագ-
գըն գուլարընը զարիգը տէրեաի հիւզիւն ու
հիճապ էթմիշ տիր , հէր հալտէ էմր ու ֆէր-
ման :

ԱԳՐԱՆԸՆՏԱՆ ՐԻԻԹՊԵ ԹԵՊՐԻԳԻ

Ճիւմլէ ի՛նտինտէ միւսէլլէմ վէ եարատը-
լըշտա լուծֆ ու իհսանը խալլադը ա՛լէմ օլան
էհլիյէթ ու իսթիհգագը քէրիմանէլէրի իճա-
պընճա , ա՛վաթըֆը ա՛լիյէի խիւսրէվանէտէն
պու տէֆա՛ էօհտէի իսթիհալի ա՛լիլէրինէ
րիւթպէի ըէֆիա՛ի միյրիմիրանի թէվճիհ ու
իհսան պույուրուլմուշ , վէ իշպու միւթտէ
հասպէլ խուսուսիյէ ֆախը ու շատմանիի չա-
քէրանէմի իսթիլզամ էյլէմիշ օլմաղլէ , հագգը
ահագգը ա՛լիլէրինտէ միւթէյեէմէն ու մէ-
սու՛տ , վէ մուգատտէմէի ֆէյզ ու իգպալը
նամատուտ օլմագ տա՛վաթընըն էտա , վէ պա-
գաի թէվէճճիւհաթը քէրիմանէլէրինին իս-
թիտա՛սիլէ , թագտիմի ա՛րիղէի իսլասէ իպ-
թիտար գըլընտը , օլ պապտէ էմր ու իրատէ
էֆէնտիմին տիր :

Ճ Է Վ Ա Պ

Ասլա էհլիյէթ ու իսթիհգագըմ օլմայըպ ,
եալընըզ թէվէճճիւհաթը սէնիյէի միւնի՛մա-
նէլէրի էսէրի օլարագ , է՛օհտէի ա՛ճիղանէմէ
իհսան պույուրուլան րիւթպէ վէսիլէսիլէ , էն-
վաի լուծֆ ու իլթիֆաթը շամիլ պիր գըթա՛
թէպրիքնամէի քէրիմանէլէրի ըէսիտէի մէվ-
գըի՛ իհթիրամ օլարագ , հագգը ա՛ճիղանէմ-
տէ պու վէչհլէ վագը՝ օլան լուծֆ ու իլթի-
ֆաթը սէնիյէլէրինտէն նասըլ սէվինտիյիմի ,

վէ նէ տէրէճէ մէֆնուն ու միւթթէխիւր օլ-
տուղումուն թա'րիֆ ու պէյանը, նէ պէնտէի
քէրէմ շէրմէնտէլէրինին էրիմաէն կէլէճէյի,
վէ նէ գալէմը քէմթէրանէմին տիլի տէօնէ-
ճէյի ճիհէթլէ, հէր վագըթ միւթթատըմ օլան
է'օմր ու իգպալի սամիլէրի տու'ասընը թէ.բ-
րար, վէ իսթիգպաի թէվէճճիւհաթը սէնի-
յէլէրինէ իպթիտար գըլընտըղը, մա'իւմը
վալալէրի պույուրուլտուգտա օլ պապտէ էմր
ու իրատէ էֆէնաիմին տիր:

Պ Ո Ւ Տ Ա Խ Ի

Հագգը պահիր իւլ իսթիհգագը ա'լիլէ-
րինտէ, միւնթագըր պուլունտուղում ֆիւեու-
ղաթը նամիւթէնահիյէնին մուգատտէմաթը
խայրիէսինտէն օլան ըիւթպէի ճէտիտէլէրի,
հասպ էլ ու'պուտիյէ նէ մէրթէպէ իպթիհաճ
ու իֆթիլսարըմը միւսթէլղիմ օլտուղունուն
ա'րղ ու պէյանը տէրէճէի իսթիհալէտէ օլմա-
սիլէ, լաղըմէի թէհնիյէթ ու թէս'իտին լյֆա-
սընա իշպու ա'րիղէճըղըմ թէվքիլ վէ թագտիմ
օլունմուշ տուր, հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . :

ԹԵՊՐԻՔԻ ՎԵԼԱՏԷԹ

Լէհիւլ համոի վէլմիննէ իշպու ավանը մէ-
սա'տէթ իգթիրանտէ, սէմէրէի ֆուատը նէսլի
նէսիլլէրի օլմագ իւգրէ, ղօնչէի միւթթէրայի
չիմէնիսթանը նէճապէթ օլան, պիր մախտու-
մու մէա'լի մէվուումու ա'լիլէրի հատիգայի ա'.

էմը վիւճուտութեամբ թերազնութեամբ զուհուր
օլտուղու նիւթի մէտերէթ պէտիտի վասը
սամէի աճիղանէմ օլուպ, թըֆըլը նէվրէսիտէ
միսիւլլու սէվինճիմոնէն նէ տէյէճէյիմի վէ
նէ սէյլէյէճէյիմի պիլէմէյէրէք, հէման
ճէնապը Հայըլա եէմուլթ, օլ զոնչէի նէվ շի-
քիւֆթէի պաղը էմէլի կիւլլարի թերազնութե
տայիմա թաղէ ու թէր, վէ սուի նաւարտան
ազատէ ու մասուն, վէ աղուչը տաեէի ի՛ղղ
ու նազտէ ճիլվէ նիւմուն պուլուրմագ տուա՛ի
վաճիպ իւլ էտասընըն եէնի պաշտան եատ ու
թէզքեարիլէ, թահրիքի մէհաի լիսանը ու՛-
պուտիլթ գըլընմըլ տըր, օլ պապտէ . . . :

Ճ Ե Վ Ա Պ Ը

Ճէնապը վահիպ իւլ ա՛թաեա լութֆ ու քէ-
րէմինտէն չաքէրլէրինէ իհսան պուլուրմուշ
օլտուղու մախտումում քէօլէնիղին վէլատէ-
թինի միւթէզամին, տըմըլ օլտուղում թէպ-
ըիքնամէի լութֆ ա՛լամէլէրի, մէտերէթ-
պախը գալպը քէմթէրի օլմուշ տուր. ֆիլ
հագըգա պիր խայր խալէֆ եէթիշտիրմէք ին-
սանճա փէք պէյիւք պիր էսէր պրագմագ օլ-
տուղունտան, ճէնապը Հագ էֆէհտիմէ տախի
խայր իւլ խալէֆ օլմագ իւղրէ, նիլէ էվլատը
քիրամ իհսան ու իքրամ պուլուրմագ տուա՛-
սիլէ, թէշէքքիւրաթը լաղըմէ իլֆա ու իթմամ
գըլընտը, օլ պապտէ էմը ու ֆէրման . . . :

ԸՍԹԸԼԱՀԱԹ

Հէր տիւրլու թահրիրաթտա վերիւնճէք
զաթըն մերթէպէսինէ կէօրէ սէօղլէր վէ թա-
պիրաթ գուլլանմալը տըր . մէսէլա ,
Սէն (տէյէճէք եէրտէ) :

ՍԱՏԷ

Միւհիպպինիզ , Միւխլիսինիզ , Սէնաքեա-
րընըզ , Սիթայէշվէրինիզ , եախօտ լէրի :

ՄԻԻԹԷՎԷՍՍԱԹ

Գուլարը , Բէօլէլէրի , Պէնտէլէրի , Չաքէր-
լէրի :

ԱՂԱ

Պէնտէի քէմինէլէրի , Չաքէրի տիրինէլէրի ,
Ապտը մէմուլէրի , Չաքէրի խաքպէրապէր-
լէրի , Պէնտէի տիրէմսըրիտէլէրի :

ԻԻԼԷՄԱ ՎԷ ՄԷՇԱՅԻԽ ՃԱՆԻՊԻՆՏԷՆ

Տախլէրի , Ահգարլէրի , Տախի քէմէնէլէրի :

Սէն (տէյէճէք եէրտէ)

ՍԱՏԷ

Չաթընըզ , Չաթը շէրիֆինիզ , Ճէնապը վա-
լանըզ :

ՄԻԻԹԷՎԷՍՍԱԹ

Չաթը ալիլէրի , Ճէնապը վալալարը , Խա-
քիփայը սամիլէրի :

Ա՛ՂԱ

Զաթը ա՛լիի քերիմանէլէրի , ճէնապը վա-
լաի ըահիմանէլէրի , Խաքիփայի սամիի միւ-
նիմանէլէրի :

ՎԷԶԻՐ ՕԼՈՒՐՍԱ

Խըտիվանէլէրի , Ասըֆանէլէրի , Տէսթու-
րանէլէրի , Միւշիյրանէլէրի :

ԻԻՂԵՄԱ ՎԷ ՄԷՇԱՅԻԻԷ

Զաթը ֆաղբլանէլէրի , Զահիտսնէլէրի ,
Միւրշիտանէլէրի :

Օ՛. (տէյէճէք եէրտէ)

Մէզպուր , Մէրդում , Մէզքիւր , Սալիֆ-
իզզիքը , Մուամիլէյհ , Միւշարիւն իլէյհ :

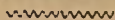
ՓԱՏԻՇԱՀԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ԹԱՊԻՐԱԹ

Շահանէ , Միւլիւքեանէ , Շէհնշահի , Ճը-
հանտարի , Խիլաֆէթփէնահի , Զըլլուլահի ,
Շէհրիեարի , Թահտարի :

ԵԼԳԱՊԸ ՈՒ՛ՄՈՒՄԻՅԷ

Ս Ա Տ Ա Ր Է Թ Է

ԻՒՂԷՄԱՏԵՆ

Մա՛րուզը տա՛իի քէմինէլէրի տիր քի :

ՍԱՅԻՐԷՏԵՆ

Մա՛րուզը չաքէրի քէմինէլէրի տիր քի :

ԻՊԱՐԷ ԱՐԱՍԸՆՏԱ

Տէվլէթլու , Ֆէխամէթլու էֆէնտիմ հազ-
րէթլէրի :

ՇԵՑԻԸ ԻՍԼԱՄԱ

« Մա՛րուզը տա՛իլէրի տիր քի :

« Մա՛րուզը չաքէրլէրի տիր քի :

« Տէվլէթլու , Սէմահէթլու :

Րիիթղէի ՍԱՏԱՐԷԹԻ ԻՀՐԱԶ ԷԹՄԻՇ ԶԷՎԱԹԷ

« Մա՛րուզը տա՛իլէրի տիր քի :

« Մա՛րուզը չաքէրլէրի տիր քի :

« Իւպհէթլու , տէվլէթլու հազրէթլէրի :

ՄԱ՛ԶՈՒԼ ՕԼԱՆ ՇԵՑԻԸ ԻՍԼԱՄԼԱՐԱ

« Մա՛րուզը տա՛իլէրի տիր քի :

« Մա՛րուզը պէնտէլէրի տիր քի :

« Տէվլէթլու , Ֆազիլէթլու հազրէթլէրի :

ՍԷՐ ԱՍԳԵՐԷ

Տէվլէթլու , Ա՛թուֆէթլու , էֆէնտիմ հազ-
րէթլէրի :

ՄԻՒՇԻՐԼԵՐԻՆ ԿԷ ԿԻՋԻՐԱՅԷ
ՏԵՎԼԵԹԼՈՒ ԷՓԷՆՈՒՄ ՀԱՂՐԵԹԼԵՐԻ :

ՐԻԽԹՊԷԻ ՊԱԼԱՅԷ

Ա՛ԹՈՒՓԷԹԼՈՒ ԷՓԷՆՈՒՄ ՀԱՂՐԵԹԼԵՐԻ :

ՅԵՐԻԳԱՆ ԻԼԷ ՐԻԽԹՊԷԻ ՈՒԼԱ ՍԸՆՖԸ ԷՎՎԷՆԷ

Սա՛յտէթլու ԷՓԷՆՈՒՄ ՀԱՂՐԵԹԼԵՐԻ :

ՄԻՒՏԷՐՐԻՍԻՆԷ

ՄԷՔԻԼՐՄԷԹԼՈՒ ԷՓԷՆՈՒ :

ՄԻՐԻ ԼԻՎԱ ՎԷ ՄԻՐԻ ՄԻՐԱՆԷ, ՐԻԽԹՊԷԻ ՈՒԼԱ,
ՍԸՆՖԸ ԿԱՆԻՍԻՆԷ

Սա՛յտէթլու ԷՓԷՆՈՒՄ :

ՄԻՐԱԼԱՅ ՎԷ ՍԱՆԻՅԷ ՄԻԽԵՄԱՅԻՋԻՆԷ
Ի՛ՂԷԹԼՈՒ ԷՓԷՆՈՒՄ :

ՐԻԽԹՊԷԻ ՈՒԼԱ ՍԸՆՖԸ ՍԱՆԻՍԻՆԷ, ՎԷ
ԳԱՅՄԱԳԱՄԼԸԳ ՎԷ ԸՍԹԱՊԼԸ Ա՛ՄԻՐԷ
ՄԻՒՏԻՐԻ ՓԱՅԷԼՈՒԼԻՐԻՆԷ

Ի՛ՂԷԹԼՈՒ ՓԱՂԱ, ՊԷՅ ԷՓԷՆՈՒ, ԱՂԱ :

ՊԻՆ ՊԱՇԸԼԵՐԻ, ՎԷ ՐԻԽԹՊԷԻ ՍԱԼԻՍԷՅԷ,
ՎԷ ԳԱՓՈՒՃԻ ՊԱՇԸԼԱՐԱ

ՐԻՓԱ՛ԹԼՈՒ ՊԷՅ ԷՓԷՆՈՒ, ԱՂԱ :

ՐԻԽԹՊԷԻ ՐԱՊԻ՛ԱՅԷ, ՎԷ ԳՕԼ ԱՂԱԼԵՐԻՆԷ,
ՎԷ ԽԱՃԷԿԵԱՆԷ ՎԷ ԵՐԻՋ ՊԱՇԸԼԱՐԱ

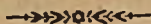
ՖԻԼԹՈՒՎԼԵԹԼՈՒ ԷՓԷՆՈՒ, ՊԷՅ, ԱՂԱ :

ՐԻԽԹՊԷԻ ՄԷՋՔԻՐԻՐԷ ՄԱՏՈՒՆՈՒՆՏԱ
ՊՈՒԼՈՒՆԱՆԼԱՐԱ, ՎԷ ՄԷՄՈՒՐԻՆԷ ՍԱՅԻՐԷՅԷ
ՀԱՄԻՅԵԹԼՈՒ ԷՓԷՆՈՒ, ՊԷՅ, ԱՂԱ :

ՍԱՅԻՐ ԱՀԱՏՏԸ ՆԱՍ ՊԷՅՆԻՆՏԷ

ԷՓԷՆՈՒՄԻՂ, ԿԷՆԻՄ ՓԷՏԵՐԻՄ, ԿԻՐԱՏԷ-
ՐԻՄ, ՕՂԼՈՄ :

ՏԵՐՈՒՆԸ ՔԻԹԱՊՏԱ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ
ԱՐԱՊԻ ՎԷ ԶԱՐՍԻ ԼՈՒՂԵԹԼԷՐ ՊՈՒՐԱՏԱ
ՍԸՐԱՍԸԼԱ ԵԱԶԸԼԾԸՇ ՏԸՐ

Ա

Ագար . Ագարէթլէր :

Ագլամ . Գալէմլէր :

Ագլիշէ . Գուժաշլէր :

Ագսամ . Գըսըմլէր :

Ագվամ . Գավմլար , թայ-
ֆէլէր :

Ագտէթմէք . Պաղլամագ ,
թէրթիպէ գօմագ :

Ագտէմ . Էվլէլ , էօն :

Ահաթ . Ալամէթլէր , գու-
րանըն իպարէլէրի :

Ա'գամ . Զիյատէ պէօյիւք ,
զիյատէ ուլու :

Ա'գիմ . Պէօյիւք , ուլու ,
եօլա չըգան , կիտէն :

Ա'ղիմէթ էթ'' . Կիթմէք :

Աղհէր . Փէք աշիքեար :

Ա'գվէթ'' . Իշի պաշգասը-
նըն իւզէրինէ աթմագ :

Ա'թա . Պախշիշ :

Ա'թահա . Պախշիշլէր :

Աթըպալա . Հէքիմլէր :

Ա'թիգ . Էսկի :

Ա'թուֆէթ . Քէրէմ , էյ-
լիք , իհսան :

Ա'թուֆէթսաղ . Քէրէմ է-
տիճի :

Աթվար . Թալրլար , հա-
րաքէթլէր :

Աթֆալ . Թըֆըլլար , չօ-
ճուզլար :

Ալաթ . Ալէթլէր :

Ալամ . Էլէմլէր , քէտէրլէր :

Ա'լայիմ . Նշանլէր , ալա-
մէթլէր :

Ա'լամէ . Նըշան :

Ա'լէլ ի'միէն . Միւրատսըգ :

Ա'լէլ ու'մու . Ումուճէն :

Ա'լէմեան . Ինսան թայի-
ֆէսի :

Ա'լէնի . Հէր քէսին էօ-
նիւնտէ , աշիքեար :

Ա'լէտ տէվամ . Տայիմա ,
տէվամ իւզրէ :

Ա'լի . Եիւքսէք , շէրիֆ օ-
լան :

Ա'լի դատր . Գատրը երև-
սէք :
Ա'լիլ . Մարագլը , սագաթ
օլան :
Ախասս . Զիյատէ խաս :
Ախզ էթ'' . Ալմագ , թութ-
մագ :
Ախլագ . Խույ , թապիաթ-
լար :
Ախշապ . Թախթա պինա :
Ահատ . Պիրլէր :
Ահրսլապ . Տօսթլար :
Ահլալ . Հալլէր :
Ահքեամ . Հիւքմլէր , է-
մրլէր :
Ահֆատ . Թօրունլար :
Աղազ էթ'' . Պաշլամագ :
Աղնամ . Գօյունլար :
Աղուշ . Գուճագ :
Աղրագ . Ղարէզլէր , մագ-
սուտլէր :
Ա'ճայիպ . Թաաճիւպ օ-
լունաճագ շէյլէր :
Ա'ճիզ . Գուտրէթսիզ :
Ա'ճիլ . Աճէլէ էտիճի :
Ա'մա . Քէօր օլմագ :
Ամալ . Էմէլլէր , իւմիտլէր :
Ա'մէլ . Իշ , Ֆիյիլ :
Ա'մէլի . Իշէ միւթաալլիզ :
Ամիր . Էմիր էտիճի :
Ա'յիտ . Միւթաալլիզ : Կէ-
լէն :
Ա'ն . Տէն .
Աշիհան . Եուվա :
Ապ . Սու :
Ապատ . Շէն :
Ա'պտ . Գուլ : Քէօլէ :

Ասայիշ . Բահաթլըզ :
Ասապ . Զիյատէ կիւճ :
Ասար . Էսէրլէր , նըշանէ-
լէր :
Աօրֆ . Հապրէթը Սիւլէյ-
մանըն վէզիրին իսմի քի
վիւզէրայէ տէնիլուր :
Ասիթան . Գաւիու էշիյի :
Ասիւման . Կէօյ ,
Ասլ . Քէօք , թէմէլ , սօյ
սօլի :
Ասիլ . Քէօքլիւ , թէմէլլի :
Ասհապ . Սահիպլէր :
Ասուտէ . Բահաթ ,
Ա'վաթըֆ . Լութֆլէր ,
քէրէմլէր :
Ա'վամ . Հէր քէս :
Ա'վան . Զէմանլէր :
Ավարըզ . Իլլէթլէր , պէ-
լալէր :
Ա'վն . Եարտըմ :
Ա'վտէթ էթ'' . Կէրի տէօն-
մէք :
Ատապ . Էտէպլէր :
Ա'տէմ . Եօզ , Էօզլուզ ,
սըզ :
Ա'տէմի գապուլ . Գապուլ
էթմէյէրէք :
Ա'տէտ . Սայը , տանէ :
Ա'տիտ . Զօզ :
Ա'տտ էթ'' . Սայմագ :
Արա . Տօնատըճը , զիյ-
նէթլէյիճի :
Ա'րագ . Բադը :
Արամագ . Բահաթ էտիճի :
Արասթէ . Պէղէնմիշ , տօ-
նատըլմըշ :

Արաղի . Եէրլէր :	Ա'րիզէ . Պիրինէ արզ օլու-
Ա'րդ էթ'' . Կէօսթէրմէք ,	նան նէսնէ :
էօնիւնէ գօմագ :	Արուս . Կէլին :
Ա'րըզ . Վագը օլան : Արզ	Աֆագ . Ուֆուդլար , Կէօ-
էտիճի :	յիւն տէօրթ էթրաֆը :
Ա'րըզէ . Զուհուրա Կէլէն	Աֆաթ . Աֆէթլէր , պէ-
խուսուս , պէլա , դա-	լալէր :
ղա . քէտէր :	Ա'ֆիյէթ . Վիճուտ սաղ-
Ա'րի . Զըպլագ օլան , մա-	լըղը :
լիք օլմահան :	

Գ

Գազահա . Գաղիյէլէր ,	Գապղէ . Փէնչէ , էլ :
տօղրու հախօտ հալան	Գապիլ , Միւմթին :
օլմասընը հիւքմ էտէն	Գասլ . Մէզար :
լագրտըլար :	Գասր . Բէօչք :
Գաթ'ա . Ասլա , հիչ պիր	Գասըր եէտ էթ'' . Էլ չէք-
վէչհէ :	մէք , վագ Կէչմէք :
Գաթ' էթ'' . Քէսմէք :	Գավանին . Գանօնլար :
Գաթի' . Քէսիճի :	Գավլ . Սէօզ :
Գաթլ էթ'' . Էօլտիւրմէք :	Գատ . Պօյ :
Գաիտ . Օթուրան :	Գատէմ . Ահագ :
Գալայիտ . Կէրտանլըզ :	Գատէմ նիհ . Ահադ պա-
Գալիլ . Ազ :	սըճը :
Գալպ . Նիւրէք :	Գատըր . Հէր շէյէ միւդ-
Գահիր . Զօր վէ գուվ-	թէտիր :
վէթլէ դալիպ օլան :	Գատիմ . Էսկի :
Գայտէթ'' . Տէֆթէրէ հագ-	Գատըշինաս . Գատր ու
մագ :	հայսիյէթ պիլէն , թա-
Գանի' . Գանաաթ էտիճի :	նըհան :
Գապայիլ . Գապիլէլէր ,	Գարապէթ . Եագընլըզ ,
թայֆէլէր :	խսըմլըզ :
Գապղ էթ'' . Ալմագ : Սըգ-	Գարզ . Էօտիւնճ :
մագ :	Գարիյէ . Քէօյ :

Գարին . Որդատաշ :	Գուվա . Գուվվէթէր ,
Գարինի գապուլ . Գապու-	խասսէլէր :
լուն արգատաշը քի	Գուվվէ . Գուվվէթ :
մագպուլ օլան տէմէք	Գուվվէտէն ֆիլիէ չըդար-
տիր :	մագ . Իշի մէյտանա չը-
Գարիպ . Եագըն :	դարմագ , հալիմագ :
Գարիպէն . Եագընտա :	Գուտէմա . Էսկի վագըթ-
Գարն . Եիւզ սէնէ միւտ-	տաքի ատէմէլէր :
տէլթ : Պուլնուղ :	Գուտուժ . Կէլմէ :
Գրեմա էթմէք . Աեաղա	Գուտրէթեապ . Կիւճիւ օ-
գալգմագ :	լան , գուվվէթ պուլան :
Գրթա' . Փարչա , ճիւզ ,	Գուրա . Գարիյէլէր , քէօյ-
Գըլլէթ . Ալլըգ :	լէր :
Գութը լա եէմուլթ . Էօլ-	Գուրպիյէթ . Եագընլըգ :
մէյէճէք գատար եէմէք :	Գրաաթ էթ" . Օգուժագ :
Գութր . Եան , թարաֆ :	

Ե

Եավէրի . Եարտըմ :	Եէտ . Ել :
Եատ էթ" . Անմագ :	Եէս . Իւմիտսիգ :
Եատկեար . Հէտիյէ , պէր-	Եէվմ . Կիւն :
կիւզար :	Եէկտիկէր . Պիրի պիրինի :
Եէկվիճուտ . Պիր վիճուտ :	Եիւմն . Պէրէքէթ :

Զ

Զահիպ օլ" . Կիթմէք :	Զամլն . Քէֆիլ :
Զահիտ . Փէրհիզքեար , սօ-	Զամմ էթ" . Գաթմագ , ար-
ֆու :	թըրմագ :
Զահիր . Աշիքեար :	Զայիլ օլ" . Թիւքէնմէք ,
Զահիրէ իխրաճ օլ" . Մէյ-	ղայպ վէ եօգ օլմագ :
տանա չըդմագ :	Զայիտ . Զիյատէ օլան :

Ջատէ . Տօղմուշ օլան , օ-	Ջէրթար . Ալթուն թէլ :
ղուլ :	Ջինա . Այտընլըգ :
Ջարուրէթ . Ֆագըրլըգ :	Ջիմմ . Եուլար :
Ջաֆէր . Ղալէպէ , Եէնմէ :	Ջիյա , } Ջիյնէթ , տիւզ-
Ջարֆընտա . Իյինտէ :	Ջիյլէր . } Կիւն :
Ջէլիլ . Ալչադ , խօր օլան :	Ջիյր . Ալթ :
Ջէլսայիր . Ջալսիրէլէր ,	Ջիյրի տէսթան . Թէպտա :
տէր անպար օլունան	Ջինտէկեանի . Ճանլըլըգ ,
շէյլէր :	հաեաթ :
Ջէյլ . Ուճ , սօն , մէք-	Ջիշէրէֆ . Շէրէֆ սահիպի
թուպուն ախէրինտէքի	Ջիրուն . Ճանլը :
իլալէ :	Ջիւլալ . Սաֆի , թէմիզ :
Ջէպան . Տիլ , լիսան :	Ջիւքիւր . Էյքէկ :
Ջէվաթ . Ջաթլար , քի-	Ջիքր էթ'' . Անմադ :
շիլէր :	Ջուաֆա . Ջայիֆլէր :
Ջէվայիտ . Ջիյատէ օլան	Ջուլմէթկէտէ . Գարան-
շէյլէր :	լըգ Եէր :
Ջէվհ . Գօճա :	Ջուհունր էթ'' . Մէյտանա
Ջէվճէ . Գարը :	կէլմէք :
Ջէվի . Սահիպլէր :	Ջրաաթ . Ռէնչպերլիք :
Ջէր . Ալթուն :	

Է

Էաղղ . Ջիյատէ աղիզ ,	Էղքիեա . Տինտար վէ ա-
մագալուլ :	լիմ օլանլէր :
Էեատի . Էլլէր :	Էլան . Շիմտի , պու վագթ :
Էզ . Տէն :	Էլ Եէվմ . Պու Կիւն , պու
Էզհէր . Ջիյատէ զահիր ,	ղէման :
աշիքեար :	Էլ Եէք . Ջիյատէ լայըգ :
Էղման , Ջէմանլէր , վա-	Էլէմ . Քէտէր , աղըր :
Էզմիսէ . Գըթլար :	Էլթաֆ . Լութլար , քէ-
Էզ սէրինէվ . Եէնի պաշ-	րէմլէր :
տան :	Էլպիսէ . Րուպալէր :

Էլսինէ . Լիսանլար :
 Էնլի ըրդ . Նամուս , ըրդ
 սահիպի :
 Էնլիյէթ . Մէհարէթ , լի-
 յագաթ :
 Էնճար . Թաշլար :
 Էնրամ . Հէրէմլէր , (բուր-
 գեր) :
 Էղլէպ . Զիյատէ զալիպ :
 Էնսամ . Ճիսմլէր , (մար-
 մինք) :
 Էճր . Միւքեաֆաթ :
 Էճրամ . Ճիւրմլէր , Ճիսմ-
 լէր , վիճուտլէր :
 Էմէլ . Արզու :
 Էմվալ . Մալլար :
 Էմլագ . Միլքլէր :
 Էյամ . Կիւնլէր :
 Էյման . Եէմինլէր :
 Էնզար . Նագարլէր :
 Էնիմլէ . Փարմագ ուճ-
 լարը :
 Էնճիւմէն . Մէճլիս , ճէ-
 միյէթ :
 Էնսէպ . Զիյատէ մինասիպ :
 Էնվա . Տիւրլիւ տիւրլիւ :
 Էնվէր . Զիյատէ զիյալը ,
 վէ այտընլըգ :
 Էնտազ . Աթըճը :
 Էնտամ . Պոյ :
 Էշխաս . Գիշիլէր :
 Էշկեալ . Շէքլլէր , պի-
 չիմլէր :
 Էշթֆ . Զիյատէ շէրէֆլի :
 Էշթ . Կէօղ եաշը :
 Էշֆագ . Մէրհամէթլէր ,
 շէֆագաթլար :

Էպնա . Իպնլէր , օղուլլար :
 Էսամի . Իսմլէր :
 Էսարէթ . Էսիրլիք :
 Էսէր . Նշան : Թարիխ ,
 (պէրկիւղար թութուա-
 ճագ նէսնէ) :
 Էսլաֆ . Սէլէֆլէր (Նա-
 խորղթ) :
 Էսղէր . Զիյատէ քիւշիւք :
 Էսման . Պէհալէր , ֆի-
 յաթլար :
 Էսնա . Վագթ , ղէման :
 Էսնիյէ . Սէնալար , մէտն-
 լէր :
 Էսպապ . Սէպէպլէր :
 Էվգաթ . Վագթլար :
 Էվզահ . Զիյատէ աշիքեար
 օլան :
 Էվսաֆ . Վասֆլար , սը-
 ֆէթլէր :
 Էվտիյէ . Վատիլէր , տէ-
 րէլէր :
 Էվֆագ . Զիյատէ մուվա-
 ֆըզ վէ ուեար օլան :
 Էտէվաթ . Էտաթլէր , ա-
 վատանլըզլէր :
 Էտի'յէ . Տուալէր :
 Էտիպ . Էտէպլի :
 Էրգամ . Բագամլէր :
 Էրզագ . Կէշինէճէք վէ-
 սիլէլէր , ըրզգլար :
 Էրզան . Լայըզ , միւնասիպ :
 Էրհամ . Զիյատէ մէրհա-
 մէթլի :
 Էրպա'ա . Տէօրթ :
 Էրպապ . Սահիպլէր :
 Էքիտէն . Գապիէն :

էքլ էթ'' . Եէմէք ,
 Եքսէր . Քէսիր , չօդ ,
 Եքտար . Քէտէրլէր ,
 Եքրէմ . Զիյատէ քէրէմ
 էտիճի ,
 Եֆդէր . Զիյատէ ֆադիր ,
 Եֆդուն . Զօդ , ղիյատէ ,
 Եֆխէմ . Զիյատէ ֆախիմ ,
 ուլու :

Եֆսանէ . Ֆայիտէսիդ հի-
 քեայէ :
 Եֆսէր . Փատիշահ թաճը ,
 Եֆրատ . Ֆէրտլէր , քի-
 շիլէր :
 Եֆքեար . Ֆիքրլէր :
 Եօհտէ . Նաղարէթ վէ մէ-
 մուրիյէթ հուտուտու ,
 քէֆալէթ :

Ը

Ըգթըրապ . Զալգանըշ , քէ-
 տէր , էգիյէթ ,
 Ըֆֆէթ . Փէրհիդքեարլըգ ,

Ը'րդ . Տամար , դան տա-
 մարը : Ասըլ քէօք :

Թ

Թա'աթի էթ'' . Պիրպիրինէ
 ալըպ վէրմէք ,
 Թագէթֆէրսա . Կիւճ ու
 գուվվէթի քէսիլմիշ ,
 Թագիպ էթ'' . Պիրինին ար-
 տընճա կիթմէք ,
 Թագլիպ . Թէրսինի չէ-
 վիրմէք ,
 Թագվիյէթ վէրմէք . Միւհ-
 քէմ գըլմագ ,
 Թագտիմ էթ'' . Էօնէ կէ-
 չիլմէք , էօնէ գօմագ ,
 Թադտիր էթ'' . Օլաճագ
 չէյլէրի Ալլահ թարա .
 Փընտան էվլէլտէն թայ-
 եին էթմէք : Գատր ու
 գըյմէթ թանըմագ :

Թագրիպ . Ֆիւրսաթ , եօր
 Թագրիպէն . Թախմինէն :
 Թա'ղիմ էթ'' . Պէօյիւք սա-
 յըպ հիւրմէթ էթմէք ,
 Թա'ղիյէթ . Միւսիպէթէ
 տիւշէնի սապրէ նասի-
 հաթ էթմէք :
 Թաղմինաթ . Էօտէնէն զա-
 րարար :
 Թաթպիդաթ . Ույմագլըգ ,
 Թալէպէ . Շակիրտ :
 Թալթիֆ էթ'' . Հիւսնիւ
 մուամէլէ , վէ խաթրընը
 օխշամագ ,
 Թալի' . Պալսթ , տօղան
 (կիւնէշ) :
 Թա'լիմ էթ'' . Էօյրէթմէք :

Թէզատտէս . Ազիզ , փագ
օլան :
Թէզայեիւտ էթ" . Արթըր-
մագ :
Թէզեիւն էթ" . Տօնաթմագ ,
զիյնէթ վէրմէք :
Թէզեիւտ էթ" . Արթըրմագ ,
Թէզէվլուճ էթ" . Գարը
ալմագ , էվլէնմէք :
Թէզէքքիւր էթ" . Խաթըրա
կէթիւրմէք :
Թէզքեար էթ" . Անտըր-
մագ , զիքք էթմէք :
Թէէեիւտ էթ" . Գուվլէթ
վէ մէթանէթ վէրմէք :
Թէէիւր էթ" . Կէճիթտիւր-
մէք , սօնրայա պըրագ-
մագ :
Թէէհիւլ էթ" . Էվլէնմէք :
Թէէսիւ էթ" . Թէմէլ գօ-
մագ , եափմագ :
Թէէսիւր էթ" . Էսէր նըշանէ
պըրագմագ :
Թէէսիւֆ էթ" . Գօրգուպ
քէտէր էթմէք , զամ
չէքմէք :
Թէլսիւմ էթ" . Մահպուպէ-
նիւն ազղընը էօփմէք :
Թէլէզղիւզ էթ" . Լէզքէթ
ալմագ :
Թէիւիս էթ" . Գուրթար-
մագ :
Թէհագգուզ էթ" . Սահին
օլտուղու վէ հագըգէթի
մէյտանա չըգմագ :
Թէհամիւլ էթ" . Սապը
էթմէք :

Թէհասիւր . Հասրէթ չէք-
մէք :
Թէհավիւլ էթ" . Տէյիշիւ-
մէք , թէպտիւլ օլունմագ :
Թէհատտիւս էթ" . Սօնրա-
տան հասըլ օլմագ :
Թէհզիզ էթ" . Գըմըլտաթ-
մագ , օյնաթմագ :
Թէհէվլուր էթ" . Պիր իշէ
միւլահագասըգ սալտը-
րըպ կիրմէք :
Թէհի . Պօշ :
Թէհիյէ էթ" . Հաղըրլամագ :
Թէհնիյէթ . Ինչալլահ էյի
օլուր տէյիպիրինէ տուա
էթմէք :
Թէզատտի էթ" . Սապահ
թասափը եէմէք :
Թէճավիւլ էթ" . Էօթէյէ
կէչմէք :
Թէճարիպ . Թէճրիւպէլէր :
Թէճվիզ էթ" . Բուխսաթ
վէրմէք , էօթէ կէչիւրմէք :
Թէճտիւտ էթ" . Եէնիլէթ-
մէք :
Թէճրիւմ էթ" . Ճէրէմէ վէր-
տիրմէք :
Թէմաչաէթ" . Սէյր էթմէք
Թէմատի . Ուզամա :
Թէմեիւլ էթ" . Այըրմագ ,
Թէմէթթու էթ" . Փայիտէ-
լէնմէք :
Թէմէյեիւզ . Սայիրլէրտէն
այըրլմագ , Ֆարգլը օլ-
մագ :
Թէմէննի էթ" . Բէճա էթ-
մէք , եալփարմագ :

Թալիպ օլ' . Իսթէմէք :
 Թալիպուն . Շաիրտան ,
 իսթէյիճիլէր :
 Թալիյէ էթ' . Պօչ պրագ-
 մագ :
 Թալսրիպ էթ' . Խարապ
 էթմէք :
 Թախֆիֆ էթ' . Խաֆիֆ-
 լէթմէք :
 Թահգիր էթ' . Խօրլամագ :
 Թահթ . Ալթ :
 Թահսիլ էթ' . Էտինմէք ,
 էօյրէնմէք :
 Թահսին էթ' . Պէյէնմէք ,
 կիւզէլ կէօրմէք :
 Թահվիլ . Տէյիշտիրմէք ,
 չէվիրմէք : Ագչէ սէնէ-
 տի :
 Թահրիր էթ' . Եաղմագ :
 Թահրիրէն . Եաղը իլէ ,
 մէքթուպլէ :
 Թահրիք էթ' . Գըմըլտաթ-
 մագ , աղտըրմագ :
 Թահտիտ էթ' . Սընօր գօ-
 մագ :
 Թաղեիրաթ . Տէյիշիլմէք-
 լիք :
 Թա'ճիլ էթ' . Աճէլէ էթ-
 մէք :
 Թաճիր . Թիւճճար :
 Թա'միգ էթ' . Տէրինէ վար-
 մագ :
 Թա'միմէթ' . Ումուժ գըլ-
 մագ :
 Թայելին էթ' . Պէլլի էթ-
 մէք , մախսուս գըլմագ :
 Թայեան . Իթաաթ էտէրէք :

Թ'ան էթ' . Պիրինին այիպ
 վէ գուսուրլարընը պէ-
 յան էտիպ ըէզիլ էթմէք :
 Թանզիմ էթ' . Սըրայա գօ-
 մագ :
 Թա'պ էթ' . Պասմագ :
 Թապան . Զիեալը , փար-
 լագ :
 Թապիպ . Հէքիմ :
 Թասհիհի միղան էթ' . Քէյ-
 ֆիհի տիւզմէք , քէյֆ-
 սիզլիքտէն գուրթուլ-
 մագ :
 Թաստի' էթ' . Պաշաղըրթ-
 մագ , սըզընթը վէրմէք :
 Թավիլ . Ուզուն :
 Թա'տատ էթ' . Սայմագ :
 Թարալէթ . Թաղէլիք :
 Թարաֆէյն . Իքիթարաֆ :
 Թարի օլ' . Անսըղըն մէյ-
 տանա չըգմագ , մէվ-
 ճուտ ու հաղըր օլմագ :
 Թարիգ . Եօլ :
 Թա'լլի . գ . Խըսըմլըգ , հա-
 գընլըգ :
 Թա'րիզ էթ' . Քինայէ սէօյ-
 լէմէք :
 Թարհ էթ' . Եէրէ պըրագ-
 մագ , գօյմագ :
 Թարտ էթ' . Սիւրուպ եը-
 րագ էթմէք , գօվմագ :
 Թաֆսիլ էթ' . Ուզունճա
 վէ էթրաֆլըճա պէյան
 էթմէք :
 Թէայելիւշ էթ' . Կէչինմէք :
 Թէատտի . Զուլմ ու ճէվր
 էթմէք :

Թէմհիր էթ" . Մէօհիւր .
լէմէք :
Թէմսիլ էթմէք . Միսլինի
եափմագ, քիթապ պաս-
մագ :
Թէմտիտ էթ" . Ուղաթմագ :
Թէնասիւլ էթ" . Զիւրրիյէթ
փէյտա օլմագ :
Թէնէղղիւլ էթ" . Էնմէք :
Թէնէղղուհ էթ" . Ֆէրահ-
լանմագ իչիւն սէյրէ
չըգմագ :
Թէնէֆֆիւս էթ" . Նէֆէս
ալմագ :
Թէնվիր էթ" . Նուրլաթ-
մագ :
Թէնարիւսթի . Վիճուտ
սաղլըղը :
Թէնֆիյզ էթ" . Հիւք' ու
ֆէրահնըր իճրա էթ-
տիրմէք :
Թէչէրրիւֆ էթ" . Շէրէֆէ
նայիլ օլմագ :
Թէչէպպիւս էթ" . Էլ իլէ
եափըչըպ սալը վէրմէ-
մէք , գալլի նիյէթիլէ
իշէ պաշլամագ :
Թէչիլրի սաղը զայրէթ
էթ" . Պաճագ վէ փաշա-
սընը սըվոյըպ իշէ հա-
ղըր օլմագ :
Թէչվիզ էթ" . Իսթէք վէր-
մէք , զայրէթ վէրմէք :
Թէչրիէ էթ" . Փարէ փարէ
քէսմէք :
Թէչրիֆ էթ" . Շէրէֆէ նա-
սիլ էյլէմէք :

Թէչքիլ էթ" . Շէքլէ գօ-
մագ , վիճուտէ կէթիր-
մէք :
Թէպա'ա, Թապիլէր, հիւքմ
ալթընտա օլան :
Թէպա'յի . Թապիլաթլար :
Թէպէյեիւն էթ" . Պէյան
վէ աշիքեար էթմէք :
Թէպէտտիւլ . Եէնի հէյէ-
թէ կիրմէք, տէյիլլմէք :
Թէպիտ էթ" . Ուղաղա
գօլմագ :
Թէպիղ էթ" . Ուլաշտըր-
մագ , իրիշտիրմէք :
Թէպճիլ էթ" . Պէօյիւք
սայմագ :
Թէպշիր էթ" . Միւժտէ-
լէմէք :
Թէսահիւպ էթ" . Թարաֆ
չըգմագ , սահապէթիւք
էթմէք :
Թէսավիր . Թասվիրէր :
Թէսավուր էթ" . Զիհնտէ
պիր նէսնէնին հէյէթի-
նի քէչֆ էթմէք :
Թէսատիւֆ էթ" . Բասթ
կէլմէք :
Թէսարրիւֆ էթ" . Սահիպ
վէ մալիք օլմագ :
Թէսեիր էթ" . Եօլլամագ :
Թէսթիր էթ" . Սաթըր սա-
թըր եաղմագ :
Թէսլիյէ էթ" . Խաթըրնը
եափմագ, թէսէլլի էթ-
մէք :
Թէսիլ էթ" . Գօլայլաթ-
մագ :

Թէսհիլաթ . Գօլայլըդ :
 Թէսսիյէ էթ'' . Խսմ վերմէք :
 Թէսսիյէ էթ'' . Տիւղ զըլ-
 մադ , միւշքիւլ մէսէ-
 լէյի սըրասընա գօմադ :
 Թէվայիֆ . Թայֆէլէր ,
 Թէվարիս . Թարիսլէր ,
 հիքեայէլէր :
 Թէվզըֆ էթ'' . Ալլ գօ-
 մադ :
 Թէվզիւր էթ'' . Թազիւմ վէ
 ինթիլամ էթմէք :
 Թէվզի էթ'' . Տաղըթմադ ,
 փայ էթմէք :
 Թէվզին էթ'' . Աշիքեար
 էթմէք :
 Թէվէհհիւմ էթ'' . Ջանն
 էթմէք : Գօրգմադ :
 Թէվէղզիւլ էթ'' . Պիր իշէ
 տալմադ :
 Թէվէճճիւհ . Իհսան , իլ-
 թիֆաթ :
 Թէվէսսիւ . Կէնիշլէնմէք
 Թէվճիհ էթ'' . Կէօնտէր-
 մէք , լայըդ զըլմադ :
 Պիր եանա տօղրուլթ-
 մադ , իհսան էթմէք :
 Թէվսի' էթմէք Եէնիշլէթ-
 մէք :
 Թէվտի' էթ'' . Թէսլիւմ էթ-
 մէք :
 Թէվքիլ էթ'' . Վէքիլ էթ-
 մէք :
 Թէվֆիդաթ . Ույմադլըդ ,
 րասթ կէթիւրմէ :
 Թէվֆիդէն . Ույարադ ,
 Թէտապիւր . Թէտպիւրէր :

Թէտալի էթ'' . Տէվա , իւտճ
 էթմէք :
 Թէտալիւլ էթ'' . Էլտէն
 էլէ վէրմէք , ումուլմէն
 գուլլանմադ :
 Թէտէննի էթ'' . Տէրէճէ-
 սինտէն ինմէք :
 Թէտէրիւս . Տէրս ալմադ :
 Թէտիյէ էթ'' . Պօրճուու
 էօտէմէք :
 Թէտրիճ էթ'' . Տէրէճէ տէ-
 րէճէ հարաքէթ էթ-
 տիւմէք :
 Թէտրիս էթ'' . Տէրս վէր-
 մէք :
 Թէր . Թադէ :
 Թէրազըլ էթ'' . Արթմադ ,
 իլէրի կիթմէք :
 Թէրախի . Իշտէ կէվշէք
 տալրանմադ :
 Թէրգիւմ էթ'' . Եազմադ ,
 րազամլամադ :
 Թէրէթթիւպ էթ'' . Վու-
 գու պուլմադ , զուհուր
 էթմէք :
 Թէրէննիւմ . Նաղմէ , ա-
 հէնկ :
 Թէրէտտիւտ էթ'' . Պիր շէյէ
 գարար վէրէմէյիպ շիւպ-
 հէտէ գալմադ :
 Թէրհին էթ'' . Րէհին գօ-
 մադ :
 Թէրսիւմ էթ'' . Չըղմադ ,
 րէսմ էթմէք :
 Թէրվիճ էթ'' . Րէվաճ վէր-
 մէք , իթիպար էթմէք :
 Թէրք էթ'' . Պըրազմադ :

Թէրֆին էթ". Նազ ու նի-
մէթլէ տօլտուրմադ :
Թէքեասիւլ էթ". Գայտսըդ
տաւրանմադ :
Թէքէլիւֆաթ . Զիյատէ
մասրաֆ :
Թէքէվլիւն . Վար օլմադ,
վիճուտէ կէլմէք :
Թէքրիմ էթ". Հիւրմէթ վէ
իդրամ էթմէք :
Թէֆախիւր . Պիրի պիրինէ
գուրուլուպ էօլիւնմէք :
Թէֆէհիւլ էթ". Իչ եիւ-
զիւնիւ արաշտըրմադ :

Թէֆէվլուհ էթ". Սէօյլէ-
մէք :
Թէֆէրրիւգէ . Այրըլմա :
Թէֆսիր էթ". Մանասընը
ալմադ :
Թէֆրիգ էթ". Այրըմադ ,
պէօլմէք :
Թւպպ . Հէքիմիք :
Թըֆլ . Քիւչիւք չօճուգ :
Թըրադ . Զիյնէթլէնտի-
րիճի :
Թիսեար էթ". Կէօնտէր-
մէք :
Թուլ . Ուզուհն :

Ի

Իատէ էթ". Կէրի վէրմէք,
կէրի կէօնտէրմէք :
Իգամէթ էթ". Տուրմադ ,
գալմադ , իսկեան էթ-
մէք : Գըյամ էթմէք :
Իգթիտար . Գուտրէթ ,
թադէթ :
Իգթիրան . Եագըն կէլ-
մէքլիք :
Իգտամ էթ". Տէվամ իւզրէ
մէշղուլ օլմադ , Ղայրէթ
էթմէք :
Իեալ . Պիր ատէֆին պէս-
լէտիյի քիմէլէր դարը ,
չօլուգ , չօճուգ :
Իզադ . Հիւրմէթ :
Իզան էթ". Անլամադ ,
տէրը էթմէք :

Իզապէ էթ". Երիտուպ ա-
գըթմադ :
Իզլ . Իզգէթ , ազիզ , չէրիֆ :
Իզհար էթ". Կէօսթէրմէք :
Իզպար էթ". Եալմադ ,
գայտ էթմէք :
Իզտիեաստ էթ". Արթմադ ,
զիյատէլէմէք :
Իթա էթ". Վէրմէք :
Իթամ էթ". Թաամ եէ-
տիրմէք :
Իթեան էթ". Վիսուլ , վի-
րուտ օլմադ , իրատ վէ
թագրիր էթմէք :
Իթթիխադ էթ". Էտինմէք ,
փէյտա էթմէք :
Իթթիհաստ էթ". Պիրլէշ-
տիրմէք :

Իթթիւպա էթ". Թապի օւ-
 մագ , էւր ալթընտա օւ-
 մագ , արգասընտան
 կիթմէք :
 Իթթիսա' էթ". Աչըզլըզ
 քէսպ էթմէք ,
 Իթթիսալ էթ". Պիթիշտիր-
 մէք ,
 Իթթիֆագ էթ". Ույմագ ,
 պիւլէշմէք ,
 Ի'թիզատ էթ". Ինանմագ ,
 Իթի'զար էթ". Էօզր վէ
 պէհանէ իյրաս էտիպ
 գուսուրուսուս աֆլընը
 տիլէմէք ,
 Իթիլա էթ". Եիւքսէլմէք
 ալի օւմագ :
 Ի'թիւնա էթ". Տըզգէթ ,
 դայրէթ էթմէք ,
 Իթիրաֆ էթ". Հագգըթէս-
 լիմ վէ իգրար էթմէք ,
 Իթլագ էթ". Թէսմիյէ էթ-
 մէք , տէմէք ,
 Իթլաֆ էթ". Զայ վէ թէ-
 լէֆ էթմէք :
 Իթմամ էթ". Թէքմիլ էթ-
 մէք , պիթիրմէք :
 Իլահի , Ալլահա մէնսուպ ,
 Իլգա էթ". Պրագմագ ,
 գօյմագ ,
 Իլէլ ահ . Շիմտիյէտէք ,
 Իլթիզամ էթ". Քէնտուլէ
 լագըմ գըլմագ , իւղէ-
 բիւնէ ալմագ :
 Իլթիհագ էթ". Պիթիշմէք ,
 Իլթիմաս էթ". Թալէպ վէ
 բէնա էթմէք :

Իլթիհա էթ". Սըղընմագ ,
 Իլլէթ . Մարաղ , խասթա-
 լըզ ,
 Իհնագ էթ". Գաթմագ , ի-
 լալէ էթմէք ,
 Իլղա էթ". Լաղվ էթմէք ,
 պօղմագ :
 Իլմի թըպ . Հէքիմիք :
 Իսթար էթ". Խաթրընա
 տիւշիւրմէք ,
 Իսթիեար էթ". Սէշմէք ,
 Իսթիլաթ . Գարըշմագ :
 Կէօրիւշմէք ,
 Իսթիսաս . Մախսուս օւ-
 մագ , Պիրիւնէ քիւլլիյէն
 պէնտէ օլմագ ,
 Իսթիրա էթ". Իճատ էթ-
 մէք ,
 Իսթիրա'աթ . Իճատ օ-
 լուսմուշ շէյլէր ,
 Իսլաս . Փաք , եիւրէքտէն
 տօսթլուք :
 Իսպար էթ". Խապէր վէր-
 մէք ,
 Իսրաճ էթ". Չըգարմագ ,
 Իհաթա էթ". Իշիւնէ ալ-
 մագ , գուշաթմագ ,
 Իհգագ էթ". Խասմէ հագ
 իւղրէ իւսթէ չըգմագ ,
 Իհթիեաճ . Հաճէթ , միւհ-
 թաճըլը ,
 Իհթիմամ էթ". Տըզգաթլէ
 իլլէմէք ,
 Իհթիշամ . Էթպաա , տայ-
 բէ զալապալըղը ,
 Իհթիյագ էթ". Սագընմագ ,
 քէնտիյի կէօղէթ մէք :

Ինթիրամ էթ". Հիւրմէթ
 էթմէք :
 Ինմալ էթ". Պօշլամագ ,
 պագմամագ, թէրք էթ-
 մէք :
 Ինտա էթ". Հէտիյէ էթմէք,
 պախչ էթմէք :
 Ինրագ էթ". Եագմագ ,
 Ինապ էթ". Վաճիպ վէ
 լագըմ օլմագ :
 Ինապէթ էթ". Սուալինէ
 ճէվապ վէրմէք , պիրի-
 նէ նիեաղընը գապուլ
 էթտիրմէք :
 Ինար էթ". Քիրայա վէրմէք
 Ինթիմա . Թօփլանմագ ,
 Ինթիսար էթ". Ճէսարէթ
 էթմէք :
 Ինթիրա . Ճէսարէթ :
 Ինլու . Ուլուլուգ :
 Ի'մալ էթ". Դուլլանմագ ,
 Ի'մար էթ". Շէն վէ մա-
 մուր էթմէք :
 Իմթիզան էթ". Ույմագ ,
 թապիսթա վէ վիճու-
 տա էյի կէլմէք :
 Իմթինա էթ". Կէրի տուր-
 մագ , չէքինմէք :
 Իմթիսալ էթ". Մուվաֆէ-
 գիէթ էթմէք :
 Իմթիտատ էթ". Ուղաթ-
 մագ :
 Իմրար էթ". Կէչիրմէք :
 Իմքեան . Միւմքին :
 Իյմա էթ". Իշարէթլէ ան-
 լաթմագ , իշարէթ էթ-
 մէք :

Իյշ ու իշլէթ էթ". Եէմէք
 իչմէք , ճիւնպիւշ , զէվդ
 ու սէֆա էթմէք :
 Իյսալ էթ". Իրիշտիրմէք ,
 ուլաշտրմագ :
 Իյվա էթ". Պիր մահալտէ
 օթուրուպ իսքեան էթ-
 տիրմէք :
 Իյրաս էթ". Միրաս պրագ-
 մագ : Սէպէպ օլմագ :
 Իյֆա էթ". Էօտէմէք :
 Ինահաթ . Ինայէթլէր , էյ-
 լիքլէր :
 Ինամ էթ". Իհսան էթմէք :
 Ինգըլապ օլ". Տէօնմէք ,
 պաշգա տիւրլիւ օլմագ :
 Ինգըմամ . Ջամմօլունմագ ,
 գաթըլմագ :
 Ինթան էթ". Հուսուլա կէ-
 թիրմէք :
 Ինթիգալ էթ". Եէրտէն
 եէրէ կէօլմէք :
 Ինթիղար էթ". Կէօգէթմէք
 Ինթիսապ էթ". Սէչմէք :
 Ինթիմա . Նիսպէթ , ա-
 լագա :
 Ինթիշար էթ". Սաչմագ ,
 եայմագ :
 Ինթիսապ էթ". Տայրէ վէ
 մայնէթէ կիրմէք :
 Ինհա էթ". Անլաթմագ ,
 խապէր վէրմէք :
 Ինհիմաք . Ըսրար էտիւպ
 օղրաչմագ :
 Ինհիտամ . Երգըլմագ :
 Ինշա էթ". Եափմագ , պի-
 նա եափմագ :

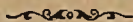
Ինպա եթ' . Խապէր վէրմէք
 Ինպիսաթ . Եայլմագ ,
 Սէսրուր օլմագ ,
 Ինսիւապէթ . Սօյուլմագ ,
 Հըդարլմագ , Ինքեար
 օլունմագ ,
 Ինտ . Եան ,
 Ինֆաղ էթ' . Էրիւնի Իճ-
 րա էթտիրմէք ,
 Ինֆիւալ էթ' . Այըրմագ ,
 Ինֆիրաու . Եալընըղ օլ-
 մագ , Թէք օլմագ ,
 Իշա'լ էթ' . Շէօլէլէնտիր-
 մէք ,
 Իշթիեագ . Արգու ,
 Իշթիզալ էթ' . Իշի կիւճիւ
 օլմագ ,
 Իշթիմալ էթ' . Հավի օլ-
 մագ , սարըլու էօր-
 թիւնմէք ,
 Իշթիպան . Շիւպհէ ,
 Իշթիտատ . Շիտտէթ ,
 սէրթլիք ,
 Իշթիրա էթ' . Սաթըն ալ-
 մագ ,
 Իպգա էթ' . Տայիմ վէ պա-
 գը գըլմագ ,
 Իպգաի նամ էթ' . Շէօհ-
 րէթ պըրագմագ ,
 Իպզալ էթ' . Տայիմագ գուլ-
 ւանմագ , սարֆ ու խարճ
 էթմէք ,
 Իպթալ էթ' . Պօշ , պաթըլ
 գըլմագ ,
 Իպթիհան . Սէվիհն ,
 Իպթիտար . Պաշլամագ ,
 միւպատէրէթ էթմէք :

Իպլաղ էթ' . Եէթիշտիր-
 մէք ,
 Իպճալ . Թագիմ , Թէշրիֆ ,
 Իպրա էթ' . Տէրտ ու միւ-
 սիպէթտէն աղատ էթ-
 մէք , ալըպ վէրէճէյի
 գալմամագ ,
 Իպրաղ էթ' . Կէօթէր-
 մէք ,
 Իսաֆ էթ' . Իշիւնի պի-
 թիրմէք , մաթլուպու-
 նու վէրմէք ,
 Իսգաթ էթ' . Տիւշիրմէք ,
 Իսեան էթ' . Էրիէ իթա-
 աթ էթմէյիպ պաշ գալ-
 տըրմագ ,
 Իսթար էթ' . Եագմագ ,
 սաթըրլամագ ,
 Իսթիզամէթ . Տօյրուլուգ ,
 Իսթիզրաղ . Էօտիւնճ աղ-
 չէ ,
 Իսթիզան էթ' . Իղն իս-
 թէմէք ,
 Իսթիթա էթ' . Կիւճ , գուտ-
 րէթ ,
 Իսթիլա էթ' . Զապթ էթ-
 մէք ,
 Իսթիլգամ էթ' . Լուղու-
 մունու թալէպ էթմէք ,
 Իւզէրիւնէ ալմագ ,
 Իսթիլիսա . Գուրթուլմա-
 սընը իսթէմէք ,
 Իսթիիպար . Խապէր ալ-
 մագ ,
 Իսթիիտամ էթ' . Խտմէթ-
 տէ գուլլանըլմասընը իս-
 թէմէք :

Իսթիլսրած էթ". Մէյտա-
 նա չըգարմագ :
 Իսթիհալէ . Միւմքին օլ-
 մամագ :
 Իսթիհագագ . Լիյագաթ ,
 վէ հագգընը իսթէմէք :
 Իսթիհզար էթ". Հուզու-
 րա տալէթ էթմէք :
 Իսթիհսալ էթ". Հուսուլա
 կէթիւրմէք, թահսիլ էթ-
 մէք :
 Իսթիլդրապ էթ". Շաշմագ,
 թաածիւպ էթմէք :
 Իսթիծար էթ". Քիրայա
 ալմագ :
 Իսթիմալ էթ". Գուլան-
 մագ :
 Իսթինաֆ . Պաշլամա ,
 Իսթինպաթ էթ". Ազլ իլէ
 կիզլի մանա վէ հիւքմ
 չըգարմագ :
 Իսթինքնաֆ էթ". Էլ չէք-
 մէք :
 Իսթիչմամ էթ". Գօզլա-
 մագ :
 Իսթիպգա էթ". Իպգա
 էթմէք, տայիմ դըլմագ :
 Իսթիպչար էթ". Միւժտէ
 վէրմէք :
 Իսթիտա էթ". Տալէթ էթ-
 մէք, րէսմէն իսթէմէք :
 Իսթիտատ . Զէքեա , ֆէ-
 րասէթ :
 Իսթիտանէ էթ". Պօրճ է-
 տինմէք :
 Իսթիրահէթ էթ". Բահաթ-
 լանմագ :

Իսթիրհամ էթ". Մէրհա-
 մէթ էթմէսինի իսթէ-
 մէք :
 Իսթիքնահ էթ". Քիւնհինէ
 վարմագ, վագըֆ օլմագ :
 Իսթիֆատէ էթ". Ֆայտէ-
 լէնմէք , դաղանմագ :
 Իսթիֆսար էթ". Սօրմագ :
 Իսղա էթ". Տիյնէմէք :
 Իսմէթլու . Այըպտան սա-
 յընան :
 Իսնատ էթ". Պիւ քէլամը
 վէ խապէրի պիրինէ ազվ
 ու նիսպէթ էթմէք :
 Իսպալ էթ". Կէօնտէրմէք :
 Իսրա էթ". Կէօնտէրմէք ,
 Կէօրիւթմէք :
 Իսքեան էթ". Օթուրմագ ,
 սաքին օլմագ :
 Իտամ էթ". Յօգ էթմէք ,
 վիճուտունու գալտըր-
 մագ :
 Իտիալ էթ". Իչէրի դօյ-
 մագ , կիրտիրմէք :
 Իտրագ էթ". Անլամագ :
 Իրայէ էթ". Կէօսթէրմէք ,
 Իրատէ . Էմր :
 Իրթիղա . Բազի :
 Իրթիհալ էթ". Կէօչ էթ-
 մէք , էօլմէք :
 Իրսալ էթ". Կէօնտէրմէք :
 Իրսալաթ . Կէօնտէրիլէն
 շէյլէր :
 Իրսաս . Իրսիյէթ , մէրասէ
 միւթաալիթ օլան :
 Իրֆան . Պիլիչ , պիլկիւն :
 Իւլեա . Զիյատէ հիւքսէք :

իւլէմա . Ալիմէր , պիւի-	իքթիսապ էթ" . Գաղան-
ճիւլէր :	մագ :
իւլուժ . իլմէր :	իքթիֆա էթ" . Էլ վէրմէք :
իւմէմ . Փէյղամպէր դավմ-	իքմալ էթ" . Պիթիրմէք :
լարը :	իֆթար . Օրուճ պօզմագ :
իւմէրա . Էմիրլէր , պէյլէր ,	իֆթիգար օլ" . Ֆագըրլըղա
իւնաս . դարըլար , տի-	տիւշմէք :
շիւլէր :	իֆթիսար էթ" . Ուլու-
իւնսիյէթ էթ" . Ալըշըպ	լուգ էտինմէք :
վահշի օլմամագ , մու-	իֆթիրադ էթ" . Պիրպի-
հասպպէթ էթմէք :	րինտէն ալըրլմագ :
իւսէրա . Էսիրլէր :	իֆրադ էթ" . Այըրթմագ :
իւսլուպ . Թարդ :	իֆրաթ . Զօգ զիյատէ :

L

Լալ . Դըյմէթլի գըրմըզը	Լէյթէ վէ լէալէ . Պէլքի ,
պիրնէվ թաշ , վէ գըր-	պագալըմ , ինչալլահ :
մըզը օլան շէյլէրէ քի-	Լէյլէն . Կիճէլէյին :
նայէ տիր , մէսէլա դան ,	Լէպ . Տուտագ , քէնար :
պատէ , տըմադ , կիւնէշ ,	Լէվաղիմ . Լաղըմ օլան
կիւլ կիպի :	շէյլէր :
Լահէտ . Մէզարըն պիր	Լէվաիհ . Աշիքեար օլան
եանընա օյուլան օյուգ :	նէսնէլէր :
Լահզա . Կէօզ գույրու-	Լէֆֆէն . Զարֆ իչինտէ ,
ղունտան պիր տէֆա	պէրապէր սարարագ :
պագմա :	Լիէճլ . Իչիւն :
Լահմ . Էթ :	Լիւղուժ . Լաղըմ , իգ-
Լապիւտ . Մութլագա ,	թիղա :
լաղըմ :	Լիւճճէ . Տէնիդին փէք
Լատէն . Գօգուլու եադ :	էնկին թարաֆը , վէ
Լէեալ . Կիճէլէր :	փէք զալապալըգ օլան
Լէմ եէղէլ . Զէվալ պուլ-	ճէմիյէթ :
մայըպ վէ տայիմ օլան ,	Լութֆ . Քէրէմ , էյլիք :
(Ալլահ) :	

Խ

Խաղան. փատիչահ. Հաքիմ:	Խէս. Չորչօփ, թալաշ:
Խաթա. Գուսուր, եան-	Խըզանէ. Խաղինէլէր:
ԼՐՆԼԲ:	Խըսալ. Խույլար:
Խաթահա. Սուչլար, գա-	Խըտիվ. Էֆէնտի, վէղիր,
պահաթլար:	սահիպ:
Խաթթ. Չըզկը, եազը,	Խիթամ էթ". Թէքմիլ,
մէքթուպ, ֆէրման:	թէմամ էթմէք:
Խալայիգ. Խալգլար, ա-	Խիթապ էթ". Լազըրտը-
տէմլէր: Թապիյաթլար,	սընը պիրինէ վէ եա
խուլլար:	պաղը քիմսէլէրէ թախ-
Խալգ էթ". Եարաթմագ:	սիս էթմէք:
Խալէլ վէրմէք. Պօղմագ:	Խիլաֆ. Գարշը, եալան:
Խալէֆ. Պիրինտէն սօնրա	Խիլէֆա. Խալիֆէլէր,
մանսըպա կէչէն:	պիր քիմսէտէն սօնրա
Խալի. Պօշ:	մանսըպա կէչէնլէր:
Խալիգ. Եարատան:	Խիւտա. Ալլան:
Խահիշ. Իսթէկ:	Խիւտավէնտ. Մալիք, սա-
Խամէ. Գալէմ:	հիպ:
Խամիտէ. Էյրի, չարփըգ:	Խիւտատատ. Ալլան վէր-
Խանէ. Էվ:	տի:
Խալասս. Խասլար, միւ-	Խութութ. Չըզկըլար:
թէպէր օլանլար: Խաս-	Խուլուս. Խալիս տօսթ-
սէլէր:	լուգ:
Խար. Տիքէն:	Խուլուսվէր. Խալիս տօսթ:
Խազ. Թօփրագ:	Խուներիգ. Գան տէօքիւճիւ:
Խաքիփայ. Աեագ Թօփ-	Խուսրէվանէ. Փատիչահա
րաղը:	լայըգ:
Խէնտան. Կիւլիւճիւ:	Խօտ. Քէնտի:

Կ

Կիրան . Աղբը օլան :
Կիրիֆթ էթ'' . Թուլթմադ :
Կիրիֆթար . Թուլթուլմուշ :
Կիւզէշթ . Կէշմիշ , ֆայիզ :
Կիւզէր էթ'' . Կէշմէք :
Կիւզէրկիւան . Կէշիտ , Կէ-
շէճէք Կէր :

Կիւլլէն սէրայ . Պաղչէ ի-
շիւտէ օլան սէրայ :
Կիւլպին . Կիւլ աղաճը :
Կիւվան . Շահիտ :
Կիւրուհ . Ճէմալթ , Թա-
լիֆէ , պէօլիւկ :

Լ

Հաղըդ լաթէն . Հաղըդէթ
վէ վաղը օլան հալ իւզ-
րէ :
Հազիր . Գատր ու իթիպա-
րի օլմահան :
Հաեաթ . Ճանլըլըդ , սաղ-
լըդ հալի :
Հալ . Շիմտիքի զէման :
Հալաթ . Հալլէր (հանգա-
մանդ) :
Հալալէթ . Թաթլըլըդ :
Հալլ էթ'' . Չէօղմէք :
Համէ . Պաշ :
Համիլ . Թաշըյըպ , Կէօ-
թիւրիւճիւ :
Համիտէթիւ խըսալ . Կիւ-
զէլ վէ ճէմիլ խուշ :
Համտէն սիւմիէ համտէն .
Չօդ շիւքիւրլէր օլսուն :
Համիյէթ . Ղայրէթ վէ նա-
մուսունտան նաշի պիր
նէսնէտէն ար էթմէք :

ութանմազ վէ գըղար-
մազ :
Հայ . Սաղ , տիրի :
Հայը լա Կէմուլթ . Էօլիւմ-
տէն աղատ օլան (Ալլահ) :
Հայիլ օլ'' . Պիր նէսնէ էօ-
նիւնտէ փէրտէ օլմազ ,
էնկէլ օլմազ :
Հայֆաքի . Եաղըդ քի :
Հաշէրաթ . Ուֆադ հայ-
վանլէր , պէօճէքլէր :
Հաշմէթլու . Գօնշու զայ-
րէթի չէքէր օլան ,
Հասպէ . Տանէ :
Հասատ . Էքին վէ չայիր
պիշմէք :
Հասէպ . Իգթիղասը իւզըրէ :
Հասըր էթ'' . Գուշաթմազ ,
հատտէն տըշարը պը-
րազմամազ :
Հասրէթքէշ . Հասրէթ չէ-
քէն :

Հասպ . Իգթիզա լուզումի :
 Հավալի . Պիր մահալըն էթ-
 րաֆ ու ճիվարը :
 Հավայի . Հաճէթէր , պի-
 լինին միւհթաճ օլտու-
 ղու նէսնէլէր :
 Հավի . Թօփլայըճը , վէ-
 պիրիքտիրիճի , քէնտի-
 սի իշինէ ալմըջ օլան :
 Հատայիգ . Պաղչէլէր ,
 պաղլար :
 Հատրիգա . Պաղչէ :
 Հարաքէթի արդ . Զէրլէլէ :
 Հարիգ . Եանդըն :
 Հաֆր էթ'' . Կաղմագ :
 Հէմիշէ . Տայիմա :
 Հէմճիվար . Գօնչու :
 Հէմշիրէ . Գըզ դարընտաշ :
 Հէվալ . Աղրէպ կիպի դօր-
 գուլու հայլանլար :
 Հէտաեա . Հէտիյէլէր :
 Հէտիֆ . Տիքիլէն նըշան :
 Հէամ էթ'' . Եըզմագ ՚վէ-
 րան էթմէք :
 Հընթա . Պուղտայ :
 Հըրֆէթ . Կէշինմէյէ մէ-
 տար օլան սանատթ :
 Հիճապ էթ'' . Ութանմագ :
 Հիմէմ . Հիմմէթլէր :
 Հին . Վալըթ :
 Հիրասէթ . Գայըրմագ . դօ-
 րումագ :
 Հիւզն . Քէտէր , դամ :
 Հիւսն . Կիւզէլլիք :

Հիւքէմա . Հաքիմէր , հիք-
 մէթէ աշնա օլան ալիմ-
 լէր :
 Հուգուդ . Հաղլար , մէվ-
 ճուտ սապիթ օլան , վէ-
 վաճիպլաղըմ օլան նէս-
 նէ :
 Հուղղար . Հաղըրտա օլան-
 լար :
 Հուղուղաթ . Հաղղ օլու-
 նաճագ շէյլէր , սէվինճ-
 լէր :
 Հուղուր . Բահաթ :
 Հուլուլ էթ'' . Կիրմէք , կէ-
 լիպ չաթմագ :
 Հուլլիեաթ . Թաթլը վէ-
 շիրին օլան նէսնէլէր :
 Հուպուպ . Տանէլէր , թօ-
 խուլլար , (հա իլէ) :
 Հուպուպ . էթ'' . Բուղ-
 կեար էսմէք (հէ իլէ) :
 Հուպպ . Մէհապպէթ , սէվ-
 մէք :
 Հուսուլ փէզիր օլ'' . Պիթ-
 մէք :
 Հուսուտ . Սինօրլար :
 Հուրուպ , Ղալղալար ,
 մուհարէպէլէր :
 Հուրր . Քէօլէ օլմայըպ քի-
 շիզատէ վէ աղատ օ-
 լան :
 Հուֆրէ . Գաղըլմըջ չու-
 գուր :

Ղ

Ղաեաթ . Սօնլար , նիհա- յէթլէր :	Ղարիգ . Սուլա պաթմըշ պօղոււմուշ օլան :
Ղալէպէ . Եէնմէք , իւսթ օլմագ :	Ղարիպ . Եապանճը , Թաա- ճիւպ օլունան չէյ :
Ղալի . Պէհալը :	Ղաֆլէթ . Տըդդաթսըղլըգ :
Ղալիլ . Գալըն , դապա :	Ղէմնաք . Քէտէրլի :
Ղամիւար . Ղամ Եէյիճի , միւքէտտէր :	Ղըլման . Քէօլէլէր :
Ղայուր . Ղայրէթլի օ- լան :	Ղըտա . Թաամ , Եէյէճէք :
Ղայէ . Սօն , նիհայէթ :	Ղուհուտէ . Ույգուտա օ- լան :
Ղանիմէթ . Ղազդատա տիւշմէնտէն ալընան մալ	Ղուրրէ . Այըն պիրինճի կիւնիւ :
Ղասիպ . Զօր իլէ ալըճը :	Ղուֆրան . Ալլահ Թարա- ֆընտան ինսանըն կիւ-
Ղատր . Զուլում :	նահընը աֆիլ օլունմաօր :

Ճ

Ճալիպ . Ճէլպ էտիճի , քէնտույէ չէքէն :	Ճէլիլ . Ուլու օլան :
Ճալիսէն , Օթուրարագ :	Ճէլպ էթ'' . Քէնտույէ չէք- մէք :
Ճահ . Մանսըպ :	Ճէհլ . Տիւնեատան խա- պէրսիլլիք , պիր շէյ
Ճամէշույ . Զամաշըր :	պիլմէմէ :
Ճայ . Եէր , մահալ , մէ- քեան :	Ճէմալ , կիւղէլլիք , Խա- ղըշըղլըգ :
Ճայիլ . Լայըգ :	Ճէմիլ . Կիւղէլ , տիւպէր , էյի :
Ճանիպ . Թարաֆ :	Ճէնան . Եիւրէք , կէօնիւլ , ճան :
Ճալիտան . Պաղը , տայիմ էօլմէղ օլան :	Ճէնապը Հագ . Ալլահ :
Ճարի . Ճէրէեան էտիճի , ագըճը , Վէ մէրի օլուպ	Ճէնապը Պարի . Եարատան Ալլահ :
նաս պէյնինտէ կէչէր օլան :	

ձէպապիր . ձէպապարէր ,	յէ տողրու թահրիգ էթ-
հադսըղ եէրէ ատամէօլ-	մէք :
տիւրէնէր :	ձիհէթ . եիւղ , եան , թա-
ձէպէլ . Տաղ :	րաֆ :
ձէպիյն . Ալըն , չիդադ :	ձինան . ձէննէթէր , պադ-
ձէվանիպ . Թարաֆլար :	չէլէր :
ձէտիտ . եէնի :	ձիւղ . Փարչա :
ձէրէեան էթ'' . Ադմադ ,	ձիւրմ . Գապահաթ :
չաիօուգ կէչիպ կիթմէք ,	ձիւրաթ . Էյիտլիք , ձէ-
ձէրր . Չէքմէք . քէնտու-	սարէթ :

Մ

Մա' . Իլէ :	Մալա քէլամ . Իֆատէ դա
Մադամ . եէր , մանսըպ ,	պուլ էթմէդ :
րիւթպէ :	Մալիք օլ'' . Պիր շէյէ սա-
Մադարր . Օթուրաճադ	հիպ օլմադ :
մահալ :	Մախթուլմ . Մէօհիւրիւ :
Մադթուլ . Քէսիլմիշ :	Մախուդաթ . Եարատըլմըշ
Մադթուլ . Էօլտիւրիւլ-	Մախտուլմ . Օզուլ :
միւշ :	Մահ . Այ :
Մադալրէթ . Գուտրէթ ,	Մահասէլ . Հէր նէ հալ իսէ :
դուվլէթ :	Մահպա . Եալընըդ , անճադ :
Մադիրէթ . Էօղըր ու պէ-	Մահդուղ . Կէօնլիւ աէվին-
հանէի դապուլ էթմէք :	միշ օլան :
Մադհարիյէթ , Նայիլ օլ-	Մահդուլն . Քէտէրլի :
մալլըգ :	Մահիյէ . Այլըգ :
Մաթլէպ . Իսթէնիլէն շէյ ,	Մահիյէթ . Պիր նէանէնին
Ալաճադ , մէրամ :	հադըգէթի :
Մաթլուպ . Իսթէնիլմիշ օ-	Մահլուլ . Սահիպի էօլմիւշ
լան :	օլուպ , սահիպսիդ դալ-
Մաթպաա . Պասմախանէ :	մըշ օլան :
Մալանիհայէ . Սօնսուղ ,	Մահիր . Մէհարէթլու ,
նիհայէթսիգ :	իւսթատ :

Մահճուպիյէթ . Ութան-
մադլըդ :
Մահմէտէթ . Համտ, սէնա :
Մահուտ . Մալիւմ, մա-
րուֆ, պէլլի :
Մահ պէ մահ . Այ պէ այ :
Մահսուպէն . Հիսապ օ-
լունարադ :
Մահլ էթ . Եօգ էթմէք :
Մահրուս . Հըֆղ օլունմուշ :
Մահրումուն պիւն . Իւզէ-
րինէ հիւքմ օլունմուշ
օլան :
Մահֆիլ . Մէճլիս մահալը,
վէ ճամիլէրտէ փատի-
շահա մախսուս դաֆէս-
լի օտա :
Մահֆուդ . Հըֆղ օլուն-
մուշ, սաղլանըլմըշ :
Մաղլուպ . Եէնիլմիշ :
Մաղտուր . Ղատրլանմըշ,
գարարլանմըշ օլան :
Մամուլուն պիւն . Քէնտի-
սիլէ ամէլ օլունմուշ,
եալըլմըշ :
Մամուր . Թանէ վէ էհա-
լիսի չօգ օլան, շէն օ-
լան :
Մայիլ . Պիր թարաֆա է-
յիլմիշ օլան, պիր շէյէ
մուհապպէթ էթմիշ օ-
լան :
Մանէվի . Բուհանի օլան :
Մանդուր . Պաղըլմըշ :
Մանթուդ . Սէօյլէնիլմիշ :
Մանի . Էնիէլ օլան, մէն
էտիճի :

Մապէտ . Իպատէթ եէրի :
Մապուտ . Քէնտիսինէ ի-
պատէթ օլունուր օլան,
Ալլահ, փուլթ :
Մասատտըդ . Թաստիդ է-
տիճի :
Մասնուաթ . Սանաաթ իլէ
եալըլմըշ շէյլէր :
Մասուն . Հըֆղ ու սիեա-
նէթ օլունմուշ :
Մասրուֆ . Սարֆ ու խարճ
օլունմուշ :
Մատէլէթ . Զուլում ու
ճէվրտէն աղտտ օլան իշ :
Մատէր . Անա, վալիտէ :
Մատուտ . Սայըլան :
Մատրուպ . Ուրուլմուշ,
տէօյիլմիւշ օլան :
Մար . Եըլան :
Մաքուս . Թէրս, աքսի :
Մաֆէվդ . Պալա, իւսթ :
Մաֆիդդամիր . Կէօնիւլտէ
մէվճուտ օլան :
Մէալ . Մանա, մէֆհում :
Մէարիֆշինաս . Իլմ սա-
հիպի :
Մէապ . Պիր շէյլին տա-
յիմա սըղընտըղը վէ գա-
րար էթտիյի եէր :
Մէարիֆ . Մարիֆէթլէր,
պիլիմիշ օլան շէյլէր :
Մէեամին . Պէրէքէթլէր,
ուղուրլար, վէ սօնու
խայր օլան խուսուսլար :
Մէգահա . Փաղիլէթլէր :
Մէզբիւր . Զիքր օլուն-
մուշ, անըլմըշ :

Մէկուֆ . Ալըշըլմըշ :
 Մէկմուլ . Իւմիտ օլուն-
 մուշ , ումուլուր :
 Մէթալի . Երլաըզլարըն
 տօղտուղու մահալ :
 Մէթալիպ . Թալէպ օլու-
 նան խուսուպար , ա-
 լաճագ :
 Մէլալ . Ճան սըզընթըսը ,
 դամ :
 Մէլէքէ . Մալիք օլան նէս-
 նէ , վէ մէհարէթ , ա-
 լըքդըք :
 Մէլզոււմ . Լազըմ օլան :
 Մէլիուզ . Խաթըրա կէլ-
 միշ օլան :
 Մէհազըր . Սագընաճագ
 քէյֆիյէթլէր :
 Մէհապպէթ . Մուհապ-
 պէթ , տօսթլուզ :
 Մէհասին . Կիւղէլլիքլէր ,
 կիւղէլ իշլէր :
 Մէհէլ . Մէօհլէթ :
 Մէհնուր . Կէրիպրագըլմըշ :
 Մէհտ . Չօճուզ պէշլիի :
 Մէճզոււմ . Վէճհի գաթի
 իւզրէ մալիւմ օլան :
 Մէճճանէն . Պատիհէվա :
 Մէճմա . Թօփլանաճագ
 եէր :
 Մէճմէրէ . Պուխուրտան :
 Մէմալիք . Մէմլէքէթլէր :
 Մէմլուք . Քէօլէ :
 Մէմուր . Մէօհիւրլու :
 Մէմնուն . Իհսան ու էլլի-
 յէ նայիլ իլէ սէվինճլի
 օլան :

Մէյլ էթմէք . Պիր թարա-
 ֆա էյիլմէք , պիր նէս-
 նէյէ մուհապպէթ էթ-
 մէք :
 Մէյուս . Իւմիտսիզ :
 Մէն էթ" . Պրագմամագ :
 Մէնասիպ . Մանսըպլար :
 Մէնգէպէթ . Ֆալլ ու հիւ-
 նէրտէն պահսէտէն հիք-
 եայէ :
 Մէնզիլ . Գօնագ եէրի , էվ
 խանէ :
 Մէննան . Աթա ու իհսան
 էտիճի (Ալլահ) :
 Մէնութ . Միւթէալլիք :
 Մէնուս . Ալըշըպ իւլֆէթ
 օլունմուշ :
 Մէնսուպ . Նիսպէթի օ-
 լան , միւթէալլիք :
 Մէնպա . Սույուն եէրտէն
 գայնատըղը փուլար :
 Մէշէյիլէթ . Շէյիլիք :
 Մէշհուն . Տօլու , տօլմուշ
 օլան :
 Մէշղուլ օլ" . Իշ կիւճ իլէ
 վագթ կէշիւմէք :
 Մէշմուլ . Իհսթա օլու-
 նուպ պիւրիւնմիւշ օ-
 լան :
 Մէշրութ . Շարթլանմըշ :
 Մէշրուհ . Շէրհ վէրիմիշ :
 Մէպալիղ . Մէպաղլար ,
 ագչէ մըգտարլարը :
 Մէպզուլ . Սարֆ խարճ
 օլունմուշ :
 Մէպլաղ . Աղչէնին մըգ-
 տարը :

Մէսալին . Մասլահաթլար ,
 իշէր :
 Մէսալիք . Եօլլար , մէս-
 լէքլէր :
 Մէսայի . Ղայրէթլէր :
 Մէսատէթ . Սաատէթէ սէ-
 պէպ օլաճագ խաարէթ :
 Մէսարր . Սէվինճլէր :
 Մէսաֆէ . Երրագլրդ :
 Մէսլրրէթպախշ . Սէվինճ
 վիրիճի :
 Մէսթուր . Կիզլէնմիշ :
 Մէսմու . Իշիտիլմիշ :
 Մէսնէտ Ռիթպէ , մէ-
 մուրիյէթ :
 Մէսուտ . Միւպարէք :
 Մէսրուրլիյէթ . Սէվինճ :
 Մէվզը . Եէր :
 Մէվուֆ . Վազըֆ օլուճ-
 մուշ , պիլիմիշ :
 Մէվետտէթ . Մուհապ-
 պէթ :
 Մէվու . Դօնուլմուշ :
 Մէվմուտ . Վար օլան :
 Մէվսում . Պիր իշարէթ
 վէ ալամէթ իլէ թա-
 նըլըր օլան :
 Մէվրուտ . Կէլմիշ :
 Մէվֆուր . Զօղ :
 Մէտար . Վէսլիլէ , սէպէպ :
 Մէտէտիկահ . Եարտըմ
 պէքլէնճէք Եէր :
 Մէտրէսէնիյին . Մէտրէ-
 սէտէ օթուրան :
 Մէրա . Չայըրլար , օթլապ
 Եէրլէր :
 Մէրաթիպ . Մէրթէպէլէր :

Մէրահիմ . Մէրհամէթլէր :
 Մէրասիմ . Ատէթլէր , շիյ-
 վէլէր :
 Մէրզի . Պէյէնիլմիշ , մագ-
 պուլ :
 Մէրհամէթէն . Ոճըյարագ :
 Մէրհուժ . Բահմէթլի :
 Մէրդուպ . Կիւզլէլ , խօշ ,
 բաղպէթլի :
 Մէրճու . Բէճա ու նիկագ-
 լէ մէմուլ օլան :
 Մէրպութ . Պաղլը :
 Մէրտումէքի չէշմ . Կէօզ
 պէպէյի :
 Մէրքիւզ . Մըսլանմըշ ,
 Եէրլէնմիշ :
 Մէքեաթիպ . Մէքէպլէր :
 Մէքեարիմ . Քէրէմլէր ,
 իզլէթ ու շէրէֆէ սէ-
 պէպ օլաճագ խույ վէ
 Կիշէր :
 Մէքին . Սաքին , օթուրան :
 Մէքիւլաթ . Եէյէճէք շէյ-
 լէր :
 Մէֆարըզ . Պաշ թէփէսի-
 նին օրթասը :
 Մէֆթուր . Թապիաթտա
 վար օլան , Եարատըլըշ :
 Մէֆիւէրէթ . Ուլուլուք .
 թաղիմ :
 Մէֆուլ . Ֆարզ վէ վա-
 ճիպ գըլլնմըշ :
 Մըսրա . Պիր պէյթին լքի
 գըսմըն հէր պիրի :
 Մինմանիւվազ . Միւսա-
 ֆիրէ իքրամ էտէր օլան :
 Միննէթ . Տէրտ , պէլա :

Միհր . Կիւնէշ , տօսթլուգ ,
մուհապպլթ :
Միյր . Պէյ :
Միհրի իրան . Պէյլէրպէյի :
Մին էլ գոտիով իշկլլտէն :
Մին զայրոյ հատտին . Հատ-
տը օլմադսըզըն :
Միննէթատր . Իհաանէ լու-
յըգ , մէսրուր :
Մինվալ . Թարզ , վէշհ ,
թարիզ :
Միւղտատ . Զիյստէ :
Միւէյեիտ . Գուզվլթ ու
մէթանէթ վէրիծի :
Միւէսսիր . Թէէսիր էտիծի ,
էսէր վէ նըշանէ պըրա-
գըճը , պիր նէսնէ ի-
շինէ իշլէյիծի :
Միւէքքիտ . Թէէքքիտ է-
տիծի , գուզվլթ վէրիծի :
Միւթալէա . Թէֆէքքիւր ,
տիւշիւնմէ :
Միւթատ . Ատթ էտինմիշ ,
Միւթէալ . Ալլաւհըն շան
ու շէրէֆինէ տէլալէթ
էտէն սըֆէթ :
Միւթէահիտ . Պիր պիրիլէ
ահա էտէն , եիւզէրինէ
ալան :
Միւթէատտիտ . Կէօնս-
կէօն , չօգ :
Միւթէղամմին . Շամիլ ,
հապի օլան , իշինտէ օ-
լան :
Միւթէէսսիր . Թէէսիր է-
տիծի , քէտէր վէրիծի :
Միւթէէսիֆ . Քէտէրլի ,

Միւթէխալլազ . Եարա-
տըլմըշ , խոյ օլմուշ ,
Միւթէհազգըզ . Թահգիզ
էտիծի , կէրչէք օլտու-
ղունու պէյան էտիծի :
Միւթէհաթթըմ . Վահիպ
լազըմ :
Միւթէմէյիլլ . Սայիրլէր-
տէն այրըլմըշ :
Միւթէյէմմին . Մէյմէ-
նէթլի , պէրէքէթլի :
Միւթէմէննա . Իէճա օ-
լունմուշ :
Միւթէհէվիի . Տիւրլիւ
տիւրլիւ :
Միւթէսարըֆ . Սահիպ :
Միւթէվէգըզ . Պագըպ
պէքլէյիծի , թապի օ-
լան , միւթէալլիզ :
Միւթէվէսաթ . Օրթա
տէրէճէ :
Միւթէվէֆա . Էօլմուշ ,
Միւթէրէթթիպ . Թէրթիպ
էտիծի , թէրթիպէ կի-
րիպ հասըլ օլան :
Միւթէքէֆֆիլ . Քէֆիլ օ-
լան :
Միւթթաթըզ . Իթթիխազ
էտիծի . ալըպ դապուլ
էտիծի :
Միւթթասըլ . Պիթիշիք :
Միւթթասըֆ . Քէնտիսին-
տէ պիր սըֆէթ մէվ-
ճուտ օլան :
Միւթթէհիթ . Թէօնմէթ-
լի , գապահաթլը :
Միւթթէրա . Թէր ու թազէ

Միւլլադիմ . Նէսնէտէն
ասլա ալըլմադ օլան :
Միւլլէդէմ , Իլթիզամ օ-
լունմուշ :
Միւլթէզիմ . Իլթիզամ է-
տիճի , իւղէրինէ ալան :
Միւլհագաթ . Իլալէ օլու-
նան մահուլ :
Միւլթէրէմ . Հիւրմէթլի .
Միւլթէրէգ . Եանմըշ :
Միւլիմ . Իգթիզալը .
Միւճալաթ . Ճէզալար :
Միւճասէրէթ . Ճէսարէթ :
Միւճէրրէպ . Թէճրիւպէլի
Միւճէրրէտ . Զըպլադ , սա-
ֆի , Կալընըշ :
Միւմանաաթ էթ" . Մէն
էթմիք , պրադմամադ :
Միւմիլա . Իմզալը ,
Միւմթէնի . Միւմթին օլ-
մահան :
Միւմթէնի իւթթադիւր .
Պօղուլմասը , տէյիշիլ-
մէսի միւմթին օլմահան :
Միւնասաթէթ . Միւսա-
վաթ իւղրէ պէօլմէք :
Միւնասէպէթ . Եադըշ-
մադ , ալադա :
Միւնաֆի . Զըտտ , մու-
ղայիր :
Միւնդադի . Արտը քէսիլ-
միշ , թէքմիլ օլմուշ օ-
լան :
Միւնթաղըր . Կէօլէտիճի ,
Միւնթէզիլ . Ինթիզալ էթ-
միշ , Կէօլմիւշ :
Միւնթէսալ . Սէշիլմիշ :

Միւնթէհա . Սօն , նիհա-
յէթ , ուճ :
Միւնիմանէ . Վէլինիմէ-
թէ լալըգ օլան :
Միւնտէրիճ . Տէրճ օլուն-
մուշ , Կաղըլմըշ ,
Միւնքէսէր . Գրըլմըշ :
Միւնար . Իշարէթ օլուն-
մուշ :
Միւնարիւն պիլպէնան .
Փարմաքլա Կէօսթէրի-
լիւ , մէշնուր :
Միւնթէզիլ . օղրաշըպ իշ
իլէ վազթընը Կէշիրի-
ճի :
Միւշիւ . Իշար էտիճի ,
պիլտիրէն :
Միւշիյր . Վէզլրէ լալըգ
րիւթպէ :
Միւշֆիդ . Մէրհամէթլի :
Միւպահի . Իֆթիլսար է-
տիճի :
Միւպաշէրէթ էթ" . Պաշ-
լամադ :
Միւպատէլէ էթ" . Տէյիշ-
մէք , թրանփա էթմէք :
Միւպէյեիլ . Պէյան էտի-
ճի :
Միւպէրհէն . Իսպաթ օ-
լունմուշ :
Միւպթէլա օլմաք . Կի-
րիֆթար օլմադ , տիւշ-
մէք :
Միւսաստէ . Բուխսաթ :
Միւսագգաֆաթ . Վադֆ
իյրատը :
Միւսամէհա . Միւլայիմէթ ,

- միւսաատէ իլէ մուամէ-
լէ էթմէք, տիգաթ էթ-
մէմէք :
- Միւսամմէմ . Թասմիմ օ-
լունմուշ, սահիհէն նի-
յէթ օլունմուշ :
- Միւսթաղնի . Ասլա միւհ-
թաճ օլմայան :
- Միւսատտըզ . Թասաիզ
էտիճի :
- Միւսարէաթ էթ" : Աճէլէ
էթմէք :
- Միւսէլլէմ . Մալիւմ, թէս-
լիմ օլունմուշ :
- Միւսթէան . Քէնտիսին-
տէն ետրտըմ իսթէնի-
լիր օլան :
- Միւսթէգիւմ . Տօղրու :
- Միւսթէլլիւմ . Նէպէպ օ-
լան :
- Միւսթէճիր . Քիրաճը :
- Միւսթէմէնտ . Ֆաղրր,
ղամնազ :
- Միւսթէմէրր . Մէթին օ-
լան, տայիմ վէ միւթ-
թասըլ օլան :
- Միւսթէնթիզ . Սօրուճու,
իսթինթադ էտիճի :
- Միւսթէպան . Աշիքեար
օլան :
- Միւսթէվճիպ . լայըզ, սէ-
պէպ, վէսիլէ :
- Միւսթէրհամ . Մէրհամէթ
իսթէնիլմիշ :
- Միւսթէտա . Իսթիտա օ-
լունմուշ, իսթէնիլմիշ :
- Միւսվազաթ էթ" . Ասըլ
- մադսէտի կիլլէմէք նի-
յէթիլէ միւտահանա էթ-
մէք :
- Միւսվաղըս . Իշէ տայիմա
միւսվաղէմէթ էտէն :
- Միւսվալաթ . Տօսթլուզ :
- Միւսվաճէհէ . Եիւդ հիւղէ:
Միւսվաճէլէթ . Եէթիշմէք,
Միւսվաֆըզ . Ույղուն :
- Միւսվաֆֆադըյէթ . Ույ-
մաղըզ :
- Միւստալաթ . Իլան վերիպ
թիմար էթմէք :
- Միւստավէմէթ էթ" . Իզ-
տամ էթմէք :
- Միւստավիմ . Տէվամ էտիճի,
Միւսէրրիս . Տէրս վէրիճի,
իսճա :
- Միւստէթ . Վաղըթ :
- Միւսսիքէ . Զիհն գուվ-
վէթի :
- Միւրաաթ . Բիւյէթ վէ
հիւրմէթ էթմէք, կէօ-
ղէթմէք :
- Միւրէզզէմ . Բադամլան-
մըշ, եաղըլմըշ :
- Միւրիւվլէթ . Ատէմիք,
ինսանիյէթ :
- Միւրլ . Դուշ :
- Միւրշիտ . Տօղրու հօլ
կէօսթէրիճի :
- Միւրուր էթ" . Կէշմէք :
- Միւքեաթէպէ . Մէք-
թուպլաշմա :
- Միւքէմմէլ . Թամ, թէքմիլ:
Միւքթէսէպ . Դաղանըլ-
մըշ :

Միւֆատ . Մանա ,
 Միւֆերիգ . Տէօքիւճիւ ,
 եադարրըճը , չօգ վէ-
 րիճի ,
 Միւֆթէխիր . Էօյիւնիւ-
 ճիւ :
 Միւֆրէտաթ . Այրը այրը
 օլան :
 Միքնէթ . Գուզվէթ ,
 գուտրէթ :
 Միֆթահ . Անախթար :
 Մուալլա . Ալի , եիւճէ օ-
 լան :
 Մուալլիմ . Խօճա ,
 Մուամէլէ էթ'' . Ինսան
 ինսան իլէ իշ կէօրմէք :
 Մուայէշէթ . Խօշճա կէ-
 չինմէ :
 Մուալէնէթ . Եարտըմ :
 Մուախարէն . Սօնրա :
 Մուգայեէտ . Գայտ օ-
 լունմուշ :
 Մուգալէլէ էթ'' . Շարթ-
 լաշմազ :
 Մուգատտէմ . Էվվէլ :
 Մուգատտէս . Աղիզ , փաք
 օլան :
 Մուգատտէր . Ալիահտան
 թայեին օլունմուշ :
 Մուգթէզա . Լազըմ վէ
 վաճիպ :
 Մուգթէտիր Գուտրէթլի ,
 Մուգիմ . Սաքին , օթու-
 րան :
 Մուզահէրէթ . Եարտըմ ,
 հիմայէթ :
 Մուզթարրա . Եիւրէք չալ-
 գանթըսընա տիւշէն :
 Մուզիր . Զարարը :
 Մուխալէսէթ . Խալիսլիք
 իլէ կէչինմէ :
 Մուխալէֆէթ . Զըտըզ :
 Մուխթար . Սէշիլմիշ , դա-
 րար վէրիլմիշ :
 Մուխասէմիթ . Տալա վէ
 տիւշմէնլիք :
 Մուխլիս . Խալիս տօսթ :
 Մուխապէլէ . Խապէրլէշ-
 մէ :
 Մուխասիաս . Խախսիս վէ
 թայեին օլունմուշ :
 Մուխասէլէթ . Տօսթ-
 լուզ :
 Մուհաթ . Գուշատըլմիշ :
 Մուհիպպ . Տօսթ :
 Մուհասէպաթ . Հիսապ-
 լար , մուհասէպէլէր :
 Մուհասին . Էյլիք էտիճի :
 Մուճաղաթ . Ճէզալար :
 Մուճասէրէթ . Ճէսարէթ :
 Մուճէրրէտ . Զըպլազ ,
 սաֆի , եալընըզ :
 Մուճիպ . Սէպէպ :

Ն

Նազըլ . Կէօթիւրէն , Հի-	Նէմիյգա . Մէքթուպ :
քեայէ էտէն :	Նէյիր . Փարլագ , Ղիեպլը :
Նագտ . Հաղըր ագչէ :	Նէշաթ . Սէվինն , քէյֆ :
Նազար . Պաղըլ :	Նէշաթ էթ'' . Փէյտա օլ-
Նաթիւվան . Գուվվէթլի :	մագ , իլէրի կէլմէք :
Նամ . Իսմ , շէօհրէթ :	Նէսլ . Զիւրրիյէթ :
Նամահսուր . Էօլչի' սիւզ ,	Նէվ . Տիւրլու , ճինս :
հատսըղ :	Նէվալ . Իհսան , Նասիպ :
Նամատուտ . Սայըլմաղ ,	Նէվպալէ . Թուրֆանտա :
հիսապսըղ :	Նիկեան . Պաղըլ :
Նամիզաճ . Քէյֆսիղ :	Նիհան օլ'' . Կէօրիւնմէմէք ,
Նամուաշ . Պիր խիմտէ օ-	Կէօղտէն զայպ օլմագ :
լան :	Նիհատէ . Գօնմուշ :
Նամիւթէնահի . Սօնու	Նիմէթ . Էյլիք , իհսան :
եօգ :	Նիսվան . Գարը թաղըմը :
Նաշի . Տօլայը :	Նիւղհէթ . Սէֆա , թէ-
Նաշիղ . Պիր նէսնէ տէյ-	ֆէրրիւն :
մէզ :	Նիւմա . Կէօսթէրիճի :
Նասաղ . Տիւղկիւնսիւզ :	Նիւմուն . Կէօսթէրիճի ,
Նասիհէթատէ . Նասիհա-	պէնղէր :
թը ատէթ էթ միշ :	Նիւմունէ . Էօրնէկ :
Նասսպ էթ'' . Իշէ , մանսը .	Նիւվաղ . Օիշայըճը :
պա դօմագ :	Նիւվաղիշ . Օիշամագ :
Նէղաքէթ . Նաղիքլիք .	Նիւվիտ . Միւթտէ , խա-
Նէղտ . Եան :	յըրլը խապէր :
Նէճապէթ . Սօյու փագ :	Նուսուտ . Տէլիլէր , պիւր-
Նէճիպ . Նէսլի փագ :	հանլէր :

Շ

Շագգ էթ'' . Եարմագ ,	Շերիֆ . Միւթէպէր , շէ-
այլըմագ :	րէֆլի :
Շահան . Լայրդ :	Շէրհ էթմէք . Մանասընը
Շահանէ . Փատիշահա լա-	աչմագ :
յըդ :	Շէրմ . Ութանմա :
Շամիլ . Իշինէ ալան , էօր-	Շէրմսար . Ութանղան :
թէն :	Շէֆգաթ . Մէրհամէթ ,
Շայէսթէ . Լայրդ :	աճըմագլըդ :
Շայէտ . Պէլքի :	Շիար . Թէն իւղէրինէ կէ-
Շատի . Սէվինճ :	յիւէն կէօմէկ : Նշան ,
Շատման . Սէվինճլի , մէմ-	ալամէթ :
նուն :	Շիթապ . Աճէլէ :
Շաքիր . Շիւքր էտիճի :	Շիյմէ . Թապլիաթ , խույ :
Շաֆի . Խասթայի էյի է-	Շիյվէ . Նազ , էտա , ա-
տիճի :	տէթ , դախտէ :
Շէթթա . Չօդ , վէ այրը	Շիտտէթ . Սէրթլիք :
այրը :	Շիրազէ . Քիթապըն պաղը :
Շէթոււմ . Սէօյիւլմիւշ :	Շիրին նիքեաթ . Կիւզէլ
Շէհրիյէ . Այլըդ :	սէօղլիւ , կիւզէլ Նիւք-
Շէհրէր . Գուշ դանատը-	թէլու :
նըն էն ուզուէն թիւյիւ :	Շիքէսթ էթ'' . Գըրմագ :
Շէյխուսէթ . Իսթիեար-	Շիւզգա . Մէքթուպ :
լըդ :	Շիւթոււմ . Սէօյիւպ սայ-
Շէվզ . Արզու :	մալար :
Շէվքէթ . Փատիշահէ մախ-	Շիւքիւֆթէ . Չիչէք կիպի
սուս օլան հէյպէթ :	աչըլմըշ :
Թիքէն :	Շուհուտ . Շահիալէր :
Շէրի . Շէրաաթա տայիր :	Շումուլ . Շամիլ , հափի :
Շէրիք . Օրթագ , արդատաշ :	

Ո

Ուգտէ . Տիւյիւմ , պաղ ,	Ուպուտիյէթ , Գուլլուգ ,
միւշքիլ :	քէօլէլիք :
Ումուր . Իշլէր , էմրլէր :	

Չ

Չաքէր . Քէօլէ , խտմէթ-	Չէշմ , Կէօղ :
ճի :	Չէնտ . Պիր գաչ :

Պ

Պա . Իլէ :	Պատէլ գապուլ . Գապուլ
Պասէնէտ . Սէնէտ իլէ :	էթտիքտէն սօնրա :
Պաղը . Գալան :	Պատէմա . Պունտան սօնրա :
Պախ . Սէպէպ :	Պար . Եիւք , տէօքիւճիւ ,
Պալա . Եօգարը , եիւքսէք :	Եաղտըրլճը քէրրէ :
Պալաթէր . Տահա եիւք-	Պարի . Եարատան :
սէք :	Պարկեհան . Իզն ու բուխ-
Պալիղ օլմագ . Եէթիշմէք :	սաթ մահալլը , տիվան-
Պալիշ . Եաստըգ :	խանէ :
Պախուսուս . Խուսուսա ,	Պէզլ էթ" . Սորթի վէ խարճ
իլլա :	էթմէք :
Պահիր . Աշիքեար :	Պէլահէթ . Խայր ու շէրրի
Պահա էթ" . Սէօղ աչմագ ,	ֆէրդ էթմէք տէրէճէ-
սէօլէմէք :	սինտէ աչմագլըգ :
Պապ . Գաիու :	Պէհիյ . Կիւզէլ :
Պասըրէթ . Կէօղ :	Պէհճէթ . Կիւզէլլիք , ճէ-
Պատ . Սօնրա :	մալ :
Պատէղին . Պունտան սօն-	Պէղայէթ . Չօղ , փէք :
րա :	Պէճայիշ , Թրանփա :

Պէշնէլ էմսալ . Ագրան ու
էմսալ արասընտա :
Պէշնինատէ . Արամըղտա :
Պէշնտէկեան . Պէշնտէլէր ,
գուլլար :
Պէշնտէփէրվէր . Եմրի ալ-
թընտա օլանլարա էյլիք
էտիպ պէսլէյիճի :
Պէշէր . Ինսան , ատէմ :
Պէտ . Ֆէնա , քէօթիւ :
Պէտ էթմէք . Պաշլամագ :
Պէտիհի . Անսըզըն , գու-
հուր էտէն :
Պէտիտ . Զահիր , կէօզ
կէօրիւր օլան :
Պէրայի . Իչիւն :
Պէրէվաթ . Պէրաթլար :
Պէրիւթամ . Թէքմիլ շիֆա
պուլմագ :
Պէրկիւղիտէ . Սէչիլմիշ :
Պէրրի . Գարայա միւթա-
ալլիք :
Պի գուտրէթ . Գուտրէթ-
սիդ :
Պիզղաթ . Քէնտի , քէնտիսի :
Պիզղարուր . Նաչար օ
լարագ :
Պիզէվալ . Ֆանի օլմա-
եան , տայիմ օլան :
Պիթթահրիր . Եազըլարագ :
Պիթթէնզիլ . Թէնզիլ օլու-
նարագ , էնտիրիլէրէք :
Պիլա . Սըզ :
Պիլազէլէտ . Էվլասսըզ :

Պիլա մէօհլէթ . Վազըթ
վէրմէյէրէք :
Պիլ էթրաֆ . Եթրաֆիլէ :
Պիլ իշթիրա . Սաթըն ա-
լարագ :
Պիլ խասսա . Իլլա :
Պիլ ճիւմէ . Հէփսի :
Պիլութֆիհի Թաալա . Ալ-
լահըն լութֆու իլէ :
Պիլ վիւճուհ . Հէր վէշնէ :
Պի խուլուս իւլ պալ . Խա-
լիս Եիրէքլէ :
Պի հուշ . Տէլի , սէրսէմ :
Պիմար . Խասթա , քէֆսիդ :
Պի մէճալ . Ֆազըր , գուտ-
րէթսիդ :
Պիյուտէ . Պօշ , ֆայտէսիդ :
Պինամ . Նամսըզ , շէօհ-
րէթսիդ :
Պինհայէ . Սօնսուզ :
Պիշարէթ . Միւժտէ :
Պիտաէ . Սէրմայէ , ասըլ
մալ :
Պիտիրիդ . Ելտէն կէլէն
զայրէթի էթմէք :
Պիրիեա . Բիեասըզ , իքի
Եիւզլիւլիւք էթմէյէ-
րէք :
Պիրուն . Խարիճ , տըշթա-
րաֆը , զիյատէ , միւ-
թէճավիւզ :
Պիքէս . Քիմսէսիդ :
Պույ . Գօզու :

Ս

- Սաատէթլու . Պախթլը . Սէեահէթ . Եօլճուլուգ :
 Սազ . Եափըճը , տիւղկիւն , Սէղա . Սէղալար , Լայըգ :
 վերիճի . Սէյ էթ'' . Իշ / թմէք :
 Սալահ . Ֆասիտ օլմայըպ , Սէմէն . Պէհա , գըյմէթ :
 էյի օլմագ , ույղուն , Սէմէրէ . Մէյվէ :
 պարըշըգ վէ ույուշուգ , Սէնա էթ'' . Մէտն էթմէք :
 օլմագ : Ունաւէր . Մէտն էտիճի :
 Սալիս . Իւշիւնճիւ : Սէնէտաթ . Ունէտլէր :
 Սալիֆիւլիքը . Զիքրի կէշ- Սէնիյ . Շէրիֆ , եուճէ ,
 միշ , եաղըլմիշ : Սէպիլ . Եօլ :
 Սահապէթ . Եարտըմճըլըգ , Սէր . Պաշ :
 սահրպլիք : Սէրզէնիշ . Պաշա ուրմագ-
 Սամէտանի . Ալլահա միւ- լըգ , սիթէմ :
 թաալիգ : Սէրզէտէ . Պաշ վէրմիշ օլան
 Սամի . Եիւքսէք , եիւճէ Սէրիան . Աճէլէ :
 օլան : Սէրիւր . Թախթ :
 Սամիմի . Խալիս , կէրշէք : Սէրմէսթ . Սէրիսօշ , չայ-
 Սայ . Լայրէթ : րան :
 Սայէ . Կէօլկէ , հիմայէթ : Սէրմու . Գըլ պաշը ,
 Սապալէթ . Զօճուղլուգ : Սէրնիհատէ . Պաշը գօ-
 Սապըգ . Կէշմիշ : մուշ :
 Սապիթ . Պիւր գարար օ- Սէրվէթ . Զէնկինլիք :
 լան : Գըմըլտանմահան : Սէքէնէ . Ենալի :
 Սալպ . Թարաֆ : Սէֆալէթ . Սէֆիլլիք :
 Սատարէթ . Սատրաղամ- Սէֆինէ . Կէմի :
 լըգ : Սըհէթ . Շաղլըգ , խաս-
 Սարաֆան . Սարաֆլար : թա օլմամագ :
 Սարիգ . Խըրսըղ : Սըտգ . Եալան օլմամագ :
 Սարիւ . Խալիս , աշիքեար : Սիւխէն . Սէօղ , քէլիմէ ,
 Սարֆ էթ'' . Խարճ էթմէք : լաղըրտը :
 Սարֆը նազար էթ'' . Վաղ Սիւմմէ . Պատէհու , ան-
 կէշմէք , կէօրմէմէք : տէն սօնրա :
 Սաքին . Պիւր եէրտէ օ- Սիեագ . Թարղ :
 թուրան : Սիթայիշվէր . Մէտն էտէն :

Սիւք . Սրբա :
 Սիյրէթ . Մանէվվի եօլ ,
 արթվար :
 Սիւթուտէ . Մէտն օյուն-
 մուշ :
 Սիւպեան . Քիւչիւք էր-
 քէք չօճուզլար :
 Սիւվարի . Աթլը :
 Սիւրաթ . Աճէլէ :
 Սիւրուր . Սէվինճ :
 Սիւքիւն էթմէք . Տուր-
 մագ , գըմըլտանմամագ :
 Սիփէհսալար . Սէրասքէր :

Սուզ . Սուզան . Եագըճը ,
 Սուհուլէթ . Գօլայլըզ :
 Սույ . Թարաֆ : Ֆէնա :
 Սունուֆ . Սընֆլէր , տէ-
 րէճէլէր :
 Սուտ . Ֆայտէ :
 Սուտուր էթ" . Ջուհուր
 էթմէք , պիր եէրտէն
 չըզմագ , հասըլ օլմագ :
 Սուրէթնիւմա . Եիւզ կէօս-
 թէրիճի ,
 Սուրի . Ճիսմանի :

Վ

Վագրֆ . Խապէրտար :
 Վազ էթ" . Գօմագ :
 Վալա . Եիւքսէք . ալի օ-
 լան :
 Վալիտ . Պապա :
 Վալիտէ . Անա :
 Վահիպ . Պաղըչլայըճը ,
 վերիճի :
 Վահիտ . Պիր :
 Վայէ . Նասիպ , միւրատ :
 Վայէտար . Նասիպլու ,
 միւրատընա էրէն :
 Վապէսթէ . Պաղլը :
 Վասըլ օլ" . Եէթիշմէք ,
 Վասի . Կէնիշ :
 Վատի . Տէրէ :
 Վարէսթէ . Խէլաս օլմուշ ,
 գուրթուլմուշ :
 Վարիտ օլ" . Կէլմէք :

Վէղայիֆ . Վագրիֆէլէր ,
 շարթլար , աշտար :
 Վաֆիր . Ջօգ :
 Վէլէտ . Օղուլ , էվլատ :
 Վէլիմէ . Տիւլիւն թաա-
 մը , զիյաֆէթի :
 Վէլինիմէթ . Պիրինէ նի-
 մէթ ու ինսան էտիճի
 օլան էֆէնտիսի :
 Վէսաեա . Սըփարըչլար :
 Վէսաթէթ . Արայա կիր-
 մէքլիք :
 Վէքեալէթփէնան . Սատ-
 րագամ :
 Վէֆա . Սէօպիւնտէ տու-
 րուպ վատը իճրա էթ-
 մէ . իւզէրինէ ալպըղը
 շէյի թէմամէն իճրա
 էթմէք :

Վէֆաթ էթ". Էօլմէք :	Վիւզէրա . Վէզիրլէր :
Վէֆա . Գուտուժ , վի- րուտ , վիսուլ :	Վիւալէթ . Սէվկիւլլուսը- նա գաւուլմագ :
Վիգտէ էթ". Զարար ու զիեանտան էսիրկէմէք :	Վիսուլ էթ". Վարմագ :
Վէրագփարէ . Գեաղըտ փարչասը :	Վիֆուր . Զօդ , քէսրէթ :
Վիրուտ էթմէք . Կէլմէք , եէթիշմէք :	Վուգուալթ . Վազը օլան շէյլէր :
	Վուգուա կէլմէք . Զու- հուր էթմէք :

S

Տաի . Տուաճի :	Տէսթափիզ . Ճիւզի հէ- տիլէ :
Տաիեան . Տուաճըլար :	Տէսթուր . Վէզիր , միւ- շիյր :
Տախիլ օլ". Կիրմէք :	Տէսթկիյր . Եարտըմճը , արգա :
Տամէն . Էթէկ :	Տէվամ էթմէք . Արգասը պրագմամագ :
Տանիշ . Պիլկիճ , իլմ , մա- լիւմաթ :	Տէր . Գափու : Իշինտէ :
Տավաթ . Տուալէր :	Տէրեա . Տէնիզ :
Տավէր . Ատալէթլի :	Տէրկեահ . Սէրայ հավլիսի :
Տատ . Վէրկի , իթա , ա- թա , ատալէթլի : Ին- սաֆ , հագդ :	Տէրուհի . Իչ , տախիլի :
Տատէր . Գարտաշ :	Տէրտէսթ էթմէք . Էլտէ օլմագ :
Տատ ու սիթատ . Ալըշ վէ- րիշ :	Տէրքեար . Աշիքեար , Տէֆաթլէ . Թէքրարէն :
Տար . Գօնագ , սէրայ :	Տէրք էթ". Անլամագ :
Տարիւլ խիւաֆէթիլ ալի . Իսթանպօլ :	Տէքեաքին . Տիւքեանլէր :
Տարպ էթմէք . Ուրմագ , տէօյմէք :	Տէֆաթըր . Տէֆթէրլէր :
Տէլիլ . Գըլափուզ , վասէ- թա :	Տիւ . Եիւրէք :
Տէյն . Պօրճ :	Տիւ խահ . Իսթէք :
Տէսթ . Էլ :	Տիւճու . Կէօնիւլ արայը- ճը , կիւզէլ :

Տիւտատէ . Կէօնիւլ վեր-	Տուխան . Թիւթուն :
միշ :	Տուխուլ էթ'' . Կիրմէք :
Տիյտէ . Կէօղ : Կէօրմիւշ ,	Տուն . Աշաղը , սէֆիլ ,
թէճրիւպէլի :	տէնի :
Տիրայէթ . Ազլ , զէքեա :	Տուշ . Օմուզ :
Տիրիզ էթ'' . Էլտէն կէլէնի	Տուր . Ուզագ :
էթմէմէք :	Տուրէրպար . Ինճի եաղ-
Տիրինէ . Էսկի :	տըրըճը :
Տու . Իքի :	

Ր

Րադիմէ . Եաղը , չըղը :	Րէսայիլ . Րիսալէլէր , քիւ-
Րադպէթ էթ'' . Հիւրմէթ	չիւք քիթապլար :
ու իթիպար էթմէք :	Րէսանէնտէ . Իրիշտիրիճի ,
Րահ . Եօլ :	ուլաշտըրըճը :
Րահէ . Ավուճ :	Րէսիտէ . Եէթիշմիշ :
Րահիմ . Մէրհամէթ էտիճի :	Րէվաճ . Խալզ արասըն-
Րահի . Միւթաալլիք , կէ-	տա ալընըպ կէչմէք :
րի տէօնիւճիւ :	Րէտտ էթ'' . Կէրի վէրմէք :
Րայիճ . Կէչէն , սիւրիւլէն :	կէրի չէվիւրմէք :
Րապթ էթ'' . Պաղլամագ :	Րէքզ էթ'' . Տիքմէք :
Րավղէ . Սու եաթաղը ,	Րէֆաքէթ . Եօլտաշ , ար-
պաղչէ վէ ճէննէթ :	դատաշ օլմագ :
Րէզլին . Աղլը , վագար սա-	Րէֆահ էթ'' . Խօշ հալ վէ
հիպի , խաֆիֆ , ագըլ-	րահաթ իւզընէ կէչին-
սըղ օլմահան :	մէք :
Րէհտ օլ'' . Խէլաս պուլ-	Րէֆթար . Կիտիշ :
մագ , գուրթուլմագ :	Րէֆի . Եիւճէ , եիւքսէք :
Րէհպէր . Գըլափուղ , Եօլ	Րըզզըյէթ . Քէօլէլիք :
կէօսթէրիճի :	Րիայէթ . Հիւրմէթ , սայղը :
Րէնճիտէ . Ինճինմիշ :	Րիշթէ . Խիլիկ , թէլ :
Րէշատէթ . Տօղու Եօլու	Րիւշտ . Տօղու Եօլտան
պուլուպ անտէն կիթմէ :	կիթմէք , տօղրու ախ-
Րէս . Պաշ :	լագտա օլմագ :

Բիւքն . Պիր մատտէնին	Բուգ . Կիւն :
ասյր վէ էսասր :	Բուզէ . Կիւնլիւք :
Բիւֆէգա . Սրգատաշլար,	Բույէթ էթմէթ . Կէօր-
հօլտաշլար :	մէք :
Բիֆաթ . Սլիշան :	Բուշէն . Փարլագ :

Փ

Փայ . Աեագ :	Փէտէր . Պապա :
Փայտար . Գալի , մէթին :	Փիրա . Տօնատընը , օը-
Փէգիր . Գապուլ էտիճի :	րասընա գօյուճու :
մալիք օլան :	Փիրամէն . Քէնար , չէվ-
Փէնճ . Պէշ :	րէ :
Փէյամ . Խապէր , միւթտէ :	Փիրասթէ . Սըրանընա
Փէյամ . Էօլլիւճիւ :	գօնմուշ , տիւղիւմիւշ
Փէյտէրփէյ . Եաւաշ Եա-	օլան :
վաշ , տէրէճէ տէրէճէ ,	Փիշկեան . Էօն , հուզուր :
արտ արտա :	Փիսթէր . Տէօշէք , Եա-
Փէրվէրտէ . Պէնլէնմիշ ,	թագ :
թէրպիյէ օլմուշ օլան :	Փիւր , Տօլու , չօգ :

Ք

Քեամիլէն . Թէքմիլէն :	Քեար . Իշ :
Քեամալին . Միւրատընա	Քեարկիր . Թաշ պինա :
նայիլ օլան , պալսթը	Քեարպան . Քէվրան :
օլան :	Քեափի . Էլվէրէճէք :
Քեամրան . Միւրատ էթ-	Քէթէպէ . Քեաթիպէր :
տիյինի հուսուլա կէ-	Քէլիմաթ . Քէլամլէր ,
թլիրիճի :	սէօզլէր :
Քեային . Մէվճուտ օլան ,	Քէմահիւվէ . Օլտուղու
վար օլան :	կիպի :
Քեայինաթ . Վար օլան	Քէմաքեան . Էվվէլքի կի-
շէյլէրին հէփսի :	պի :

Քէմթէր . Նագիր . իթի-	Քերէմքեար . Իհսան , ինս-
պարսըզ :	յէթ էտիճի :
Քէմինէ . Աճիզ , հագիր ,	Քերիմ . Քերէմ , իհսան
Քէսան Քիմսէլէր ,	էտիճի :
Քէտրէթ . Զօգ :	Քերիմէ . Գըզ էվլատ :
Քէշիտէ էթ'' . Զէքմէք :	Քիեհան . Օթ , սաման , իւ-
Քէպիր . Պէօյիւք :	լաֆ :
Քէսիր . Զօգ :	Քիւք . Գալէմ , դամըշ :
Քէսպ էթ'' . Գազանմազ :	Քիւթուպ . Քիթապլար :
Քէշի . Վաթըղ :	Քիւլիյէն . Պիսպիթուն :
Քէտուրէթ . Քէտէր , դամ :	Քիւշատ էթմէք . Աշ-
Քերէմտիյտէ . Ելիք կէօր-	մազ :
միւշ :	

Յ

Յագըր . Միւհթան :	Յէյզ . Պերէքէթ , Պօլ-
Յախր էթմէք . Քէնտույէ	լուգ , իհսան , իլէրի-
թազիմ էթմէք :	լէմէ :
Յայիզ . Իլէրի , իւթուն ,	Յէսիս էթմէք . Պօզմազ ,
ալա օլան :	տաղըթմազ , պաթ-
Յանի . Պագը օլմանն :	թալ էթմէք :
Յասլ էթմէք . Պիրպիրին-	Յէվգէլատէ . Ատէթտէն
տէն ալըրմազ , տալա-	դիյատէ :
յի հիւքմ էթմէք :	Յէրամուշ էթ'' . Ունութ-
Յարթ . Զիյատէ :	մազ :
Յէգահէթլու . Իլմը շէրի-	Յէրավան . Զօգ . պօլ :
աթլա ալիմ օլան :	Յէրզէնտ . Օղուլ :
Յէգահաթ . Բուսվայըղ ,	Յէրիզէ . Տինճէ վէ եա
րէզալէթ գապահաթ :	մէմուրիյէթճէ իճրաթը
Յէզլէքէ . Մէֆհուլմէ-	վաճիպ օլան խու-
թիճէ :	սուս :
Յէթանէթ . Զիհն աչըզ-	Յէրսուտէ . Աշընմըշ , էս-
լըղը :	կիմիշ :
Յէխամէթ . Մէմուրիյէթի	Յըթրէթ . Թապիաթ , եա-
հիւքսէք , ազամէթ :	րաթըլըշ :

Ֆերգէթ էթմէք . Պիրպի-	Ֆիւեուզաթ . Ինայէթլէր,
րինտէն այրմագ :	քէրէմլէր :
Ֆիլ հագըգա . Կէրչէքտէն,	Ֆիւզուլի . Հագսըզ օլա-
Ֆի մապատ . Պուռնտան	րագ , ու՛՛՛ հէրէ :
սօնրա :	Ֆիւզուենի . Չօգլուգ :
Ֆիրաշ . Տէօշէկ :	Ֆիւթուր . Ղայրէթտէն
Ֆիրաղ էթ" . Պըրագմագ,	սօնրա հասըլ օլան կէվ-
թէրք էթմէք :	չէքլիք :
Ֆիրուխթ էթ" . Սաթմագ,	Ֆինուէն . Ֆէննլէր :
Ֆիրտէվս . Յէննէթ պաղ-	Ֆուատ . Եիւրէք :
չէսի :	

Խ Ի Թ Ա Մ

ԽԱԹԱ	ՍԵՎԱՊ	ՍԱՀԻՑԷ	ՍԱԹԸՐ
Մէֆատ	Միւֆատ	10	16
Շէմէյ	Շիյմէ	14	14
Միւզիւր	Մուզիր	20	15
Էրպպ	Էրպպը	23	13
Մէալի	Մաալի	24	7
Միւհասին	Մէհասին	31	23
Մամուլինպիհ	Մամուլունպիհ	37	8
Միւրէվվէթ	Միւրիւվվէթ	54	16
Ջէյպ	Ջիյպ	56	6
Ըֆֆէթ	Ըֆֆէթ	90	10
Աթըֆէթ	Աթուֆէթ	92	16
Ֆիզուլի	Ֆիւզուլի	99	14
Սիտահէթ	Սէտահէթ	100	3
Մէշիյսէթ	Մէշէյսէթ	106	12
Նէվազիշ	Նիւվազիշ	116	22
Վէֆուր	Վիւֆուր	108	21
Թէգատտիւս	Թէգատտէս	109	22
Մէվալաթ	Միւվալաթ	127	10
Շատըման	Շատման	128	8

ԻԼԱՎԵՒ

ՄԻԻՆԹԻԽԱՊԱԹԻԻԼ ՄԻԻՆՇԱԱԹ

علاوة منتخبات المنشآت

ԼՈՒԶՈՒՄԸ ՍԱՅ ՈՒ ԱՄԷԼ

Էշրէֆը մախլուգաթ օլան նէվ'ը ինսան ,
քէնտուսինին նէրէտէն կէլուպ նէրէյէ կիթ ,
տիկինի իտրաքտէն ածիզ օլտուղու հալտէ ,
հէր տիւրլիւ իւ'լում ու մէա'րիփտէն պի-
պէհրէ , վէ մէտարը թէա'յեիւշ ու իսթի-
րահաթը օլաճագ մալ ու մէնալտէն թէհի
տէսթ օլարագ , դատէմնիհը սահէի վիճուտ
օլուպ , նիք ու պէտի վէ պէյաղ ու սէվատը
ֆարգ ու թէմեիզ էտինճէյէ գատար , ա-
ղուշը փէտէր ու մատէրտէ նէշվ ու նիւմա
պուլուր իսէ տէ , սիննի իլէրուլէտիքճէ ֆըթ-
րէթը զաթիյէսինտէ մէվճուտ օլան ամալ ու
մէթալիպ , պիրէր պիրէր սէրնիւմալի զու-
հուր օլարագ , մայէի թէա'յեիւշ ու թէլէզ-
զիւզի օլան պիր թագըմ շէյլէրին թէտարիք
ու իսթիհսալինէ միւպաշէրէթ էտէր : Սն-
ճագ պունլարըն էքսէրիսինէ պիսսուհուլէ !
տէսթրէս օլամայաճաղընտան , մաթլուպի օ-
լան շէյլէրին հիշ պիրինէ մալիք ու միւլթէ-

— ❧ — لزوم سعی و عمل — ❧ —

اشرف مخلوقات اولان نوع انسان کند و سنک
زهدن کلوب زهیه کتدیکنی ادا کدن عاجز اولدینی
حالده هر درلو علوم و معارفدن بی بهره و مدار
تعیش و استراحتی اوله جق مال و منال دن تهی
دست اوله رق قدمنه ساحه وجود اولوب نیک و
بدی و بیاض و سوادى فرك و تمیز اذنجیه قدر
اغوش پدر و مادرده نشو و نما بولور ایسه ده سنی
ایلر ولد کجه فطرت ذاتیه سنده موجود اولان امال و
مطالب برر بر سر نمای ظهور اوله رق مایه تعیش و
تلزذی اولان بر طاقم شیلردن تدارک و استحصالنه
مباشرت ایدر. انحق بونلرک اکثر یسنه بلسه وله دسترس
اوله میه جفندن مطلوبی اولان شیلرک هیچ برینه

مالك و متصرف اولمىوب صفر اليد اوله رق دنياه
 كلمش اولديغنى اولوقت حس ايله دريای فكر وحيرته
 طالر. فقط بر طرفدن تجربه و معلوماتنك نقصانيتى
 ديكر طرفدن ايچنده بولنديغنى جميت بشريه نك صورتى
 و معنوى تابع اولديغنى قوانين طبيعه نك احكام جاريه سى
 مچھولى اولديغنى جهتله بازار عالمده تداول ايدن
 تقود معنويه اهميت و يرميه رك موجودى صرفه
 اغاذ ايدر. و بونك عدم كفايتى حالنده صوء طالنك
 تاثير اتنه عزو و اسناد ايلر. بيلمز كه هر نوع اسباب
 رفاه و ثروت بر درلو مبادلله طريقه حصوليز
 اولديغندن تهى دست اوله رق عازم بازار اولنرك يسه
 ايله جه عودت ايتلمى لازمكور.

احتياجات جسمانيه و روحانيه مزى دافع اولمق
 اوزره بشقه لرى يد تصرفنده كورديكمز شيلرك
 كافه سى سعى و عملا وجوده كلمش اولديغندن اخزو

սարըըֆ օլմայուպ , սըֆրիւլ եէտ օլարագ տիւնեայէ կէլմիշ օլտուղունու օլ վագըթ հիսս իլէ , տէրեաի ֆիքըր ու հայրէթէ տալար : Յագաթ պիր թարաֆտան թէճըիւպէ վէ մա'լիւմաթընըն նօգսանիյէթի , վէ տիւ կէր թարաֆտան իշինտէ պուլունտուղու ճէմիա'թը պէշէրիյէնին սուրի վէ մանէվի թապի' օլտուղու գաւանինը թա'պիյէնին ահքեամը ճարիյէսի , մէճհուլի օլտուղու ճիհէթլէ , պաղարը ա'լէմտէ թիտաւիւլ էտէն նուդուտը մանէվիյէյէ էհէմիյէթ վիրմէյէրէք , մէվճուտի սարֆէ աղաղ էտէր : վէ պունուն ա'տէմը քիֆայէթի հալինտէ , ոուի թա'լինին թէէսիրաթընա ա'զվ ու իսնատ էյլէր : Պիլմէղքի հէր նէվ' էսպասըր ըէֆահ ու սէրվէթ , պիր տիւրիւ միւպատէլէ թարիգիլէ հուսուլիէզիր օլտուղունտան , թէհի տէսթ օլարագ ա'զիմը պաղար օլանլարըն , եինէ էօյլէճէ ա'վտէթ էթմէլէրի լազըմ կէլուր :

Իհթիեաճաթը ճիսմանիյէ վէ ըուհանիյէմիզի տաֆի' օլմագ իւզըրէ , պաշգալարըն եէտը թէսարրիւֆինտէ կէօրտիլիւմիւզ շէյլէրին քեաֆֆէսի , սա'յ ու ա'մէլլէ վիճուտէ կէլմիշ օլտուղունտան , ախզ վէ իս

Թիմալի քեզալիք սա՛յ ու ա՛մէլէ մէվգուֆ-
տուր քի , սալլիֆիւզզիքը նուգուտը մա՛նէ-
վլյէ պունտան ի՛պարէթ տիր :

Ճէմիէթը պէշերիյէնին էֆրատը պէյ-
նինտէ ճէրեան էտէն մուա՛մէլաթ , տատ ու
սիթէտ սուրէթինտէ ագչէ ըթլագ օլունան
զէր ու սիմ՝ մէսքիւքեաթ իլէ իճրա օլունուր
խսէ տէ , հագըգէթտէ իշպու նուգուտը մա՛-
նէվվլյէ իլէ թէսվլյէ դըլընըր : Պինաէն ա՛-
լէյհ քիշինին քիսէի իգթիտարը նուգուտը
մա՛նէվվլյէտէն թէհի օլտուղու հալտէ , հա-
վաիճինին թահսիլ ու թէտարիքինէ տէս-
թըէս օլամաղ , մէկէրքի վագթիլէ էմէք
սարֆիլէ գազանըմըշ օլան նուգուտ վէ էմ-
լաքէ մալիք օլա : իմտի կէրէք հավաիճը
զարուրիյէ , վէ կէրէք զայրը զարուրիյէմի-
զին իսթիհսալի էմրինտէ , նէ՛վը պէնի ա-
տէմէ լազըմ՝ օլան ՍԱՅ ու ՍՄԷԼ օլուպ , եօխ-
սա Ամէր ու Ջէյտին վէհմ ու գըյաս էթ-
տիքէրի մէսքիւքեաթը ճարիյէ տէյիլ տիր :
Ջիւնքի մէսքիւքեաթ միւճէրէտ սայ ու ա-
մէլ մուգապիլինտէ գազանըմըշ պիր սէր-
մայէ տիմէք օլտուղունտան , խարճ օլունուպ
պիթտիքտէ , պաշգասընըն թահսիլի մութ-

استعمالی کز لك سعی و عملله موقوفدر که سالف
الذ کز نقود معنویه بوندن عبارتدر.

جمیت بشریه نك افرادی بیننده جریان ایدن معاملات
داد و ستد صورتند اقبه اطلاق اولنان زروسیم
مسکوکات ایله اجرا اولنور ایسه ده حقیقتده اشبو
نقود معنویه ایله تسویه قنور. بناً علیه کشینك کینه
اقتداری نقود معنویه دن تهی اولدینی حالده حوایجك
تحصیل و تدار که دسترس اوله مز مکر که وقتله
امك صرفیله قزانلمش اولان نقود و املا که مالک
اوله. ایمدی کرک حوایج ضروریه و کرک غیر
ضروریه مزك استحصالی امرنده نوع بنی ادمه لازم
اولان {سعی و عمل} اولوب یوخسه عمر و زیدك وهم
وقیاس ایتدکلری مسکوکات جاریه دکلدر چونکی
مسکوکات مجرد سعی و عمل مقابلنده قزانلمش بر
سرمایه دیمك اولدیغندن خرج اولنوب بتدکده

بشقه سنك تحصيلي مطلقا سعی و عمله محتاج اولدينى
 و بنا عليه افراد بشرک سعی و عملسز رفاه و اسایش حال
 استیصالی ممکن اوله میه جفی قضایای مسلمدن در.
 انکلتیره و فرانسه ده پاموغک قلئتدن ناشی ایشسز
 قائمش اولان بو قدر بیک عمله نك دوچار الدقلری
 حال فقر و منزلت بو باده صدك مدعا یه اوضح دلائل
 اولوب عمله مزکوره نك تخفیف بار کران سفالستی ضماننده
 اصحاب خیرات طرفندن شمدی یه قدر وقوعبولان
 معاونات کلیه ترفیه حاللرینه مدار اوله مامشدر. اشبو
 سعی و عمل هر نقدر فاعده عقل و حکمتیه توفیقاً اجرا
 اولور ایسه اصهبانك مقاصد و آمالی او قدر سهولتله
 حصولپزیر اولور. شویله که انسان مهندن لحده
 وارنجیه قدر انواع احتیاجاته مظهر اولوب بونلرک
 دفعی امرنده صرف ما حصل اقتدار ائمه سی لازمه دن
 ایسه ده قوای جسمانیه و روحانیه سنه تقویت

լազա սայ ու ամէլէ միւհթաճ օլտուղու ,
վէ պինաէն ա'լէյհ էֆրատը պէշէրին սայ
ու ամէլսիղ ըէֆահ ու ասայիշը հալ իսթիհ-
սալի միւմքին օլամայաճաղը գազաեայի
միւսէլլէմէտէն տիր :

Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսատա փամուղուն
գըլլէթինտէն նաշի իշսիզ գալմըշ օլան պու
գատար պին ա'մէլէնին, տիւչար օլտուգլարը
հալը ֆագը ու մէղէլլէթ պու պապտէ սըտ-
գը միւտտա'այէ էվզահը տէլայիլ օլուպ ,
ա'մէլէի մէգքիւրէնին թախֆիֆը պարը կի-
րանը սէֆալէթի գըմնրնտա , ասհապը խայ-
րաթ թարաֆընտան շիմոկյէ գատար վու-
գու պուլան մուա'վէնաթը քիւլլիյէ թէր-
ֆիհը հալլէրինէ մէտար օլամամըշ տըր :
Իշպու սայ ու ա'մէլ տախի , հէր նէ գա-
տար գաիտէի ա'գլ ու հիքմէթէ թէվֆի-
գէն իճրա օլունուր իսէ , ասհապընըն մէ-
գասիտ ու ամալը օ գատար սուհուլէթլէ
հուսուլիէզիր օլուր : Շէօյլէ քի ինսան
մէհտտէն լահէտէ վարընճայա գատար ,
էնվա'ի իհթիեաճաթա մազհար օլուպ ,
պունլարըն տէֆի' էմրինտէ սարֆը մահաս-
լը իգթիտար էթմէսի լաղըմէտէն իսէ տէ ,
գավվաի ճիսմանիյէ վէ ըուհանիյէսինէ

Թագավորէի վերմէտիքճէ , պէր վէչհի մաթ-
լուպ մագսէտինէ տէսթրէս օլամաղ : Նի-
չուն պիր համմալ պիր սաա'թնի գատար ,
վէ պիր գայրդնի պիր գափուտան գատար
սանաա'թընտան միւթէմէթթի' օլամաղ ,
չիւնքի իսմէրի պիրիննի մէրթէպէտէ վա-
գը' օլանլարըն , սանաա'թլարը եալընըզ
գուվվէի պէտէնիյէ իլէ հուսուլփէղիր օ-
լուպ , իքիննի մէրթէպէտէ վագը' օլանլա-
րըն սանաա'թլարը իսէ , գուվաի պէտէնի-
յէ վէ ա'գլիյէնին ինղիմամիլէ հասըլ օլտու-
ղունտան , պունլարըն պիթթա'պ օ պիրլէ-
րինտէն զիյատէ ֆաիտէմէնտ օլմալարը իգ-
թիլա էտէր : Պինաէն ա'լէյհ ֆէրաղը պալ
վէ րէֆահի հալ իսթիհսալի արգուսինտէ
պուլունանլար , քէօչէի վահտէթտէ անիս
վէ զամխար , վէ հալը զարուրէթ ու իհթի-
եաճաթտէ մու'ին ու վէֆատարլարը օլան
սա'յ ու ա'մէլլէրինին գատր ու գըյմէթինի
արթըրմաղա , եանի սանաա'թլարընըն իս-
լահիլէ զիյատէ թէմէթթո'ւ էյլէմէյէ չա-
լըշըպ , էօթէսինի թագտիրի Հայը գատըրէ
հալալէ էթմէլի տիրլէր : Իօլսա պէն պա-
պամտան , վէ եախօտ իւսթատըմտան պէօյ-
լէ կէօրտիւմ պէօյլէ եափարըմ աէյէրէք ,

ویرمد کجه بر وجه مطلوب مقصدینه دسترس اوله منر .
 نیچون بر حمال بر ساعتجی قدر و بر قایقجی بر
 قپودان قدر صنعتندن متمتع اوله منر چونکی اسماری
 برنجی مرتبه ده واقع اولانلرک صنعتلری یا لکنز قوه
 بدنیه ایله حصولیزیر الوب ایکنجی مرتبه ده واقع
 اولنلرک صنعتلری ایسه قوای بدنیه و عقلیه نلک
 انضمامیله حاصل اولدیغندن بونلرک بالطبع او برلردن
 زیاده فائده مند اولملری اقتضا ایدر بنا علیه فراغ
 بال و رفاه حال استهصالی ارزوسنده بونلرک کوشه
 وحدتده انیس و غمخوار و حال ضرورت و احتیاجده
 موین و فادارلری اولان سعی و عمللرینک قدر و
 قیمتی اترمه یعنی صنعتلرینک اصلاحیله زیاده
 تتمع ایلمکه چالشوب اوته سنی تقدیر حی قدره
 حواله اتملیدرئر یوخسه بن بابامدن یا خود استامدن
 بویله کوردم بویله یاپارم دیهرک علی العمیاً چالشوب

ա՛լէլ ա՛միէն չալըշըպ իսթիրաա՛թը ճէտի-
տէյէ սարֆը էֆքերար էթմէզ իսէ , էօ՛մ-
րիւ օլտուդճա կիճէ կիւնտիւղ չալըշսա ,
պապա վէ իւսթատընտան զիյատէ միւթէ-
մէթթի՝ օլամայաճաղը էզհէրը մին էշէմն տիր :

Ախզ ու իթա , ճէմլիյէ՛թը պէշերիյէնին
ա՛զա ու էֆրատընը եէքտիկէրինէ բապթ
էտէր պիր միւնասէպէթը գալիյէ թէհատ-
տիւսինի , վէ պու վէշհ՛լէ մէտէնիյէթ ու
մա՛մուրիյէթին թէվէսսիւ՝ ու թերագգըսը-
նը միւսթէլզիմ՝ օլտուղունտան , պունուն
մէշրուի՛յէթի , վէ էրպապը քերար ու քիս-
պին ի՞նտը Ալլահ մագպուլիյէթի տէրքերար
տըր :

Յէվայիտ՝ թարաֆէյնի միւէտտի օլան
թիճարէթ ա՛լէլ ո՛ւմում մէշրու՝ օլտուղու
միւսիւլու , պունուն խիլաֆընտա վուգուա՝
կէլէն հէր նէվ՝ քերար ու քիսպ նամէշրու՝
տուր : Չիւնքի պիր համմալ պիր եիւք նագ-
լիլէ , ալտըղը իւճրէթտէն իսթիֆատէ է-
տիւպ , պու սըրատա եիւք սահիպլինին տա-
խի իշի կէօրիւլէճէյինտէն , թարաֆէյն
միւթէմէթթի՝ վէ միւսթէֆիտ օլուր . ֆա-
գաթ պիր սարիգ սըրգէթ էթտիյի էշեա-
տէն տօլայը , պա՛ղը մերթէպէ էմէք սարֆ

اختراعات جدیدیه صرف افکار اتمیز ایسه عمری
اولدقجه کیجه کوندز چالشه بابا و استادندن زیاده
متمتع اوله میه جغی اظهر من الشمسدر .

احز و اعطا جمیت بشریه لك اعضا و افرادینی یکدیگرینه
ربط ایدر بر مناسبت قویه تحدثنی و بو وجهیله
مدنیت و معموریتك توسع و ترقیسنی مستلزم
اولدیغندن بونك مشروعی و ارباب کار و کسبك
عند اه مقبولیتی درکاردر .

فوائد طرافینی مؤدی اولان تجارت علی العموم مشروع
اولدیغی مثللو بونك خلافتده وقوعا کلان هر نوع
کار و کسب نامشروعدر چونکی بر حمال بر یوک
تقلیله الدیغی اجرتدن استفاده ایدوب بو صروده یوک
صاحبنك دخی ایشی کوریه جکندن طرفینی متمتع
و مستفید اولور فقط بر سارق سرقت ایتدیکی اشیادن
طولای بعض مرتبه امك صرف ایتسه دخی

էթսէ տախի, սարիգին շու մէնփաաթը տի-
կերինին մազարաթըլա հուսուլա կէմիշ
օլմասլէ, էվվէլքիսի հէլալ, վէ իքինճիսի
հարամ տըր :

Էհասըլ ինսանըն ըրգը ճէպինի իլէ կէ-
շինմէսի միւրատը իլահի իգթիզասընտան
օլտուղունտան, հիշ պիր շախսըն պիլա էօղ-
ըր շէրի հէմճինսինէ էլ աշմասը ճայիզ օլ-
մայաճաղը միւսիւլու, հավայիճը զարուրի-
յէսինտէն մատուտ օլմաեան մէվատտըն
իսթիհասալիչիւն, լազըմ կէլէն քիւլֆէթ ու
զահմէթտէն իրազ, վէ պու վէշիւ հու-
զուզաթը մէշրուա'տէն նէֆսինի մահրում'
էյլէմէսի տախի ուսուլը մէտէնիյէթճէ ըէ-
վա կէօրիւլէմէզ : Զիրա ինսան աշասընտան
պուլունտուղու ճէմիյէթը պէշէրիյէնին հա-
յիզ օլտուղու տէրէճէի մէտէնիյէթտէն ազ-
ջօգ միւթէմէթթի' օլուպ, պուլունն օ տէ-
րէճէյէ վիսուլի իսէ հէմճինսինի, վէ պէլ-
քի էպնաի վաթանըն սայ ու հիմմէթիլէ
հուսուլա կէտիյինտէն, պուլնա մուգապիլ
կէրէք քէնտուսինէ վէ կէրէք մուասրէրի-
նէ կէօրէ թէվսիի' տայրէի մէտէնիյէթէ
խտմէթ էյլէմէք միւթէրէթթիպի զիմմէթը

سارقان شو منفعتی دیگرینک مضرتیله حصوله کلمش
اولمسیله اولکیسی حلال و ایکنجیسی حرامدر.
الهصل انسانک عرق جبینی الیه کچنمسی مراد الهی
اقتضاسندن اولدیغندن هیچ بر شخصک بلا عز
شرعی همجنسینه ال اچمسی جائز اولمیه جفی مثلاً
حوايج ضروریه سندن معدود المبان موادک
استهصالیچون لازمکلاں کلفت وزحمتدن اعراض
و بو وجهیله حظوظات مشروعه دن نفسی مجرم
ایلمسی دخی اصول مدنیتجه روا کوریله مززیرا
انسان عضاسندن بولندیغی جمعیت بشریه ناک حائز
اولدیغی درجه مدنیتدن ازچوق متمتع اولوب بونک
اودرجه یه وصولی ایسه همجنسینی و بلکه انای
وطنک سعی و همتیله حصوله کلدیکنندن بوکا
مقابل کرک کندوسنه و کرک معاصرلرینه کوره
توصیع دائره مدنیتیه خدمت ایلمک مترتب ذمت

فتوت و بوجهتله حوایج غیر ضروریه تحصیل
امرنده دوچاواوله جفی کلفت و مشقتك ترقی
مدنیت و معموریت و سیله اوله جفی بیلرک بوندن
استکاف الیما می مقتضای وظائف انسانیتدر.

بیاندن مستغنی اولدینی اوزره بر شیئك اشتراسی
مراد اولند قدیمت حقیقیه می و رایج وقتی بلنمز
ایسه بو ایشده ضررلی حقیقلمق اغلب احتمالدر
اشته بو قبلدن اوله رق ایچنده بولندیغمز بازار عالمده
دقیقه بدقیقه سرزده ظهور اولان افعال و معاملاتکه
هپ داد و ستدن عبارتدر معلومات اوزرینه حل و
عقد اولنه مزسه مضرتی اصحابنه عائد اوله جغنده
اشتباه یوقدر بو صورتله ملحوظ اولان مضرتك منعی
وقوعیچون هرکس متبصرنه حرکت ایتك استر
ایسه ده بوکا موفقیت یا لکمز استداد خداداد ایله

Ֆիւթուլվէթ , վէ պու ճիհէթլէ հաւայիճը
ղայրը զարուրէյէ թահսիլի էմրինտէ տիւ-
չար օլաճաղը քիւլֆէթ ու մէշագղաթըն
թէրագղըի մէտէնիյէթ ու մա'մուրիյէթէ
վէսիլէ օլաճաղընը պիլէրէք , պունտան իս-
թինքեաֆ էյլէմէմէսի միւգթէղաի վէղայի-
ֆի ինսանիյէթ տիր :

Պէյանտէն միւսթաղնի օլտուղու իւզ-
րէ , պիր շէյին իշթիրասը միւրատ օլուն-
տուգտա , գըյմէթը հագըգըյէսի , վէ ըա-
իճը վագթը պիլինմէղ իսէ , պու իշտէ զա-
րարը չըգըլմագ էղլէպը իհթիմալ տըր :
Իշթէ պու գապիլտէն օլարագ իշինտէ պու-
լունտուղումուղ պաղարը ա'լէմտէ , տագը-
գա պէտապըգա սէրղէտէի գուհուր օլան
էֆա'լ ու մուա'մէլաթ քի , հէփ տատ ու
սիթէտտէն ի'պարէթ տիր , մա'լիւմաթ իւ-
ղէրինէ հալլ ու ա'գտ օլունմազսա , մա-
զարրաթը ասհապընա ա'յիտ օլաճաղընտա
իշթիպահ եօգտուր : Պու սուրէթլէ մէլ-
հուղ օլան մազարրաթըն մէնի' վուգո'ւի-
չիւն , հէր քէս միւթէպէսսիւրանէ հարա-
քէթ էթմէք իսթէր իսէ տէ , պունա մու-
վաֆիագըյէթ եալընը իսթիտա'տը իսիւ-
տատատ իլէ միւմքին օլմայուպ , միւճէր-

ممکن اوله میوب مجرد فطرت انسانیه ده سر کوز
اولان قوای معنویه نك تربیه سیله حصوله کلور بر
حالت مسنویه به متوقفدر. اشبوحالت واسته سیله
هرکس دائره واسع و اقتدارندن خارج کورینان
معظمت امورده موفق اوله رق هم کندولری نائل
مرام اولور لر و همده بو وسیله ایله بنی نوعاریه خدمت
ایفا ایدر لر.

﴿ قَرْنَجَه لَرَكْ صَنَعَتْ وَ مَدْنِیْتِ ﴾

بر قرنجه یالکزجه اولدینی حالده حشرات سائرده قبلندن
غایت حقیر و نالوان و نظر اعتباره النغه ناچسبان
بر حیوان ایسه ده یوه سنده بر طاقم ابنای جنسیله
مجتمع اولدینی زمان { موردرخانه خود حکم سلیمان
دارد } معنای احتشام انتماسی ناصیه حالده ظهور
کلی ایله متحقق و منجلی اوله رق عقل و حکمت

ընտ ֆըթընթը ինսանլիտէ մէրքիւզ օլան
գուվաի մա'նէվվիյէնին թէրպիյէսիյէ հու-
սուլա կէլուր պիր հալէթը մանէվվիյէյէ
միւթէվէգդըֆ տըր: Իշպու հալէթ վասէ-
թասըլա հէրքէս տայրէի վիւս' ու իգթի-
տարընտան խարիճ կէօրիւնէն մուա'զզա-
մաթը ումուրէ մուվաֆֆըգ օլարագ , հէմ
քէնտուլէրի նայիլը մէրամ օլուրլար , վէ
հէմտէ պու վէսիլէ իլէ պէնի նէվլէրինէ
խտմէթ իյֆա էտէրլէր :

ԿՈՒՐԸՆՃԱՆՈՒՐԸՆ ՍԱՆԱԹ ՈՒ ՄԷՏԷՆԻՅԷԹԻ

Պիր գարընճա եալընըզճա օլտուղու
հալուէ . հաչէրաթը սայիրէ գապիլինտէն
ղայէթ հագիր ու նաթիւվան , վէ նաղարը
իթիպարէ ալընմաղա նաչէսպան պիր հայ-
վան իսէ տէ , եուվասընտա պիր թագըմէպ-
նաի ճինսիլէ միւճթէմի օլտուղու զէման ,
“ Մուք րէրիտէի իօր հէտիլ Սիւլէյման րաբէր ”
մանաի իհթիշամ ինթիմասը , նասըէի հա-
լինտէ զուհուրը քիւլլի իլէ միւթէհագդըգ
ու միւթէճէլլի օլարագ , ա'ղլ ու հիքմէթ ,

وسعی غیرتله متصف بر هئیت افرادندن عادتاً بر
 شخص متمدك حكمنده در. كافه اطوار و حرکاتلری
 لازمه یکجختی و اتفاقی داعی قواعد حکمیة و بین
 الافراد فنزائل اخلاقك حسن محافظه سنی مؤدی
 اصول ادبیة مبنی در. بونلر غایت مقدم و غیور بر
 طائفه در که صنعت و حمت و حب وطن و حکومتلری
 اولوب بینلرنده فساد و اختلال و جنك و جدال و
 و امثالی ربطه اتحاده ادنا مرتبه خلل و بره جنك بر
 کونه حال و حرکتلری وقوعبولمز. اشبو مساعی
 و اقداملری اوج مقصدك حصولنه مصروف بونلر
 دخی مسکن و غذا تدارکی و ابقای نوعدن عبارتدر.
 اشبو مقاصد ثلثه نك حصولنه مدار اوله جق اسبابه
 تشبیده فوق مایتصور ابراز مآثر عقل و اذعان ایدرلر.
 قریبجهلر اوج صنف اولوب بونلردن ایکیسی ذکور
 ایله اناندر که ذکور پك قليل العدد و نسبتله جسیم

վէ սա՛յ ու զայրէթլէ միւթթասըֆ պիր հէ-
յէթ էֆրատընտան ա՛տէթա պիր շախսը
միւթէմէտտին հիւքմինտէ տիր : Գեաֆֆէի
աթվար ու հարաքեաթը լաղըմէի եէքճի-
հէթի , վէ իթթիֆագը տաի՛ , գավաիտը
հիւքմիյէ , վէ պէյն էլ էֆրատ ֆէզայիլը ախ-
լագըն հիւսնիւ մուհաֆագասընր մուէտտի
ուսուլը էտէպիյէյէ մէպնի տիր :

Պուենլար զայէթ մուգտիմ ու զայուր պիր
թայֆէ տըր քի , սա՛նաթը վահմէթ , վէ
հուպպը վաթան վէ հիւքիւմէթլէրի օլուպ ,
պէյնլէրինտէ ֆէսատ ու իխթիլալ վէ ճէնկ
ու ճըտտալ վէ էմսալի րապըթաի իթթի-
հատէ էտնա մէրթէպէ խալէլ վէրէճէք պիր
կէօնա հալ ու հարաքէթլէրի վուգու պուլ-
մազ : Իշպու մէսա՛ի՛ ու իգտամլէրի իւչ
մագսէտին հուսուլինէ մասրուֆ , պուենլար
տախի մէսքէն ու զըտա թէտարիքի , վէ
իպգաի նէվ՛տէն իպարէթ տիր : Իշպու մէ-
գասըտը սէլէսէնին հուսուլինէ մէտար օլա-
ճագ էսպապէ թէշէպպիւստէ , ֆէվգը մա-
եէթթէսավվուր իպրսզը մէէսիրի ա՛գլ ու
իզ՛ան էտէրլէր :

Գարընճալար իւչ սընըֆ օլուպ պուենլար-
տան իքիսի զիւքուր իլէ իւնաս տըր քի ,
զիւքուր փէք գալիլ իւլ ա՛տէտ վէ նիս-

الجهه در و اناث کلیتوجه اولوب قطه لری کوچکدر .
 و اشبو ایکی صنفك دخی قنادلری وارددر . اوچنجی
 صنف ارککک و دیشلکدن مجرد اولوب اصل
 چالشان و بو طائفه نك جزو اعظمی تشکیل ایدن
 بونلردر . صنف مز کورک قنادلری اولمیوب جسماتجه
 دخی دیگر ایکی صنفدن اصغردر . قریحه لرك برطاقمی
 تجمع ایدرک یری قازارلر و طور پراغنی طیشاری
 چیقارلرکه اکشریا کورلایکی وجهله بوندن تپه جکلر
 حاصل اولور . بعده اطرافه طاغیله رق هر درلو حبوب
 و صمان و اوت جمع ایدوب هزار زحمت و تکلف
 ایله کتوررلر و اشبو نقل ایتد کلری شیرا کشریا کیندو
 جسملرندن چوک بیوکدر . اشبو یوه لری یکدیگرینه
 کچیاور قغوشلردن عبارتدر . سهوا و یاخود قصداً انسان
 یاخود حیوان ایغی اشبو مسکنی هدم و تخریب
 ایتد کده در عقب تعمیرینه مباشرت و طوائف

պէթլէ ճէսիմ իւճճէսէ տիր : Վէ իւնաս
քիւլլիյէթլիճէ օլուպ գըթալարը քիւլիւք
տիւր , վէ իշպու իքի սընըֆըն տախի գա-
նատլարը վար տըր : Իւշիւնճիւ սընըֆ էր-
քէքլիք վէ տիշլիլիքտէն միւճէրրէտ օլուպ ,
ասըլ չալըշան , վէ պու թայիֆէնին ճիւզը
ա'զամընը թէշքիլ էտէն պունլար տըր : Սը-
նըֆը մէգքիւրուն գանատլարը օլմայըպ ճէ-
սամէթճէ տախի տիկէր իքի սընըֆտան էս-
ղէր տըր : Դարընճալարըն պիր թագըմը թէ-
ճէմմու' էտէրէք եէրի գազարլար , վէ թօփ-
րաղընը տըշարը չըգարըրլար քի էքսէրիեա
կէօրիւլտիւյիւ վէշիլէ պունտան թէփէճիք-
լէր հասըլ օլուր : Պա'տէհու էթրաֆա տա-
ղըլարագ հէր տիւրլիւ հուպուպ վէ սաման
վէ օթ ճէմ' իտուպ հէզար զահմէթ ու թէ-
քէլլիւֆ իլէ կէօթիւրիւրլէր , վէ իշպու նագլ
էթտիքլէրի շէյլէր էքսէրիեա քէնտու ճիսմ-
լէրինտէն չօգ պէօյիւք տիւր : Իշպու եու-
վալարը եէքտիկէրինէ կէշլիլը գօղուշլար-
տան իպարէթ տիր : Սէհվէն վէ եախօտ
գաստէն ինսան եախօտ հայվան աեաղը
իշպու մէսքէնի հէտմ ու թախրիպ էթտիք-
տէ , տէրա'գապ թա'միրինէ մուպաշէրէթ ,
վէ թէվաիֆը պէշէրիյէտէ էմալի կէրիւ-

بشریه ده امثالی کورلماش درجه متحملانه و مقدمانه
حرکت ایدرلر.

قرنجه لر ابتدای نشاتلرنده دیگر بعض هوام کبی بر
قاج کره تبدیل شقل و هئیت ایلدکلرندن انقلاب
اخردن صکره هواده جولان ایدن قنادلی دیشیلر
یمور طلق ایچون یوملره کیررلر. بویابده انلر طرفندن
بعض مرتبه تردد و یا خود تا آخر ظهور ایتدکده
در حال عمله کروهی بونلری بالتحریر جبراً کتوررلر
و یمور طلمه وقتی کلدکده وضع حملده انلره معاونت
ایدرلر و بویور طله لدن حاصل اولان قوردرلر چوق
وقت حرکت ایده میوب اول مدتده عمله طاقمی
بونلری بسلرلر. اشبو قوردرلر تمام نشوونما بولدقنصکره
بر نوع قوزه ایچنه صارینه بونک دروننده صوک
دفعه اولمق اوزره تبدیل شقل ایدرلر. اشته بین العدم
قرنجه یمور طه سی دنیلان شی اشبو قوزه لر در عمله

մէմիշ տէրէճէ միւթէհամմիւլանէ վէ միւգ-
տիմանէ հարաքէթ էտէրլէր :

Գարընճալար իպթիտայի նէշաթլէրինտէ
տիկէր պաղը հէվամ կիպիճպիր գաշ քէրրէ
թէպտիլը շէքլ ու հէյէթ էյլէտիքլէրինտէն ,
ինգըլապը ախիրտէն սօնրաճհէվատէ ճէվէ-
լան էտէն գանատլը տիշիլէր եոււմուրթլագ-
իշիւն եուվալէրէ կիրէրլէր : Պու պապտէ
անլէր թարաֆընտան պաղը մէրթէպէ թէ-
րէտտիւտ վէ եախօտ թէէխիր զուհուր էթ-
ալիքտէ , տէրհալ ա՛մէլէ կիրուհի պունլարը
պիթթէհարրի ճէպրէն կէթուրիւրլէր , վէ
եոււմուրթլամա վագթը կէլտիքտէ , վա՛ղը
համլտէ տնլէրէ մուա՛վէնէթ էտէրլէր : Պու
եոււմուրթալարտան հասըլ օլան դուրտլար ,
չօգ վագթ հարաքէթ էտէմէյիպ օլ միւտ-
տէթտէ ա՛մէլէ թագըմը պունլարը պէսլէր-
լէր : Իշպու դուրտլար թէմամ՛նէշվ ու նիւ-
մա պուլտուգտան սօնրա , պիր նէվ՝ գօզա
իշինէ սարշնրպ պունոււն տէրունինտէ սօն
տէֆա օլմագ իւզրէ թէպտիլը շէքլ էտէր-
լէր : Իշթէ պէյն էլ ատամ գարընճա եոււ-
մուրթասը տէնիլէն շէյ իշպու գօզալար տըր ,
լլմէլէ թագըմը կէրէք պու գօզալարըն վէ

طاقمی کړک بو قوزه لړک و کړک صحیح یمور طه لړک
حسن محافظه سته زیاده اهتمام ایدوب حسب
الایجاب اونه یه برویه نقل دخی ایتد کلری دایما
مشاهده اولنور .

قرنجه یاوریلری قوزه ایچنده اولدقلری وقت بونی
کندولری یاردرق طیشاری چقمیوب بو خدمت
دخی عمله مز کوره یه محول اولدیغندن تمام وقتی
حلولنده وظیفه مز کوره یی حسن ایفا ایدرلر . اشبو
وقت کلنجیه قدر مز کور قوزه لری کاه هوایه و
کونشه کوسترمک ایچون یوه نك خارجنه چیقارلر و
کاه هوانك تأثیرندن محافظه ایچون یوه نك ایچنه
نقل ایدرلر . و یاوریلر چقد قدده بونلری کندولرینك
اکلن و هاضم اتمیش اولدقلری غدادن اطعام ایدرلر .
قرنجه لر قورد و بوجک و سائر هر درلو حیوان اتیه
تغدی ایدرلر هله لاشه لری نوجهله صویوب کمیکلری

կէրէք սահիհ եռամուրթալարըն հիւսնիւ
մուհաֆազասընա զիյատէ իհթիմամ էտիպ
հասպէլ իյճապ էօթէյէ պէրույէ նագլ տա-
լսի էթտիքէրի տաիմա միւշահէտէ օլու-
նուր :

Դարընճա եաւրըլարը գօզա իչինտէ օլ-
տուգլարը վագթ պունու քէնտիլէրի եա-
րարագ տըշարը չըգմայըպ , պու խըտմէթ
տախի ամէլէի մէգքիւրէյէ մուհաւվէլ օլ-
տուղունտան , թէմամ վագթը հուլուլինտէ
վագիֆէի մէգքիւրէի հիւսնի իյֆա էտէրլէր :
Իշպու վագթը կէլինճէյէ գատար մէգքիւր
գօզալարը կեահ հավայէ վէ կիւնէշէ կէօս-
թէրմէք իչիւն եուվանըն խարիճինէ չըգա-
րըլար , վէ կեահ հավանըն թէէսիրինտէն
մուհաֆազա իչիւն եուվանըն իչինէ նագլ
էտէրլէր : Եաւրըլար չըգտըգտա պունլարը
քէնտուլէրինին էքլ ու հազմ էթմիշ օլտուգ-
լարը ղըտտատէն իթա'մ էտէրլէր : Դարըն-
ճալար գուրտ վէ պէօճէք վէ սայիր հեր
տիւրլիւ հայվան էթիլէ թէղատտի էտէր-
լէր , հէլէ լաշէլէրի նէ վէչհլէ սօյուպ քէ-
միքլէրի իւղէրինտէ զէրրէ գատար էթ պը-

րադմատըզլարը մա՛լիւմ տիւր : Ֆադաթ
պունլար եալընըղլահում իլէ թէղատտի է-
տէր հայվանաթտան օլմայըպ , հէր տիւրլիւ
հուպուպ վէ մէյվէ վէ հուլվիեաթը տախի
զիյատէ սէվէրլէր : Պաղչէ վէ խանէլէրիմիզ-
տէ իյրաս էթտիքլէրի մազարրաթ պու-
պապտէ շահանը թէէսիւֆ պիր տէլիլ տիր :

Ճէնապը հադ եէր եիւզիւնտէ խալդ
էթտիյի քեաֆֆէի մախլուդաթ իչիւն հու-
սուլա կէթիրիպ պիզիւմ քէնտիմիզէ հասը
էթմէք իտտ՝աասընտա պուլունտուղումուզ
մահսուլաթտան , իշպու մուրը զա՛յիֆ տա-
խի հիսսէտար օլմադ իսթէտիքտէ աֆվ ու
սաֆհ իլէ մուա՛մէլէ էյլէմէք պազը մեր-
թէպէ հաքիւմ օլմաղա միւթէվէգդըֆ վէ
Սա՛տի մէրհումունն “ Մի աղար մուրի քի ,
տանէ քէշ էսթ , քի ճան տարէտ վէ ճանը
շիրին խօշ էսթ ” գալլը հաքիմանէսիլէ ա՛-
մէլ էթմէք շիյմէի ինսանիյէթէ էվֆադ տըր :
Դարընճալարըն թաթըլը շէյլէրէ օլան մէյլ
ու ինհիւմա քի ֆէվդ էլըայէ օլուպ , հաթ-
թա պունուն թահսիլինտէ սայիր հայվա-
նաթ տէրէճէի իզա՛նընըն մաֆէվգինտէ
պա՛զը վէսայիթը զարիպէ իսթիմալ էտէր-

اوزرنده ذره قدرات بر اقمقاری معلومدر . فقط
 بونار یالکنز احوم ایله تغدی ایدر حیواناتدن اولمیوب
 هر درلو حبوب و میوه و حلویاتی دخی زیاده سورلر .
 باغچه و خانه لرمزده ایراث ایتدکری مضرات بو
 بایده شایان تأسف بر دلیلدرد .

جناب حق یر یوزنده خلق ایتدیکی کافئه مخلوقات
 ایچون حصوله کتوروب بدم کندومنز حصر ایتک
 ادعاسنده بولند یغمز محصولا تدن اشبو مور ضیف
 دخی حصه دار اولمق استد کده عقو و صفح ایله
 معامله ایلمک بعض مرتبه حکیم اولمغه متوقف و
 سعدی مر حومک میازار موری که دانه کش است
 که جان دارد و جان شیرین خوش است { قول
 حکیمانہ سبله عمل ایتک شیمه انسانیه اوفقدر .
 قر نجه لرك بطلو شیلره اولان میل و انهماکی فوق الغایه
 اولوب حتی بونک تحصیلنده سائر حیوانات درجه

اذعانك مافوقنده بعض وسائط غریبه استعمال
ایدرلر شویله کی باله مشابه بر نوع طائر ماده حصوله
کتور بر جنس کوچك حیوانك صیدینه کیدرلر و
انلری طوقوب یوله برنه کتوره رک حبس ایدرلر و
بزم سودلر یچون اینك و کچیلری بسلد یکمز کی انلری
بسلرلر.

متأخریندن علم حیوانات ایله اشتغال ایدلر قرنجه لرك
اخلاق و مدنیتی حقنده عند المتقدمین مجهول چوق
شیلر کشف و تحقیق ایلملر در. قرنجه لرك بر برهئیت
اجتماعیه لری افرادی بیننده کمال اتحاد اولوب قبائل
مختلفه سی یکدیگری حقنده مراسم مهماتوازیه
دخی رعایت ایتملرینه نظراً صفت ممدوحه حب
وطنله متصف اولدقلری درکاردر بونلر بغض کره بری
برینه اعلان حرب ایدوب بینلرنده صورت منتظمه ده
محاربات شدید و قوعبولور شویله که محارب اولان

լէր : Շէօյլէ քի պալա միւշապիհ պիր նէվ'
թաթլը մատտէ հուսուլա կէմիրիր պիր
ճինս քիւշիւք հայվանըն սայտինէ կիտէր-
լէր , վէ անլէրի թուլթուպ եուվալարընա
կէթուրէրէք հապս էտէրլէր , վէ պիղիմ
սիւտլէր իշիւն ինէք վէ քէշիլէրի պէսլէտի-
յիմիզ կիպի անլէրի պէսլէրլէր :

Միւթէէսիրինտէն ի'ւմը հայվանաթ իլէ
իշթիղալ էտէնլէր , դարընճալարըն ախլագ
վէ մէտէնիյէթի հագգընտա ի'նտէլ միւթէ-
գատտիմին մէճհուլ չօդ շէյլէր քէշֆ ու
թահգիգ էյլէմիշլէր տիր : Գարընճալարըն
հէր պիր հէյէթը իճթիմա'իէլէրի էֆրատը
պէյնինտէ քէմալը իթթիհատ օլուպ , գա-
պաիլը միւթէլիֆէսի , եէքտիկէրի հագ-
դընտա մէրասիմը միհմաննուաղիյէ տախի
րիա'յէթ էթմէլէրինէ նաղարէն , սըֆէթը
մէմտուհաի հուսպուլ վաթանլէ մուլթասըֆ
օլտուգլարը տէրքեար տըր : Պունլար պազը
քէրրէ պիրի պիրինէ ի'լանը հարպ էտուպ ,
պէյնլէրինտէ սուրէթը միւնթազամէտէ մու-
հարէպաթը շէտիտէ վուգուլ' պուլուր :
Շէօյլէ քի մուհարիպ օլան թարաֆէյնին
եուվալարը վէսաթընտա պիր մահալ կէօյա

մէյտանը մուհարէպէ օլմագ իւզըն Կարար վերիլուպ, օրատա էլեէվմ միլէլը միւթէ մէտտինէ պէյնինտէ մէրի՝ օլան ուսուլը ա'սքերիյէ վէչհիլէ, միւրէպա' իւշչէքլ օլարագ թէճէմմու' էթտիքտէն սօնրա, քէմալը շիտտէթ ու թէհէվվուր իլէ եէքտիկէրի իւզէրինէ հիւճիւմ էտէրլէր : Ախշամ օլտուգտա թարաֆէյն եինէ սուրէթը մուն թազամէտէ չէքիլուպ մէճրուհլարընը օրտուկեահլէրինէ նագլ էտէրլէր : Վէ ֆէրտասը կիւն եինէ մուհարէպէյէ իպթիտար էտէրլէր : Դարընճալարըն զայէթ զարիպ, վէ գաւլա'իտը ա'սքերիյէյէ միւթասլըգ օլան շու հալլէրի, թէվայիֆը պէչէրիյէնին հարաքեաթը խունրիզանէ վէ մուլամէլաթը զատտարանէլէրինէ թէմամիլէ միւշապիհ տիր : Եէքտիկէրինտէն ախզ էթտիքլէրի իւսէրայի եուվալարընա կէօթիւրիւպ հապս ու թէվգըֆ, վէ օրատա պունլարը եուլ մուրթալարըն հիւսնի մուհաֆազասը, վէ եավրըլարըն թէրպիյէսի կիպի պաղը իշլէրտէ իսթիլստամ էտէրլէր : Վէ մէճրուհինէ սուվէրը ատիտէ իլէ միւտավա'թ էտուպ, վէ մագթուլլարըն էթրաֆընա թօփլանըպ կէօյա իզհարը հիւզն ու մաթէմ էտէր :

طرافینک یوه نری و سطنده بر محال کویا میدان
 محاربه اولمق اوزره قرار ویریلوب اوراده ایوم
 ملل متمدنه بیننده مرعی اولان اصول عسکریه وجهله
 مربع الشکل اوله رق تجمع ایتد کدن صکره کمال
 شدت و تهور ایله یکدیگری اوزرینه هجوم ایدرلر.
 اخشام اولدقده طرافین یه صورت منتظمه ده چکیلوب
 مجروح لرینی اردو کاهلرینه نقل ایدرلر و فرداسی کون
 یه محاربه یه ابتدار ایدرلر. قرنجه لک غایت غاریب
 و قواعد عسکریه یه مطابق اولان شو حاللری طوائف
 بشریه نك حرکات خونریزانه و معاملات غدارانه لرینه
 تمامیه مشاهد ر. یکدیگر ندن اخز ایتد کگری اسرانی
 یوه لرینه کتوروب حبس و توقیف و اوراده بونلری
 یومورطه لک حسن محافظه سی و یاوریلک تربیه سی
 کبی بعض ایشلرده استخدام ایدرلر و مجروحینه صور

վէ եախօտ ի'ատէի հաեաթընա չալըչըր կի-
պի օխչայըպ եալարլար :

Պէր մինվալը մուհարրէր գարնճալարըն
պու տէրէճէ ֆէթանէթ ու իսթի'տատլարը
հէյէթը իճթիմա'իյէլէրինէ մախսուս օլուպ
պունլար հալը ինֆիրատտէ խաամլարը օլան
տիկէր պաղը հայվանաթա մուգապէլէտէն
ա'ճիզ տըրլար : Էգճիւմլէ գարընճա արսլանը
թա'պիր օլունուր պիր նէվ' հայվանը սաղիր
անլէրէ ղալէպէ էտէր : Իչպու հայվան հա-
չէրաթտան գանատլը վէ զարիֆ պիր նէվ'
հայվանըն եալըրըսը օլուպ, գան իլէ թէ-
ղատտի էտէր, վէ էքսէրիեա շիքեարը գա-
րընճա տըր : Գարընճա արսլանը տէվէճիք
թէսմիյէ օլունուր մա'հուտ հայվանա միւ-
շապիհ օլուպ, ֆադաթ պունուն պաչընտա
պիր թագըմ ուզուն պույնուզլարը վար տըր
քի, ալաթ մէսապէսինտէ իսթի'մալ էտուպ,
պունլար տախի հէյէթը մախսուսէսինէ թէ-
հալվիւլ էտինճէյէ գատար իճրա էտէճէյի
հարաքեաթա թէմամ մուվաֆըգ տըր :

Հաչէրաթը սայիրէնին քէնտի շիքեար-

عديده ايله مداوات ايدوب و مقتوللرك اطرافنه
 طولنوب كويا اظهار حزن و ماتم ايدر و يا خود
 اعاده حياته چالشور كبي او خشايب يالارلر.
 بر منوال محرر قرنجه لرك بو درجه فطانت و
 استعدادلري هئيت اجتماعيه لرينه مخصوص اولوب
 بونلر حال انفرادده خصملى اولان ديكر بعض
 حيواناته مقابله دن عاجز درلر. از جمله قرنجه ارسلاني
 نغير اولنور بر نوع حيوان صغير انلره غلبه ايدر. اشبو
 حيوان حشرات دن قنادلو و ظريف بر نوع حيوانك
 ياوريسي اولوب قان ايله تغدى ايدر و اكثريا شكارى
 قرنجه در. قرنجه ارسلاني دوه جاك تسميه اولنور
 معهود حيوانه مشابه اولوب فقط بونك باشنده بر
 طاقم اوزون بوينوزلى واردركه الات مشابه سنده
 استعمال ايدوب بونلر دخی هئيت مخصوصه سنه
 تحول ايدنجيه قدر اجرا ايده جكي حرکاته تمام موافقدر.

լէրինի թէ՛ անգղու պէթմէք իշին գանատ վէ
եախօտ աեագլարը օլու պ հայվանը մէքքիւր
իսէ պու մագուլէ ա'զատան պիւքիւլլիյէ
մահրում օլտուղունտան , գաթա' եէրինտէն
հարէքէթ էթմէտիյի հալտէ շիքեարանը նէզ-
տինէ ճէլպ էտէր : Շէօյլէ քի շիքեարըն կիւ-
զէրկեահը իւզէրինտէ պիր չուգուր գազա-
րագ իշինտէ բուսույա եաթար , վէ միւթէ-
րասսըտ օլտուղու հայվանաթ մութլագա ի-
շինէ տիւշէր : Իշպու հաֆրէի գուրու գում
վէ եախօտ թօփրագ իւզէրինտէ հաֆր է-
տու պ քէնտուսի տախի իշինտէ պիթթէսա-
տիւֆ օրատան միւրուր էտէճէք գարընճա-
նըն վիրուտինէ քէմալը սապր ու սիւքիւ-
նէթ իլէ միւնթագըր օլուր : Եվվէլ էմրտէ
չուգուրուն վիւս'աթընա կէօրէ պիր տայրէ
չըզար , վէ չուգուրուն իւ'մգիլլէ իշպու տայ-
րէնին գութրի պէյնինտէ պիր նիսպէթը
մուա'յէնէ օլտուղունտան , պիր խայլը մրգ-
տար թօփրաղըն հաֆր ու իխրաճը լաղըմ
կէլուպ , իշպու ա'մէլիեաթը միւշքիլէի հասպ
էչէքլ գազմա մէսապէսինտէ իսթի'մալէ սա-
լիհ օլան պաշըլա իճրա էտէր : Շէօյլէ քի
պիր աեաղըլա Գումու պաշընա տօլտու-

حشرات سائره نك كند و شكار لر يني تعقيب ايتيك
 اچون قناد و ياخود اياقلىرى اولوب حيوان مزكور
 ايسه بو مقوله اعضادن بالكليله محروم اولديغندن قطعاً
 يرنددن حركت ايتديكي حالده شكار يني تزدينه جلب
 ايدر شوييله كه شكارك كنزركاهي اوزرنده بر چيقور
 قازهرق اچنده پوصويه ياترو مترصد اولديني حيوانات
 مطلقاً ايجينه دوشر. اشبو حفره يني قورى قوم و
 ياخود طوپراق اوزرنده حفر ايدوب كندوسى
 دخى اچنده بالتصادف اورادن مرور ايده جك
 قرنجه نك ورودينه كمال صبر سكونت ايله منتظر
 اولور. اول امرده چيقورك وسعتنه كوره بردائره
 چيزرو چيقورك عمقيله اشبو دائره نك قطرى ييننده
 بر نسبت معينه اولديغيدن بر خيلى مقدار طوپراغك
 حفر و اخراجى لازم كلوب اشبو عمليات مشكاه ي
 حسب الشكل قازما مثابه سنده استعماله صالح اولان

ըուպ խայլըճա գուվվէթլէ տայրէտէն տը-
չարը աթար : Շու հալէ նազարէն ճէսամէ-
թինէ նիսպէթլէ ա՛սսալընտա խայլը գուվ-
վէթ օլմասը լազըմ կէլըր : Մագսէտի հասը
օլունճա եա՛նի պիր մըգտար թօփրագ չը-
գարընճայա գատար ա՛մէլիեաթը մէզքիւ-
րէի քէմալը մէհարէթ ու սիւրա՛թլէ թէք-
րար էտէր : Հափր էսնասընտա պըրըճա գուվ
տանէլէրինէ թէսատիւֆ էյլէտլիլ հալտէ
անլէրի տախի պաշըլա գալտըրըր աթար ի-
սէ տէ գուվ տանէլէրի պու սուրէթլէ ըէ-
ֆի՛ միւմքին օլմայաճագ տէրէճէտէ ճէսիմ
օլուրլար իսէ , օլ հալտէ արգասընա եիւք-
լէյուպ խարիճէնագլէտէր : Հայվանը մէզ-
քիւրէ էքսէրիեա իշպու թէշէպպիւսաթըն-
տա մէվանի՛ի գավլիյէյէ թէսատիւֆ էտէ-
րէք , մագսէտինէ տէսթրէս օլմագ իսէ տէ
գաթա՛ տիւչարը եաս ու ֆիւթուր օլմա-
յուպ մաթլէպի հասըլ օլունճայա գատար
ա՛ղիմէթինտէ սէպաթ վէ իսրար էտէր :

Նիհայէթ չուգուր գազըլպ թէմամ օլ-
տուգտան սօնրա պէրվէչհի մուհարըէր հայ-
վան տէրունինտէ շիքեարէ միւթէրասըտ

باشيله اجرا ايدر شويلاه كه بر اياغياه قومی باشنه
طولديروب خيليجه قوتله دائره دن طيشارو اتر .
شو حاله نظراً جسماته نسبتله اعصابنده خيلي قوت
اولمسی لازم کلور مقصدي حاصل اولنجه يعنی
بر مقدار طوپراق چيقارنجيه قدر عمليات منزکوردي
کمال مهارت و سرعتله تکرار ايدر . حفر اثناسنده
ايرنجيه قوم دانه لرينه تصادف ايلديکي حالده ائلری
دخی باشيله قالب بر اتر ايسه ده قوم دانه لرې بوصورتله
رفعی ممکن اولميه جق درجه ده جسيم اولور لر ايسه
اول حالده ارقه سنه يوکليوب خارجه نقل ايدر .
حيوان منزکوره اکثرياشبو تشبثاتنده موانع قويه يه
تصادف ايدهرک مقصدينه دسترس اوله منز ايسه ده
قطا دوچار ياش وفتور اولميوب مطلبی حاصل اولنجه
قدر عزيمتنده ثبات و اصرار ايدر .
نهایت چيقور قازيلوب تمام اولدقدن صکره بروجه

օլարագ օթուրուր : Պիր գարընճա իշպու-
վարթաննն քէնարընտան կէշտիքտէ , գում
եախօտ թօզտան ի'պարէթ օլան քէնարը
միւնհէտիմ օլարագ իշինէ տիւշէր : Տէրհալ
գարընճա արսլանը պույնուզարը իլէ անը
թուլթուպ սէրսէմ էթմէք իշիւն շիտտէթլէ
սալլար : Գարընճա պիր թագրիպ եագայը
գուրթարարագ ֆիրար էթտիյի հալտէ տա-
խի իւզէրինէ պիր չօգ գում սալարագ տէհ-
շէթ վէրուպ թէվգըֆ էտէր : Հէր նէ հալ
խսէ , գարընճա տիւշիւպ արթըգ հարաքէ-
թէ մէճալի գալմատըգտա գանընը էմէրէք
իթլաֆ էտիպ լաշէսինի տախի չուգուրտան
տըշարը աթար , վէ պատէհու մուգապէլէի
վագաա միւնասէպէթիլէ չուգուրճա հու-
սուլա կէլէն խարապիյէթի թա'միր էթտիք-
տէն սօնրա , քէմաքեան քէմինկեահընտա
շիքեարէ միւնթաղըր օլուր :

Հայվանը միւգքիւրուն իշպու ա'մէլիեա-
թը քէնտուսինէ նիսպէթլէ հագըգաթէն
ումուրը մուա'զգամատէն իսէ տէ ասըլ շա-
եանը տըգգաթ պունուն միւթէզամմին օլ-
տուղու սա'նաթ վէ հիսապ վէ պասըրէթ

محرر حیوان دروننده شکاره مترصد اوله رق اوتورر.
 بر قرنبجه اشبو ورطه نك كنارندن كچد كده قوم
 یاخود توزدن عبارت اولان كناری منهدم اوله رق
 ایچنه دوشرد حال قرنبجه ارسلائی بوینوز لریله انی طوتوب
 سرسم ایتك ایچون شدتله صالار. قرنبجه بر تقریب
 یقه بی قورتاره رق فرار ایتدیکی حالدده دخی اوزرینه
 بر چوق قوم صاحره رق دهشت ویروب توقیف
 ایدر. هر نه حال ایسه قرنبجه دوشوب ارتق حرکته
 مجالی قالمد قده قانی امهرك اتلاف ایدوب لاشه سنی
 دخی چیقوردن طیشارواتر. و بعده مقاتله وقعه
 مناسبتیه چیقورجه حصوله کلان خرابیتی تعمیر
 ایتد کدن صکره کما کان کمینکاهنده شکاره منتظر
 اولور.

حیوان مزکورک اشبو عملیاتی کندوسنه نسبتله
 حقیقه تا امور معظمه دن ایسه ده اصل شایان دقت

بونك متضمن اولديغى صنعت و حساب و بصيرتدر .
 بونك فن معماری و اصول جنكاوریده اولان مهارت
 كامله سی صید و شکار ایله اشتغال ایلدیکی قریحه قومنك
 صناعی غریبه لرینه مساویدر دنیاه ییلور . فقط نزد
 ارباب رشد و نهاده توضیح و بیانه حاجت اولمديغی
 اوزره بونلرك صنعت و مهارتلى بر جنس عمل و
 حرکته مخصوص اولوب عقل و ادراکدن محروم
 بولنان حیوانات سائره کبی بشقه شیلره مقتدر دکلر در
 قریحه خصمنك کندوسی ایچون نهییه ایلدیکی حفره
 هلاکی قطعا تصور ایده مدیکی مثلوقریحه ارسلائی
 دخی اك كوچك بر صمان پارچه سنی تقلدن عاجزدر .

عجایب سبۀ عالم

اثار عتیقه دن عند المتقدمین اعظم مصنوعات بشریه

տիր : Սյունուն ֆէննը միմարի վէ ուսուլը
 ճէնկեալէրիտէ օլան մէհարէթը քեամիլէսի
 սայտ ու շիքեարիլէ իշթիղալ էյլէտիյի գա-
 րընճա գալմընըն սէնա'իի ղարիպէլէրինէ
 միւսալի տիր տէնիլէպիլուր : Յագաթ նէզ-
 տը էրպապը ըիւշտ ու նիհատէ թէվղիհ ու
 պէյանէ հաճէթ օլմատըղը իւզըն պունլա-
 րըն սան'աթ վէ մէհարէթլէրի պիր ճինս ա-
 մէլ ու հարաքէթէ մախսուս օլուպ ագլ ու
 իտրագտէն մահրում պուլունան հայվանա-
 թը սայիրէ կիպի պաշգա շէյլէրէ միւզթէ-
 տիր տէյիլլէր տիր : Դարընճա խասմընըն
 քէնտուսի իշիւն թէհիյէ էյլէտիյի հաֆրէի
 հէլաքը գաթա' թէսալվուր իտէմէտիյի մի-
 սիլլու , գարընճա արսլանը տախի էն քիւ-
 չիւք պիր սաման փարչասընը նագլտէն ա'-
 ճիզ տիր :

ԱՅՆԱՅԻՊԸ ՈՒՊԻՅԻ ԱԼԷՍ՝

Ասարը աթիգատէն ի'նտէլ միւթէգատ-
 տիմին աղամը մասնու'աթը պէշէրիյէ ա'տտ
 օլունուր եէտի շէյ վար տըր քի , պունլա-

րա Աճայիպը Սէպէ'ի Ա'լէմ Թա'պիր օլու-
նուր :

Պիրինճիսի զէմանը գատիմտէ Պաղտատ
հավալիսինտէ Հիւլլէ շէհրի ճիվարընտա վա-
զը՝ Պապիլ եախօտ Պապիլոն շէհրինին սուր
վէ պաղչէսի տիր քի , սուրը մէգքիւր իքի
եիւզ էլլի գատէմ իրթիֆա'ինտէ , վէ էլլի
գատէմ սիւմքինտէ վէ միւրէպպա' իւշշէքլ
օլարագ հէր զըլը տէօրթ սա'թ իմթիտա-
տընտա իտի : Վէ ճէվանիպը էրպաա'սընտա
ճիւմլէսի Թուճտան օլմագ իւզըէ եիւզ գա-
փուսու օլուպ , իշպու գափուլարըն արալա-
րընտա վէ սուրուըն քէօշէլէրինտէ տիվար-
տէն օն գատէմ միւրթէֆա' իքի եիւզ էլլի
գուլէ վար ըտը : Սուրը մէգքիւր ղայէթ ի-
րի Թուղլա իլէ պինա օլունուպ , քիրէճ վէ
խօրասան եէրինէ զիֆթ իլէ սըվանմըշ , վէ
էթրաֆընտա ղայէթ ճէսիմ , վէ միւրթէսի'
սու տօլու պիր խէնտէգ օլուպ , իշպու հէն-
տէյին հինը հաֆրինտէ չըգան Թօփրագ-
լարտան սուրը մէգքիւր պինասընտա իսթի'-
մալ օլունան Թուղլալար ի'մալ գըլընմըշ
ըտը :

عد اولنوریدی شی واردرکه بونلره عجایب سببه
عالم تعمیر اولنور.

برنجیسی زمان قدیمده بغداد حوالیسینده حله شهری
جوارنده واقع بابل یاخود بابلون شهرینک سور و
باغچه سیدرکه سورمز کورایکی یوزالی قدم ارتفاننده
والی قدم سمکننده و مربع الشکل اوله رق هر
ضلعی درت ساعت امتدادنده ایدی و جوانب
اربعه سنده جمله سی توجدن اولمق اوزره یوز قپوسی
اولوب اشبو قپولرک ارالرنده و سورک کوشه لرنده
دیواردن اون قدم مرتفع ایکی یوزالی قله وار ایدی.
سورمز کور غایت ایری طوغله ایله بنا اولنوب کرج
و خراسان یرینه زفت ایله صوانمش و اطرافنده غایت
جسیم و متسع صو طولو بر خندق اولوب اشبو
خندقک حین حفرنده چیقان طوپراقلردن سورمز کور
بناسنده استعمال اولنان طوغله لر اعمال قلمشدی.

Ձիբը օլունան պաղչէ ղայէթ ճէսիմ քէ-
մէրլէր իւղէրինէ ինչա օլունուպ , սաթըհը՝
սուրուն իրթիֆա'ինէ միւսաւի , վէ ղէմինի
չէհրէ նազըր իտի : վէ հէր տիւրլիւ ճէսիմ
աղաճ քէօք սալլապ կէրէյի կիպի նէշվ ու
նիւմա պուլաճագ տէրէճէտէ տէրունինէ
թօփրագ տօլտուրումուշ իտի :

Շէհրի մէգքիւշի միլատ ի'սատէն իքի
պին ալթը եիւղ գըրդ սէնէ մուգատտէմ
նէմրուտ պինա էտուպ , պատէհու Պիլօս
նամ մէլիք թէվսի' իլէ Պապիլօն տէվլէթինէ
բայիթախթ իթթիխաղ էյլէտի : Սնտէն սօն-
րա թէչէքքիւլ էտէն Սսիրի տէվլէթը ճէ-
սիմէսինէ տախի մագարըը հիւքիւմէթ օ-
լուպ , ազ ղէման զարֆընտա վիւս'աթ ու
մամուրլիյէթճէ տէրէճէի քէմալէ վասըլ օլ-
տուղունտան , Շէյխ էլ միւվէրրիխին իւն-
վանիլէ շէօհրէթչիա'ր օլան Եունանի Հէրէ-
տօթ ղէմանընա , եանի միլատտէն պէշ եիւղ
սէնէ էվվէլէ կէլինճէյէ գատար , Պապիլօն
չէհրի ա'ղամը մէտայինը ա'լէմ ա'տտ օլու-
նուր իտի : Յագաթ սօնրալարը թէտէննի վէ
խարապիյէթէ եիւղ թութուպ , միլատտէն
իւշ եիւղ օթուղ սէնէ մուգատտէմ իսկէն-

ذکر اولئان باغچه غایت خسیم کمر لر اوزینه افشا
اولنوب سطحی سورک ارتفاعنه مساوی وزمینی
شهره ناظر ایدی و هر در لوجسیم اغاج کولک صالوب
کرکی کبی نشو و نما بوله جق درجه ده دروینه طور پراق
طول دیر لمش ایدی .

شهری مزکوری میلاد عیسی دن ایکیمک التیوز
قرق سنه مقدم نمرود بنا ایدوب بعده بیلوس نام
ملک توسع ایله بابیلون دولته پای تخت اتخاذ ایلدی .
اندن صکره تشکل ایدن آسیری دوات جسیه سنه
دخی مقرر حکومت اولوب از زمان ظرفنده وسعت
و معموریتجه درجه کماله واصل اولدیغندن شیخ
المؤرخین عنوانله شهرت شعار اولان یونانی هرده دوط
زماننه یعنی میلاد دن بشیوز سنه اوله کلنجیه قدر بابیلون
شهری اعظم مداین عالم عد اولنور ایدی . فقط
صکره لری تدنی و خرابیته یوز طوقوب میلاد دن

տէրի ըումի գապզէի թէսարրուֆինէ կէշի-
րէրէք, սահիպը խուրուճը միւշարիւնէյհ
տախի մէմլէքէթինէ փայլթախթ օլմագ
իւզրէ ինթիխապ էտուպ, էվվէլքինտէն զի-
յատէ թանզիմ ու ի'մարշ մինվիի զամիրի
պուլունտուղու հալտէ, տէրա'գապ վէֆաթը
վուգու'ինէ մէպնի մէթրուգ վէ խարապ օլ-
մուշ տուր : Տէվլէթը Ս. պապսիյէնին իպթի-
տաի զուհուրինէ գատար, շէհրի մէզքիւր
ղայէթ քիւշիւք օլարագ փայտար օլուպ,
ֆագաթ էլան պիւքիւլլիյէ մահվ ու խարապ
օլարագ պազը էպնիյէսի ասարընտան պաշ-
գա պիր շէյ գալմամըշ տըր :

Իքինճիսի, Մըսըրտա վագը' էհրամ տըր
քի, ի'նտ էլա'վամ ֆրա'օն թէփէլէրի տին-
մէքլէ պէնամ էպնիյէի ճէսիմէ տիր : Պուն-
լար միւրէպպա' իւշէքլ օլմագ իւզրէ գաի-
տէսի, եանի աշաղը թարաֆը վիւս'աթը
օլուպ եօգարըսը պիթթէտրիճ քիւշիւլէրէք
թէփէսի պիր նօգթա իլէ միւնթէհի օլուր :
Վէ էշքեալը հէնտէսիյէտէն հէրօ թապիր օ-
լունան շէքլ տախի պունլարա մէնսուպ տուր :
Էհրամը մէզքիւրէ պա'զը միւլուքը մըսըրի-
յէյէ վէ զէմանը գատիմտէ մա'պուտ իթ-

اوچیز اوتوز سنه مقدم اسکندر رومی قبضه
تصرفنه کچیره رک صاحب خروج مشارالیه دخی
مماکتته پای تخت اولمق اوزره انتخاب ایدوب
اولکندن زیاده تنظیم و اعماری منوی ضمیری
بولندیغی حالده در عقب وفاتی وقوعنه مبنی متروک
و خراب اولمشدر. دولت عباسیه نك ابتدای ظهورینه
قدر شهر مزکور غایت کوچک اوله رق پایدار اولوب
فقط الان بالکلیه محو و خراب اوله رق بعض ابنیه سی
اثرندن بشقه برشی قالما مشدر.

ایکنجیسی مصرده واقع اهرامدرکه عندالعوام فرعون
تپه لری دینمکله بنام ابنیه جسیمه در. بونلر مربع الشکل
اولمق اوزره قاعده سی یعنی اشاغی طرفی وسعتلو
اولوب یوقاروسی بالتدریج کوچیله رق تپه سی بر نقطه
ایله منتهی اولور و اشکال هندسیه دن هر می تعبیر

اولنان شکل دخی بونلره منسوب در. اهرام مزکوره
 بعض ملوک مصریهیه و زمان قدیمده معبود اتخاذ
 اولان بعض حیوانات مقدسهیه مدفن اولمق اوزره
 بنا اولتوب زمیندن بر مقدار مرتفع کچوک قپولردن
 درونلرینه دخول اولنور. اینیه مزکوره ناک الک
 مشهورلری قاهره پشکاھنده خجیزه نام قریه جوارنده
 واقع اولوب بونلرک دخی الک جسیمی ایکی یوز
 اون بش مترو اتساعنده و یوز اوتوز اوچ مترو
 ارتفاعنده در. تاریخ بنالری دخی عندالمؤرخین
 مختلف فیه اولوب فقط میلاد عیسادن بیک بشیوز
 و یاخود ایکی بیک سنه مقدم اولمسی ظن اولنور.
 مصرک دها پک چوق مواقعهده بولندیغی مثلوممالک
 سائردهده دخی بو مقوله اهرام موجود اولوب از جمله
 امریقاده واقع مکسیقا ممالکنده بولنان بومثلوا اینیه ناک
 اهرام مصریهیه زیاده مشابهتی واردر. و حتی بوکا

Թիխազ օլան պա'ղը հայվանաթը մուգատ-
տէսէյէ մէտֆէն օլմագ իւզըէ պինա օլու-
նուպ , զէմինտէն պիր մըգտար միւրթէֆի'
քիւչիւք գափուլարտան տէրունլարընա տու-
խուլ օլունուր : Էպնիյէի մէզքիւրէնին էն
մէշհուրլէրի Գահիրէ փիշկեահընտա Հաճի-
զէ նամ գարիյէ ճիվարընտա վագը' օլուպ
պունլարըն տախի էն ճէսիմի իքի եիւզ օն
պէշ մէթրօ իլմթիսա'ինտէ , վէ եիւզ օթուզ
իւշ մէթրօ իրթիֆա'ինտէ տիր : Թարիխը
պինալէրի տախի ի'նտ էլ միւվէրրիխին միւխ-
թէլիֆիւն ֆիյհ օլուպ , ֆագաթ միլատը
ի'սատան պին պէշ եիւզ , վէ եախօտ իքի
պին սէնէ մուգատուէմ օլմասը զանն օլու-
նուր :

Մըսըրըն տահա փէք չօգ մէվագը'ինտէ
պուլունտուղու միւսիւլլու , մէմալիքը սայի-
րէտէ տախի պու մագուլէ էհրամ մէվճուտ
օլուպ , էզ ճիւմլէ Ամէրիգատա վագը Մէք-
սիգա մէմալիքինտէ պուլունան պու միւ-
սիւլլու էպնիյէնին , էհրամը Մըսըրիյէյէ
զիյատէ միւշապէհէթի վար տըր : Վէ հաթ-
թա պունա մէպնի պա'ղը միւէլլիֆիյն , էզ-

مبنى بعض مؤلفين ازمنه قديمه ده امريقا قطعه سی
 قطعات سائره سکنه سی عندنده مجهول اولمیوب
 قدمای مصرينك مكسيقا اهالیسیله مناسبتری اولدیغنه
 ذاهب اولمشدر. ذکر اوانان اهرام مصریه غایت
 جسیم طاشلرله بنا اولنمش اولوب اشبو طاشلردخی
 نيلك صاغ طرفنده و اهرامك مقابلنده واقع طاعلردن
 قطع ونقل اولندیغی اثار دلالتیله اکلاشلور.

اشبو اهرامك هیچ بر محلنده افکاره دلالت ایدر
 خطوط و نقوش کوريله مامش اولدیغندن بعض مؤرخین
 اینیه مزکور دنك هنوز صنعت کتابت ایجاد
 اولنمق سزین بنا اولندیغنه ذاهب اولمشلر ایسه ده
 اصول هندسیهیه متوقف بو مثل و صنایع عجیبه نك
 مبداً علوم اولان صنعت کتابتدن بی بهره بر طائفه
 جاهله دن صدوری بعید الاحتمالدر.

اوچنجیسی قدمای یونانك معبودی اولان الهه نك

մինչի գատիմէտէ Ամէրիգա գըթա'սը , գը-
թա'թը սայիրէ սէքէնէսի ի'նտինտէ մէճ-
հուլ օլմայըպ , գուտէմաի Մըսըրինին Մէք-
սիգա էհալիսիլէ միւնասիպէթլէրի օլտուղու-
նա զահիպ օլմուշ տուր : Զիքը օլունան էհ-
րամը Մըսըրիյէ , զայէթ ճէսիմ թաշլէրլէ
պինա օլունմուշ օլուպ , իշպու թաշլար տա-
խի Նիլին սաղ թարաֆընտա , վէ էհրամըն
մուգապլիլինտէ վագը' տաղլարտան գաթ'
ու նագլ օլունտուղու , ասար տէլալէթիլէ
անլաշըլըր : իշպու էհրամըն հիշ պիր մահա-
լինտէ էֆքեարէ տէլալէթ էտէր խութութ
վէ նուգուշ կէօրիլէմէմիշ օլտուղունտան ,
պա'ղը միւվէրրիսին էպնիյէի մէղքիւրէնին
հէնուղ սան'աթը քիթապէթ իճատ օլուն-
մագսըղըն պինա օլտուղունա զահիպ օլմուշ-
լար իսէ տէ , ուսուլը հէնտէսիյէյէ միւթէ-
վէգգըֆ պու միւսիւլլու սէնաի'ը աճիպէնին
մէպտէի իւ'լում օլան սանա'թը քիթապէթ-
տէն պիպէհրէ պիր թայիֆէի ճահիլէտէն
սուտուրի պա'իտ իւլ իհթիմալ տըր :

Իւչիւնճիւսիւ , գուտէմաի Եունանըն
մա'պուտի օլան իւահէնին ըէյիսի Ժիւփի-

Թէրին Թասվիրը միւսճէսսէմի տիր քի , Թա-
րիխը միլատտէն Թագրիպէն տէօրթ եիւզ
սէնէ մուգատտէմ Ֆիթեհա նամ մէշհուր
մուսավվէր մա'րիֆէթիլէ ինշա , վէ եունա-
նիսթանտէ Էլիտ շէհրինտէ վագը Օլիմփի
իպատէթիսանէսինէ վագ' օլունմուշտու : Իշ-
պու Թասվիր ֆիլ տիշինտէն մասնու' վէ սէ-
րափա ալթուն վէ զիյգըյմէթ էհնար իլէ
միւզէյեէն վէ միւրէսսա' օլուպ , ճալիսէն
եափըլմըշ օլտուղու հալտէ իքի եիւզ օն ի-
քի գատէմ իրթիֆահնտէ իտի :

Տէօրտիւնճիւսիւ , իսկէնտէրիյէ ֆէնար
գուլէսի տիր քի , Միլատտէն իքի եիւզ սէք-
սէն իւշ սէնէ մուգատտէմ միւլուքը Մըսը-
րիյէտէն Պէրթօլմի զէմանընտա իսկէնտէ-
րիյէ փիշկեհնտա վագը Ֆարօս նամ ճէ-
զիրէտէ պիր միւրթէֆա' գաեա իւզէրինէ
ինշա օլունմուշ իտի : Վէ Թէփէսինտէ կի-
ճէլէրի գանտիլ եագըլարագ մէսաֆէի պա'-
խտէտէն զիեասը միւշահէտէ օլունուրտու :
Մէքքիւր գուլէ սէրափա պէեազ մէրմէր-
տէն դայէթ միւսաննա' օլուպ , պախուստու
խարիճտէն եափըլմըշ օլան նէրտիւպանը շա-
եանը իսթիղրապ իտի : Միւրէպպա' իւշ-

رئيسی ژوپیتړك تصوير مجسميدركه تاريخ ميلاددن
تقریباً درتيزوسنه مقدم فيدياس نام مشهور مصور
معرفيله انشا و يونانستانده ايد شهرنده واقع اولمي
عبادتخانه سنه وضع اولنمشیدی . اشبو تصوير فيل
دیشندن مصنوع و سراپا التون و ذقیمت احجار ايله
مزين و مرصع اولوب جالسا ياللمش اولديني حالده
ايکيوز اون ايکي قدم ارتفاعنده ایدی .

دردنجیسی اسکندریه فنار قله سیدرکه میلاددن ایکی
یوز سکسان اوج سنه مقدم ملوک مصریه دن برتولوی
زماننده اسکندریه یشکاهنده واقع فاروس نام
جزیره ده بر مرتفع قیا اوزینه انشا اولنمشیدی . و
ته سنده کیجه لری قنديل یاقيله رق مسافه بعیده دن
ضیایی مشاهده اولنوردی . مزکور قله سراپا بیاض
مرمر دن غایت مصنع اولوب باخصوص خارجدن
یاللمش اولان نردبانی شایان استغراب ایدی . مربع

الشکل اولمق اوزره هر ضلعی الی ارشون
 امتدادنده و دیواری اوج بچق ارشون سمکنده ایدی
 و دروننده بکجی اقامتته مخصوص محلدن بشقه
 متعدد دائره لر اولوب کز رکاهلری دخی اوج ارشون
 عرضنده ایدی . قپوسی زمیندن مرتفع و مقابلنده
 ینه او ارتفاعده بر بنا اولوب بونک قپوسنه تمدید
 اولمش تخته لردن مرور ایله دروننه دخول اولنور
 ایدی . و حین حاجتده مزکور تخته قالدیرلقدده ایچرویه
 کیرامک ممکن اوله مزایدی . مصارف وقعه سی
 شمذیکی زمان اقچه سنه قیاساً اوچیوز بیک انکلیز
 لیراسنه بالغ اولمشدر . اشبو فنار لیلارهنمای سفائن
 اولمق اوزره احداث اولنان اینیه نک برنجیسی اولوب
 اولوقت واقع اولدیغی مزکور فاروس اطه سنه منسوباً
 اسمنه فاروس اطلاق اولندیغندن بعده اوروپاده بو
 مقوله فنار لک کافه سی بو اسم ایله تسمیه اولنوب حتی

շէքլ օլմագ իւզըէ հէր զըլը՝ ելլի արշուն
 իմթիտատընտա վէ տիվարը իւչ պուչուգ
 արշուն սիւմքինտէ իտի : Վէ տէրունինտէ
 պէքճի իգամէթինէ մախսուս մահալտէն
 պաշգա միւթէա՛տտիտ տայրէլէր օլուպ ,
 կիւղէրկեհաշէրի տախի իւչ արշուն արգըն
 տա իտի : Գափուսու զէմինտէն միւրթէֆի՞
 վէ մուգապիլինտէ եինէ օ իրթիֆա՛տէ պիր
 պինա օլուպ , պունուն գափուսու թէմտիտ
 օլունմուշ թախթալարտան միւրուր իլէ տէ
 րունինէ տուխուլ օլունուր իտի : Վէ հինը
 հաճէթտէ մէզքիւր թախթա գալտըրըլտըգ-
 տա , իչէրույէ կիրիլմէք միւմքին օլամագ ի-
 տի : Մէսարիֆը վագաա՛սը շիմտիքի զէման
 ագչէսինէ գըյասէն իւչ եիւզ պին ինկիլիզ
 լիրասընա պալիղ օլմուշ տուր : Իչպու ֆէ-
 նար լէյլէն ըհհնիւմաի սէֆաին օլմագ իւզ-
 ըէ իհտաս օլունան էպնիյէնին պիրինճիսի
 օլուպ , օլ վագըթ վագը՝ օլտուղու մէզքիւր
 ֆարօս առասընա մէնսուպէն , իսմինէ ֆա-
 րօս ըթլագ օլունտուղունտան , պատէհու
 իւրոփատէ պու մողուլէ ֆէնարլէրին քեաֆ-
 ֆէսի պու իսմ իլէ թէսմիյէ օլունուպ , հաթ-
 թա թիւրքիտէ միւսթամէլ օլան ֆէնար

ترکیده مستعمل اولان فنار لفظك دخی بوندن نشأت
ایتمش اولمسی ملاحظه دن بعید دکلدر .

مزرکور فنار بیک بشیوز سنه قدر پایدار اولدقدن صکره
مرو رزمان ایله هجرتك التی یوز الی سنه سنه طوغری
خراب اولمشدر . اول اثاده ملوک مصریه دن ملک
الناصر اشبو فنارک مقابلنده اکا مشابه دیکر بر فنار
بناسنه شروع ایتمش ایسه ده وفاتی حسیله اتمامنه
موفق اوله مامشدر .

بشجیسی ایاصولوقده واقع عبادتخانه سیدرکه درت
یوز سکسان بش قدم طولنده وایکی یوز یکرمی بش
قدم عرضنده غایت جسمیم بر بنا ایدی . دروننده
التمش قدم ارتفاعنده یوز یکرمی یدی مر مردیرک
موجود اولوب بونلردن اوتوز التیسی غایت نفیس
اویمه لر ایله مزین ایدی . همان بتون آسیا اهالیسی
یوز یکرمی سنه بونک بناسنده ایشتدیرلمشدر .

լաֆզընը տախի պունտան նէշաթ իթմիշ
օլմասը միւլահազատան պա'իտ տէյիլ տիր :

Մէզքիւր ֆէնար պին պէշ եիւզ սէնէ
գատար փայտար օլտուգտան սօնրա , միւ-
րուրը զէման իլէ հիճրէթին ալթը եիւզ էլ-
լի սէնէսինէ տաղրու խարապ օլմուշ տուր :
Օլ էսնատէ միւլուգը Մըսըրիյէտէն մէլիք
էննասըր իշպու ֆէնարըն մուգապիլինտէ
անա միւշապիհ տիկէր պիր ֆէնար պինա-
սընա շուրու' էյլէմիշ իսէ տէ , վէֆաթը հա-
սէպիլէ իթմամընա մուվաֆֆադ օլամամըշ
տըր :

Պէշինճիսի , Աեասուլուգտա վագը' ի'
պատէթխանէսի տիր քի , տէօրթ եիւզ սէք-
սէն պէշ գատէմ թուլինտէ , վէ իքի եիւզ
եիրմի պէշ գատէմ արզընտա զայէթ ճէսիմ
պիր պինա իտի : Տէրունինտէ ալթմըշ գա-
տէմ իրթիֆա'ինտէ եիւզ եիրմի եէտի մեր-
մեր տիրէք մէվճուտ օլուպ , պունլարտան
օթուղ ալթըսը զայէթ նէֆիս օյմալար իլէ
միւզէյեէն իտի : Հէման պիւթիւն Ասիեա
էհալիսի եիւզ եիրմի սէնէ պունուն պինա-
սընտա իշլէթտիրիլմիշ տիր : Արոստրագ իս-

اروستراتی اسمنده بر بودله مجرد ابقای نامنه وسیله
اولمق غرض فاسد ايله میلاددن اوچیوز الی الی سنه
مقدم بالتصادف اسکندر رومینک ولادتق کونی معبد
منزکوری احرق ایلمشدر.

التنجیسی ردوس هیکل عظیمیدرکه زمان قدیمده
معبود اتخاذ اولنمش اولان شمسه مخصوص بر
تصویر اولوب اکیوز بش قدم ارتفاعنده تونجبدن
مصنوع ایدی. ردوس لیمانته دجول اولنه جق محلدده
اقامه اولنمش اولدینندن ال بیوک سفائن یلکنلری
اچق اولدینی حالده ایکی بجاغی اراسندن مرور
عبور ایدرلرایدی.

اشبو تصویرک صاغ النده کیجهلری کیلره رایه
طریق الیمکه مخصوص بر فنار وارایدی وایاقلرینک
باش پر مقاری انسان انجق قوجاقلیه ییله جاک درجه ده
بیوک ایدی. شارس نام یونانی مصور مشهور معرفتیه

մինտէ պիր պուտալա , միւճէրրէտ իպգաի
նամընա վէսիլէ օլմագ զարէզը ֆասիտիլէ
միլատտէն իւշ եիւզ էլլի ալթը սէնէ մու-
գատտէմ պիթթէսատիւֆ իոկէնտէրի ըու-
մինին վէլատէթի կիւնիւ մապէ'տ մէզքիւ-
րիւ իհրագ էյլէմիշ տիր :

Ալթընճըսը , Բօտօս հէյքէլը ա'ղիմի տիր
քի , զէմանը գատիմտէ մա'պուտ իթթի-
խազ օլունմուշ օլան շէմսէ մախսուս պիր
թասվիր օլուպ , իքի եիւզ պէշ գատէմ իր-
թիֆա'ինտէ թունճտան մասնու' իտի : Բօ-
տօս լիմանընա տուխուլ օլունաճագ մահալ-
տէ իգամէ օլունմուշ օլտուղունտան , էն
պէօյիւք սէֆաին եէլքէնլէրի աչըդ օլտու-
ղու հալտէ , իքի պաճաղը արասընտան միւ-
րուր ու ու'պուր էտէրլէր իտի :

Իշպու թասվիրին սաղ էլինտէ կիճէլէրի
կէմիլէրէ իրայէի թարիգ էյլէմէյէ մախ-
սուս պիր ֆէնար վար ըտը , վէ աեագլարը-
նըն սլաշ բարմագլարը ինսան անճագ գու-
ճագլայապիլէճէք տէրէճէտէ պէօյիւք իտի :
Շարիս նամ Եունանլը մուսավվէրը մէշհուր
մա'րիֆէթիլէ միլատտէն իւշ եիւզ սէնէ

քէմալը մուհապէթինտէն նաչի, օլ վագ-
թըն ատէթի իւզըէ ճէնաղէսինի իհրագ էթ-
տիրէրէք, քիւլիւնիւ պէլ' էթմիշ, վէ պու
վէչհիլէ քէնտի վիճուտինտէ պիր գապըը
զիրուհ թէհիյէսիլէ իքթիֆա էթմէյուպ,
իպգաի նամ շարէղիլէ նիճէ եիւզ սէնէլէր
աֆաթը ըիւզկեարտէն էմին, պիր մէղարը
մէթին օլմագ իւզըէ իշպու Մօսուլաի պի-
նա էյլէտի: Պագաթ քէմալը հիւզն ու է-
սէֆինտէն նաչի իշպու պինաի ա'զիմին խի-
թամընը կէօրէմէյուպ, ինչասընա շուրու'
օլունտուգտան իքի սէնէ սօնրա, աթէշի
իֆթիրագ իլէ պիւնեանը վիճուտի խարապ
օլմուշ տուր: Մէզքիւր մէղար էն նէֆիս մէր-
մէրտէն օլարագ շէքլ միւսթէտիլտէ եիւզ ճն
պիր գատէմ իթթիսա'ինտէ վէ եիւզ գըրգ
գատէմ իրթիֆա'ինտէ օլուպ, հէր թարաֆը
օթուզ ալթը նէֆիս մէրմէր տիրէք, վէ թէ-
սավիրը միւթէնէվվիյէ իլէ միւպէյեէն իտի:
Թէփէսինտէ պիր հէրէմ իլէ տէօրթ պար-
կիր գօշուլու պիր արապա ըհամի ինչա գը-
լընմըշ ըտը: Իլէլան էւրօփալուէր պէյնին-
տէ օ մագուլէ միւքէլլէֆ մէգապիրէ Մօ-
սուլա ըթլագ օլունուր: Հիւքէմաի Եոնան-

زوجنه اولان کمال محبتدن ناشی اولوقتنک عادت
 اوزره جنازه نی احراق ایتدیره رق کلنی بلع ایش
 و بو وجهله کند و وجودنده بر قبر ذی روح تهیه سیله اکتفا
 ایتمیوب ابقای نام غرضیله نیجه یوز سنه لر افات
 روزکاردن امین بر مزار متین اولمق اوزره اشیو
 موسوله یی بنا ایلدی. فقط کمال حزن واسفندن
 ناشی اشیو بنای عظیمک ختامنی کوره میهرک انشاسنه
 شروع اولاندقدن ایکی سنه صکره اتش افتراق ایله
 بنیان وجودی خراب اولمشدر. مزکور مزارک
 نفیس مرمردن اوله رق شکل مستطالده یوزاون بر
 قدم اتساعنده ووز قرق قدم ارتفاعنده اولوب هر
 طرفی اوتوزالتی نفیس مرمر دیرک و تصاویر متنوعه ایله
 مزین ایدی. تپه سنده برهرم ایله درت بار کیر فوشولی
 برعربه رسمی انشا قلمشیدی. الی الان اوروپالور

بیننده او مقوله مکلف مقابره موسوله اطلاق اولنور.
حکمای یونانندن انافاغوراس بنای منز کوری تماشا
ایلد کده کلی مصارف ایله وجوده کلدیکندن کنایه
اولمق اوزره «وای نه قدر اچه طاشه تهویل اولنمش»
دیدیکی مشهور در.

اشبو عجایب سبعه یه سور چینک علاوه اولنماسی
دخی عجایبدن کورنمش اولمغله بو عجیبه نك دخی
تعریف بیانی مناسب مقام عد اولنمشدر. سور
مز کورک طولی پیک بشوز میل اولوب ارتقاعی یکر می
بش و سمنکی یعنی قالنلیغی یکر می قدمدر. اوستی
خیلی متسع بر جاده اولوب اوزرنده اتی سواری
یان یانه کیده بلور. اساسدن اتی قدم ارتفاعنه قدر چار
کوشه یونتمه بیوک طاشدن اولوب یوقارسنک بعض
محلاری طوغله و بعضیلری کریج ایله بنا اولنمشدر.
اشبو سور چنیه چار ملاصق اولان مغول و منجوک

տէն յնաճաղօրաս պինաի մէջքիւրի թէմաշա
էյլէտիքտէ , քիւլլի մէսարիֆ իլէ վիճուտէ
կէլտիյինտէն քինայէ օլմագ իւզրէ “ վայ ,
նէ գատար ագչէ թաշա թահվիլ օլունմուշ ”
տէտիյի մէշհուր տուր :

Իշպու աճաիպը սէպայ՝է սուրը Չինին
ի՛լավէ օլունմամասը տախի աճայիպտէն
կէօրիւնմիւշ օլմաղլէ , պու աճիպէնին տա-
խի թարիֆ ու պէյանը միւնասիպը մագամ
ա՛տտ օլունմուշ տուր : Սուրը մէջքիւրիւն
թուլի պին պէշ եիւզ միլ օլուպ իրթիֆա՛ի
եիրմի պէշ , վէ սիւմքի եանի գալընլըղը
եիրմի գատէմ տիր : Իւսթիւ խայլը միւթ-
թէսի՝ պիր՝ճատտէ օլուպ , իւզէրինտէ ալ-
թը սիւարի՝ եան եանա կիտէ պիլիր : Էսաս-
տէն ալթը՝ գատէմ՝ իրթիֆա՛ինէ գատար
չար քէօշէ՝ եօնթմա՝ պէօյիւք՝ թաշտէն օլուպ
եօգարըսընըն պա՛ղը՝ մահալլէրի թուղլա՝ վէ
պա՛ղըլարը՝ քէրփիճ՝ իլէ պինա՝ օլունմուշ
տուր : Իշպու սուրի Չինէ չար միւլասըղ՝ օ-
լան Մօղու վէ Մէնճուգ՝ թայիֆէլէրինին
հիւճիւմ վէ՝ թէճավիւղլէրինտէն իհթիրա-
ղէն Թէսեին խանէտանընտան՝ Թէսին-սի-

Հօանկթի նամ խաղան, միլատտէն իբի
եիւզ գրրգ եէտի սէնէ մոլգատտէմ պինա
էյլէմիշ իսէ տէ, մագսէտը մէգքիւր հու-
սուլինէ մէտար օլամայըպ, մոլախարէն
թէվայիֆի մէգքիւրէ մէմալիքը Զինէ իսթի-
լա էտերէք զիմամը հիւքիւմէթ տախի էլլէ-
րինէ կէշմիշ, վէ պու սուրէթլէ պիրլէշերէք
ճիւմէսի պիր տէվլէթը ճէսիմէ թէշքիւ էյ-
լէմիշ տիր :

Սուրը մէգքիւրիւն պինասընտա տէօրթ
պէշ միլիօն ատէմ օն սէնէ միւթէվալիէն
իշլէթտիրիլուպ, պունլարտան տէօրթ եիւզ
պինի պու եօլտա թէլէֆ օլմուշ տուր :

Սէրափա իւզէրինտէ գուլէլէր օլուպ,
հէր թարաֆընտա տիւշմէնէ միւտաֆա՝ օ-
լունապիւմէք իշիւն գուլէլէրին արալարը ի-
քի օգ մէնզիլի տիր, վէ սուհուլէթլէ թէ-
ճավիւզի մէհուզ օլան մահալլէրինտէ եէք-
տիկէրի մոհաֆազա էթմէք իշիւն իբի իւշ
գաթ սուր պինա օլունմուշ տուր : Միւրուր
էթտիյի խաթ իւզէրինտէ, քէսրէթլէ վազը՝
ղայէթ եիւքսէք տաղլարտան վէ տերէլէր-

طائفه لرینک هجوم و تجاوزلرندن احترازاً تسین
خاندانندن تسین سی هوانغتی نام خاقان میلاددن ایکی
یوز قرق یدی سنه مقدم بنا ایلمش ایسه ده مقصد
مزکور حصولنه مدار اوله میوب مؤخر آ طوائف
مزکوره ممالک چنیه استیلا ایدرک زمام حکومت
دخی اللرینه کچمش و بو صورتله برلشه رک جمله سی
بردوات جسیمه تشکیل ایلمشدر.

سور مزکورک بناسنده درت بش ملیون ادم اون
سنه متوالیاً ایشلتدیریلوب بونلردن درتیوز بیکی بو
یولده تلف اولمشدر.

سراپا اوزرنده قله لر اولوب هر طرفنده دشمنه
مدافعه اوانه بیلمک ایچون اشبو قله لرک ارلری ایکی اوق
منزلیدر و سهولتله تجاوز ماحوظ اولان محارنده
یکدیگری محافظه ایتک ایچون ایکی اوج قات سور
سنا اولنمشدر. مرور ایتدیکی خط اوزرنده کشرتله

տէն տախի սիեագը վահիտ իւզրէ իմրար
 օլունմուշ, վէ իշպու տաղարտան պիրիսի
 պէշ պին իքի եիւզ եիրմի պէշ գատէմ իր-
 թիֆա'ինտէ՞ պուլունմուշ տուր : Պաղը էր-
 պապը՝ թահգիգին՝ հիսապընա կէօրէ, իշ-
 պու սուրուն ի'մալինէ սարֆ օլունան մէ-
 վատ, քիւրրէի՞ արղը իքի քէրրէ իհաթա
 էթմէք իւղըէ՞ ալթը գատէմ իրթիֆա'ինտէ
 վէ իքի գատէմ գալընլըղընտա պիր տիվար
 պինասընա՞ քեաֆի օլուր : Տէօրթ ճէսիմտէ-
 միր՞ գափուտան՞ պաշգա, իգթիզաի մէվդը-
 յէսինէ կէօրէ հէր թէրաֆտա տիկէր քիւ-
 չիւք գափուլարը օլուպ, մախսուս միւս-
 թահֆըղը վար տըր : Իիվայէթ օլունտու-
 ղունա կէօրէ թաթարլար Չինէ տուխուլ ի-
 տէրէք, զիմամը հիւքիւմէթի տէսթը թէ-
 սարրուֆլարընա ալմազտան էվվէլ, ասըլ
 Չինի պուլունան իմքէրաթօրլար իշպու սու-
 րուն մուհաֆազասընտա պիր միլիօն գա-
 տար ատէմ իսթիխտամ իտուպ, պէր մին-
 վալը մուհարրէր էլեէվմ թաթարիսթանըն
 ճիւղը ա'զամը Չին իլէ պիրլէշէրէք, ճիւմ-
 լէսի հէյէթը վահիտէ թէշքիլ էյլէտիքլէրի
 ճիհէթլէ, թաթարիսթան թարաֆընըն մու-

واقع غایت یوکسک طائرلردن و دره لردن دخی
 سیاق واحد اوزره امرار اولنمش و اشبوطاغلردن
 بریسی بشیک ایکی یوزیکرمی بش قدم ارتقاغنده
 بوانمشدر. بعض ارباب تحقیقک حسابنه کوره اشبو
 سورک اعمالنه صرف اولنان مواد کره ارضی ایکی
 کره احاطه اتمک اوزره الی قدم ارتقاغنده و ایکی
 قدم قالینلغنده بر دیوار بناسنه کافی اولور درت جسیم
 تیمور قپودان بشقه اقتضای موقعینه کوره هر طرفده
 دیگر کوچک قبولری اولوب مخصوص مسطحفظی
 واردر. روایت اولندیغنه کوره تاتارلر چینه دخول
 ایدرک زمام حکومتی دست تصرفلرینه المزدن اول
 اصل چینلی بولنان ایمپراطورلر اشبو سورک
 محافظه سنده بر میلیون قدر ادم استخدام ایدوب بر
 منوال محرر الیوم تاتارستانک جزو اعظمی چین ایله
 برلشهرک جمله سی هیت واحده تشکیل ایلد کیری

հաճաճաճընա հաճէթ գալմատըլընտան ,
մէվագըր'ի սայիրէսինտէ իճապ էտէն պա'ղը
մահալլէրտէ ասքէր իգամէսիլէ իթիֆա օ-
լունուր : Էլեքվմ լուզում ու էհէմմիյէթի
գալմամըշ օլան սուրը մէզքիւրիւն ինշասը ,
մուհաճաճաի հուտուտ մագսէտինտէն պաշ-
գա փօլիթիգաճա պազը աղըրազէ մէպնի օ-
լուպ , շէօլէ քի իշպու էսէրի ճէսիմէ մու-
վաֆֆագ օլան իմքէրաթորուն պա'ղը էս-
լահը ղէմանընտա մէմալիքը Չին պէյնինէ
թէֆէրըուգա տիւշէրէք պիր թագըմ քիւ-
շիւք հիւքիւմէթլէրէ միւնգասիմ օլտուղու
հալտէ , իմքէրաթօրը միւշարիլէյհ գուվվէի
գահիրէսիլէ ճիւմէսինի տայրէի իթա'աթա
իտխալ , վէ պու վէճհլէ Չինի հէյէթը սա-
պըգասընա իրճա' էյլէտիքտէն սօնրա , թէ-
վայիֆի մաղլուպէյէ մէտարը մէշղուլիյէթ
օլարագ իճրաի ֆիթն ու ֆէսատէ մէյտան
պուլամամալարը զըմնընտա , սլունլարտան
պէշ եիւզ պին նէֆէրինի գալա'լէրտէ թէվ-
գըֆ իլէ , 'ումուրու 'նաֆիա'յէ չայըշտըր-
տըղը միւսիւլլու պագըյէսիլէ սայիր էհալիի
զիւքիւրիւն պիր սիւլիւսիւնի իշպու սուրը

جهتله تاتارستان طرفنك محافظه سنه حاجت
 قالمدیغندن مواقع سائر سنده ایجاب ایدن بعض
 محللرده عسکر اقامسیله اکتفا اولتور. الیوم لزوم
 واهمیتی قالمامش اولان سور مزكرك انشاسنی
 محافظه حدود مقصدندن بشقه پولتبقه جه بعض
 اغراضه مبنی اولوب شویله که اشبو اثر جسمیه موفق
 اولان ایمپراطورك بعض اسلاحی زمانده ممالك
 چین بینینه تفرقه دوشهرك بر طاقم کوچك حكومتلره
 منقسم اولدیغنی حالده ایمپراطور مشار الیه قوه ناهره سی
 الیه جمله سنی دائره اطاعتیه ادخال و بوجهله چینی
 هیئت سابقه سنه ارجاع ایلد کد صکره طوائف
 مغلوبه یه مدار مشغولیت اوله رق اجرای قتن و فساد
 میدان بوله ماملری ضمنتده بونلردن بشیوز بیک
 تفرینی قلع لرده توقیف الیه امور نافعیه چالشدردیغنی
 مثللو باقیه سیله سائر اهالی ذکورك بر ثلثی اشبو

ազիմին պինասընտա իսթիխտամէյլէմիշտիր :

Սուրը մէղքիւրիւն պինասընտա ֆէվդէլղայէ ինթիմամ ու ի'թինա օլունտուղու ճիհէթլէ , էլեքվմ իքի պին իքի եիւզ սէնէ միւրուր էյլէտիյի հալտէ , պու վէչհլէ խալէլ փէղիր օլմատըղը միւսիւլլու , տահա նիճէ պին սէնէ փայտար օլապիլէճէյի տէրքեար տըր : Զիքր օլունան ասարը գատիմէ տահա փէք չօգ էմնալլէրի կիպի մուհայեիրի ուգուլ , սէնաի'ի դարիպէ , վէ թէչէպպիւսաթը ա'զիմէի շամիլ օլարագ , նէվը ինսանըն նէ տէրէճէ ումուրը ճէսիմէյէ միւգթէտիր օլտուղունու իրայէ էյլէտիյի միւսիւլլու , միւթէգատտիմինին կէրէք սա'նաթ վէ կէրէք իգտամ ու հիմմէթ ճիհէթիլէ ֆազլ ու քէմալլէրինէ տալ իսէ տէ , պիր լահզա զահիր պինլիք թէրք օլունարագ , մէսէլէնին մէնչա ու հագըգիլէթի միւլահազա օլունտուղու հալտէ , պազը մէգասըտի վահիյէ զըմնընտա պու գատար թէքէլիւֆաթ իսթիեարի նարէվա կէօրիլէճէյի շէօյլէ տուրուուն , ճէպապիրէի միւլուք վէտիյէթիւլլահ օլան ըիա'եայի քէնտու հէվա ու հէվլսլէրի միւգթէզաթընըն իճրասը իչիւն խալգ օլունմուշ պիր ալէթը

سور عظیمك بناسنده استخدام ایامشدر.
 سور منز کورک بناسنده فوق الغایه اهتمام واعتنا
 اولندیغی جهته الیوم ایکی بیک ایکیوز سنه سرور
 ایلدیکی حالدہ بو وجهله خللنیر اولمدیغی مثلودها
 نیجه بیک سنه پایدار اوله بیلہ جکی درکاردر. ذکر
 اولناز اثار قدیمہ دها پک چوق امثالری کبی محیر
 عقول صنایع غریبه وتشبثات عظیمہ نی شامل اوله رق
 نوع انسانک نه درجه امور جسیمہ یه مقتدر اولدیغی
 ارایه ایلدیکی مثلومتقدمینک کرک صنعت و کرک
 اقدام و همت جهتیه فضل و کمالرینه دال ایسه ده
 بر احظه ظاهرینک ترک اولنه رق مسله نک منشاء و
 حقیقتی ملاحظه اولندیغی حالدہ بعض مقاصد واهیہ
 ضمننده بو قدر تکلفات اختیاری ناروا کوریلہ جکی
 شویله طورسون جبارہ ملوک و ریعہ آله اولان
 رعایانی کندو هوا و هوسلری مقتضاتنک اجرایی

ա՛մեա ա՛տտիլէ , ասարը մէղքիւրէ պինա-
սընտա մէճճանէն ի՛սթիմալ էթմիշ օլաճագ-
լարը անլաշըլաճաղընտան , ասարը մէղքիւ-
րէ իւմէրայի էսլաֆէ նիսպէթլէ սէզաւարը
սիթայիշ ու սէնա օլմատըգտան պաշգա ,
նիհայէթ զուլմ ու թէա՛տտիլէրինէ տէլիլ
օլտուղու միւսիւլլու , ֆուգարայի էհայինին
հալը էսարէթ իշթիմալլէրի ճայի թէէսիւֆ
տիւր : Եօխսա միլիօնլէրլէ պուճնա սէնէլէր
իւճըլէթը միւնասիպէ ի՛թա օլունարագ ,
հիւսնիւ ըրզալէրիլէ իսթիլտամ օլունմասը-
նա հիշ պիր մէմլէքէթ խազինէսի միւթէ-
համմիլ օլտախոլալ էհրամը Մըսըրիյէ պինա-
սընտա գուլլանըլան ամէլէյէ պիր գուլթը
լաեէմուլթ օլմագ իւզրէ , եէվլի եալընըզ
պիրէր էըմէք իլէ սօղան , վէ սուրը Չինտէ
իշլէթտիրիլէն էշխասէ տախի պիրէր մըգ-
տար փիրինճ վէրիլտիլի մէնգուլ տուր :
Խիւլասէի քէլամ , ասարը ա՛թիգաի մէղ-
քիւրէ գուտէմանըն ա՛ղիմը շան ու գուտ-
րէթինէ ա՛լամէթ օլտուղու միւսիւլլու , քէ-
մալը զուլմ ու թէա՛տտիլէրինէ տախի տէ-
լալէթ էյլէյէճէյի միւսէլլէմը էրպապը տըգ-
գաթ տըր : Պիր մէմլէքէթին հագըգէթէն

ایچون خلق اولنمش بر آلت عمیا عدیلہ انا مز کورہ
بناسندہ مجانا استعمال ایش اولہ جقلری اکلاشیلہ
جفتدن اثار مز کورہ امرای اسلافہ نسبتلہ سزاوار
ستایش و ثنا اولمدقدن بشقہ نہایت ظلم و تعدیلرینہ
دلیل اولدینی مثللو فقرای اہالینک حال اسارت
اشتماللری جای تأسفدر یو خسہ میلیونلرلہ بونجہ
ستہلر اجرت مناسبہ اعطا اولنہرق حسن رضالریلہ
استخدام اولنمسنہ ہیچ بر ممالکث خزینہ سی . محتمل
اولہ میوب اہرام مصریہ بناسندہ قوللانیلان عملہیہ
بر قوت لایموت اولمق اوزرہ یومی یالکز بر راتمک
ایلہ صوغان و سورچیندہ ایشلتدیریلان اشخاصہ دخی
بر مقدار پرنج ویریلدیکی منقولدر . خلاصۃ کلام
اثار عتیقۃ مز کورہ قدما نیک عظم شان و قدرتنہ علامت
اولدینی مثللو کمال ظلم و تعدیلرینہ دخی دلالت
ایلہ جکی مسلم ارباب دقتدر . بر مملکتک حقیقۃ

չէրէֆ ու շանընը մուծիպ օլաճագ ասարը
խայրիյէ , էֆրատը էհալիյէ միւսթէլզիմը
պար ու քիւլֆէթ օլմայարագ , ֆաիտէսի
միւսավաթ իւզըէ ո՛ւմումէ ըաճի՝ օլան շէյ-
լէր օլուպ , եօխսա ասարը գուտէմանըն
ճիւմլէսինէ մէշհուտ օլտուղու վէչհլէ , չա-
մուրը էշգը շէշմի զուա՛ֆա իլէ եօղըուլան
մէպանիի միւշէյիտէտէն պանիսինէ նէ՞ թէ-
ֆախսուր վար տըր : Սուրէթտէ մուճիպը
շան վէ մանա՛տէ մահզ շէնի տիր :

ՄԵՎԱՏՏԸ ՀԻԻՔՄԻՅԷԻ ԹԷԼԷՄԱԳ

Հէր ֆամիլեանըն քէսրէթ ու գըլլէթի-
նէ⁷⁵ կէօրէ մախսուս մօտէլլէր մուճիպինճէ ,
օտալարը ուֆագ ֆասըլալը պիւր սալօնտա
վէ տէհլիզլի աղ մասըաֆլա իտարէ օլունուր
մէթին ու միւսթահքէմ խանէլէր պինա , վէ
մուգատտէմա քէյֆը մա եէշա ինշա օլու-
նան խանէլէրտէն օլ վէչհլէ եէնիտէն եա-
փըլան խանէլէրին տահա ըահաթ վէ միւհ-
քէմ օլտուղու ճիւմլէյէ իրայէ ու իսպաթ օ-
լունմալը : Վէ նագշ ու ըէսմ վէ թահթը

شرف و شانی موجب اوله جق اثار خیریه افراد
 اها لیه مستلزم بار و کلفت اولمیه رق فائده سی مساوت
 اوزره عمومه راجع اولان شیر اولوب یوخسه اثار
 قدما تک جمله سنه مشهود اولدینی و جهله چامور اشک
 چشم ضعافا ایله یوغریلان مبانی مشیده دن بانیسنه نه
 تفاخر وارد در. صورتده موجب شان و معناده محض
 شنیدر.

مواد حکمیة تلماق

هر فامیلیانک کثرت و قلتنه کوره مخصوص
 مودلر موجبجه اوطه لری اوفق فاصله لی بر سالونی
 و دهلیزلی از مصرفله اداره اولنور متین و مستحکم
 خاه لری بنا و مقدمه کیف مالیشا اشا اولنان خانه لردن
 اولوجهله یکیدن یاپلان خانه لرک دها راحت و محکم
 اولدینی جمله یه ارایه و اثبات اولنمالی و نقش و رسم

սան՝աթլարընտա տախի անճագ վաթան ու ղուրուռնտա պէօյիւք խըտմէթ էթմիշ օլան լարըն իպգաի նամը խըտմէթլէրինտէ պու լունմագ իւզըէ, էգքիեատէն պիր մըքտար քէսան պու սանաթլէր իլէ իշթիղալէ թէշ վիգ, վէ աթ վէ արապա գօշու մահալլէր իլէ րիեաղէթ ու աֆիյէթը պէտէնիյէի ի ճապ էտէն վասի՝ օյուն վէ եարրշ մէյտան լէրի թանղիմ գըլընմալը տըր : վէ պիլատը պայիտէտէն քէլուր, վէ ղալի պէհալէրէ սաթըլուր ագմիշէի ղէրթարի, վէ մուսավ վէր վէ միւնագգաշ ավանիի սիմ ու ղէրի, վէ պէհարաթ վէ արագ ու իքսիրի եասաղ իլէ մէֆրուշաթըն փէք չօգ տայանրը սուրէթտէ գավի վէ սատէ օլմասը հագգընտա թէտասիրի լազըմէնին իթթիսաղիլէ ֆագըրտէն շիքեայէթ էտէն պա՛ղը շէհրլէր է հալիսինէ լուղումտան զիյատէ նէ գատար էշեայէ մալիք օլտուգլարը հիսս էթտիրմէլի տիր :

Տէվամը սուհու արղու էտէն հիւքմ տարըն տայիմա ճէնկէ միւհէյեա պուլուն մասը իգթիղա իտէճէյինտէն ալաթ վէ է տէվաթը հարպիյէնին միւքէմմէլ ու միւն թազամ հալտէ պուլունտուրումասընա ղայ-

و تحت صنعتارنده دخی انحق وطن اغورنده بیوک
 خدمت اتمیش اولنلرک ابقای نامی خدمتارنده بولنمق
 اوزره اذکیادن بر مقدار کسان بو صنعتاریلله اشتغاله
 تشویق وات و عربہ قوشی محاریرله ریاضت و عافیت
 بذنیہی ایجاد ایدن واسع اویون و یارش میدانلری
 تنظیم قیلنمیلدر . و بلاد بعیده دن کلور و غالی بهارہ
 صاتیلور اقمشہ زرتاری و مصور و منقش اوانی نسیم
 وزری و بهارات و عرق و اکسیری یساغ ایلہ
 مفروشاتک بک چوق طیانور صورتده قوی و
 ساده اولمسی حقندہ تدایسر لازمہنک اتخاذیلہ فقردن
 شکایت ایدن بعض شهرلر اھالیستہ لزومدن زیادہ
 تقدیر اشیایہ مالک اولدقلرینی حسن ایتدیرمیلدر .
 دوام صلحی ارزو ایدن حکمدارلک دائما چنکہ مہیا
 بولنمسی اقتضا ایدہ جکندن آلات و ادوات حربیہنک

րէթ ու իգտամ օլունմալը տըր : Պինաէն
ալէյյ թիմուր վէ թունն վէ փօլատ իգապէ
ու ի՛մալ էտէն իւսթատլէրի թօփլաթտըրըպ
րուզ ու լիեալ ֆուրունլար վէ վօլգանլար
միսալի էչա՛լ վէ լէվազիմի թէրսանէ տախի
իգմալ օլունմալը տըր : Գապիլի զրաաթ օ-
լան արազինին պազը մահէլլէրի նուֆուսնա
գըլլէթ վէ ատէմը զայրէթտէն նաչի պիւ-
քիւլլիյէ մէթրուք օլտուզու վէ եախօտ կէ-
րէյի կիպի հէրասէթ օլունմատըղը հալտէ
օ մագուլէ արազիի մուաթթալէ շէհրտէ
զահիտ ան էլլուզում պուլունան էրպապը
հրֆէթէ թագսիմ վէ մահսուլաթտէն գա-
տարը մինասիպ շէյ վէրիլմէք շարթիլէ հէմ-
նիվար պուլունան մէմլէքէթլէրտէն ճէլպ օ-
լունանագ իշնիլէրէ տախի եէրլէր վէրիլէ-
րէք իսքեան վէ իյվա օլունմալը տըր : Վէ
պու վէչիլէ արազիի խալիյէ աղ վագըթ
զարֆընտա մա՛մուր վէ թէզէվվիւն էթմէք
իսթէյուպ ատէմը գուտրէթի մանի օլանլա-
րըն վէրկուլէրի թախֆիֆ իլէ էմր թէզէվ-
վուն ու թէնասիւլ միւմքին մէրթէպէ թէր-
վիւն վէ հէր քէսին մուգապէլի սա՛յ ու
թըտմէթլէրինտէ իսաքը փագըն էտէնէյի

مکمل و منتظم حالده بولندیرلمسنه غیرت و اقدام
اولنمیدر. بآعلیه تیمور و تونج و پولاد اذابه و اعمال
ایدن استادلری طوبلتدیروب روز و لیال فرونلرو
ولقائلر مثالی اشعال و لوازم ترسانه دخی اکمال
اولنماید. قابل زراعت اولان اراضینک بعض
محللری نفوسجه قلت و عدم غیرتدن ناشی بالکلیه
متروک اولدینی و یا خود کرکی کبی حراثت اولنمدینی
حالده او مقوله اراضی موطله شهرده زائد عن اللزوم
بولنان ارباب حرفته تقسیم و محصولا تدن قدر مناسب
شی ویرلمک شرطیله همجوار بولنان مملکتلردن جلب
اولنه جق ایشجیلره دخی یرلرو یریلرک اسکان وایوا
اولنمیدر. و بو وجهله اراضی خالیله از وقت ظرفنده
معمور و تزوج ایتک استیوب عدم قدرتی مانع اولنلرک
ویرکولری تخفیف ایله امر تزوج و تناسل ممکن مرتبه
ترویج و هرکسک مقابله سع و خدمتلرنده خاک پاکک

ایده جکی مکافاتن جمله سی متعیش و مسرور اولوب
 چو جقلمر کوچک یا شلردن فامیلیارینه امداده باشلیه رق
 اک اوقلمری قیرلرده قوزیلری دها بیوکلری طاعلرده
 قیونلری و دها یا شلیلری یا نالریله برابر تر لالرده چفتلری
 رعی و اداره ایدرک سخاوه لرنده قاریلری زوجه
 چو جقلمرینه حیوانلردن چیقاردلمری سوددن اشلو
 یورغون کلوب ایصنوب راحت اتملری ایچون اشلو
 حاضرلیه جقلمردن چوبانلر دودکلری آللرنده ترکیلر
 سولیه رک و چفتجیلر صبانلریله بوینی ایکی طرفه
 صالرو اغراغرایاق اتار یورغون اوکوزلری سوررک
 کلدکلرنده اتشک قارشوسنه صره لئوب پشوردکلری
 کستانه لرده و یازدن حفظ اولئان میوه لرده یرلر و
 غم فردادن ازاده خطر طلی انجوی بکلرلر
 بر مملکنده یکی اسکان اولئان اهالی چالشمقده اهما
 ایلدکلری تقدیرده بعض حکمدارلرک یاپدقلمریک

միւքեաֆաթտէն ճիւմէսի միւթէայեիշ վէ
մէսրուր օլուպ, չօճուգլար քիւչիւք եաչա-
րընտան ֆամիւեալարընա իմտատէ պաչա-
յարագ էն ուֆագլարը գըրլարտա գուղու-
լարը, տահա պէօյիւքլէրի տաղլարտա գօ-
յունլարը, վէ տահա եաչըլարը պապալար
ըլա պերապեր թարլալարտա չիֆթլէրի ը'այ
ու իտարէ էտերէք խանէլէրինտէ գարըլարը
զէվճիլէ չօճուգլարընա հայվանլարտան չը-
գարտըգլարը սիւտտէն աչլէր, վէ եօրղուն
կէլուպ ըսընուպ ըահաթ էթմէլէրիչուն ա-
թէչլէր հագըրլայաճագլարընտան չօպանլար
տիւտիւքլէրի էլլէրինտէ թիւրքիլէր սէօյլէ-
յերէք, վէ չիֆթճիլէր սապանլարըլա պօյ-
նունու իքի թարաֆա սալլար, վէ աղըր ա-
ղըր աեագ աթար եօրղուն էօքիւզլէրինի
սիւրերէք կէլտիքլէրինտէ աթէչին գարչը-
սընա սըրուլանըպ փիչիւրտիքլէրի քէսթա-
նէլէրտէն, վէ եազտան հըֆզ օլունան մէյ-
վէլէրտէն եերլէր, վէ ղամը ֆերտատէն ա-
զատէ խաթըր թաթըր ույխուլու պէքլէրլէր :

Պիւր մէմլէքէթտէ եէնի իսքեան օլունան
էհալի չալըշմագտա իհմալ էյլէտիքլէրի
թագտիրտէ, պաղը հիւքմտարանըն եափ-

տըզլարընըն ա՛քսինի եափմալարը տըր :
 Շէջլէ քի ա՛նլէր թէպա՛յե պալիզա մապէ-
 լէշ վէրկու թարհընտան պաշգա շէյ տիւ-
 շիւնմէտիքլէրինտէն , վէ վիւրկունու՛ն աղը-
 ընը տախի ըաղպէթ ու ըէվաճ իլէ վազթ
 ու զէմանընտա սաթայըմ տէյուէ էշեաի նէ-
 ֆիսէ եէթիշտիրմէյէ սա՛յ էտէն քէսանը
 չափըքտէսթան իւզէրինէ եիւքլէթտիքլէ-
 ըրինտէն չալըշանլարընտա չալըշմայանլար կի-
 պի ըէխաւէթ վէ ֆազըր ու մէսքէնէթ եօ-
 լունու թու՛թակէլտիքլէրի էսկիտէն պէրու
 պիր ֆէնա ատէթ օլտուղունտան , վէրկուի
 հիսապընտէ , վէ՛խճապը հալինտէ թէճըրմի
 տախի նիսապընտէ վազ՝ ու թայեին իլէ , ի-
 շինտէ իհմալիտէնլէր վազթը հարպտէ մէվզը-
 ինի թէրքէտէննէֆէրաթը ասքէրիյէ միւսիւ-
 լու կիրիֆթարը ճէզա ու զայրէթ , վէ հիմ-
 մէթլի թագըմլարը ի՛թիպար ու իլթիֆա-
 թա սէզա գըլընմաղլէ ճիւմլէթէն չալըշպ
 սահիպը սէրվէթ ու սաման , վէ զէմանը ա-
 սայիշտէ ճէտլէրինտէն իրսէն ինթիգալ ի-
 տէն էմվարըն թէսարըրուֆինտէն զիեատէ
 պու սուրէթ մուրիսի մէզիյէթ օլաճաղըն-
 տան , էեատէի ֆուգարատէն պուլունան
 աափանըն վաթանը մաւհաֆազա էտէճէք շէ-

عكسنى یا پهلیدر . شویله که التبعه به بالغ مبالغ ویرکو
 طرحندن بشقه شی دوشمندکلرندن و ویرکونک اغرنی
 دخی رغبت و رواج ایله وقت و زماننده صاتهیم
 دیو اشیای قیسه یتشدرمکه سعی ایدن کسان
 چاپکدستان اوزرینه یوکلندکلرندن چالشانلرکده
 چالشمیانلرکی رخاوت و فقر و مسکنت یوانی
 طوته کلدکلری اسکیدن برو بر فنا عدت اولدینندن
 ویرکویی حسابنده و ایجاب حالنده تجریمی دخی
 نصابنده وضع و تعیین ایله ایشنده اهمال ایدنلر وقت
 حربده موقعی ترک ایدن نفرات عسکریه مثل و کرفتار
 جزا و غیرت و همتملی طاقملری اعتبار و التفاته سزا
 قلنمغله جمله چالشوب صاحب ثروت و سامان و
 زمان اسایشده جلدلندن ارثاً انتقال ایدن اموالک
 تصرفندن زیاده بوضورت مورث مزیت اوله جفندن
 ایادی فقراده بولنان صیانتک وطنی محافظه ایده جک

ճա՛ան տէսթը ղաֆէր փէյվէսթլէրինէ ին-
թիգալ էյլէտիյի կէօրիլէրէք թայիֆէի զէր-
րա՛ էնզարը նաստէ մազհարը թէվգիր վէ
րիսյէթ օլուպ տաղլար պաղլար իլէ ապատ ,
վէ սահրալար եալտըզլը ոլուշտայ պաշլա-
րընտան պերէքէթնիւմաի վազթը հասատ
օլմասիլէ , չօպանլարըն սիւրուլէրի գուրտ-
տան գօրգմայըպ չայիր իւզէրինտէ օթլա-
տըզլարը վազըթլարտա քէյֆլէրինտէն չալ-
տըզլարը գավալլար , վէ օգուտուգլարը
մէվալլար տէրին տէրէլէրտէ ուզուն սէտա-
լէր փէյտա , վէ պու հալտէ եալընըզ ին-
սանլար տէյիլ ասուտէի հուրուպ վէ ֆէթն
օլան պասիթը ղուպրա տախի հիւքիւմտարը
մէմլէքէթ օլան զաթըն խաքը գատէմինէ
եիւզ սիւրուպ , տայիմա իւզէրինտէն էքսիք
օլմամասը հազգընտա տուա էթմէսինէ սըյը-
թը մա՛ատալէթ վէ մերհամէթ մէտար , վէ
պու գատար էհալինին րահաթ ու էմնիյէթ-
լէրի փէք պէօյիւք իֆթիխար իքէն , շէօհ-
րէթ ու մէֆիսերէթ հըրսիլէ թադլիպը հը-
հան , վէ սէֆքի տէմաի պիկիւնահան էթ-
մէք րէվա տէյիլ տիր :

Պիր մէմլէքէթ էհալիսինին միզաճընա
ֆէսատ արըզ օլուպտէ մայիլը իսթան օլուր-

شجعان دست ظفر پیوستلرینه انتقال ایلدیکی کوریلهرک
 طائفه زراع انظار ناسده مظهر توقیر و رعایت اولوب
 طاغیر باغلر ایلله اباد و صحرایلدیرلی بغدادی باشلرندن
 برکت نمای وقت حصاد اولمسیله چوبانلرک سوریلری
 قورددن قورقمیوب چایراوزرنده اوتلدقاری و قتلرده
 کيفارندن چالدقاری قواللر و او قودقاری موالدرین
 دره لرده اوزون صدالر پیدا و بو حالده یالکیز انالر
 دکلر اسوده حروب و فتن اولان بسط غیرا دخی
 حکمدار مملکت اولان ذاتک خاک قدسنه یوز سوروب
 دائما اوزرندن آکسک اولمامی حقنده دعا اتمسنه
 حییت معدلت و مرحمت مدار و بو قدر اهلینک
 راحت و امینلری پک بیوک افتخار ایکن شهرت و
 مفخرت حرصیله تقلیب چهار و سفک دما بیکنهان
 اتمک روا دکلدن .

بر مملکت اهلینک منراجنه فساد عرض اولوبده

լար իսէ պուռնուն տէֆի՝ շու վէչհլէ միւէս-
սէր օլապիլուր քի, ուսուլը հիքմէթ վէ մի-
զաճը մէմլէքէթէ մուվաֆըզ դանօնլար վազ՝
օւլոնուպ իշպու գաւանին էհալինին իւմն ու
ասայիշ իւզըն թէայեիւշ իշիւն իգթիզա էյ-
լէյէճէք շէյլէրտէն մատասընը քեաֆֆէ-
թէն մէն՝ էտիւպ, զրաաթէ իշթիղալ էթ-
տիրէճէյինտէն պու վէչհլէ քէսպը ըէֆահ
էթտիքճէ կէնճլէրի թէղէվվիւճ իլէ ֆամիլ-
եալարը արթուպ էլլէրինտէ օլանը լմէսարի-
ֆի եէվմիյէլէրինէ սարֆ ու խարճ էտէրէք
իշթիրաի զէվաիտէ սէրմայէ գալմամասըլա
զրաաթ էյլէտիքլէրի թարլալէր տախի քի-
ֆայէթ էթմէմէյէ պաշատըգտա, իտարէի
հավայիճը հագըզլյէլէրի իշիւն եէնի եէր
թէտարիք ու իմարշնա մէճպուրիյէթտէն
ավարէ վէ սէրսէրի քիմսէլէր կիպի սէր-
քէշլիք ֆիքրինտէ օլմայաճագլարընա մէպ-
նի արագիի ֆամիլեալարա թագսիմ, վէ
պու պապտէ պիր գաիտէ վազ՝ ու թա՝
միմ էթմէք իգթիզա էտուպ, շէօյլէ քի հէր
ֆամիլեայէ զալէպէլիյինի իտարէյէ լազըմ
կէլէճէք մըգտարտէն զիեատէ արագի ալմա-
լարընա ըուխսաթ վէրիլմէյինճէ զատէկեան

مائل عصیان اولور لر ایسه بوناك دفعی شو و جهله میسر
 اوله بیلور که اصول حکمت و مزاج مملکت موافق
 قانونلر وضع اولنوب اشبو قوانین اهانینك امن و
 اسایش اوزره تعیشیچون اقتضا ایله جاك شیلردن
 ماعداسنی کافه تمنع ایدوب زراعت اشتغال ایتدیره
 جکندن بو وجهله کسب رفاه ایتد کجه کنجلی تزوج
 ایله فاملیلری ارتوب اللرنده اولانی مصارف بومیه لرینه
 صرف و خرج ایدهرک اشترای زوائده سرمایه
 قالمامسیله زراعت ایلدکلری ترلاردخی کفایت ایتماکه
 باشلدقه اداره حوایج حقیقه لری ایچون یکی بر
 تدارک و اعمارینه مجبوریتدن اواره و سرسری
 کیمسه لر کی سرکشك فکر نده اوله میه جقلرینه مبنی
 اراضی بی فاملیلره تقسیم و بوبابده بر قاعده وضع و
 و تعمیم ایتك اقتضا ایدوب شویله که هر فاملیایه
 غلبه لکنی اداره یه لازم کله جاك مقدار دن زیاده اراضی

էհատոր էհալիտէն էֆզուն քէսպի սաման
էտէմէյէճէքլէրինտէն հէր պիրի հալ ու մա-
լինէ ըաղի, սահիպը արաղի վէ պա'տէ
պո'ւտին ֆամիլեալարը չողալըպ ու մէմէ-
քէթին արաղիսինի իտարէ էտէմէզ իսէ,
էթրաֆէ կէօշ էտիւպ կիթմէլէրի ինթիշարը
մա'տէլէթ վէ գուզվէթի միւզթէզի ու
լուր:

Չօճուգլարըն թա'րիմ ու թէրպիլէլէրի
զըմնընտա մէքթէպլէր ինչա ու քիւշատ էյւ-
լէյուպ ֆամիլեալարըն, վէ պա խուսուս
խաւասը նասըն հիւսնի իմթիզաճէրինէ նէ-
զարէթ վէ խըտմէթ էթմէք իւզըն նէզզար
ու մէմուրին թէրթիպ ու թայեին էտէրէք
հիւքմտար ուն զաթըն սիւրիւ սահիպի
մազամընտա ըուզ ու շէպ միւթէպէսսուրա-
նէ հարաքէթ էթմէսի իգթիզա էտիւպ,
եօխսա էմնիլէթի շախսիլէ հհալինին զիւլ
ու իֆթիգարընտէ արանըրպ հալէթը եէօ
ու նա իւմիտիտէ սէրպէսթանէ թէնէֆֆիւս
էթտիրմէմէք փէրիշանիի զիտէսթանի վէ
վէրանիի գուրա ու սլիւտանտէն գըլլէթը
նուֆուս կիպի պիր տէրտը տիւշվար տէր-

المالينه رخصت ويرامبجه ذادكان احاد اهااليدن
افزون كسب سلمان ايدهميه جكارندن هر برى حال
و مائه راضى صاحب اراضى و بعد بعد فاميلارى
جوة لوب اول ممالكك اراضىنى اداره ايدهم
ايسه اطرافه كوچ ايدوب كتمارى انتشار معيدات
و قوقى مقتضى اولور.

چوققلرك تعاليم و تربى لرى ضمنتده مكتمل انشا و كشاد
اليه يوب فاميلارك و باخصوص خوص ناسك حسن
امتزاجارينه نظارت و خدمت ايتك اوزره نظارو
مامورين ترتيب و تعين ايدهرك حكمدار اولان ذالك
سورى صاحبي مقامنده روز و شب متبصرانه
حراكت ايتمسى اقتضا ايدوب يوخسه امنيت شخصيه
اهاليك ذل و افتقارنده ارايلوب حالت يأس و نا
اميدده سر بستانه تنفس ايتديرمامك پريشانى زير
دستانى و ويرانى قرا و بلداندى قلت نفوس كى بر

մանի ինթաճ էթմէք իլէ սէրապէր , օ սը-
 ֆէթտէ պուլունան հիւքիւմէթի խալզ հէր
 նէ գատար գօրգուլարընտան սիթայիշ ու
 սէնա իտէրլէրսէտէ իմթիտատը իշթիտատ
 իլէ էօյլէ պիր իտարէի ճէպպարանէյէ գար-
 շը խաեալաթը ինթիգամիյէնին գըյամինէ
 վէսիլէ վերիլմէմէք լաղըմ կէլիր : Իշթէ պիր
 մէմլէքէթտէ շու ուսուլլէրէ րիա'յէթ օլուն-
 տուղու թաղտիրտէ հէր թարաֆտան կիւ-
 րուն կիւրուն կէօյլէր կէլէրէք էհալիի մէվ-
 ճուտէյէ իլթիհագ վէ նիշէ եըլար ի'մար-
 տէն տուր , վէ միւնպիթ ու միւպիթ խէս
 ու խար , վէ մար ու մուր օլան սահարի ու
 էվտիյէնին հարս ու գրաաթէ թէշմիյըր սագ
 էյլէտիքլէրինէ միւքեաֆաթէն խաքը փաք
 սինէի իշթիեադը չաքէչաք էտէրէք ֆէլահ-
 լէրինէ ֆէվաքէի քէսիրէ , վէ զէխայիրը վէ-
 ֆիրէ իթա վէ վա'տ իթմէյին , էնվաի մահ-
 սուլ պէրէքէթ պախշը խարմանը հուսուլ օ-
 լուպ , օլ մէմլէքէթտէ լուղումի օլմաեան էշ-
 եա իլէ միւպատէլէթէն աղւլամը մուճավէ-
 րէտէն ալընան գօյուն վէ սըղըր սիւրիւլէրի
 սահրա վէ ճէպէլլէրտէ կէղուպ հէր թա-

درد دشوار درمانی انتاج ایتک ایله برابر او صفتده
 بولنان حکومتی خلق هر تقدیر قورقورلندن ستایش
 و ثنا ایدرار ایسه ده امتداد اشتداد ایله اولیه براداره
 جبارانه یه قارشو خیالات انتقامیه نك قیامنه وسیله
 ویرلما مك لازم کلور. اشته بر مملکتده شو اصولره
 رعایت اولندیغی تقدیرده هر طرفدن گروه گروه
 کوچلر کله رك اهالی موجوده یه التحاق و نیجه یلیر
 عماردن دور و منبت و میت خس و خار و مار و
 مور اولان صحاری و او دینه نك حرث و زرعه
 تشمیر ساق ایلدکرینه مکافاه خاك پاك سینه اشتیاقی
 چاکچاک ایدرک فلاحرینه فواکه کثیره و ذخائر
 وفیره اعطا و وعد ایتمکین انوای محصول برکتبخش
 خرمن حصول اولوب اول مملکتده لزومی اولمیان
 اشیا ایله مبادله اقوام مجاوره دن التان قیون و صغیر
 سوریلری صحرا و جبللرده کزوب هر طرفده انار

րաֆտա ասարը մա՛մուրլից[թ, վէ ա՛լայիմը
իւմն ու րահաթ կէօրիլէճէյինտէն խանէ-
լէրինտէ գալմըջ օլան կիւզէլ գըզլար թէ-
զէվվիւճ ու թէէհիւլ, վէ կիճէլէրի պիթա-
պիի րուզինէի տէֆ՝ էտէճէք մէրթէպէտէ
զարաօրըզ էյլէնճէլէր իլէ թէվէղղիւլ էտէ-
րէք, ճիւմլէթէն մէսրուր ու խէնտան վէ
պա խուսուս փիրանը խամիտէ գառտան
տէսթի րաշէտարլէրինի պէր էֆրաշթէի ճա-
նիպը ասիւման էտէրէք, եա Միւսթէան
խալայիգէ էյուլիք էթմէք հիքմէթինէ մէպ-
նի քէմի ատէմտէն սահէի վիճուտէ կէլուպ
էվլատ ու ահֆատըմըզէ փէտէրի ա՛լի գատը
մագամընտա պուլունան հիւքիւմտարը մէր-
համէթքեար հագգընտա տէր խուզանէի է-
նամ ու իհսանի քիւչատ, վէ իմթիտատը է-
յամը էօմր ու իգպալ իլէ ճիւմլէմիզի տիլ-
չատ էյլէ տէյու տէհէնպազը տուաի իճա-
պէթնըչան վէ եէվմիյէ վէլիմէ ճէմիաթլէ-
րինտէ տէրարիի մէտայիհ, վէ էտիյէի մէ-
սուրէսինի նէվ արուսանը թազէ հէվէսան
գալայիտ կէրտէնը ճան էտէրլէր :

معموریت و علائم امن و راحت کوریلہ میکنند
خانه لرنده قالش اولان کوزل قزلرتزوج و تاهل
و کیجه لری بیتابی روزینه بی دفعه ایدہ جک مرتبه ده
ضرر سزا کلنجه لریله توغل ایدرک جمله مسرور و
خندان و باخصوص پیران خمیده قدان دست
رعشه دارلرینی برافشته جانب آسمان ایدرک یا
مستعان خلائقه اولک اتمک حکمتته مبنی کتم
عدمدن ساحة وجوده کلوب اولاد و انقادمنزه
یدر عالیقدر مقامنده بولنان حکمدار مرتککار حقنده
درخزانه انعام و احسانی کشاد و امتداد ایام عمرو
اقبال ایله جمله منزی دلشاد ایله دیو دهن باز دعای
اجابتشان و یومیه و لیمه جمع لرنده دراری مبدایح
و ادعیه مآثورہ سنی نوع و سان تازہ هوسان قلابد
کردن جان ایدرلر.

ՆԱԶԱՐԻ ԻԼԻ ԱՄԵԼԻ ՊԵՅՆԵՆՏԵ ՕԼԱՆ

ՃԻՀԵԹԸ ՎԱՀՏԵԹ

Հիւրքէմարի Եռնան քերափփէի իւրումը սահիհէտէ վէ պիլխուսուս իւրումը ըրեալ զիյնի միւրէքքէպէնին ճէրրի էսգալ տէնիլէն գըսմընտա Նազարի իլէ Ամէլիի թէֆրիգ էտէրէք պունլարըն եէքտիկէրինէ մուխալիֆ ու միւլթէպալային իքի շէյ օլմասընա զահիպ օլմուչլար իտի : Հէնտէսէ վէ մանթըրգ վէ մուսիգի վէ ըէսմ վէ ֆէննի միմալիյի Եռնանլար իյճատ ու նէշը էտիւպ պու վէչլէ էմրի մէտէնիյէթէ խըտմէթ էթտիքլէրի միւսէլլէմ իսէ տէ , հիքմէթի թապիյէ վէ ճէրրի էսգալտէ հիւրքէմարի մէղքիւրէնին մէսլէք ու մէղհէպի էքսէրիեա խաթաեաի աղիմէ իւզէրինէ մէպնի օլուպ մէսլէքի մէղքիւր պունտան թագըրիպէն տօգուզ եիւզ սէնէ մուգատտէմէ կէլինճէյէ գատար փայտար օլարագ իւրումը մէղպուրէնին թէվէսսիւ'ինէ վէ գավանինի սահիհէսինին քէշֆինէ հայիլ օլտուղու տախի ինքեար օլունամաղ :

Զիքր օլունան մէղհէպի պաթըլէ նազարէն իւրումը ընյազիյէ վէ թա'պիյեէ իքի

﴿ نظری ایله عملی بیننده اولان جهت و حدت ﴾

حکمای یونان کافه علوم صحیحهدده و بالخصوص
علوم ریاضیه مرکبه نك جر ائقال دنیلان قسمنده
نظری ایله عملی بی تفریق ایدرك بونلرك یكدیكرینه
مخالف و متباین ایکی شی اولمسنه ذاهب اولمشلرایدی.
هندسه و منطق و موسیقی و رسم و فن معماری بی
یونانلر ایجاد و نشر ایدوب بو وجهله امر مدنیته خدمت
ایتدکلی مسلم ایسه ده حکمت طبیعی و جر ائقالده
حکمای مزکورده نك مسلك و مذهبی اکثریا خطایاً
عظیمه اوزرینه مبنی اولوب مسلك مزکور بوندن
تقریباً طقوز یوز سنه مقدمه کلنجیه قدر پایداری اوله رق
علوم مزبورده نك توسعنه و قوانین صحیحهد سنك
کشفینه حائل اولدینی دخی انکار اولنه مز.
ذکر اولنان مذهب باطله نظراً علوم ریاضیه و طبیعی

գըսմէ միւնգասէմ օլուպ պիրիսի Նազարի տիր քի էնսամըն խարիճտէ քէյֆիյէթ ու մահիյէթինտէն գաթը Նազար միւնէրրէտ սէլէֆտէն խալէֆէ միւնթէգիլ պազը գաւա'իտ վէ պունուն նէթայիճինտէն պահսէտէն իւլում օլուպ պունլարա իւլումը ալիյէ վէ տիկէրի տախի Ամէլի տիր քի պիլ ա'քս թէճըիւպէ իլէ էնսամըն խավվաս ու քէյֆիեաթը քէչֆ ու թահգիգ օլունմագտէն իպարէթ օլուպ պունլարա տախի իւլումը ա'տիյէ վէ եախօտ իւլումը սիւֆիլիյէ թէսմիյէ էթմիչլէր իտի : Պու մէզհէպտէ պուլունան մուսաննըֆինին հիքմէթը թապիյէտէ վազ' ու թէէսիս էյլէտիքլէրի ուսուլ վէ գավանին սաքին օլտուղումուզ սէյեաբէնին սաթըհը իւզէրինտէ հէր կիւն մէշհուտ վէ միւնէրրէպիմիզ օլան ասար վէ գավանինը թապիյէյէ Նա միւվաֆըզ , վէ պէլքի միւթէպաեին օլտուղու հալտէ մէզհէպի մէզքիւր խայլը զէմանլէր գավանինը ֆասիտէի մէզպուրէնին միւթէպէր գալմասընա սէպէպ օլմուշ տուր :

Հիւքէմաի մէզպուրէ էֆքեարընա կէօրէ էճրամը սէմավիյէ թէպէտտիւլ ու ինգըլապտէն պէրի վէ մէտարլէրի միւտէվվէր իւշ

ایکی قسمته منقسم اولوب بریسی نظریدرکه اجسامک
 خارجهده کیفیت و ماهیتندن قطع نظر مجرد سلفندن
 خالقه منتقل بعض قواعد و بونک نتایجندن بحث ایدن
 علوم اولوب بونلره علوم عالییه و دیکیری دخی عملی
 درکه بالعمس تجربه ایله اجسامک خواص و کیفیاتی
 کشف و تحقیق اولنمقدن عبارت اولوب بونلره دخی
 علوم عادییه و یاخود علوم سفلیه تسمیه ایشلرایدی .
 بومزه بده بولتان مصنفیک حکمت طبعیهده وضع
 و تائیس ایلدیکیری اصول و قوانین ساکن اولدینمیز
 سیارهنک سطحی اوزرنده هرکون مشهود و
 مجربمیز اولان اثار و قوانین طبعیهیه ناموافق و بلکه
 متبلین اولدینی حالده مذهب مزکور خیلی زمایلر
 قوانین فاسده مزبوره ناک معتبر قالمسته سبب اولمشدر .
 حکمای مزبوره افکارینه کوره اجرام سماویه تبدل
 و انقلابدن بری و مدارلری مدور الشکل و حرکتلری

չէք վէ հարաքէթլէրի տայիմի օլմադլէ ,
պունլար մէքիւնաթը թամմէտէն վէ սաթհը
արզ իւզէրինտէ քեային էճսամ իսէ թէղայ-
եհլըաթ ու ինգըլապաթէ միւսթա'իտ օ-
լուպ հարաքէթլէրի տախի միւսթէգիմ վէ
միւնհանի օլմագ հասէպլիէ ղայրի տայիմի
պունլոնտուղունտան , պունլար տախի մէ-
քիւնաթը ղայրը թամմէտէն ատտ օլունմուշ
տուր :

Մէզհէպը մէզքիւրիւն սուի նէթիճէսի
օլմագ իւզըն միւթէգատտիմին ճէրրի էս-
գալըն նաղարիեաթը իլէ ամէլիեաթընը եէք-
տիկէրինէ միւթէպաեին կիպի թասաւվուր
էթմէքլէ ա'մէլիեաթ ճէրրի էսգալ ֆիւնու-
նը սիւֆլիէտէն օլուպ միւճէրրէտ ճէրրի
մէնֆաաթ իլիւն թէպլիւմ ու թահսիլ օ-
լունուր , եօխսա շանը ասհապը իրֆանէ նա
չէսպան տըր տէյէրէք էպնաի ճինսլէրինի
լէվազիմի մէտէնիլէթ օլան քէմալաթտէն
խայրը վագթ մահրոււմ պրագմըլլար տըր :

Արգիթաս նամ հաքիմ իլմի հէնտէսէի
ալաթ վասէթասիլէ իրայէ վէ իսպաթ էթ-
մէք միւրատ էթմիշ իսէ տէ , շակիրտի Պէ-
օգրաթ պու թարիգ իլէ թէտրիսի իլմին
գատր ու շանընա իյրասը նագըսէ էթմէք

دائمی اولمغه بونلر مکونات تامه دن وسطحی ارض
اوزرنده کائن اجسام ایسه تغیرات و انقلاباته مستعد
اولوب حرکتلر دخی مستقیم و منحنی اولمق حسیله
غیر دائمی بولندیغندن بونلر دخی مکونات غیر تامه دن
عد اولنمشدر .

منزهب مزکورک سؤتیجه سی اولمق اوزره متقدمین
جراثیالك نظریاتی ایله عملیانی یکدیگرینه متباین
کبی تصور ایتمکله عملیات جراثیال فنون سفلیه دن
اولوب مجرد جر منفعت ایچون تعلم و تحصیل اولنور
بوخسه شان اصحاب ارفانه ناچسبان در دیه رک ابنای
جنسایرنی لوازم مدنیت اولان کمالاتدن خیلی
وقت محروم بر اقمشادر .

ارجیتاس نام حکیم علم هندسه یی آلات واسطه سیله
ارایه و اثبات ایتمک مراد ایتمش ایسه ده شاگردی بقرات
بو طریق ایله تدریس علمک قدر و شانه ایراث

տիր տէտի : Մէշահիրի հիւքէմատէն հէն-
տէսէ վէ հիքմէթը թապիյէտէ մէհարէթը
թամմէսի օլան Արշիմիտ տախի պազը ալաթ
վասէթասըլա պիր եիւքլիւ սէֆինէյի գա-
րայէ իխրաճ վէ օլ զէմանտէ տէհչէթ էն-
տազ րուպը մէսքիւն օլան Բօմա աքքէրինի
պիլէ մաղլուպ վէ միւնհէզիմ էտէճէք ալա-
թը հարպիյէ իճատ ու ինչա , վէ պիր թա-
րիզը մախսուս իլէ շուա'աթ շէմսիյէի պիր
նօգթատէ թէճէմմու' էթտիրէրէք պիր տօ-
նանմայը քեամիլէն իհրազ իտէպիլէճէյինի
իլան էթմիլ իտի : Հաքիմի մէզքիւրիւն ճեր-
րի էսգալտէ օլան մալիւմաթը թամմէսի վէ
նազարիեաթընը ա'մէլիեաթէ թաթպիզ էթ-
մէսի զէմանըմըզտէ երպապը ի'նտինտէ քէ-
մալը շէօհրէթ ու իթիպարինի մուճիպ օլ-
մուշ իսէ տէ , քէնտու ա'սրինտէ վէ պիր ազ
միւտտէթ սօնրալէրի ա'մէլիեաթը մէզքիւ-
րէ իլմտէն մա'տուտ օլմայուպ սէնաի'ի սիւֆ-
լիյէտէն իպարէթ օլմաղլէ իլմի հէնտէսէ կի-
պի պիր իլմի ճէլիլին պիւրհանիլէ մէշղուլ
իքէն տէվլէթէ իպրազը խըտմէթ տա'իյէսի
իլէ շանը հիւքէմայէ նալայըզ սէնաի'ի սիւֆ-

تفصیله ایتک در دیدی . مشهر حکمادن هندسه و
 حکمت طبعیه ده مهارت تامه سی اولان ارشید
 دخی بعض الات واسطه سیله بر یو کلو سفینه بی قره ده
 اخراج و اول زمانده دهشت انداز ربع مسکون اولان
 روماعسکرینی بیله مغلوب و منهزم ایده جاک الات
 حریه ایحاد و انشا و بر طریق مخصوص ایله شعاعات
 شمسیه بی بر نقطه ده تجمع ایتدیره رک بر دو تهای
 کاملاً احراق ایده بیله جکی اعلان آتش ایدی .
 حکیم منزکورک جراثقالده اولان معلومات تامه سی
 و نظریاتی عملیاته تطبیق ایتدی زمانزده اربابی عنذده
 کمال شهرت و اعتبارینی موجب اولمش ایسه ده
 کند و عصرنده و برازمدت صکره لری عملیات
 منزکوره علمدن معدود اولمییوب صنایع سفلیه حق
 عیارت اولمقله علم هندسه کبی بر علم جلیک برهان
 ایله مشغول ایکن دولته ابراز خدمت داعیه سیله

լիցէյէ թէնէզզիււ էթտիտէյու մուճաիլէյհ
հէտֆը թա'ն ու թա'րիզ գըլընտը :

ինտ էլ միւթէգատտիմին ասհապը մա-
լիւմաթըն ումուրը խարիճիլէ վէ պէյթիլէ-
ճէ էհլիլէթ ու իգթիտարլէրի օլմամասը էֆ-
քեարինէ զէհապ օլունուպ պունուն թէէյ-
եիտի զըմնընտա օլ զէման մէշահիրը հիւ-
քէմասը հագգընտա պիր թագըմ էֆսանէ-
լէր իխթիրա' գըլընմըշ տըր :

Բօմալլարըն ճէրրի էսգալըն ագսամը
միւթէա'տտիտէսի վէ պա խուսուս թաշը-
լըգ վէ եօլ ինչասը վէ մուվազէնէթը էճսամ
մաիաէ թաթպիգաթընտա զիեատէ մէհա-
րէթլէրի օլտուղու էլան մէվճուտ օլան ու-
սարը հէնտէսիլէլէրինտէն միւսթէպան տըր .
ֆագաթ գավանինը թապի'յէնին իւլումը
ուլուվիլէ վէ սիւֆլիլէյէ թագսիմի էֆքեա-
րը կիթտիքճէ գուվվէթ պուլարագ նիհա-
յէթ պունտան սէքիզ տօգուզ գարն էվվէլէ
կէլինճէյէ գատար պիլճիւմլէ էրպապը մա-
լիւմաթ մէզհէպը մէզպուրու գապուլ վէ
իթթիխազ էթմիշ օլտուգլարընտան միւճէր-
րէտ հիւքէմա ի'ւնվանիլէ միւֆթէխիր օլ-
տուգլարը հալտէ պիր թագըմ միւպահա-

شان حکمایه نالایق صنایع سفلیه به تنزل ایتدی دیو
مومی الیه هدف طعن و تعرض فلندی .

عند المتقدمین اصحاب معلوماتک امور خارجیه و
بیتیه جه اهلیت و اقتدارلری اولماسی افکارینه
ذهاب اولنوب بونک تأییدی ضمننده اولدومان مشاهیر
حکماسی حقنده بر طاقم افسانه لر اختراع قلمشدر .
رومالورک جر ائقالک اقسام متعدده سی و باخصوص
طاشجیلق ویول انشاسی و موازنت اجسام مایه
تطبیقاتده زیاده مهارتلری اولدینی الان موجود
اولان اثار هندسیه لرندن مستباندر . فقط قوانین
طبیعیه نک علوم علویه و سفلیه به تقسیم افکاری
کتد کجه قوت بوله رق نهایت بوندن سکز طقوز
قرن اوله کلنجیه قدر بالجمله ارباب معامات مذهب
مزبوری قبول و اتخاذ ایتش اولدقلرندن مجرد
حکما عنوانیه مفتخر اولدقلری حالده بر طاقم مباحثات

واهیه الیه امرار وقت ایدن اشبو گروه نظرنده
مهندسین و امثالی معارف نافعہ اصحابی بی قدر و
اعتبار قالمشیدی .

اگرچه فی زمانه هزا ایاصوفیه جامع شریفی کی ابنیه
جسیمه و مصنعه نك امثالی کوریلہ میوب بودخی ابنیه
مز کوره اقسام نك متحمل اولدیغی ثقلته کوره حساب
و مطالعه اولندیغنه مینیدر . شو کیفیت ابنیه
مز کورده بی انشا ایدن مهندسینك علم موازننده
معاونات تامه لرینه دال ایسه ده علوم عالیہ اصحابی
عملیاتی تحقیق ایدرک علمدن عد ایتدکلرندن و کندولری
سالک اولدقلری مزاهب باطله نك توسع و تعمیقيله
مشغول اولدقلرندن او مقوله مهره مهندسینك انشا
ایلدکلری ابنیه ده استعمال ایتش اولدقلری قوانین
دخی مسطور صحایف اثار اولمدقد نبشقه اکثرینك
اسملری بیلہ اولدلمش اولدیغندن قوانین مز بوره نك

սաթը վահիյէ իլէ իմրարը վագթ էտէն իշ-
պու կիւրուհ նազարընտա միւհէնտիսին վէ
էմսալի մէարիֆի նաֆիա ասհապը պի գատը
ու իթիպար գալմըշըտը :

Էկէրչի ֆի ղէմանընա հէզա Սեասօֆեա
ճամի՝ շէրիֆի կիպի էպնիյէի ճէսիմէ վէ
մուսաննանըն էմսալի կէօրիլէմէյիպ , պու
տախի էպնիյէի մէզքիւրէ ագսամընըն միւ-
թէհամմիլ օլտուղու սըգլէթէ կէօրէ հիսապ
ու միւթալաա օլունտուղունա մէպնի տիր :
Շու քէյֆիյէթ էպնիյէի մէզքիւրէի ինչա է-
տէն միւհէնտիսինին իլմի միւվագէնէթտէ
մալիւմաթը թամմէլէրինէ տալ իսէ տէ , իւ-
լումը ա՛լիյէ ասհապը ա՛մէլիեաթը թահգիր
էտէրէք ի՛լմտէն ատտ էթտիքլէրինտէն վէ
քէնտուլէրի սալիք օլտուղլարը մէզահիպը
պաթըլէնին թէվսի՝ ու թա՛միգիլէ մէշղուլ
օլտուղլարընտան օ մագուլէ միւհէրրէի միւ-
հէնտիսինին ինչա էթտիքլէրի էպնիյէտէ
իսթիմալ էթմիշ օլտուղլարը գաւլանին տա-
խի մէսթուրը սէհայիֆի ասար օլմատըգ-
տան պաշգա էքսէրիսինին իսմէրի պիլէ ու-
նուտուլմուշ օլտուղուլունտան գաւլանինը մէզ-

պուրէնին ասրըմըզտա եէնիտէն քէշֆ օլունմասը լազըմ կէլմիշ տիր : իշթէ հիւքէմաի միւթէգատտիմէնին իւլումը թա'պիյէտէ օլան իշպու էֆքեարը պաթըլէսի միւլտըն օն պէշինճի գարնընա գատար փայտար օլուպ , անտէն սօնրա իւլումը մէզքիւրէ թարղը ախէրէ կիրմէքլէ մէզհէպը մէզքիւր պիւքիւլլիյէ թէրք ու իլղա օլունմուշ , վէ էլեէվմ'նաղարիեաթըն թէճարիպի տագիգէ իլէ սըհհէթի սապիթ օլան մէվատտը էսասիյէ վէ պունլարտան իսթինպաթ օլունան նէթայիճտէն իպարէթ օլտուղու թահգիգ օլունմուշ տուր :

Ասհապը իւլում ու մէարիֆին ումուրը խարիճիյէյէ ատէմը էհլիյէթլէրի հագդընտա օլան զիւլումը պաթըլ տախի պիթթէտրիճ մահվ օլուպ շէօյլէքի նեւլթօն ասըլղատէկեան վէ եախստ գրալ վիւքէլասը մէնսուպաթընտան օլմատըղը հալտէ ինկիլթէրատա զարպխանէ նազըրը նասպ օլունմուշ , վէ մումայիլէյհին իշպու մէմուրիյէթի օլվադթլարտա ինկիլթէրա զարպխանէսինտէ իթթիխազի լազըմ կէլէն նիզամաթը ճէտիտէնին իճրասը նէվթօն կիպի հէմ

عصر مزده يکيدن کشف اولنمسی لازم کلمشدر .
 اشته حکمای متقدمه نك علوم طبعیه ده اولان اشبو
 افکار باطله سی میلاددن اونبشنجی قرننه قدر پایدار
 اولوب اندنصره علوم مز کوره طرز اخره کیرمکله
 مزهب مز کور بالکلیه ترك و الفنا اولنمش و الیوم
 نظریاتک تجارب دقیقه ايله صحتی ثابت اولان مواد
 اساسیه و بونلردن استنباط اولنان نتایجدن عبارت
 اولدینی تحقیق اولنمشدر .

اصحاب علوم و معارفک امور خارجیه جه دم
 اهلیتلی حقنده اولان زعم باطل دخی بالتدریج
 محو اولوب شویله که نو تون اصلذا دکان و یا خود قرال
 و کلاسی منسوباتندن اولمدینی حالده انکترده ده
 ضربخانه ناظری نصب اولنمش و مومی الیهک اشبو
 مأموریتی اول وقتلرده انکتره ضربخانه سند اتخادی
 لازم کلان نظامات جدیده نك اجراسی نو تون کبی هم

نظریات همده عملیاتده مهارت تامه سی اولان بر ذاتک
 نظارتنه متوقف اولدینی اگله شلمسندن نشات ایش
 در . مومی الیهک ماموریتندن بر از مدت مرورنده
 بر هفته ظرفنده ضرب استیردیکی کموش مسکوکاتی
 سابقنک سکنز مثلنه ابلاغ ایلدی . حالبوکه اسلافی
 زماننده مدت مزکوردهده ضرب اولنه بیلاز سکه دن
 دهها زیاده ضرب اولنمنی غیر ممکن حکمنده
 طوتیلورایدی .

اولوجهله علوم ریاضیه و طبعیه نك نظریاتی ايله
 عملیاتی بیننده توهم اولنان مبیانتک سو تأثیری ایوم
 ازمنه سابقهده اولدینی قدر دکلن ایلدهده بعضاً
 زمانمزه دخی مشهور اولمسی جای تأسفدر .
 فی الحقیقه علوم ریاضیه نك هر قنفی قسمندن مثلاً
 علم حسابک اعمال اربعه سندن ضرب قاعده سنی

Նազարիաթ հէմտէ ա'մէլիաթտէ մէհարէթը
 թամմէսի օլան պիր զաթըն նէզարէթինէ
 միւթէվէգգըֆ օլտուղու անլաշըմասընտան
 նէշաթ էթմիշ տիր : Մումայիլէյհին մէմու-
 րիյէթինտէն պիր ազ միւտտէթ միւրուրին-
 տէ պիր հաֆթա զարֆընտա զարպ էթտիր-
 տիյի կիւմիւշ մէսքիւքեաթը սապըգընըն
 սէքիզ միսլինէ իպլաղ էյլէտի : Հալ պու քի
 էսլաֆի զէմանընտա միւտտէթի մէզքիւրէ-
 տէ զարպ օլունապիլէն սիքքէտէն տահա
 զիյատէ զարպ օլունմասը զայրը միւմքին
 հիւքմիւնտէ թութուլուր իտի :

Օլ վէճհէ իւլումը րիեազիյէ վէ թա-
 պիյէնին նազարիեաթը իլէ ա'մէլիեաթը
 պէյնինտէ թէվէհհիւմ օլունան միւպայէ-
 նէթին սուի թէէսիրլէրի էլէէվմ էզմինէի
 սապըգատէ օլտուղու գատար տէյիլ իսէ
 տէ , պազէն զէմանըմըզտա տախի մէհուտ
 օլմասը ճայի թէէսիւֆ տիր : Ֆիլհագըգա
 իւլումը րիեազիյէնին հէր գանղը գըսմըն-
 տէն մէսէլա իւմը հիսապըն ի'մայը երպաա-
 օընտան զարպ գաի'տէսինի օն պէշ սահիֆէ
 արապի ի'պարէի միւշքիլէ իլէ գրաաթ վէ
 թահսիլ էթմիշ զէվաթըն էքսէրիսինտէն պիր

գալ խանէլի էրգամտէն իպարէթ իբի մատ-
րուպուն հասըլ զարպը նէ տիր տէյու սի-
վալ օլունսա , պիր ճէվապը շաֆի վէրէմէ-
յիպ զի'հիւմինճէ պունու ա'ր տախի ատտ
էթմէզ : Իշթէ պիր շէյ հագգընտա իլմ իտ-
տաասիլէ պէրապէր ասըլ անտէն մագսէտ
օլան իլմտէն զաֆլէթ սալիֆիւզզիքը մէսլէ-
քի պաթըլ պագըյէի ասարընտէն օլտուղու
պի իշթիպահ տըր :

Նազարիեաթ իլէ ա'մէլիեաթըն թէֆրի-
գինտէն նաչի հուսուլա կէլէն մազարրաթը
քիւլլիյէտէն պիրի տախի գուվվէի իիթի-
րայիէյէ մսլիք վէ էլ սանաաթընտա մահիր
օլան էշխասըն միւմքին իլ հուսուլ օլան շէյ-
լէրի օլմաեանլարտան ֆէրդ ու թէմեիզ
էթմէք իշիւն իգթիզա էտէն իլլումը նազա-
րիյէտէն պի խապէր օլմալարը տըր : Չիւնքի
մէսլէքը պաթըլը մէզքիւր ա'մէլիեաթ աս-
հապընըն իլլումը նազարիյէ էրպապընտան
իսթիֆատէսինէ մանի' օլտուղու միւսիլլու
ասհապը իլլում տախի պիթթէճրիւպէ հա-
սըլ օլան մա'լիւմաթ իլէ սէնաի'ին իսլահ ու

اون اونبش صحیفه عربی عبارۀ مشکله ایله قرائت
 و تحویل ایتیش ذواتک اکثریسندن بر قاج خانه لی
 ارقامدن عبارت ایکی مضروبک حاصل ضربی ندر
 دیو سوال اولنسه بر جواب شافی ویره میوب زعمنجه
 بونی عاردخی عد ایتمز. ایشته برشی حقنده علم
 ادعاسیله برابر اصل اندن مقصد اولان علمدن غفلت
 سالف الذکر مسلك باطل بقیه اثارندن اولدینی بی
 اشتباهدر.

نظریات ایله عملیاتک تفریقندن ناشی حصوله کلان
 مضرات کلیه دن بری دخی قوه اختراعیه به مالک
 و ال صنعتنده ماهر اولان اشخاصک ممکن الحصول
 اولان شیلری اولمیانلردن فرق و تمیز ایتک ایچون
 اقتضا ایدن علوم ر نظریه دن بی خبر اولمایدرد. چونکه
 مسلك باطل مزکور عملیات اصحابنک علوم نظریه
 اربابندن استفاده سنه مانع اولدینی مثلواصحاب

Իքմալի զըմնընտա թէֆթիշ ու թէֆէհհիւսի
լապիւտ օլան մէսայիլին հալլ ու իսթիխրա-
ճինէ հայիլ օլուր : Իշթէ պու վէչհլէ նաղա-
րիեաթ էրպապը իւլումը րիեաղիյէ վէ թա-
պի'յէճէ մուշքիլ ատտ օլունան մէսայիլին
հալլիլէ իշթիղալ էտէրէք ամմէ հագդընտա
մուճիպը ֆէվայիտ օլաճագ պիր էսէրի մու-
վաֆֆըդ օլամաղլար : Պինաէն ա'լէյհ ու-
սուլ վէ գավանին ամէլիեաթը թէտրիճի վէ
մէսարիֆաթը քիւլլիյէ իլէ իճրա օլունապի-
լէն թէճարիպ վասէթասը իլէ թահսիլէ մէճ-
պուրիյէթ կէլիր :

Եալընըզ ա'մէլիեաթ իլէ իշթիղալ ի-
տիւպ , էրպապը ինտինտէ մալիւմ վէ սա-
պիթ գավանինի թապի'յէտէն պի խապէր
օլան պաղը քէսան պիր մաքինա ի'անէսիլէ
սու չըգարմագ , վէ եախօտ պիր ֆապրի-
գալի իտարէ էթմէք խիւլեասը իլէ իթլաֆը
էօմր ու մալ էթտիքտէն սօնրա , էկէր սէր-
մայէմ օլսա , թէսավվուր էյլէտիյիմ մաքի-
մաքինաի ինչա էտէրտիմ , ֆագաթ հայֆա
քի պէոյլէ չէյլէրէ իթիպար օլունմաեօր տէ-
յէրէք պիր թագըմ վահի իտտաալէրլէ իմրա-

علوم دخی بالتجربه حاصل اولان معلومات ايله
صنائيك اصلاح و اكمالی ضمننده تفتيش و تفحصی
لابد اولان مسائلك حل و استخراجنه حائل اولور.
اشته بو وجهله نظريات ارباب علوم ریاضیه و طبیعییه
مشکل عد اولان مسائلك حلیله اشتغال ایدرك عامه
حقنده موجب فوائد اوله حق بر اثر موفق اوله منزل
و بنأعلیه اصول و قوانین عملیاتی تدریجی و مصارفات
کلیه ايله اجرا اولته بیلان تجارب واسطه سیله تحصیل
مجبوریت کلور.

یاکنز عملیات ايله اشتغال ایدوب اربابی عننده معلوم
و ثابت قوانین طبیعییه دن بیخبر اولان بعض کسان
بر ماکنه اعانه سیله صو چیقارمق و یا خود بر فایزیه بی
اداره اتمک خلیا سیله اتلاف عمر و مال ایتدکن
صکره اگر سرمایه م اولسه تصور ایلدیکم ماکنه بی
انشا ایدردم فقط حیفاکه بویله شیلره اعتبار اولنمیور

ըը վագթ էտէրէր : Հալ պու քի օ մագու-
լէ քէսանն իւլումը նազարկէտէն պիր ազ
մալիւմաթլարը օլսա թէսավվուր էյլէտիք-
լէրի շէյին միւմքին օլուպ օլմահաճադրնր
ֆէհմ ու ի՛զան էտիպ էրպապը ինտինտէ ա-
տէմ իմքեանի սապիթ օլան շէյլէրլէ պի-
հուտէ օլրաշմաղլար : Իմտի մէսէքը մէզ-
քիւր ճիւմլէտէն զիյատէ միւհէնտիսլիյէ ,
եախօտ թապիրի տիկէրիլէ թաթպիգաթը
ուսուլը ճէրրի էսգալէ մուզիրը տըր : Չիւն-
քի նազարիեաթէ թաթպիգ օլունմայարագ-
ինչա օլունան էպնիյէ մէթին օլամայըպ ,
պու սուրէթլէ եափըլան մաքինալար, տախի
իշէ եարամայաճաղընտան , նազարիեաթտան
պիխապէր օլան ասհապշ հիւնէր պիր պի-
նա եախօտ պիր մաքինա ի՛մալ էթմէք միւ-
րատ էթտիքլէրինտէ մէվճուտ օլանլարա
թագլիտ իլէ իգթիֆա էտէրէր : Իշպու ու-
սուլ հէր նէ դատար մուխաթարատան էմին
իսէ տէ , տայիմա պու եօլտա հարաքէթ օ-
լունտուղու սուրէթտէ ֆիւնուն վէ սէնա՛ի
ասլա թէրագգը էտէմէյիպ տայիմա պու
հալտէ դալաճաղը պէտիհի տիր : Լաքին
նազարիեաթ իլէ ա՛մէլիեաթ պէյնինտէ

دیدارک بر طاقم واهی ادعایله امرار وقت ایدر لر.
 حالبوکه اومقوله کسانک علوم نظریه دن برازمعلوما تلی
 اولسه تصور ایلدکلی شیئک ممکن اولوب اولمیه جغنی
 فهم و اذعان ایدوب ارباب عننده عدم امکانی ثابت
 اولان شیرله یهوده اوغراشمز لر. امدی مسلك
 مزکور جمله دن زیاده مهندساکه یاخود تعیر دیگر
 ایله تطبیقات اصول جراثقاله مضر در. چونکه نظریاته
 تطبیق اولنمیه رق انشا اولنان ابنیه متین اولامیوب
 بوصورتله یابیلان آکنه لر دخی ایشه یرامیه جغندن
 نظریاتدن بی خبر اولان اصحاب هنر بر بنا و یاخود
 بر ماکنه اعمال اتمک مراد ایتدکرنده موجود اولنله
 تقلید ایله اکتفا ایدر لر. اشبو اصول هر نه قدر
 مخاطره دن امین ایه ده دایما بویولده حرکت اولندینی
 ص رتده فنون و صنایعی اصلا ترقی ایده میوب دایما
 بو حالده قاله جغنی بدیهیدر. لکن نظریات ایله عملیات

Փարզ օլունան միւսայէնէթտէն նէշաթ է-
տէն մաղարթաթ ասըմըզտա էվրօփանըն
մէմալիքը դարպիյէսինտէ պիլքիւլլիյէ մահվ
ու զայիլ օլմագտա օլուպ, չիւնքի նազարի-
եաթ իլէ ա'մէլիեաթ էրուպլա պէյնինտէ
իթիլաթ ու իւնսիյէթ հասըլ օլարադ եէք-
տիկէրինին մէսլէք վէ մալիւմաթընա քէսպի
վուգուֆ էթտիքլէրի վէ պու ճիհէթլէ նա-
զարիեաթ իլէ տմէլիեաթ եէքվիճուտ օլ-
տուղու ճիհէթլէ, պունէարըն իքիսինին սէ-
մէրէսի օլան հէր տիւրլիւ ասարը մէտէնի-
լէթ կիւն պէ կիւն թէրագգը ու թէվէսսիւ
էթմէքտէ տիր :

Ասհապը ա'մէլիեաթըն ինչա էյէտիքլէ-
րի կ'րէք էպնիյէ վէ կէրէք մաքինալարըն
օն պէշ եիրմի սէնէ մուգատտէմ լօնտրա վէ
դէրլին վէ դէլֆաաթ վէ Ղալվա վէ Ղլասը
տար իւլ ֆիւնուէնլարընտա ուսուլը ճէրրի
էսգալ թաթպիգաթընըն թէտրիսի ու թա-
լիմի մագսէտ իլէ էտիմպուրկտա տալի
պունտան եէտի սէքիզ սէնէ մուգատտէմ
միւճէտտէտէն պիր սընըֆ քիւշատ օլուն-
մուշ տուր : իշթէ էվրօփատէ ֆիւնուէն
ու սէնա'իին կիթտիքճէ թէրագգըսը, վէ
իթիլաթա'աթը ճէտիտէ վիճուտէ կէլմէսի,

بيننده فرض اوئنان مبايتدن نشأت ايدن مضرت
عصر مزده اوروپا نك ممالك غريبه سنده بالكليه محو
وزائل اولمقده اولوب چونكه نظريات ايله عمليات
اربابي بيننده اختلات وانسيت حاصل اوله رق يكديكر
ينك مسلك و معلوماته كسب وقوف ايتدكلى و
بو جهته نظريات ايله عمليات يكو جود اولديغى جهته
بونلك ايكيسنك ثمره سى اولان هر درلو اثار مدنيت
كون بكون ترقى وتوسع ايتكده در .

اصحاب عملياتك انشا ايتدكلى كرك ابنه وكرك
ما كنه لك اونش يكرمى سنه مقدم لوندره و دويلين
ويلفاست و غلوه و غلا سقو دار الفنونلرنده اصول
جراثقال تطبيقاتك تدريسى و تعليمى مقصد ايله
ادينبورغده دخى بوندن يدى سكمز سنه مقدم مجددا
بر صنف كشاد اولنمشدر انشته اوروپاده فنون و
صنایك كتد كجه رقىسى و اختراعات جديده وجوده

کلمی اشبو تشبثات مؤثره ثمره سیدر. ممالک محروسه
شاهانه ده صنایع دوچار اولدینی حال و قوفدن
تحلیسی دخی مطلقا بو مقوله تداییر اتخاذینه منوط
اولدینی درکاردر.

علوم عملیه نك دیگر بر فسمی مثلاً علم طبك عملیای
دخی سالف الذکر خصوصاته مقیس اولوب چونکه
مکاتب طیه ده علم طبك نظریاتندن اولان تشریح
و فیزیولوژی دنیلان فسملرینک تدریسی کفایت
ایتمیوب بونلرله برابر جراحلق و سائر عملیاتنک دخی
تعلیمی لابد اولدینی مثلاً علوم ریاضیه و حکمت
طبعیه و کیمیا تدرسنه مخصوص مکاتبده دخی بونلرک
تطبیقاتی لازمه دن اولوب فالاعلوم مزکوره تعلمندن
مطلوب اولان نتایج حصوله کلامنر.

غلاسقو دارالفنوننده یوزسنه قدر محفوظ بولنان
رکوچک مودل هرکسک نظرنده غایب جرکین و

իշպու թէշէպպիւսաթը միւէսսէրէ սէմէրէսի տիր : Մէմալիքը մահրուսէի շահանէտէ սէնա'իին տիւշար օլտուղու հալը վուգուֆտէն թախիսի տախի մութլագա պու մագուլէ թէտապիր իթթիխագընա մէնուլթ օլտուղու տէրքեար տըր ,

Իւլումը 'ամէլլէնին տիկէր պիր գըսմը մէսէլա իլմի թըպպըն ա'մէլիեաթը տախի սալիֆիւզղիքը խուսուսաթէ մուգայեէս օլտուպ , չիւնքի մէքեաթիպը թըպպիյէտէ իւմը թըպպըն նազարիեաթընտան օլան թէշրիհ վէ ֆիզիօլօթի տէնիլէն գըսըմլարընըն թէտրիսի քիֆայէթ էթմէյուպ , պունլարլա պերապէր ճէրահլըգ վէ սայիր ամէլիեաթընըն տախի թա'լիմի լապիւտ օլտուղու միսիւլլու , իւլումը ըիեագլլէ վէ հիքմէթը թա'պիյէ վէ քիմեա թէտէրրիւսինէ մախսուս մէքեաթիպտէ տախի պունլարըն թաթպիգաթը լազըմէտէն օլուպ , ֆէիլլա իւլումը մէզքիւրէ թա'ալիւմինտէն մաթլուպ օլան նէթայիճ հուսուլա կէլէմէգ :

Կլասգօ տար իւլ ֆիւնունունտա եիւզ սէնէ գատար մահֆուզ պուլունան պիր քիւչիւք մօտէլ հէր քէսին նազարընտան ղայիպ չիրքին վէ հագիր կէօրիւնիւպ , հաթթա

պիր ըհսսամ պունուն ըհամինի ալարադ պա-
զը զէվաթէ իրայէ էյլէտիքտէ , կէօրէնլէր
ըհսսամըն պու ալէմտէ հիչ պիր շէյ պուլա-
մայըպտէ պունուն ըհամինէ էմէք սարֆ էյ-
լէմէսինէ հիչ պիր մա'նա վէրէմէտիլէր :

Ֆազաթ մէզքիւր ըհսսամըն շու զահ-
մէթի իխթիեար էյլէմէսի նապէճա օլմա-
տըղը պատէհու անլաշըլտը : Շէօյլէ քի պուն-
տան թագրիպէն տօգսան պիր սէնէ մու-
գատտէմ ճէմսվաթ նամընտա պիր զաթ ,
մէզքիւր մօտէլին թա'միրիլէ մէշղուլ օլտու-
ղու սըրատա քէնտուսինին իւլումը ըիեա-
զիյէ , վէ հիքմէթը թապիյեէտէ օլան մա'-
լիւմաթը անա թաթպիդ էտէրէք ֆի զէմա-
նընա հէղա կէրէք գարատա վէ կէրէք ըույի
տէրեատէ միւշահէտէ էյլէտիյիմիզ վափօր
մաքինալարընը իխթիրա' էթմիշ օլտուղուն-
տան , օլ վազթտան պէրու մէզպուր քիւ-
չիւք մօտէլ էնզարը ա'մմէտէ ճէմսվաթըն
գուվվէի ա'գլլէսինին մէսքէնի ատտ օլու-
նարագ միհրի միւնիր կիպի քէսպի իշթի-
հար էյլէմիշ տիր : իշթէ պէօյլէ նաչիզ վէ
հագիր կէօրիւնէն էշեանըն գըյմէթի իւմ'
վասէթասը իլէ քէսպի թէքպագըլ վէ իթի-
պար էտէր :

حقیر کورینوب حتی بر رسام بونک رسمنی الهرق
بعض ذواته ارایه ایلد کده کورنلر رسامک بو عالمده
هیچ بر شی بوله میوبده بونک رسمنه امک صرف
ایلمسینه هیچ بر معنا و یره مدیلر.

فقط مز کور رسامک شو زحمتی اختیار ایلمسی نابجا
او امدینی بعده اکلشادی شریله که بوندن تقریباً طقسان
بش سنه مقدم جمس وات نامنده بر ذات مز کور مودلک
تعمیر یله مشغول اولدینی صروده کندوسنک علوم
ریاضیه و حکمت طبعیه ده اولان معلوماتنی اکا
تطبیق ایدرک فی زمانه هنرا کرک قروده و کرک
روی دریاده مشاهده ایلدیکمز واپور ماکنه لرینی
اختراع اتمش اولدیغندن اولوقتدنبرو مزبور کوچک
مودل انظار عامه ده جمس واتک قوه عقایه سنک
مسکنی عد اولنه رق مهر منیرکی کسب اشتهار ایامش
در. انشته بویله ناچیز و حقیر کورینان اشیانک قیمتی
علم وسطه سیله کسب ترقی و اعتبار ایدر.

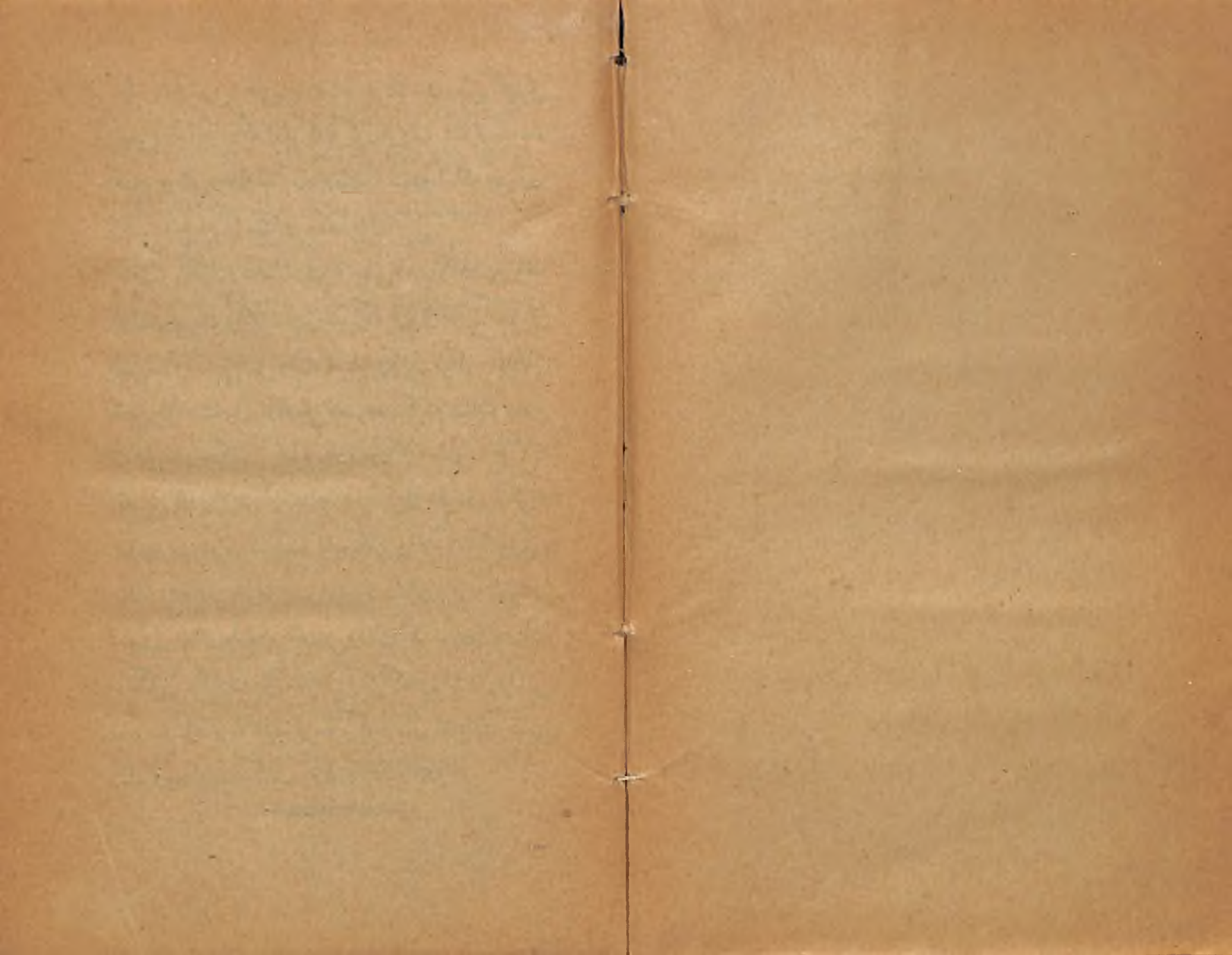

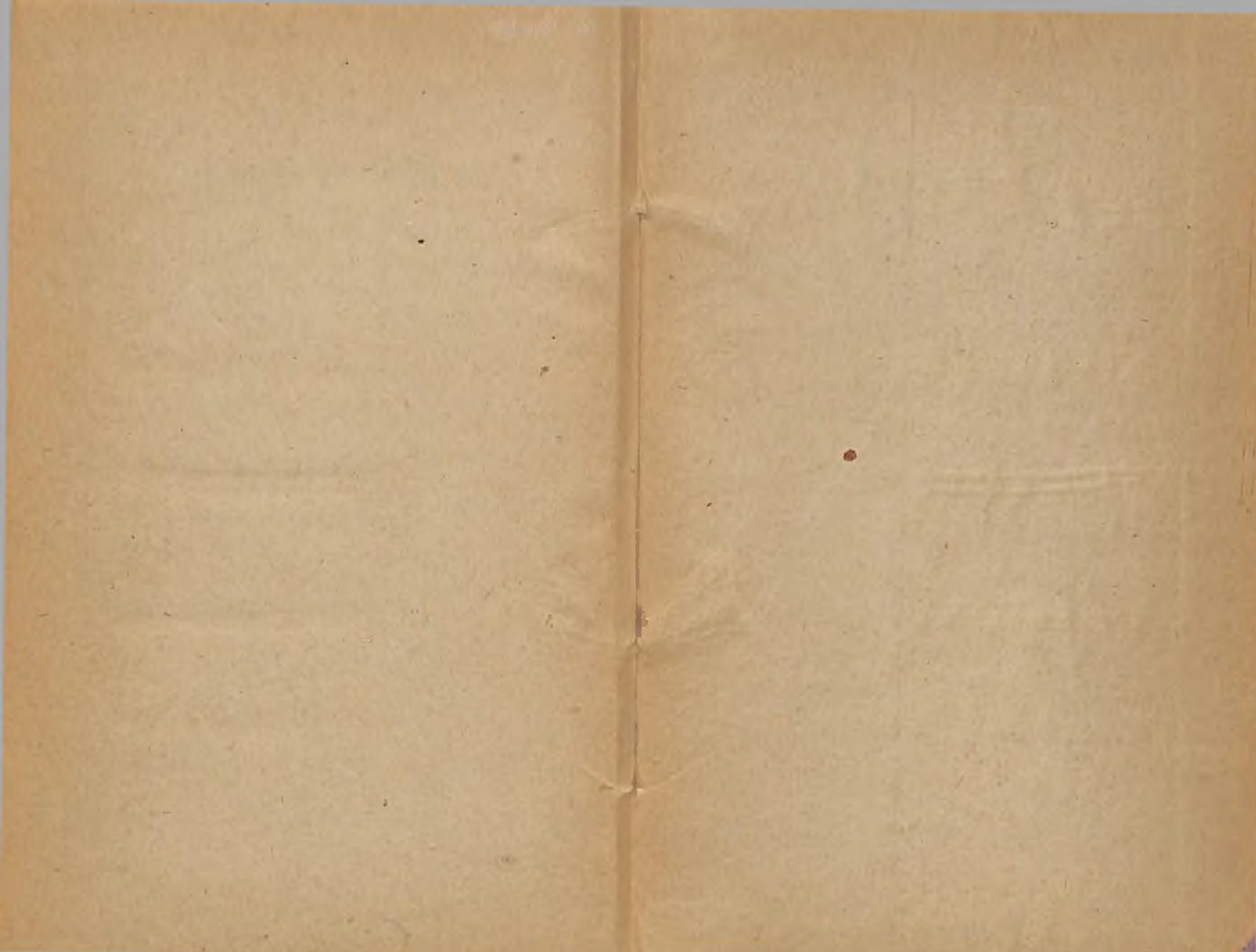
Հասըլարը Վարդանեան մեքէպինէ
ալիս օլուպ՝

Ասի քաղըսլըսը 60 քարա

Ալա քաղըսլըսը 100 քարա սլը :

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه طبع اولمشدر

Ք. ԳՐԱԳԱՆԵԱՆԻ ԳԴԱՏՈՒՆ

ԶԱԳՄԱԴՃԸԼԱՐ ՓՈՂ ԵՐԵՎԱՆ

Հրահր գրող. Ստ. Գրիգորյան, հանդիսով

ԳՐԱԳԱՆԻ ԳՐԱԳԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՐԱԾՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՐԱՆ

92-ին

20

Ա. յոննաթան, Հեղարան

Աշխարհագրություն Գրող

Գրագիտության ստեղծում

Գեղարարություն Կառնեման Հոգ

Կրթության նոր

Ընթերցարան կամ Կատարար

Ընթերցարան կամ Կատարար

Թուրքամուկեն մեծ զոգում

Փոքր

Մեծ Տիպի

ժողովրդական Կատարար

Հայերենի քաղաքացի Կատարար

Հայերեն կամ մեկ կատար

Հայերեն կամ մեկ կատար

Պատմ. Ազգային Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող

Պատմ. Արքայան Ե. Գրող